

עיר וקדיש מז שמיא נחית

זיא תשבת מפי זרעו

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק כד

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֹּהַר חֶלֶק כֹּד

וְהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יְרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמַחֲוֹלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' אַחֲרֵי מוֹת דָּף עו עד זוהר פ' אִמּוֹר דָּף קג

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֶל – לְקִירוֹב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"י

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

וְהִדְבֵּר הַזֶּה שֶׁהִסְתַּכְּלֵתִי שְׂדֵבֶר חֲכָמָה הוּא, וְלֹא יִדְעָתִי. אָמַר לוֹ, וְדַאי שְׂזֵהוּ דְּבֵר חֲכָמָה, וְרָמַז עֲלִיּוֹן הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

אָבִי בֹּא רְאֵה, בֵּת שֶׁבַע נִקְרָאת מִמֶּשׁ בְּסוּד הַחֲכָמָה, מִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב בָּהּ הַכֹּל בְּשֶׁבַע: שֶׁבַע פְּרוֹת, שֶׁבַע שְׂרָפוֹת, שֶׁבַע הִזְאוֹת, שֶׁבַע כְּבוֹסִים, שֶׁבַע טִמְאִים, שֶׁבַע טְהוּרִים, שֶׁבַע כְּהֻנִּים. וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן בְּחִשְׁבוֹן, שְׂכָתוֹב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְגו'. וַיִּפֹּה אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׂאֹמֶר בֵּת שֶׁבַע, וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה.

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁשְׁמַעְתִּי דְּבַר זֶה, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הַקָּדִים לִי שָׁלוֹם בְּרֵאשׁוֹנָה לְזֻכוֹת לָזֶה, שְׂכָתוֹב (ישעיה נז) שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב אָמַר ה'. כְּשֶׁאֲנִי הֵייתִי רַחוּק, הַקָּדִים לִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלוֹם לְהִיּוֹת קָרוֹב. קָרָא עָלָיו רַבִּי אַבָּא, (שמואל א- כה) אֶתְּהָ שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם.

עֲרוֹת אַחוֹת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֲרוֹתָהּ וְגו'. שֶׁם שְׁנִינוּ, מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה פָּרַשׁ אָדָם מֵאִשְׁתּוֹ וְלֹא הָיָה מוֹלִיד.

מִשְׁהָרַג קִיֵּן אֶת הַבָּל לֹא רָצָה אָדָם לְהַזְדוּג עִם
אֲשֶׁתּוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשְׁעָה שֶׁנִּגְזְרָה עָלָיו וְעַל
כָּל הָעוֹלָם מִיָּתָהּ. אָמַר, לָמָּה אָנִי אוֹלִיד לִבְהֻלָּה?
מִיד פֶּרֶשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ.

וַיֵּשְׁתִּי רוּחוֹת נִקְבוֹת הָיוּ בָאוֹת וּמִזְדוּגוֹת עָמוּ
וְהוֹלִידוּ. וְאוֹתָם שֶׁהוֹלִידוּ הָיוּ הַמְזִיקִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאֵלֶּה
מְסִיתִים בְּנֵי אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפֶתַח הַבַּיִת וּבִבְרוֹת
וּבִבְתֵּי הַכֶּסֶּא. וְעַל כֵּן בֶּן אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּפֶתַח
בֵּיתוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שׁוֹדֵד בְּכֹתָרִים עֲלִיוֹנִים, כָּלֵם
בוֹרְחִים וּמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים צא)
וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלָךְ. מָה זֶה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב?
אֵלּוֹ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.

וְלִמְדֵנוּ, בְּשַׁעַת שִׁירַד אָדָם בְּדִיוֹקָן עֲלִיוֹן,
בְּדִיוֹקָן קָדוֹשׁ, וְרָאוּ אוֹתוֹ עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים, כָּלֵם קָרְבוּ אֵלָיו וְהִמְלִיכוּהוּ עַל
הָעוֹלָם הַזֶּה. לְאַחַר שֶׁבָּא הַנֶּחֱשׁ עַל חוּהַ וְהִטִּיל
בָּהּ זִהְמָה, אַחֲרַיִךְ הוֹלִידָה אֶת קִיֵּן, וּמִשָּׁם (נתיחססו)
נִתְחַיְבוּ כָּל דּוֹרוֹת הָרָשָׁעִים בָּעוֹלָם. וּמִדּוֹר
הַשָּׂדִים וְהָרוּחוֹת מִשָּׁם נִמְצְאוּ, וּמִצְדוֹ. וּמִשּׁוֹם
כֵּן כָּל הַשָּׂדִים וְהָרוּחוֹת, חֲצִי יֵשׁ בָּהֶם מִבְּנֵי אָדָם
שְׁלֵמָטָה, וְחֲצִי מִמְּלָאכִים עֲלִיוֹנִים שְׁלֵמָעֵלָה. וְכֵן

כְּשֶׁנִּוְלְדוּ מֵאָדָם אוֹתָם אַחֲרִים, כָּלֶם נִמְצְאוּ כְּגוֹן
זֶה – חֲצִי מֵהַתְּחִינִים, וְחֲצִי מֵהָעֲלִינִים.

אַחֵר שֶׁנִּוְלְדוּ מֵאָדָם, (חֲזָרוּ לוֹ קֶצֶת מֵאוֹתָן רוּחוֹת שִׁצְאוּ
מִתְשׁוּקָתוֹ בַּחֲלוּם) הוֹלִיד מֵאוֹתָן רוּחוֹת בְּנוֹת
שְׂדוּמוֹת לִפְי הָעֲלִינִים וְלִפְי הַתְּחִינִים, וְעַל
זֶה כָּתוּב, (בְּרֵאשִׁית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת
הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וְגו', וְטָעוּ כָּלֶם אַחֲרֶיהֶן.
וְזָכַר אֶחָד נִמְצָא שָׁבָא לְעוֹלָם מְרוּחוֹ שֶׁל צַדִּיק
קִין, וְקָרְאוּ לוֹ תוֹבֵל קִין, וְנִקְבָּה אַחַת יִצְחָא
עִמּוֹ, וְהָיוּ הַבְּרִיּוֹת טוֹעִים אַחֲרֶיהָ, וְנִקְרְאוּ
נַעֲמָ"ה. מִמֶּנָּה יִצְאוּ רוּחוֹת וְשָׂדִים אַחֲרִים, וְהֵם
תְּלוּיִים בְּאֹוִיר וּמוֹדִיעִים דְּבָרִים לְאוֹתָם אַחֲרִים
שְׂמֻצִיִּים לְמִטָּה.

וְתוֹבֵל קִין הִזָּה הוֹצִיא כָּלִי זֵין לְהִרְגַּ לְעוֹלָם,
וְנַעֲמָה הַזֹּאת הִתְרַעְשָׁה בְּרִגְשָׁה, וְנִדְבָקָה
בְּצַדָּה. וְעַד עַכְשָׁו הִיא קִימָת, וּמְדוּרָה בֵּין
שְׂאוֹן הַיָּם הַגָּדוֹל, וְיוֹצֵאת וְצוֹחֶקֶת עִם בְּנֵי
אָדָם, וּמִתְחַמֶּמֶת מֵהֶם בַּחֲלוּם בְּאוֹתָהּ הַתְּשׁוּקָה
שֶׁל אָדָם, וְנִדְבָקֶת בּוֹ. תְּשׁוּקָה הִיא נוֹטֶלֶת, וְלֹא
יוֹתֵר. וּמֵאוֹתָהּ תְּשׁוּקָה הִיא מִתְעַבְּרֶת, וּמוֹצִיָּאָה
מִינִים אַחֲרִים לְעוֹלָם.

והבנים הללו שמוֹלִידָה מִבְּנֵי אָדָם נִמְצְאִים כְּנֶגֶד נִקְבוֹת בְּנֵי הָאָדָם, וּמִתְעַבְרוֹת מֵהֶם וּמוֹלִידוֹת רוּחוֹת, וְכֻלָּם הוֹלְכִים אֶל לִילִית הָרָאוּשׁוֹנָה, וְהִיא מְגַדֶּלֶת אוֹתָם. וְהִיא יוֹצֵאת לְעוֹלָם וְרוֹצָה תִּינוּקוֹתֶיהָ. וְרוֹאֶה תִּינוּקוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם וְנִדְבָקֶת לָהֶם לְהַרְג אוֹתָם, וּלְהַשְׁאֵב לְרוּחוֹת תִּינוּקוֹת בְּנֵי הָאָדָם, וְהוֹלֶכֶת עִם אוֹתָהּ הָרוּחַ (תִּינוּק), וּמַזְדַּמְּנִים שָׁם שְׁלֹשׁ רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְטָסִים לְפָנֶיהָ, וְנוֹטְלִים מִמֶּנָּה אוֹתָהּ הָרוּחַ (תִּינוּק), וּמַנִּיחִים אוֹתָהּ לְפָנֶי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁם נִחְקָקִים (לוֹמְדִים) לְפָנָיו.

משום כִּךְ הַתּוֹרָה מְזַהֶרָה אֶת בְּנֵי הָאָדָם, וְהַתְּקַדְּשָׁתָם וְהִיָּתָם קְדָשִׁים, וְדָאִי. אִם נִמְצָא אָדָם קְדוֹשׁ, לֹא פוֹחַד מִמֶּנָּה, שְׂאֵז מְזַמֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אוֹתָם שְׁלֹשֶׁת הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂאֵמְרָנוּ, וְשׁוֹמְרִים אֶת אוֹתוֹ הַתִּינוּק, וְהִיא לֹא יְכוּלָּה לְהַרְע לוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב לֹא תֵאָנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ. מָה הַטַּעַם לֹא תֵאָנָה אֵלֶיךָ רָעָה? מִשּׁוֹם שְׁכִי מְלָאכִיו יִצְוָה לָךְ. וְכָתוֹב כִּי בִי חֶשֶׁק וְאַפְלָטָהוּ.

שאם אָדָם לֹא נִמְצָא קְדוֹשׁ, וְשׁוֹלֵף רוּחַ מִצַּד הַטְּמָאָה, אָזִי הִיא בָּאָה וְצוֹחֶקֶת עִם אוֹתוֹ

תִּינוּק. וְאִם הִיא הוֹרֶגֶת אוֹתוֹ, הִיא נִשְׁאַבֶּת
 לְאוֹתָהּ הָרוּחַ וְלֹא זֶזָה מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים. וְאִם
 תֹּאמַר, אוֹתָם הָאֲחֵרִים שֶׁהִרְגָה אוֹתָם וְהִזְדַּמְנוּ
 לְפָנֶיהָ הֵם אוֹתָם שֶׁלְשָׁה קְדוֹשִׁים, וְנוֹטְלִים מִמֶּנָּה
 אוֹתָהּ הָרוּחַ, הֲרִי לֹא נִמְצְאוּ בְּצַד הַטְּמָאָה, לָמָּה
 הִיא שׁוֹלֶטֶת לְהַרְג אוֹתָם? אֲלֹא זֶה כְּשֶׁהָאִישׁ הַזֶּה
 אֵינוֹ מִתְקַדֵּשׁ, אֲבָל לֹא מִתְכַּוֵּן לְהִטְמֵא וְלֹא
 נִטְמָא, כִּי כֵךְ הִיא יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בַּגּוֹף וְלֹא בְרוּחַ.
וְלַפְעָמִים נִמְצָא שְׂיֻצָּאת נַעֲמָה לְעוֹלָם
 לְהִתְחַמֵּם עִם בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא

אָדָם בְּקֶשֶׁר (בְּקֶשֶׁר) שֶׁל תְּשׁוּקָה עֲמָה, וּמִתְעוֹרֵר
 מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז בְּאִשְׁתּוֹ וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְהִרְצוֹן שֶׁלוֹ
 בְּאוֹתָהּ תְּשׁוּקָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ בַּחֲלוּמוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הֵבֵן
 שְׁמוּלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל נַעֲמָה, שֶׁהֲרִי בִתְשׁוּקָה
 שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׂיֻצָּאת לִילִי"ת וְרוֹאֶה אוֹתוֹ,
 הִיא יוֹדַעַת הַדָּבָר וְנִקְשְׁרַת בּוֹ, וּמַגְדִּילת אוֹתוֹ כְּמוֹ
 הָאֲחֵרִים בְּנֵי נַעֲמָה, וְנִמְצָאת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים
 וְלֹא הוֹרֶגֶת אוֹתוֹ.

זֶהוּ אִישׁ, שֶׁבְּכָל לְבָנָה וּלְבָנָה נִחְסֵר, וְלֹא
 מִתְיַאֵשׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שֶׁהֲרִי בְּכָל לְבָנָה
 וּלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְחַדֶּשֶׁת בְּעוֹלָם, לִילִי"ת יוֹצֵאת,
 וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֵלֶּה שֶׁהִיא מַגְדִּילת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם,

וְאָז אוֹתוֹ הָאִישׁ פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן. אֲשֶׁרִיָּהֶם
הַצַּדִּיקִים שְׁמַתְקַדְשִׁים בְּקִדְשַׁת הַמֶּלֶךְ, עָלֵיהֶם
כָּתוּב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת
בְּשַׁבָּתוֹ וְגו'.

אֵת הַדְּבָרִים הַלְלוּ גְלָה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסִפְרוֹ שֶׁל
אֲשֶׁמְדַאי הַמֶּלֶךְ, וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת וַחֲמֵשָׁה מֵיָנִי טַמָּאָה שְׁנַטְמָאִים בָּהֶם בְּנֵי
אָדָם. אֵת זֶה גְלָה אֲשֶׁמְדַאי לַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה.

אִוִי לָהֶם לְבָנֵי אָדָם, שְׁכָלִם אֲטוּמִים וּסְתוּמִי
עֵינַיִם, וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא
מַשְׁגִּיחִים אִיף הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֲצָה
וּרְפוּאָה לַפְּנִיָּהֶם, וְאֵינָם מְסַתְּכָלִים. שְׁהֲרִי אֵין
אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִיל אֶלָּא בְּעֲצָה שֶׁל הַתּוֹרָה,
שְׁכָתוּב (דברים כג) כִּי יִהְיֶה בֶן אִישׁ אֲשֶׁר לֹא טָהוֹר
מִקְרָה לִילָה. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר דּוֹקָא, מִקְרָה
לִילָה דּוֹקָא, וְהֲרִי בְּאַרְנוֹ אֵת הַדְּבָרִים בְּעֲצַת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שְׁכָךְ כָּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

לְמִדְּנֹו, אַחֵר שֶׁהִסְתַּלְקוּ קִיָּן וְהֶבֶל, חָזַר אָדָם
לְאִשְׁתּוֹ, וְהִתְלַבֵּשׁ בְּרוּחַ אַחֲרֵת,
וְהוֹלִיד אֵת שֵׁת. מִכָּאן הִתְיַחֲסוּ דוֹרוֹת הַצַּדִּיקִים

בְּעוֹלָם, וְהַגְדִּיל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַחֶסֶד
 בְּעוֹלָם, וּלְכָל אֶחָד נוֹלָדָה עִמּוֹ נִקְבָּה, שְׁתִּיתִישׁב
 הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְהָרִי פִרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים
 בְּסִתָּם מִשְׁנָה, שְׁכָתוּב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲתוֹ
 בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְגו', חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא
 וְדָאִי. וְאַחֵר שְׁשָׂרָה הַחֶסֶד, יֵצְאוּ גִזְעִים וְשָׂרָשִׁים
 מִתַּחַת לְמַעְלָה, וְנִפְרְדּוּ הָעֲנָפִים, וְהַקְרֹוב
 הַתְּרַחֵק. אֲזִי גָדַל הָעֲנָף וּבָא לְהִתְחַבֵּר בְּזוּיג אֶחָד
 עִם הָאֵילָן. זֶה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְזֶה בְּסִתָּר הָעוֹלָם,
 מִשּׁוּם שְׁכָתוּב (תהלים פב) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.
 אֲבָל מִכָּאן וְהִלָּאָה, אֲנָשִׁים שְׁיִמָּצְאוּ בּוֹ –
 וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם.

לְמִדְּנוּ, עֲרוֹת אַחוֹת אָבִיךָ, כְּמוֹ שְׁנִתְגַּלָּה
 בְּנִסְתָּר. כְּתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵּי
 ה' וְצִדִּיקִים יֵלְכוּ בָּם וְגו'. אֲשֶׁרִי חָלַקְתָּ שֶׁל
 הַצִּדִּיקִים שְׁיִוְדָעִים דִּרְכֵּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְהוֹלְכִים בָּהֶם וְנוֹדָעִים אֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִי חָלַקְתָּ.
 לְמִדְּנוּ, הַתַּעֲבָרָה ה' עֲלִיוֹנָה בְּאַהֲבָה וְחִבִּיבוּת
 שְׂאִין נִפְרָד מִמֶּנָּה יו"ד לְעוֹלָמִים.
 הַתַּעֲבָרָה וְהוֹצִיאָה וְא"ו, אַחֵר כֶּךָ עֶמֶד לְפָנֶיהָ
 וְהִינִיקָה אוֹתוֹ, וְזוֹ (וְדן בְּעוֹלָם) הָא"ו כְּשִׁצְצָאָה, בֵּת
 זוּגוֹ יֵצְאָה עִמּוֹ. בָּא הַחֶסֶד וְהַתְּעוֹרָר אֵלָיו,

וְהַפְרִיד אוֹתָם, וַיֵּצְאוּ גִזְעִים מִתַּחַת לְמַעְלָה,
וְהַתְּפַשְׁטוּ עֲנָפִים וְהַתְּרַבּוּ, וַנַּעֲשֶׂתָה ה' א
תַּחְתּוֹנָה. וְהַתְּרַבְּתָה בַּעֲנָפֶיהָ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד
שֶׁהִזְדוּגָה בְּאֵילָן הָעֲלִיּוֹן, וְהַתְּחַבְּרוּ וְא"ו עִם
ה' א. מִי גֵרָם לָהֶם? חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא וְדַאי.
שְׁחַבְּרָם כְּאַחַד.

י"ד עִם ה' א עֲלִיוֹנָה, אֵין תְּלוּי חֲבוּרָן בְּחֶסֶד,
אֶלָּא חֲבוּרָן תְּלוּי בְּמִזְל, וְחֲבִיבוּתָן, שְׁלֹא
נִפְרָדוֹת לְעוֹלָמִים. יו"ד נִקְשְׁרַת לַה"א, וְה' א
נִקְשְׁרַת לְוָא"ו, וְא"ו נִקְשְׁרַת בַּה"א, וְה' א נִקְשְׁרַת
בְּכָל. וְהַכֹּל הוּא קֶשֶׁר אֶחָד וְדָבָר אֶחָד. לֹא
נִפְרָדוֹת זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. כְּבִיכּוֹל מִי שְׁגוֹרִם אֶת
הַפְּרוּד כְּאֵלוֹ הַחֲרִיב עוֹלָם, וְנִקְרָא עֲרוֹת הַכֹּל.

וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשִּׁיב
שְׂכִינָה לְמִקּוּמָהּ, וְשִׁמְצָא הַכֹּל בְּזוּוג
אֶחָד, שְׁכָתוּב (זְכוּרִיה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
וְשָׁמוֹ אֶחָד וְגו'. וְאִם תֹּאמַר, עֲכָשׁוּ אֵינּוּ אֶחָד? !
לֹא, שֶׁהָרִי עֲכָשׁוּ הָרָשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם גִּרְמוּ שְׁלֹא
יִמְצָא אֶחָד, שֶׁהָרִי הַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה מִן הַמֶּלֶךְ,
וְלֹא נִמְצְאִים בְּזוּוג. הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה הַתְּרַחֲקָה
מִהַמֶּלֶךְ וְלֹא מִיִּנְיָקָה אוֹתוֹ.

כִּי מֶלֶךְ בְּלִי גְבִירָה לֹא מִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו עֲמָה
 (שֶׁל הָאֵם) כָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹנָה כְּשֶׁהִתְחַבֵּר עִם
 הַגְּבִירָה, שֶׁעֲטָרָה אוֹתוֹ בְּכֶמֶה עֲטָרוֹת, בְּכֶמֶה
 זֵהָרִים בְּעִטְרוֹת קְדוּשׁוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׁכָתוֹב (שִׁיר ג)
 צְאִינָה וְרֹאֲיִנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֵמָה וְגו',
 שֶׁהַזְדוּג עִם הַגְּבִירָה, אִז עֲטָרָה אוֹתוֹ הָאֵם
 הָעֲלִיוֹנָה כְּרֹאוּי. וְכַעַת שְׁאִין נִמְצָא הַמֶּלֶךְ עִם
 הַגְּבִירָה, אִזִּי הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה נוֹטֶלֶת אֶת כְּתָרָה
 (עֲטָרָתָה) וּמוֹנֶעֶת מִמֶּנּוּ אֶת מַעֲיָנוֹת הַנִּחָלִים, וְלֹא
 נִמְצָא בְּקֶשֶׁר אֶחָד. כְּבִיכּוֹל אֵינוֹ בְּנִמְצָא אֶחָד.
וּבְזִמָּן שֶׁתִּשׁוּב הַגְּבִירָה לְמָקוֹם הַיְכָלָהּ וְהַמֶּלֶךְ
 יִזְדוּג עִמָּה בְּזוּג אֶחָד, אִז יִתְחַבֵּר הַכֹּל
 כְּאֶחָד בְּלִי פְרוּד. וְעַל זֶה כָּתוּב, בְּיוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. בְּיוֹם הַהוּא, בְּזִמָּן
 שֶׁתִּשׁוּב הַגְּבִירָה לְהִיכָל, אִז הַכֹּל יִמָּצָא אֶחָד בְּלִי
 פְרוּד. וְאִז – (עוֹבְדִיָּה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהֵר צִיּוֹן
 לְשֹׁפֵט וְגו'.

שְׁלֵמִדְנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא תִכְנֵס הַגְּבִירָה
 בְּשִׁמְחָה לְהִיכָלוֹ עַד שֶׁתִּדּוֹן מַלְכוּת
 עָשׂוּ וְתִקַּח מִמֶּנּוּ נִקְמוֹת שְׁגָרָמָה כָּל זֶה. אַחֵר כֶּף
 תִּזְדוּג עִם הַמֶּלֶךְ וְתִהְיֶה שִׁמְחָה שְׁלֵמָה. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהֵר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת הַר

עָשׂוּ - בְּרֹאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּךָ - וְהִיתָה לָּהּ
הַמְּלוּכָה. מִי הַמְּלוּכָה? זֶה הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב
וְהִיתָה לָּהּ הַמְּלוּכָה. וְאַחֵר שִׁיזְדוּגוּ כְּאַחַד מֵה
כְּתוֹב? וְהִיא ה' לְמַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

עֲרֹת אַחִי אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה, שָׁנָה רַבִּי יְהוּדָה -
זֶהוּ יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה. וְאַחֲוֹת אִמְךָ - זֶה
יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶטָה. בַּחֲטָאִים הִלְלוּ יִגְלוּ יִשְׂרָאֵל
לְבֵין הָעַמִּים וְתִתְחַרֵּב יְרוּשָׁלַיִם לְמַטָּה. וְעַל זֶה
שָׁנִינוּ, אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁקָּרָא לְיִשְׂרָאֵל
אַחִים, שְׁנֵאמַר (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה
נָא וְגו'. (ובארנו הַדְּבָרִים, וְשֵׁם (דְּבָרִים שֵׁם) בֵּת בְּנֵה וּבֵת בִּתְּהָ.
וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם בִּנְגֻלָּה וּבִנְסֻתָּר וְכֵן אַחֲרָיו.
שֶׁהָרִי הָעוֹלָם צָרִיךְ לָהֶם, וְהֵם יֹשׁוּב הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב (משלי כז) רַעַךְ וְרַע אַבִּיךָ) וְזֶה סוּד הַדְּבָר.
שָׂאמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם אַחִי, לָמָּה רַעִי? וְאִם רַעִי,
לָמָּה אַחִי? אֵלֹא לְמַדְּנִי, אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁלֹּא
סֵר לְעוֹלָמִים נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר רַעַךְ וְרַע
אַבִּיךָ אֵל תַּעֲזֹב. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר שָׂאמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה נִקְרָאת רַעִיָּה, כִּי לֹא זֹזָה
אֶהְבֵּת הָאָב מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים. וְהָאֵם הַתַּחְתּוֹנָה

נִקְרָאת כָּלָה, וְנִקְרָאת אָחוֹת, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ (שיר ח)
אָחוֹת לָנוּ קָטְנָה.

וְהֵינּוּ סֵתֶם מִשְׁנֵה שְׁלָנוּ, שֶׁכָּתוּב כָּאן עֲרוֹת
אָחוֹתָךְ בֵּת אָבִיךָ אוֹ בֵּת אִמֶּךָ. כִּיּוֹן
שֶׁאָמַר בֵּת אָבִיךָ, מֶה זֶה אוֹ בֵּת אִמֶּךָ? אֵלָּא, אִם
הִיא נִמְצָאת מִצַּד הָאָב, נִקְרָאת חֲכָמָה. וְאִם מִצַּד
הָאִם, נִקְרָאת בִּינָה. וְעַל כָּל פָּנִים, בֵּין כֶּף וּבֵין
כֶּף, הִיא נִמְצָאת מִהָאָב וְהָאִם. שֶׁהָרִי יו"ד אֵינָה
זֹזָה מֵה' לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר, מוֹלָדֶת בֵּית
- מִצַּד הָאָב. אוֹ מוֹלָדֶת חוּץ - מִצַּד הָאִם.

רַבִּי אָבָא אָמַר, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית. מִי
הַבֵּית שֶׁנִּבְנָה בְּחֲכָמָה? הֵנּוּ אוֹמְרֵי זֶה הִנָּהָר
שִׁוּצָא מַעְדָן. מִשּׁוּם כֶּף מוֹלָדֶת בֵּית אוֹ מוֹלָדֶת
חוּץ, כְּשִׁינִצָּא מו', כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) עֲצָם
מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי. וְכָתוּב וַיִּקַּח אֶחָת
מִצְלַעְתֵּיו, וְזֶהוּ מוֹלָדֶת חוּץ, מִמָּקוֹם שֶׁל זַעִיר
אֲנִפִּין נִמְצָא, כָּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

וְעַל זֶה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אַחִים
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא סָרָה אֶהְבָתָם
לְעוֹלָמִים. יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָה נִקְרָאת אָחוֹת אִמֶּךָ,
כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר

שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ וְגו'. מַה זֶה שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ?
כְּדִי שְׂיִזְדוּג עִמָּה הַמֶּלֶךְ מִשָּׁשָׁה צַדִּים, בְּכָל
צַדֵּי הַמֶּלֶךְ, בְּדֶרֶגַת הַצַּדִּיק, וְכָל כֶּתְרֵי הַמֶּלֶךְ
שֶׁכְּלוּלִים בּוֹ. וְהֵינּוּ שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שֶׁשֶּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוּ. מִי
הַשְּׁבָטִים? אֵלּוּ שְׁנַיִם עָשָׂר תַּחֲוֹמִים
שֶׁנִּפְרָדִים מֵאוֹתוֹ אֵילָן גָּדוֹל וְחִזְק שְׂרֵשׁ אוֹתָם
מֵצֵד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי יְהוּ, מִיִּפִּי
הָעֵדוּת שֶׁמַּעֲיֵד הֵבֶן הַקָּדוֹשׁ, (שֶׁמַּעֲיֵד אָבָא וְאַמָּא בְּבֵן הַקָּדוֹשׁ)
שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי יְהוּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם נִהְרֹת
עֲמָקִים שֶׁשׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִן י"ה. וְהַכֹּל (וְכָל כֶּף
לְמָהּ?) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'. כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כִסְאוֹת
לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דֹּד, לְרֶשֶׁת אֶת הַמַּלְכוּת
הַקָּדוֹשָׁה הוּא וּבָנָיו לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְזוֹהִי הַשִּׁירָה
שֶׁאָמַר דָּוִד עַל הַמַּלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, הַכֹּל בְּסוּד עֲלִיּוֹן הוּא, לְהִרְאוֹת
שְׁמִי שְׁפוּגִים לְמִטָּה – פּוֹגִם לְמַעְלָה. עֲרוֹת
כִּלְתָּךְ לֹא תַגְלֶה, שֶׁשְּׁנִינִי, עוֹנֶתֶן שָׁל תִּלְמִידֵי
חֲכָמִים מִשְׁבֶּת לְשִׁבְתָּ. מִכִּיּוֹן שְׂיֻדְעִים אֶת סוּד
הַדָּבָר וַיִּכְנֹנוּ אֶת הַלֵּב, וַיִּמָּצָא רְצוֹנָם שָׁלֵם,
וְהַבָּנִים שְׁמוּלִידִים נִקְרָאִים הַבָּנִים שָׁל הַמֶּלֶךְ.
וְאֵם אֵלֶּה פּוֹגָמִים דָּבָר לְמִטָּה, כְּבִיכּוֹל הֵם

פוגמים בכלה שלמעלה, ואז כתוב ערות כלתך לא תגלה. זה בשביל אלו שיודעים את דיני התורה. שאר העם אותו שבנגלה, כלתך ממש, ובחטא הזה השכינה מסתלקת מביניהם.

למדנו, נחקק השם הקדוש בצדדים ידועים, באותיות רשומות של עשרים ושנים (י)

בא', א' ב', י' בב', ב' ב', י' בא', ב' בה', ו' בג', י' בה', ה' ב', ג' בה', ה' בד') י' בא', א' ב', י' בב', ב' ב', י' בא' ה' בג', יו"ד בה"א, יו"ד בגימ"ל, ה"א ביו"ד גימ"ל בה"א, ה"א בדל"ת. כלן נחקקות ביו"ד, יו"ד מעלה אותן.

ה"א כלולה ביו"ד, ממנו יוצאת, אז מעטרים את האבות. נפתחת ה"א בנחלים שלה, ומעטרת את ראש הו', ששם שרונים האבות. ו' כוללת שש אותיות, ואת כלם כוללת יו"ד. יו"ד נחקקת בגלופיה, ועולה להתעטר בשנים עשרה אותיות אחרות, ממנו יוצאות עשר אמירות בגלופים שלו, וכלם שבילים של הדרך העליונה, (של דרכי התורה) הנכבדה מהכל. אזי ה"א אחרת נכללת מכלם, חקוקה מצד מתוח (מתיתחת) טמיר להוליד למטה.

נְחֻקָּו (נְחֻלָּקוּ) כָּלֶם בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת,
וְאֵת כָּלֶם פֶּרֶשְׁנוּ בְּמִשְׁנֵתֵנוּ, וְכָלֶם עוֹלָיִם
לְרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ.

שִׁבְעַ שִׁבְתוֹת שְׁלֵמוֹת מִתְּפָרְשׁוֹת בְּשִׁבְעִים
אוֹתִיּוֹת. שִׁבְעִים וּשְׁתֵּים עָלוּ, וְהֵן עָלוּ
בְּאוֹת ו' (י"ד), רְשׁוּמוֹת בְּפָרֶשֶׁת וַיְהִי בְּשִׁלַּח פֶּרְעָה
בְּפִסּוֹק וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. כְּשֶׁהִשְׁכִּינָה נוֹטָלָת
וּשְׁבָעָה רְשׁוּמִים נֶרְשְׁמוּ בָּהּ, מִתְּעַלּוֹת שִׁבְעַ מִמֶּנָּה
בְּמַעֲשִׂים רְשׁוּמִים. לְמַדְנֹו שֶׁהִתְעַלּוּ הָאוֹתִיּוֹת
בְּרִשְׁמֵי יְדוּעִים וּדְרָכִים סְתוּמוֹת, פָּרֵט לְצַדִּיקִי
אַמֶּת, עֲמוּדֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר, בֹּא רֵאֵה, עֲשִׂרִים
וּשְׁתֵּים הָאוֹתִיּוֹת שִׁחְקוֹקוֹת בַּתּוֹרָה, כָּלֶן
מִתְּפָרְשׁוֹת (מֵאֵלּוּ) בְּעֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת הֶלְלוּ, כָּל
אֲמִירָה וְאֲמִירָה מֵאוֹתֵן הָעֶשֶׂר, שֶׁהֵן כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ,
כָּלֶן חֻקּוֹקוֹת בְּאוֹתִיּוֹת יְדוּעוֹת (אֲחֵרוֹת). מִשּׁוֹם כִּךְ
הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ מִתְּכַסֶּה בְּאוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת, וְכָל
אֲמִירָה מְלִיָּה לְאֲמִירָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה אֶת
אוֹתִיּוֹתֶיהָ, מִשּׁוֹם שֶׁנִּכְלָלוֹת זֶה עִם זֶה. וְלִכֵּן אֶת
הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ חֻקְקֵנוּ אוֹתוֹ בְּאוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת,
מִשּׁוֹם שֶׁהִתְכַּסּוּ זֶה בְּזֹו וְזֹו בְּזֹו, עַד שֶׁכָּלֶן
נִקְשְׁרוֹת כְּאַחַת.

וּמִי שְׂרוּצָה לְדַעַת אֶת צְרוּפֵי הַשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים,
 שְׂיִדַּע אֶת אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת הַרְשׁוּמוֹת בְּכָל
 כְּתָר וְכְתָר, וְאִזּוּ יִדַּע וְיִתְקַיֵּם בְּכָל. וְהָרִי חֲקֻקָּנוּ
 אוֹתָם בְּכָל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת שְׂרֻשׁוֹמוֹת וִידוּעוֹת
 בְּכָל כְּתָר וְכְתָר מֵהַסֵּפֶר הָעֲלִיּוֹן שֶׁל שְׁלֵמָה. וְכִף
 עָלָה בְּיָדֵינוּ, וְהַחֲבָרִים חֲקֻקוֹ אוֹתָם, (וְלַחֲבָרִים גְּלִינוּ
 אוֹתָם) וְיָפָה הוּא. שֶׁהָרִי כָּל כְּתָר וְכְתָר מְלֻוֶּה לַחֲבֵרוֹ
 אֶת אוֹתִיּוֹתָיו, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, וְלִפְעָמִים שֶׁלֹּא צָרִיךְ
 אֶלָּא בְּאוֹתִיּוֹת אוֹתָם שְׂרֻשׁוּמִים בּוֹ. וְכֻלָּם יְדוּעִים
 לַחֲבָרִים, וְהָרִי בְּאַרְנוּ אוֹתָם.

אַשְׁרֵי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה בְּכַבּוּדָם
 וּמַגִּלָּה לָהֶם סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ,
 שֶׁלֹּא גִלָּה לְעֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְעַל זֶה יָכֹל
 מֹשֶׁה לְהִתְעַטֵּר בֵּין קְדוֹשִׁים, וְכֻלָּם לֹא יָכֹלוּ
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כָּאֵשׁ יוֹקֶדֶת וְגַחְלֵי אֵשׁ. שָׂאֵם
 לֹא כֶף, מִי הָיָה לוֹ לְמֹשֶׁה לַעֲמֹד בִּינֵיהֶם?
 אֶלָּא אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי כִּשְׁהִתְחִיל
 לְדַבֵּר עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רָצָה לְדַעַת אֶת
 שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ (שְׁמוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים), נִסְתָּר וְנִגְלָה, בְּכָל
 אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי, וְאִזּוּ נִדְבֵּק וְיִדַּע יוֹתֵר מִכָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם.

בא ראה, בשעה שעלה משה לתוך הענן הנכבד, נכנס לבין קדושים. פגע בו מלאך אחד בשלהבות אש, בעינים לוהטות, וכנפיו שורפות. רצה לשאף אותו לתוכו. ושם אותו מלאך גבריאל (גזריא"ל) (גזרנא"ל). אז הזכיר משה שם קדוש אחד שהיה חקוק עם שתיים עשרה אותיות, והודעזע והתרגש, עד שעלה משה ביניהם, וכן לכל אחד ואחד. אשרי חלקו, והרי בארנו את הדברים.

ערוות אשה ובתה לא תגלה. למדנו, בתקוני הגבירה בארנו את העריות הללו, אף על גב שהם (עריות הם) בנגלה ובנסתר, ושם בת בנה ובת בתה. שהרי העולם צריך אותם, והם ישובו של עולם, כמו שבארנו. ומי שמגלה ערוה אחת מהן, אוי לו ואוי לנפשו, שהרי גלה בשביל זה עריות אחרות.

ולמדנו, הדבור האחרון של עשר האמירות של התורה – (שמות כ) לא תחמד אשת רעה, כי זהו הכלל של כלם. ומי שחומד אשה אחרת כאלו עבר על כל התורה. ברם, אין דבר שעומד לפני תשובה, וכל שכן אם קבל ענשו כמו דוד המלך. אמר רבי יוסי, שנינו, כל מי שחטא ופרש

מאותו חטא, התשובה מועילה לו יותר. ואם לא, לא עולה בידו תשובה ולא מועילה לו. אם כן, אז איך דוד לא פרש מבית שבע לאחר מכן? אמר לו, בית שבע הייתה שלו, ואת שלו הוא לקח, שהרי מת בעלה.

שְׁלֹמֹדֶנוּ, מזמנת הייתה בית שבע לדוד מיום שנברא העולם, ומה עכב אותו? שנשא את בתו של שאול המלך, ואותו יום נשא אותה אוריה ברחמים, אף על גב שלא הייתה שלו. אחר כך בא דוד ונטל את שלו. ועל שדוד דחק את השעה לפני הקדוש ברוך הוא להרג את אוריה ולעשות כן, הרע לפניו, והעניש את דוד, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להשיבה לדוד, לקים לו את המלכות הקדושה העליונה. וכשהשתוקק, לשלו השתוקק.

שְׁלֹמֹדֶנוּ, אמר רבי יוסי, מהו שכתוב אני ה' – אני ה' עתיד לתן שכר טוב לצדיקים לעתיד לבא. אני ה' עתיד להפרע מן הרשעים לעתיד לבא, אותם שכתוב בהם הפשעים בי. כתוב אני ה', וכתוב (דברים לב) אני אמת ואחיה. אף על פי שאני במדת הרחמים, הרשעים הופכים אותי למדת הדין. שלמדנו, שם מלא – ה' אלהים. זכו

ה', ואם לא – אלהים. אמר רבי שמעון, הרשעים עושים פגם למעלה. איזה פגם? כמו שבארנו פגם ממש, והרי נתבאר.

למדנו, כתוב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה. שנה רבי יהודה, דור שרבי שמעון בר יוחאי שרוי בתוכו, כלם צדיקים, חסידים, כלם הם יראי חטא, ושכינה שורה ביניהם, מה שאין כן בדורות אחרים. משום כך הדברים הללו מתפרשים ולא נטמנים. בדורות אחרים לא כן, ודברים של סודות עליונים לא יכולים לגלות, ואותם שיודעים פוחדים. שכאשר היה רבי שמעון אומר סוד הפסוק הזה, עיני כל החברים נבעו דמעות, וכל הדברים שאמר היו בעיניהם גלויים, כמו שכתוב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת.

שיום אחד שאל רבי ייסא, אמר, ביצה של אמת (מדה) שיצאה מעוף ששרוי (שנזק)

באור, והתבקעה לארבעה צדדים, שנים עולים מהם, ואחד מתנמך, ואחד רובץ במרבץ (מבועי המעין) של הים הגדול. אמר רבי אבא, עשית לפני רבי שמעון קדש חל, שהרי כתוב פה אל פה אדבר בו. אמר לו רבי שמעון, טרם שתתבקע

הביצה, תסתלק מן העולם. וכך היה באדרא של רבי שמעון.

למדנו, בימי רבי שמעון היה אומר אדם לחברו: פתח פיה ויאירו דבריה. אחר שנפטר רבי שמעון, היו אומרים: (קהלת ה) אל תתן את פיה לחטיא את בשורה.

למדנו, אמר רבי שמעון, אם בני העולם מסתכלים במה שכתוב בתורה, לא יבואו להרגיז לפני רבונם. למדנו, כשמתעוררים הדינים הקשים לרדת לעולם, ואל אשה בנדת טמאתה וגו'. כאן כתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו, ובאדרא (ובדור הזה) הקדושה נאמר, כאן הצטרכנו לגלות, שהרי למקום הזה הסתלק.

ששנינו, בשעה שהנחש התקיף של מעלה התעורר בשביל חטאי בני האדם, התחיל להתחבר עם נקבה והטיל בה זחמה, נפרד ממנה הזכר, משום שהרי נטמאה ונקראת טמאה, ואין ראוי לזכר לקרב אליה. שאוי אם הוא נטמא עמה בזמן שהיא טמאה.

למדנו, מאה עשרים וחמשה מיני טמאה ירדו לעולם שאחוזים מצדו של הנחש

הַחֶזֶק, וְשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים גְּדוּלִים מֵהֶם נֶאֱחָזִים
 בְּנִקְבוֹת וְנִדְבָקִים בָּהֶם. אוֹי לְמִי שִׁיקְרָב אֵלֶיהָ
 בְּאוֹתוֹ זְמַן, שְׁמִי שִׁיקְרָב עִמָּה, מֵרָאָה פָּגַם
 לְמַעַלָּה, שֶׁהָרִי בַחֲטָא הִזָּה מִתְעוֹרֵר הַנָּחַשׁ הַקָּשָׁה
 לְמַעַלָּה וּמִטִּיל זֶהָמָה בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ,
 וּמִתְחַבֵּר עִם הַנִּקְבָּה, וּגְדֻלוֹת שִׁעְרוֹתָיו שֶׁל הַזָּכֵר,
 וְהַנִּקְבָּה נִטְמָאת, וְשַׁעֲרָה גְדוֹל וְצִפְרָנֶיהָ גְדוּלוֹת,
 וְאִזּוֹ הַדִּינִים שׁוֹרִים לְהִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם וְנִטְמָאִים
 הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (במדבר יט) כִּי אֵת מִקְדָּשׁ ה' טִמָּא,
 מִקְדָּשׁ ה' נִטְמָא בַּחֲטָאֵי בְנֵי הָאָדָם.

לְמִדְּנוּ, מֵה שְׁכָתוֹב (בראשית ג) וְאִיבָה אָשִׁית
 בֵּינִךְ וּבֵין הָאִשָּׁה, אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים
 מִיָּנִי טִמְאָה הִטִּיל הַנָּחַשׁ בְּנִקְבָּה כְּשֶׁהִתְחַבֵּר
 עִמָּה, כְּחֻשְׁבוֹן וְאִיבָה, וְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיָּנִים
 (דִּינִים) מִתְעוֹרְרִים לְמַעַלָּה, וְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
 לְמַטָּה. וְשַׁעֲרֵי גְדוֹל וְצִפְרָנִים גְדוּלוֹת, וְאִזּוֹ
 מִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים בְּכֹל. וְלִמְדָנוּ, כְּשֶׁרוֹצֶה אִשָּׁה
 לְהִטָּהֵר, צָרִיכָה לְסַפֵּר אוֹתוֹ שַׁעֲרֵי שְׁגָדָל בְּיוֹם
 שֶׁהִיא טִמְאָה, וּלְסַפֵּר אֵת צִפְרָנֶיהָ, וְכָל אוֹתָהּ
 זֶהָמָה שֶׁבָּהֶן.

שְׁלִמְדָנוּ בְּסוּדוֹת הַטִּמְאָה, שֶׁזֶה־מֵת הַצִּפְרָנִים
 מְעוֹרֶרֶת זֶהָמָה אַחֲרָת, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ

צָרִיכִים גְּנִיזָה, וּמִי שְׁמַעְבִּירָם לְגַמְרִי, כְּאֵלֹ
הָעִיר חֹסֵד בְּעוֹלָם. שְׁלַמְדָּנוּ, אֵין צָרִיךְ אָדָם
לָתֵת זָכַר לְמִינִים רָעִים. שְׁשָׁנִינוּ, אֶלְךָ וְאַרְבַּע
מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה מִיָּנִים רָעִים נֶאֱחָזִים בְּאוֹתָהּ
הַזֶּהֱמָה שֶׁהָטִיל הַנֶּחֱשׁ הַחֲזָק, וְכָלָם מִתְעוֹרְרִים
בְּאוֹתָהּ זֶהֱמַת הַצִּפְרָנִים.

וְאַכְפִּילוּ מִי שְׁרוּצָה, יַעֲשֶׂה בָהֶם כְּשָׁפִים לְבָנֵי
אָדָם, מִשּׁוֹם אוֹתָם שֶׁתְּלוּיִים בָּהֶם. וּמִי
שְׁמַעְבִּירָם, כְּאֵלֹ הָרַבָּה חֹסֵד בְּעוֹלָם, וְדִינִים
רָעִים לֹא נִמְצְאִים, וְתַעֲבֹר אוֹתָהּ זֶהֱמָה וְצִפְרָנֶיהָ
שְׁרִשּׁוּמוֹת בָּהּ. שְׁלַמְדָּנוּ, מִי שְׁדוֹרֵךְ בְּרַגְלֹ אוֹ
בְּנַעְלֹ עֲלִיהֶן, יָכוֹל לְהַנָּזֵק. וְזֶה בְּשִׁיּוּרֵי
הַשִּׁירִים שֶׁל הַזֶּהֱמָה שְׁלַמְעָלָה כֶּךְ – אִשָּׁה
שְׁמַקְבֵּלֶת וּמִתְחַבֶּרֶת עִם הַנֶּחֱשׁ וְהָטִיל בָּהּ זֶהֱמָה
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אוֹי לְעוֹלָם שְׁמַקְבֵּל מִמֶּנָּה
אוֹתָהּ זֶהֱמָה. מִשּׁוֹם כֶּךְ, וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדּוּת
טְמֵאָתָהּ לֹא תִקְרָב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
הִבִּיאוּ עָלִי כִפָּרָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ. עָלִי וְדָאִי,
כְּדִי שְׁיַעֲבֹר אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ וַיִּתְּבֹשֶׁם מִי שְׁצָרִיךְ. עָלִי,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישעיה ו) שְׁרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. וְעַל
זֶה כָּתוֹב בְּקֶרֶחַ, (במדבר טז) הַנֶּעֱדִים עַל ה', שְׁבַגְלָלָם

מתעורר מי שמתעורר שפא מצדס. אף כאן
הביאו עלי כפרה, עלי ממש, כדי שיתבשם
ויעבר ולא ימצא הנחש במקום ששורה. וכל כך
למה? על שמעטתי את הירח ושולט בה מי שלא
צריך. ומשום כך כתוב, ואל אשה בנדת טמאתה
לא תקרב.

אשרי הדור שרבי שמעון בן יוחאי שרוי
בתוכו. אשרי גורלו בין עליונים
ותחתונים. עליו כתוב (קהלת י) אשריך ארץ
שמלכך בן חורים. מהו בן חורים? שזוקף ראש
לגלות ולפרש דברים ואינו פוחד. כזה שהוא בן
חורין, ויאמר מה שהוא רוצה ולא פוחד. מי זה
מלכך? זה הוא רבי שמעון בן יוחאי, בעל
התורה, בעל החכמה. שכשהיה רבי אבא
והחברים רואים את רבי שמעון, היו רצים אחריו
ואומרים: (הושע יא) אחרי ה' ילכו כאריה ישאג.

אמר רבי שמעון, כתוב (ישעיה טו) והיה מדי חדש
בחדשו ומדי שבת בשבתו. למה שקול זה
בזה? אלא הכל בדרגה אחת עולה. זה מזדוג עם
זה, ושמחה של זה עם זה לא נמצאת, אלא
כשמתגלה העתיק הקדוש, אז זוהי חדות הכל.
ושנינו, כתוב (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת,

ליום השַׁבַּת מִמָּשׁ. הַשַּׁבַּח שֶׁמִּשְׁבַּח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, אֲזִי נִמְצָאת שְׁמִיחָה, וְנִשְׁמָה מִתּוֹסַפֶּת. שֶׁהָרִי
הָעֵתִיק הַתְּגָלָה, וְהַזְוּג יִזְדַּמֵּן.

אף כֵּן בְּחֵדוֹשׁ הַלְבָּנָה, שֶׁהָרִי מֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ
בְּשִׁמְחַת הָאוֹר שֶׁל הָעֵתִיק לְמַעְלָה. מְשׁוּם
כֵּן הַקָּרְבֵּן הַזֶּה הוא לְמַעְלָה, כְּדִי שֶׁהַכֹּל יִתְבַּשֵּׂם
וְתִמְצָא שְׁמִיחָה בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן הִבִּיאוּ עָלַי כַּפָּרָה,
דְּבַר מְדִיק.

לְמִדְּנוּ, כָּתוּב (במדבר כח) עֲלֹת שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל
עֲלֹת הַתָּמִיד, שֶׁצָּרִיךְ לְכוֹן אֶת הַלֵּב
לְמַעְלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר מִבְּשָׂאֵר הַיָּמִים. וְעַל זֶה עַל
עֲלֹת הַתָּמִיד דּוֹקָא. לְמִדְּנוּ, כָּתוּב בַּחֲנָה (שמואל א-א)
וְתִתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה', עַל דּוֹקָא, מְשׁוּם שֶׁהַבָּנִים
תְּלוּיִים בְּמִזֵּל הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאֵין לָךְ דְּבַר
בַּתּוֹרָה אוֹ אוֹת קִטְנָה בַּתּוֹרָה שְׁלֹא רְמוּזָה
בַּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, וְתְלוּיִים מִמָּנָה תְּלִי תְּלִים שֶׁל
סוּדוֹת הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שיר ה)
קִוְצוֹתָיו תִּלְתְּלִים, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

רַבִּי יוֹסִי מֵצָא אֶת רַבִּי אֲבָא שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא
אֶת הַפָּסוּק שֶׁכָּתוּב, (תהלים נה) הַשִּׁלֵּךְ עַל ה'
יְהִבֵּךְ, עַל דּוֹקָא. שֶׁהָרִי מְזוֹנֹת תְּלוּיִים בְּמִזֵּל. רַבִּי

יְהוּדָה הָיָה קוֹרֵא, (שם לב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד
 אֵלָיו לַעֲת מְצֵא. עַל זֹאת וּדְאִי. לַעֲת מְצֵא, הָרִי
 בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לַעֲת מְצֵא, כָּמוֹ שִׁכְתוּב (ישעיה נה)
 דָּרְשׁוּ ה' בְּהַמָּצְאוֹ קִרְאָהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קָרוֹב. דָּבָר
 אַחֵר לַעֲת מְצֵא – בְּשַׁעַת שְׁנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים
 וְנִמְשָׁכִים, וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְבָּרְכִים. רַק
 לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים, מִי זֶה הַשֹּׁטֵף מִים רַבִּים? זֶהוּ
 עֵמֶק הַנִּחָלִים וְהַנְּהָרוֹת, שְׁמִי יִזְכֶּה לוֹ וּמִי יִזְכֶּה
 לְהִתְקָרֵב וּלְעֵלוֹת לְשָׁם. זֶהוּ שִׁכְתוּב בּוֹ, (תהלים לה)
 רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ, שֶׁהָרִי לֹא
 זוֹכֵם וְלֹא יְכוֹלִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב (שם כז) אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת
 ה' אוֹתָהּ אֲבִקֵּשׁ וְגו'. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצַּדִּיקִים
 שִׁכְמָה גְּנָזִים עֲלִיוֹנִים שְׁמוּרִים לָהֶם בְּאוֹתוֹ
 הָעוֹלָם, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּם
 בְּאוֹתָם הָעוֹלָמוֹת, כָּמוֹ שִׁבְאַרְנוֹ בְּנֵעָם ה', וְהָרִי
 נִתְבָּאֵר. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, מִכָּאן (ישעיה סד) עֵיִן לֹא
 רָאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָהּ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. יַעֲשֶׂה?!
 תַּעֲשֶׂה הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלֶּא יַעֲשֶׂה וּדְאִי. הֵינּוּ
 (שם לח) יוֹסֵף עַל יְמִידָה חֲמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה. וְהֵינּוּ
 הַשִּׁלּוֹף עַל ה' יִהְיֶה. וְכְתוּב וְתִתְפַּלֵּל עַל ה'.
 וְהַכֹּל אֶחָד.

**אַשְׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. עָלֵיהֶם כָּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל
חוּסֵי בֶךְ לְעוֹלָם יִרְגְּנוּ וְתִסַּף עָלֵימוּ וַיַּעֲלִצּוּ בֶךְ
אַהֲבֵי שְׁמֶךְ. וְכָתוּב (שם קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
יֵשְׁבוּ יִשְׁרִים אֶת פְּנִיךָ. וְכָתוּב (שם ט) וַיִּבְטְחוּ בֶךְ
יִודְעֵי שְׁמֶךְ כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשִׁיךָ ה' . בְּרוּךְ יְיָ
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**

פְּרֻשַׁת קִדְשִׁים (דף עט ע"ב - דף פז ע"ב)

**וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קִדְשִׁים תִּהְיוּ כִּי
קָדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים לב)
אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֶד אֵין הָבִין וְגו'. בְּכַמָּה
פְּעָמִים הַתּוֹרָה מְעִידָה בְּבְנֵי אָדָם, כַּמָּה פְּעָמִים
הִיא מְרִימָה קוֹלוֹת לְכָל הַצְּדִיקִים לְהַעֲרִיר אוֹתָם,
וְכָלֶם רְדוּמִים בְּשָׁנָה בַּחֲטָאֵיהֶם (בַּחוּרִיקָם), אֵינָם
מִסְתַּכְּלִים וְאֵינָם מַשְׁגִּיחִים בְּאַיְזָה פָּנִים יַעֲמְדוּ
לְיוֹם הַדִּין הָעֶלְיוֹן, כְּשִׁיתְּבַע אוֹתָם הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן
עַל עֲלָבוֹן הַתּוֹרָה שְׁצוּעָקָת כְּנַגְגָּדָם, וְאֵינָם
מַחֲזִירִים פְּנֵיהֶם מוֹלָה, שְׁכָלֶם פְּגוּמִים בְּכָל,
שְׂאִינָם יוֹדְעִים אֶת אֲמוּנַת הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן, אוֹי
לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם!**

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה מְעִידָה בּוֹ וְאוֹמֶרֶת, (משלי ט) **מִי**
 פָּתִי יָסַר הֵנָּה חֶסֶד לֵב (וְאִמְרָה) אִמְרָה
 לוֹ. מָה זֶה חֶסֶד לֵב? שָׂאִין בּוֹ אֲמוּנָה. שְׂמִי
 שְׂאִינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵין בּוֹ אֲמוּנָה וּפְגוּם הוּא
 מִהַכֹּל. (וְאִמְרָה) אִמְרָה לוֹ?! אוֹמְרָה לוֹ הִיא צָרִיף
 לְהִיּוֹת, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מב) אוֹמְרָה לֹאֵל
 סִלְעִי. מָה זֶה אִמְרָה? אֵלֶּא לְהַכְלִיל וּלְהוֹסִיף
 אֶת הַתּוֹרָה שְׁלֹמַעְלָה, שֶׁהִיא קוֹרֶאת לוֹ חֶסֶד
 לֵב, פְּגוּם מִהֶאֱמוּנָה.

שִׁבְּךָ שְׁנִינוּ, שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה,
 אָסוּר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, לְהַשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ
 וּלְעֲשׂוֹת עִמּוֹ סְחוּרָה, וְכָל שָׂכָן לִלְכֹּת עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ,
 שְׁהָרִי אֵין בּוֹ אֲמוּנָה. (ועל זה) שְׁנִינוּ, כָּל אָדָם
 שֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה, מִתְחַיֵּב
 בְּנִפְשׁוֹ. כָּל שָׂכָן מִי מִתְחַבֵּר בַּדֶּרֶךְ עִם מִי שְׂאִין
 בּוֹ אֲמוּנָה, שֶׁלֹּא מִחְשִׁיב אֶת כְּבוֹד אֲדוֹנוֹ וְאֶת
 שְׁלוֹ, שֶׁלֹּא חָס עַל נִפְשׁוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִי שֶׁלֹּא חָס עַל נִפְשׁוֹ, אֵיךְ
 יִשְׁלַף נֶפֶשׁ כְּשֶׁרָה לְבָנוֹ? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 תִּמְהַנֵּי עַל הַדּוֹר, וְהָרִי הַדָּבָר נֶאֱמַר וְכוּ'. וְעַל זֶה
 כָּתוּב אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֶד אֵין הָבִין. אֲשֶׁרִיחֵם
 הַצַּדִּיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים אֶת דַּרְכֵי

הקדוש ברוך הוא, ומקדשים את עצמם בקדשת המלך, ונמצאים קדושים בכל, ומשום כך שולפים רוח של קדש מלמעלה, וכל בניהם הם צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בנים קדושים. **אוי להם לרשעים**, שכלם חצופים ומעשיהם חצופים, ומשום כך יורשים בניהם נפש חצופה מצד הטמאה, כמו שכתוב ונטמתם בם. בא להטמא – מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד, שהם בעלי זנות (של טמאה) על הכל. אין הבין, שלא ישתדלו אנשים בדרך הזו. שאם כך, כתוב כאן אין הבין, וכתוב שם (ישעיה נו) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רעים לא ידעו הבין. כלומר, יהיו מזדמנים אותם שנקראים עזי נפש. מה הטעם? משום שלא ידעו הבין.

והפזה רעים, מה זה רעים? אלו אותם המובילים והמנהיגים את האדם לגיהנם. לא ידעו שבעה, כמו שנאמר (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב. משום כך שהם הב הב, לא ידעו שבעה. כלם לדרךם פנו איש לבצעו מקצהו. שהרי הם תירי הגיהנם. וכל זה מי גרם להם? משום שלא התקדשו באותו זוג כמו שצריך. ועל זה כתוב, קדשים תהיו כי

קדוש אני ה'. אמר הקדוש ברוך הוא, מכל שאר העמים לא רציתי להדביק בי אלא רק ישראל, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה'. אתם, ולא שאר העמים. (ועל כן כתוב כאן קדוש) משום כך (קדשים תהיו דווקא).

קדשים תהיו כי קדוש אני ה'. רבי יצחק פתח, (ישעיה יח) הוי ארץ צלצל כנפים וגו'. וכי משום שהיא ארץ צלצל כנפים נמצא בה קנטור, שכתוב הוי ארץ? אלא אמר רבי יצחק, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם ורצה לגלות עמקות מתוך ההסתר, ואור מתוך החשכה, היו כלולים זה עם זה. ומשום כך מתוך החשכה יצא אור, ומתוך ההסתר יצא והתגלה העמק, וזה יצא מזה. שמתוך הטוב יוצא הרע, ומתוך הרחמים יוצא דין, והכל נכלל זה בזה – יצר טוב ויצר הרע, ימין ושמאל, ישראל ושאר העמים, לכן ושחר, והכל תלוי האחד באחד.

למדנו, אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, כל העולם כלו לא נראה, אלא בעטרה אחת המדבקת (הזוהרת) בקשריו. כשנדון העולם בדין, הוא נדון כלול ברחמים. ואם לא, אין העולם יכול לעמד רגע אחד, והרי בארנו את

הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם כו) כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ
לְאָרֶץ צֶדֶק לְמַדּוֹ יִשְׁבִּי תָבֵל.

וְלַמִּדְנֹה, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהָדִין תְּלוּי בְּעוֹלָם וְצֶדֶק
מִתְעַטֵּר בְּדִינָיו, כִּמָּה בְּעָלִי כֹנָפִים
מִתְעוֹרְרִים כִּנְגַד בְּעָלִי הָדִין הַקָּשָׁה לְשֵׁלֹט
בְּעוֹלָם. פּוֹרְשִׁים כֹּנָפִים מֵהַצַּד הַזֶּה וּמֵהַצַּד הַזֶּה
לְהִשְׁתַּטֵּחַ (לְהִשְׁגִּיחַ) בְּעוֹלָם. אֲזִי מִתְעוֹרְרוֹת הַכֹּנָפִים
לְפָרֵשׁ אוֹתָן וּלְהִשָּׂאֵב (וּלְהִשְׁתַּמֵּךְ) בְּדִין הַקָּשָׁה,
וּמִשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם לְהִרְעוֹ. אֲזִי כָתוּב, הוּא אָרֶץ
צֹלָצֵל כֹּנָפִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רָאִיתִי בְּנֵי הָעוֹלָם בְּחֻצָּפָה,
פָּרֹט לְאוֹתָם צְדִיקֵי הָאֱמֶת. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ,
כְּבִיכּוֹל, הַכֹּל כֵּךְ נִמְצָא. בָּא לְהִטָּהֵר – מִסִּיעִין
אוֹתוֹ. בָּא לְהִטָּמֵא – כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ וְנִטְמָתָם בָּם.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, פָּגַשׁ בּוֹ רַבִּי חֲזִיָּא.
אָמַר לוֹ, זֶה שֶׁבְּאַרְנוֹ הַחֲבָרִים, שֶׁכָּתוּב בְּעָלִי
(שְׁמוּאֵל-א ג) וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עָלִי אִם יִתְּכַפֵּר עוֹן
בֵּית עָלִי בְּזִבְחָ וּבִמְנַחָה עַד עוֹלָם, בְּזִבְחָ וּמְנַחָה
אֵינוֹ מִתְּכַפֵּר, אָבֵל מִתְּכַפֵּר הוּא בְּדְבָרֵי תוֹרָה.
לָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁדְּבָרֵי תוֹרָה עוֹלִים עַל כָּל
הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹהָ שֶׁכָּתוּב, (ויקרא ז)

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים, שקולה התורה כנגד כל הקרבנות של העולם. אמר לו, כך זה ודאי, שכל מי שמשתדל בתורה, אף על גב שנגזר עליו ענש מלמעלה, נוח לו מכל הקרבנות והעולות, ואותו הענש

נקרע. (ומשום שעוסק בה לשמה, הקדוש ברוך הוא מתפייס עמו).

ובא ראה, האדם לא נטהר לעולמים, אלא בדברי תורה. משום כך דברי תורה לא מקבלים טמאה, משום שהיא עומדת לטהר את אלו הטמאים, והרפואה נמצאת בתורה, שכתוב (משלי ג) רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך. והטהרה נמצאת בתורה, שכתוב (תהלים יט) יראת ה' טהורה עומדת לעד. מה זה עומדת לעד? שעומדת תמיד באותה טהרה, ולא זזה ממנה לעולמים.

אמר לו, יראת ה' כתוב, ולא תורה. אמר לו, כך הוא ודאי, שהרי התורה באה מצד הגבורה. אמר לו, ומשם יצאה?! מכאן יצאה! שכתוב ראשית חכמה יראת ה', וכתוב יראת ה' טהורה.

ותורה נקראת קדשה, שכתוב כי קדוש אני ה', וזו התורה שהיא השם הקדוש העליון.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ נִטְהָר, וְאַחֵר כִּף
מִתְקַדֵּשׁ, שֶׁכָּתוּב קִדְשִׁים תִּהְיוּ. לֹא כָתוּב קִדְשִׁים
הֵיוּ, אֲלָא תִהְיוּ, תִּהְיוּ וְדַאי. אָמַר לוֹ, כִּף הוּא,
וּמִקְרָא כָתוּב, (שְׁמוֹת יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת
כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ, וְכָתוּב אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו'.

סדר הלימוד ליום ה' ניסן [יום 182 בשנה]

לְמַדְנֹו, קִדְשֵׁת הַתּוֹרָה קִדְשָׁה שְׁעוּלָה עַל כָּל
הַקִּדְשוֹת. וְהַקִּדְשָׁה שֶׁל הַחֲכָמָה
הַנִּסְתָּרֶת עוֹלָה עַל הַכֹּל. אָמַר לוֹ, אֵין תּוֹרָה בְּלִי
חֲכָמָה, וְאֵין חֲכָמָה בְּלִי תּוֹרָה, וְהַכֹּל הוּא בְּדִרְגָּה
אַחַת וְהַכֹּל אֶחָד. אֲלָא תּוֹרָה נִמְצְאָת עִם הַחֲכָמָה
הַעֲלִיּוֹנָה, וּבָהּ הִיא עוֹמֶדֶת, וּבָהּ נִטְעוּ שְׂרָשֶׁיהָ
מִכָּל הַצְּדָדִים.

בַּעֲוֹד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים מִצָּאוּ אִישׁ אֶחָד בְּלִקְיִטַּת
עֵצִים (בְּלִקְיִטַּת זָרְעִים) רְכוּב עַל סוּסוֹ. הַשְּׂמִיט
יָדוֹ לַעֲנָף אֶחָד שֶׁל הָאֵילָן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶהוּ
שֶׁכָּתוּב וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קִדְשִׁים. אָדָם מִקְדָּשׁ
עֲצָמוֹ מִלְמַטָּה – מִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה. זֶהוּ
שֶׁכָּתוּב קִדְשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אָנִי ה'.

שָׁנָה רַבִּי אַבָּא, הִפְרָשָׁה הַזֹּו הִיא כָּלְלָה שֶׁל
תּוֹרָה, וְחוֹתֶם הָאֻמָּת שֶׁל הַחוֹתֶמֶת הִיא.

בְּפִרְשָׁהּ זֶה הִתְחַדְּשׁוּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַתּוֹרָה
בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וּגְזֵרוֹת וְעֲנָשִׁים, וּמִצְוֹת
עֲלִיוֹנוֹת, שֶׁכְּשֶׁמְּגִיעִים לַפִּרְשָׁה הַזֹּאת הָיוּ שְׂמֵחִים.

אָמַר רַבִּי אָבָא, מָה הֵטַעַם שֶׁפִּרְשַׁת עֲרִיּוֹת
וּפִרְשַׁת קִדְּשִׁים תִּהְיֶה סְמוּכוֹת זֶה לָזֶה?
אֵלָּא כֵּן לְמַדְּנוּ, כֹּל מִי שֶׁנִּשְׁמַר מִן הָעֲרִיּוֹת הַלָּלוּ,
וְדַאי שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּקִדְּשָׁה. וְכֹל שֶׁכֵּן אִם מִתְקַדֵּשׁ
בְּקִדְּשַׁת רַבּוֹנוֹ, וְהָרִי הָעִירוֹ הַחֲבֵרִים.

מַתִּי הִיא עוֹנֶתֶם שֶׁל כָּלֶם שֶׁיִּתְקַדֵּשׁ אָדָם? בֹּא
רְאֵה, מִי שְׁרוּצָה לְהִתְקַדֵּשׁ בְּרָצוֹן רַבּוֹנוֹ,
אֵל יִשְׁמַשׁ אֵלָּא מִחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְאֵילָךְ, אוֹ בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה. שֶׁהָרִי בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִמְצָא בְּגֵן עֵדֶן, וְהִקְדִּישָׁה הָעֲלִיוֹנָה מִתְעוֹרֶרֶת, וְאִז
הַשָּׁעָה לְהִתְקַדֵּשׁ. זֶה לְשֹׁאֵר בְּנֵי הָאָדָם, תִּלְמִידֵי
חֲכָמִים שְׂיֻדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה שֶׁעֵתָם לַעֲמֹד וּלְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, לְהַזְדַּוֵּג עִם
כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, אֶת
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

בְּלֵיל שַׁבָּת, שֶׁנִּמְצָא הָרָצוֹן שֶׁל הַכֹּל, הַזְּנוּג
שֶׁלָּהֶם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לְהוֹצִיא אֶת רָצוֹנוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר שְׁכָתוּב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
וְאַלֶּה נִקְרָאִים קְדוֹשִׁים, שְׁכָתוּב קְדָשִׁים תְּהִיוּ כִּי
קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. וְכָתוּב (תהלים א) וְהָיָה כָּעֵץ שְׁתוּל עַל
פְּלִגֵּי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְגו'.

קְדָשִׁים תְּהִיוּ. רַבִּי אַבָּא פָתַח, (שמואל-ב ז) וּמִי
כַּעֲמֹךָ כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן. בֹּא
רְאֵה, בְּכָל עַמֵּי הָעוֹלָם לֹא רָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בָּהֶם, פָּרַט לְיִשְׂרָאֵל בְּלִבָּדָם, וַעֲשֵׂה אוֹתָם עִם
יְחִיד בְּעוֹלָם, וְקָרָא לָהֶם גּוֹי אֶחָד כְּשֵׁמוֹ, וַעֲטַר
אוֹתָם בְּכִמָּה עֲטָרוֹת וְכִמָּה מִצְוֹת לְהַתְעַטֵּר בָּהֶן.
וְעַל כֵּן תִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ וּתְפַלִּין שֶׁל זְרוּעַ
שִׁיתַעֲטֹר בָּהֶן בֶּן אָדָם כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וּלְהַמְצִיא
אֶחָד שָׁלֵם בְּכָל.

וּבְאוֹתָהּ שַׁעַה שִׁמְתַעֲטֹר בָּהֶן אָדָם וּמִתְקַדֵּשׁ
בָּהֶן, נַעֲשֶׂה שָׁלֵם וְנִקְרָא אֶחָד, שֶׁלֹּא
נִקְרָא אֶחָד אֲלָא כְּשֶׁהוּא שָׁלֵם. וּמִי שֶׁפָּגוּם, לֹא
נִקְרָא אֶחָד. וְעַל כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא אֶחָד
– בְּשִׁלְמוֹת הַכֹּל, בְּשִׁלְמוֹת הָאָבוֹת, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם כֵּךְ יִשְׂרָאֵל לִמְטָה נִקְרָאִים
אֶחָד. שְׁכָאֲשֶׁר מְנִיחַ אָדָם תְּפִלִּין וּמִתְכַּסֶּה בְּכִסּוּי
שֶׁל מִצְוָה, אֲזִי הוּא מִתְעַטֵּר בְּעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת
כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנִקְרָא אֶחָד.

ומשום כִּךְ, יבא אחד וישתדל עם אחד. הקדוש ברוך הוא שהוא אחד ישתדל עם אחד, שהרי אין מלך משתדל אלא במה שראוי לו. ומשום כִּךְ כתוב, והוא באחד ומי ישיבנו, אין הקדוש ברוך הוא שורה ולא נמצא אלא באחד. באחד?! אחד צריך להיות! אלא במי שמתפקן בקדשה עליונה להיות אחד, אז הוא שורה באחד, ולא במקום אחר.

ומתי נקרא אדם אחד? בשעה שנמצא זכר ונקבה, ומתקדש בקדשה (בפטר) עליונה, ומתכונן להתקדש. ובא ראה, בזמן שנמצא אדם בזווג אחד זכר ונקבה ומתכונן להתקדש כראוי, אז הוא שלם, ונקרא אחד בלי פגם.

ומשום כִּךְ צריך אדם לשמח את אשתו באותה שעה, לזמן אותה ברצון אחד עמו. ויתכוננו שניהם כאחד לאותו הדבר. וכשנמצאים שניהם כאחד, אזי הכל אחד בנפש ובגוף. בנפש – להדבק זה בזה ברצון אחד. ובגוף – כמו שלמדנו שאדם שלא נשא הוא כמי שנחלק, וכשמתחברים זכר ונקבה, אז נעשים גוף אחד. נמצא שהם נפש אחת וגוף אחד, ונקרא אדם

אָחד. אַז הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרָה בְּאֶחָד, וּמִפְקִיד רוּחַ שֶׁל קִדְשָׁה בְּאוֹתוֹ אֶחָד.

וַאֲלוֹ נִקְרְאִים בָּנִים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר. וּמִשׁוּם כֶּךָ קִדְשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אָנִי ה' . אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא בָּאָר הַדְּבָר הַזֶּה בְּמָקוֹם אֲחֵר, אֲלֹא בּוֹ מִמֶּשׁ, שֶׁכְּתוּב כִּי קָדוֹשׁ אָנִי ה', כִּדִּי לְהַדְבִּיק בּוֹ וְלֹא בְּאַחֵר. וְעַל כֵּן קִדְשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְגו'. הֲרִי שְׁנִינוּ שֶׁפָּרָשָׁה זוֹ הִיא הַכָּלָל שֶׁל הַתּוֹרָה. מִקִּישׁ יִרְאַת אָב וְאִם לְשִׁבְתוֹתֵי. אֲלֹא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַכֹּל אֶחָד. מִי שִׁירָא מְזֶה, שׁוֹמֵר אֶת זֶה.

אִישׁ אָמוּ, מָה הַטַּעַם הַקָּדִים אָמוּ לְאָבִיו בִּירְאָה? כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ. אַבְל הָאֵם שְׂאִין רְשׁוֹת בִּידֵיהָ כָּל כֶּךָ כְּמוֹ אָבִיו, (אֲבָל בֹּא רְאָה, אָמוּ - זוֹ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּמִשׁוּם שֶׁבָּה שׁוֹרָה הִירְאָה וְהִיא נִקְרְאת יִרְאַת ה') הַקָּדִים אֶת יִרְאָתָהּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מָה כְּתוּב לְמַעְלָה? קִדְשִׁים תִּהְיוּ. בֹּא אָדָם לְהִתְקַדֵּשׁ עִם אִשְׁתּוֹ כְּאֶחָד, מִמִּי הוּא יוֹתֵר שֶׁבַח בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁה? הֲוֵה אוֹמֵר מִהֲנִקְבָּה. מִשׁוּם כֶּךָ אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ.

רבי יהודה אָמַר, אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ, כְּגוֹן
 זֶה (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ
 וּשְׁמַיִם. וּבִמְקוֹם אַחֵר הַקָּדִים שְׁמַיִם לָאֶרֶץ. אֲלֹא
 לְהִרְאוֹת שְׁשֻׁנֵיהֶם כְּאַחַד נַעֲשׂוּ. אֲףי כָּאֵן הַקָּדִים
 אִם לָאֵב, וּבִמְקוֹם אַחֵר הַקָּדִים אָב לָאֵם, לְהִרְאוֹת
 שְׁשֻׁנֵיהֶם כְּאַחַד הַשְּׁתַּדְּלוּ בּוֹ.

וְאֵת שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמְרוּ. זֶה שְׁקוּל לְזֶה, וְהַכֹּל
 כְּאַחַד נִשְׁקָל בְּמִשְׁקָל אֶחָד, שְׁכָתוּב (שמות
 לה) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם,
 וְכָתוּב (ויקרא כו) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁוֹ. אֲלֹא
 אֶחָד לָאֵב, וְאַחַד לָאֵם. כָּתוּב כָּאֵן, אִישׁ אָמוּ
 וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמְרוּ. וְכָתוּב שָׁם,
 אֶת שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמְרוּ וּמִקֳּדָשֵׁי תִירָאוּ. מֵהוּ
 מִקֳּדָשֵׁי? כְּמִשְׁמַעוֹ. עוֹד מִקֳּדָשֵׁי – אֵלּוּ אוֹתָם
 שְׁמִקֳּדָשִׁים עֲצָמָם בְּאוֹתָהּ שַׁעָה. כְּמוֹ זֶה, (יחזקאל
 ט) וּמִמִּקֳּדָשֵׁי תִחַלּוּ. אֶל תִּקְרִי מִמִּקֳּדָשֵׁי אֲלֹא
 מִמִּקֳּדָשֵׁי. מֵה לְמַעַלָּה מִמִּקֳּדָשֵׁי, אֲףי כָּאֵן
 מִמִּקֳּדָשֵׁי, שֶׁהֵם הָאֵב וְהָאֵם.

אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּתוּב
 (דברים ד) וְאַתֶּם הַדִּבְכִּים בִּה' וְגו'. אֲשִׁרִיָּהֶם
 יִשְׂרָאֵל שְׁנִדְבָּקִים בּוֹ בְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, (הם וְלֹא אֲמוֹת

עובדי כוכבים ומזלות) ומשום שנדבקים בו בקדוש ברוך הוא, כלם נדבקים כאחד זה עם זה.

בא ראה, בשעה שאדם מקדש למטה, כמו החברים שמקדשים את עצמם משבת לשבת, בשעה שהזיווג העליון נמצא, שהרי באותה השעה נמצא הרצון והברכה מזדמנת, אז כלם נדבקים כאחד – הנפש של שבת, והגוף שמזדמן בשבת. ועל זה כתוב איש אמו ואביו תיראו, שהם זיווג אחד בגוף באותה השעה להתקדש.

השלמה מההשמטות סימן ב'

שמור את יום השבת, שהוא במדה שביעית נאמר, שכתוב את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו. מה זו מדה שביעית? הנה אומר, זו מדת טובו של הקדוש ברוך הוא. ומה הטעם אמר שבתתי ולא אמר שבתתי?

מישל למה הדבר דומה? למלך שהיתה לו אשה נאה, וכל שבוע ושבוע מזמינה יום אחד להיות עמו, והמלך יש לו בנים נאים ואוהבים, ואמר להם: הואיל וכן הוא, שמחו גם אתם ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, וגם אתם

הִדְרוּ אוֹתִי. וּמָה הַטַּעַם זְכוּר וְשָׁמור? זְכוּר לְזָכֹר,
וְשָׁמור לִכְלָה. וּמָה הַטַּעַם וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ? שָׁמְרוּ
עַצְמָכֶם מִן הַהֲרָהוּר, כִּי מִקְדָּשִׁי קָדוֹשׁ הוּא,
לָמָּה? כִּי אֲנִי ה' בְּכָל צַד: (ע"כ מההשמטות).

וְאֵת שַׁבָּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ – זו שַׁבָּת הָעֲלִינָה וְשַׁבָּת
הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן מִזְמָנוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ לְאוֹתוֹ
הַגּוֹף מֵאוֹתוֹ הַזּוּג הָעֲלִיּוֹן. וְעַל כֵּן, וְאֵת שַׁבָּתוֹתֵי
תִשְׁמְרוּ – שְׁנַיִם, וְהַכֹּל נִדְבָק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרִי
חֶלְקִם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

דִּבֶּר אַחֵר וְאֵת שַׁבָּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ – לְהַזְהִיר אֶת
אוֹתָם שֶׁמַּחֲכִים לְזוּגָם מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת,
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, (ישעיה נד) לְסָרִיסִים אֲשֶׁר
יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתֵי. מִי הֵם הַסָּרִיסִים? אֵלּוּ
אוֹתָם הַחֲבֵרִים שֶׁמִּסְרִסִּים אֶת עַצְמָם כָּל שָׁאֵר
הַיָּמִים כְּדִי לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְהֵם מַחֲכִים מִשַּׁבָּת
לְשַׁבָּת. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתֵי,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לו) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדִּבֶּר,
וּמִשּׁוֹם כֵּן – וְאֵת שַׁבָּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ. אִישׁ אָמוֹ
וְאָבִיו תִּירָאוּ – זֶה הַגּוֹף. וְאֵת שַׁבָּתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ –
זו הַנֶּפֶשׁ. וְהַכֹּל נִדְבָק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרִי חֶלְקִם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

יְעִיָּא מְהִימָנָא

אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שְׁבֻתוֹתֵי תַשְׁמְרוּ.
מִצְוָה זֹאת שְׁקוּלָה זֹאת לָזֶה. שְׁקוּל כְּבוֹד אָב
וְאִם לְכְבוֹד הַשְּׁבֻתָּה. לָאֵב הַקָּדִים כְּבוֹד, וְזֶהוּ
שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב (מלאכי א) וְאִם אָב אֲנִי אֵיךְ כְּבוֹדִי
וְאִם אֲדוֹנִים אֲנִי אֵיךְ מוֹרָאִי. כְּבוֹדִי עוֹלָה
בְּחֻשְׁבוֹן עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וְל"ב אֱלֹהִים שֶׁל
מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.

וּבְכָל מָקוֹם (משלי ג) כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ, וּפְרָשׁוּהָ
רְבוּתֵינוּ, אֵין כְּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה. מִשּׁוֹם
שֶׁהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל תוֹרָה, הַכְּבוֹד שֶׁלּוֹ. וְאֵלוֹ
(הם) הַחֲכָמִים שֶׁל הַתוֹרָה, חֲכָמִים בְּחֻכְמָהּ יוֹרְשִׁים
אֶת הַכְּבוֹד הַזֶּה וְלֹא טַפְשִׁים, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר
וּכְסִילִים מֵרִים קָלוּן. וּמִנֵּין לָנוּ שְׁמִי שְׂאִינוּ מְכִיר
אֶת הַתוֹרָה נִקְרָא כְּסִיל? שְׁכָתוֹב (תהלים צב) וּכְסִיל
לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. וְאֵין זֹאת אֶלָּא תוֹרָה, שְׁכָתוֹב
(דברים ד) וְזֹאת הַתוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה.

רוּעָה הַנֶּאֱמָן, מִשּׁוֹם שֶׁחָלוּשׁ אֶתָּה פִּתְחֹתִי אֶת
הַפֶּרֶשָׁה בַּמִּצְוֹת הַלָּלוּ, לִהְיוֹת לְךָ מַעֲט
לַעֲזֹר. הַתְחִזֵּק בָּךְ, שֶׁהָרִי הַמַּחְנוֹת שֶׁל הִשְׁבִּיבוֹת
בָּאִים אֵלֶיךָ, בַּמִּצְוָה אַחֵר זֶה, שֶׁהִיא מִצְוָה
לְהַעֲמִיד עָלֶיךָ מִלֶּךְ לְמַעֲלָה. וְהַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא

יַעֲמִיד אוֹתָךְ מֶלֶךְ בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים בְּדִיוֹקְנוֹ,
מִשּׁוּם שְׂרָבוֹתֵינוּ מִהִישִׁיבָה, עֲלִיָּהֶם שְׂכִינָה
וְתַחַתּוֹנָה. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֶלֶךְ בְּאֲמֻצָּע, אוֹחֵז
בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים. כֵּן אַתָּה תִּהְיֶה בְּדִיוֹקְנוֹ,
הַבֵּן שְׁלוֹ, עֹמֵד לְכַבּוֹד הַמֶּלֶךְ.

עֹמֵד הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן, וְהָרִים יָדָיו לְמַעַלָּה וְאָמַר:
יְהִי רְצוֹנְךָ, עֶלְת הָעֲלוֹת, שְׂאֵתָה מִתְעַלָּה
מִעֲלוֹי לְעֲלוֹי, עַד אֵין עֲלוֹי, אֵלָּא שְׂאֵתָה מִעַל
לְכָל עֲלוֹי, (לְתַת) לִי כַח לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנְךָ
בְּדִרְגוֹתֶיךָ, שֶׁהֵן אָב וָאֵם, וְאֲנִי הַבֵּן שְׁלָהֶם,
וּבִיחּוּד שְׁלָךְ שְׁנִיָּהֶם אֶחָד. וְאַתָּה הַשְׁוִיֵּת אֶת
יִרְאַת אָב וָאֵם לִירְאָתְךָ, אַחֵר שְׂאֵתָה בְּאֲמֻצָּע,
אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם, בְּלִי שְׁתַּפּוֹת, אֵף עַל גִּב שְׁהֵם
בְּשְׁתַּפּוֹת שְׁלָךְ, אֲבָל אַתָּה אֶחָד בְּלִי שְׁתַּפּוֹת שֶׁל
שְׁנֵי. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בָּךְ, וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי.

תֵּן לִי כַח לְהִתְעוֹרֵר בְּכַבּוֹדְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֵּן
בְּכַבּוֹד אָבִי וְאֲמִי שְׁבַשְׁמִים, שְׁעֲלִיָּהֶם בְּאֵרוֹ,
גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ וְאֹמֵר אֵין פֶּשַׁע חֹבֵר הוּא לְאִישׁ
מִשְׁחִית. וּפְרָשׁוֹהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵין אֲבִיו אֵלָּא
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין אִמּוֹ אֵלָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וְהַכְּבוֹד שְׁלָךְ, אָבָא, חֲכָמָה, שְׁכוּלָלֶת עֶשֶׂר

ספירות ממטה שלו למעלה, ושניהם הם כסא
ספסל תחתית לכבודך.

וכך תקנו, שיהיה קטן מכבד את הגדול
שלמעלה ממנו. אב הוא חכמה, הלא אב
אחד לכלנו, להיות משמש תחתית, ואתה כתר
עליון על ראשו. ואין עליך כתר, ואין אלוה אחר.
והאם לשמש את האב, שהיא תחתיו, להיות
כסא תחתיו.

ויאמר הוא בכל מאמר עד שלשים ושנים, יהי
כן, ויהי כן. והיא עשתה מאמרו מיד.
ומשום שעשתה מאמרו וצויו בלי עכוב כלל
בל"ב שבילים שבהם נברא כל מעשה בראשית,
נקראת כבוד, (תהלים כט) ובהיכלו כלו אומר כבוד.
(יחזקאל א) ברוך ה' ממקומו. איה מקום
כבודו להעריצו.

ותרגום כבוד אביו – יקרא דאבוהי. וזה (תהלים
יט) תורת ה' תמימה, עליה נאמר (משלי ו)
יקרה היא מפנינים.

וישרא שנקראו בנים, בכלל בן ובת, מצד של
תפארת ומלכות, שהם בן ובת, הכבוד
של אביו ואמו לעשות את הצווי שלו, והצווי

שְׁלוֹ אוֹתָן מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְהָרִי פִּרְשִׁיהָ בְּעֲלִי
הַמִּשְׁנָה, יֵשׁ מִצְוָה וְעוֹשֶׂה. וּמִשּׁוּם כֵּךְ הוּא נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע. וְזֶהוּ כְבוֹד אָב וָאִם, שְׂיִצְוָה אֶת בְּנוֹ
שְׂיַעֲשֶׂה כֵּךְ, וְהוּא עוֹשֶׂה מִיד בְּלִי עֶכּוֹב כָּלָל.

וְעֵלִית עַל הַכֹּל, אֲנִי רוֹצֶה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכַבּוֹדָךְ,
לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת שֶׁל אָבָא וְאִמָּא
לְכַבּוֹדָךְ. תְּהִיָּה בְּעֶזְרִי לְסִדֵּר הַכֹּל כְּרָאוּי. וְאַתָּה
תְּסַדֵּר אוֹתִי וְאֶת כָּל רָאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת מַעֲלָה
וּמַטָּה, וּמַחֲנוֹת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים, לְהִיּוֹת מְתַקְנִים וּמְסַדְרִים לְכַבּוֹדָךְ
וְלְכַבּוֹד אָבָא וְאִמָּא, לְהִיּוֹת סִפְסָל תַּחַת רַגְלָיו,
וְלַעֲשׂוֹת צוּרֵייו בְּכָל מִצְוֹתָיו, וְלִירָא מִמֶּנּוּ בְּכָל
הַמִּצְוֹת שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה.

וְזֶהוּ אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְסִמֵּךְ לוֹ וְאֶת
שְׁבִתוֹתֵי תִשְׁמְרוּ. וּבִפְסוּק אַחֵר וְאֶת
מִצְוֹתֵי תַעֲשׂוּ. מִצַּד שֶׁל מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהֵם כְּבוֹד,
הַקָּדִים אָב לָאִם, וְזֶה י"ה. מִצַּד שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה
הַקָּדִים אִם לָאִב, וְזֶה ה"י, וְהִינּוּ (מִשְׁלִי כה) כְּבוֹד
אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר. לֵאלּוֹ שְׂאִינָם מִשְׁתַּדְּלִים
בְּכַבּוֹד הַזֶּה, הַסֵּתֵר דְּבָר מֵהֶם.

וְעֵלִיָּהֶם נֶאֱמַר, (מִשְׁלִי ג) וּכְסִילִים מֵרִים קָלוּן. אֱלוֹ
הֵם עֲמִי הָאָרֶץ, מֵאֲחֵר שְׂאִינָם

מִשְׁתַּדְּלִים בְּכָבוֹד הַזֶּה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵיךְ אוֹמְרִים,
אֲבִינוּ שְׂבַשְׂמִים שָׁמַע קוֹלָנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ
וְקַבֵּל תְּפִלָּתֵנוּ? הֲרִי הוּא יֹאמֶר לָהֶם: וְאִם אָב אֲנִי
אֵיךְ כְּבוֹדִי? אֵיךְ הַשְׁתַּדְּלוּתְכֶם בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹתַי
לַעֲשׂוֹת אֶת הַצְּוִוִּיִּים שְׁלִי? שְׁמִי שְׂאִינוּ מְכִיר אֶת
הַצְּוִוִּי שֶׁל אֲדוֹנוּ, אֵיךְ יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ?

פָּרָט לְמִי שֶׁשׁוֹמֵעַ מִחֻכְמִים וְעוֹשֶׂה, וְזֶהוּ שֶׁקַּבֵּל
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. וְעַם כָּל זֶה, מִי שֶׁלֹּא קַבֵּל
מֵאֲדוֹנוּ, אֲלֹא מִשְׁלוּחוֹ, יֵשׁ הַבְּדֵל. וְאֵיךְ הַבְּדֵל
יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה? שֶׁהֲרִי כָּתוּב, מַעֲשֵׂה קַבֵּל תּוֹרָה
מִסִּינִי, וְאַחֲרֵי כֵן מִסְרָה לִיהוֹשֻׁעַ. אֲנִי קַבֵּלְתִּי,
וְאַחֲרֵי כֵן מִסְרָתִי לְכָלֶם. וְכֵן מִי שֶׁמְקַבֵּל מֵאַחֵר,
כְּקַבֵּל הַלְבָנָה וְהַכּוֹכָבִים מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וּבְקַבּוֹל
הַזֶּה הוּא מִתְמַלֵּא. וּמִי שֶׁמְקַבֵּל, יְכוּלָה לְהַסְתַּלַּק
מִמֶּנּוּ הַנְּבִיעָה, כְּמוֹ שֶׁרָאִיתִי בַּשֶּׁמֶשׁ וּבַלְבָנָה,
שֶׁמִּסְתַּלַּק הָאוֹר שֶׁלָּהֶם בְּלִילָה, שְׂאִין הַשֶּׁמֶשׁ
מֵאִיר, אֲלֹא בַיּוֹם. וְהַלְבָנָה בְּלִילָה.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל הַלְבָנָה הוּא מִן
הַשֶּׁמֶשׁ, שְׂאֵף עַל גִּב שֶׁהַתְּכַנֵּס, הוּא מֵאִיר
בַּלְבָנָה וּבַכּוֹכָבִים, הֲרִי רָאִינוּ מִצַּד אַחֵר בְּלִקּוּי
הַלְבָנָה וְהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמִּסְתַּלַּק אוֹרָם, וְנִשְׁאָרִים כְּמוֹ
גּוֹף בְּלִי נִשְׁמָה, שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם אֲדוֹן שֶׁמַּחֲשִׁיךְ אֶת

מְאוּרִיָּהֶם. אֲבָל עֶקֶר הָאוֹר אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנוּבֵעַ,
שְׂאִין הַפֶּסֶק לָאוֹר שְׁלוֹ, וְאִין עָלִיו אֱלוֹהַּ אַחֵר
לְהַפְסִיק מִמֶּנּוּ אֶת מְאוּרוֹ.

וְעֵלָת הָעֲלוֹת, מֵאַחֵר שְׂאֵתָה שָׁם, אִין הַפֶּסֶק
לְנִבְיַעַת אוֹר הַתּוֹרָה. יְהִי רְצוֹנָךְ שְׁלֹא
תְזוּז מֵאַבָּא וְאַמָּא שְׁלִי וְלֹא מִבְּנָיו. וְכַךְ מִי
שְׁמַמִּית עֲצָמוּ עַל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא יְקָרָה, מִתְקַיֶּמֶת
בּוֹ וְאֵינָהּ מִפְּסִיקָה מִמֶּנּוּ. מַה שְׂאִין כֵּן מִי שְׂאִינוֹ
מִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, אֲלֹא אֵף עַל גֵּב שְׁעוֹשֶׂה צוּרִי
חֲכָמִים, הוּא שְׁמַשׁ שְׁלָהֶם, עֶבֶד וְלֹא בֶן. אֲבָל אִם
הוּא נֶאֱמָן, אֲדוֹנוֹ מִשְׁלִיט אוֹתוֹ בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ.

אַבְרָ מִי שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְלֹא מִשְׁמַשׁ
חֲכָמִים לְשִׁמְעַ מֵהֶם מְצוּוֹת, לְקִים נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמַע, אֲלֹא שְׁסָרַח וְעִבֵּר עַל לֹא תַעֲשֶׂה, הוּא
שָׁקוּל לְאַמּוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, בְּנֵי
סַמָּא"ל וְנִחָשׁ, שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם (משלי ג) וְכִסְיִלִּים מֵרִים
קָלוֹן, שְׁלֹא רָצוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, שְׁכָל שְׂאִין בּוֹ
תּוֹרָה, אִין בּוֹ כְּבוֹד, שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם (שם) כְּבוֹד
חֲכָמִים יִנְחֵלוּ.

וְעַם כָּל זֶה, רֹאשִׁי הִיְשִׁיבָה, לֹא כָל כְּבוֹד שָׁוָה,
שְׁהָרִי בֶן יְכִיד אָב וְעֶבֶד אֲדוֹנָיו. בֶּן יְכִיד,

עַל מִנַּת שְׁלֹא לְקַבֵּל שָׂכָר, אֲבָל הוּא מְצֻנָּה
בְּכַבּוּד אָב וָאֵם. וְאֵם לֹא רוֹצָה לַעֲשׂוֹת צוּרִיו, יִכּוּ
אוֹתוֹ הָאָב וְהָאֵם עַד שִׁיעֲשֶׂה בְּעַל כָּרְחוּ. וְאֵם
הִיָּה בֶן גָּדוֹל, בֵּית דִּין כּוֹפִים אוֹתוֹ. שָׂאֵם אֵינוֹ
רוֹצָה לַעֲשׂוֹת, מָה כָּתוּב בּוֹ? (דְּבָרִים כ"א) בְּנֵנוּ זֶה
סוֹרֵר וּמְרָה אֵינָנוּ שֹׁמֵעַ בְּקִלְנוּ, וְדָנִים אוֹתוֹ
בְּסָקִילָה. אֲבָל עֶבֶד שְׁמִשְׁמֵשׁ עַל מִנַּת לְקַבֵּל
פָּרֶס, אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶת צוּרֵי רַבּוֹ, אָדוֹנוֹ מַעֲבִיר
אוֹתוֹ מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ וְיִקַּח אַחֵר, מָה שְׁלֹא הִיָּה יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת כִּךְ לְבָנוּ, אֲלֵא אוֹ שִׁיעֲשֶׂה אֶת הַצּוּרֵי
שְׁלוֹ, אוֹ שִׁיהָרֵג אוֹתוֹ.

אָמַר לוֹ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִי גֵרִם שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
אֶת צוּרֵיו, הוֹאִיל וּבָנוּ הוּא? אָמַר הָרוֹעֶה
הַנֶּאֱמָן, וְדָאֵי תַעֲרִבְתָּ שֶׁל רַע, וְסוּד זֶה גֵרִם
לְיִשְׂרָאֵל לַחֲטָא לְאַבִּיֵּהֶם שְׁבַשְׁמִים. וְסוּד זֶה –
(תְּהִלִּים ק"ו) וַיִּתְּעָרְבוּ בַּגּוֹיִם. וְזֶה גֵרִם הָרֵג לְיִשְׂרָאֵל,
וְהַחֲרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין מְקַבְּלִים
גֵּרִים לְיָמוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֲלֵא – (דְּבָרִים ל"ב) ה' בָּדַד
יִנָּחֲנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַר.

שִׁישְׁרָאֵל הֵם מֵעֵץ הַחַיִּים, עֶבֶד טוֹב וְעֶבֶד רַע.
מִצַּד שֶׁל מְטָטְרוּ"ן עֶבֶד טוֹב, עֶבֶד
נֶאֱמָן לְרַבּוֹ. עֶבֶד רַע – סָמָא"ל. מִי שֶׁהוּא מֵעֵץ

החיים, הוא בן העולם הבא, בן מצד של בן י"ה, בינה. ויורש את המלכות שהיא ה'. ואיך יורש אותה? אם עושה את הצווי של אבא ואמא, משום שהיא מלכות מצות המלך, ועליו נאמר מדוע אתה עובר את מצות המלך. היא מצוה, וצויו של המלך על עשה ולא תעשה.

מצוה מן התורה, שהיא תפארת. וכאן אין שם פירוד, הקדוש ברוך הוא אמת, תורתו תורת אמת, הוא תורתו ומצותו. כמו שבינה, תורתו ומצותו של חכמה. שיש תורה של בריאה, וחכמה של בריאה, ובינה של בריאה, וכך בכל המדות. בזה יכול בן בתורה הזו להיות בלי מצוה, ומצוה בלי תורה בפרוד. ומכאן בן סורר ומורה. אבל מצד של אצילות אין הבדל שם, וכן משם אין חטא בא על ידו, ואין בו ענש ולא שָׁכַר ולא מיתה.

ומשום כך, התורה זה עץ החיים, שִׁכַּר העולם הבא, והאילן הזה נקרא עץ החיים, ונקרא העולם הבא, ולא נקרא בו שִׁכַּר, משום שהוא בן. משם לא משתדל בתורה לקבל שִׁכַּר, לא במעשה ולא בדבור ולא במחשבה.

בא המנורה הקדושה לנשק את ידו. אמר, ודאי אתה הוא בן משם, בדיוקן של בנו בכורו, תפארת בן של אבא ואמא העליונים, האצילות שלו בלי הפסקה, לא קדם אותך בן אחר, לא במחשבה, ולא בדבור, ולא במעשה. אמר הרוצה הנאמן, ואתה והחברים, וראשי מורי הישיבות, שמזמנים לכאן עמי בלי הפסקה כלל ובלי תערובת. נשקו כלם זה לזה, והפירו באחיה ובכו.

פתח רבי שמעון ואמר, עם כל זה, בן בכור חייבים כל אחיו בכבודו, שהרי כתוב (שמות כ) כבוד את אביך, ופרשוה רבותינו, את – לרבות אחיך הגדול. ואפלו מכל צד הוא מפרש עליך בתורה, בשג"ם – זה הכל. ולא היה לאדם הראשון בן קדמון ממנו, ופרשוה רבותינו, בשג"ם – זה משה. שכן המלך בכל מקום, אתה הבכור מצד של עץ החיים של טוב ורע, אתה הוא טוב. זהו שכתוב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם כִּי טוֹב, (שמות ב) וַתֵּרָא אֵתוֹ כִּי טוֹב הוּא.

ומשם קרא אותך הקדוש ברוך הוא עבד נאמן. אחר כך עלית להיות מלך. זהו שכתוב (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ. אחר כך בן בית

למעלה. מֶלֶךְ מַצַּד שֶׁל מַלְכוּת שֶׁל בְּרִיאָה, בֵּן
בֵּית מַצַּד שֶׁל בִּינָה שֶׁל בְּרִיאָה. כָּעֵת אַתָּה מֶלֶךְ
מַצַּד שֶׁל עֵץ הַמַּלְכוּת שֶׁל אֲצִילוֹת. בֵּן בֵּית מַצַּד
שֶׁל בֶּ"ן יִ"ה. תַּפְאֶרֶת שֶׁל אֲצִילוֹת, אֲשֶׁרִי חִלְקָהּ.
וּמִי גָרַם לָךְ אֵת זֶה? מִשּׁוֹם הַשְׁתַּדְּלוּתָךְ בַּתּוֹרָה
וּבַמִּצְוָה, לִיַּחַד אֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ,
לְהַעֲלוֹת אֵת הַמֶּלֶךְ עַל מְקוֹמוֹ וְעַל מַחֲנוֹתָיו
לְמַעַל וְעַל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה.

וּמִשּׁוֹם כֶּךָ (ויבגללך) כֻּלָּם יוֹרְשִׁים נִשְׁמוֹת שֶׁל
אֲצִילוֹת מִמֶּנּוּ, וְנִקְרָאִים בָּנִים שְׁלוֹ,
מִשּׁוֹם יְהוָה שֶׁל אֲצִילוֹת שְׂאִין שָׁם פֶּרוּד וְקָצוּץ.
שֶׁבְּרֵאשׁוֹנָה נֶאֱמַר בָּהֶם בָּנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׂכִינָתוֹ, מַצַּד יְהוָה שֶׁל בְּרִיאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
בְּרֵאשׁוֹתָיו יִצְרָתָיו אֵף עֲשִׂיתָיו, כְּגוֹן בָּנִים לִיהוָה
שֶׁל אֲצִילוֹת.

וּבֶךָ הַתְּקִימָה הַמִּצְוָה, שֶׁהִיא מִצְוָה עַל יִשְׂרָאֵל
לְהַעֲמִיד לָהֶם מֶלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב, (שם י) שׁוֹם
תָּשִׁים עָלֶיךָ מֶלֶךְ. וְהַתְּקִים בֶּךָ (שם לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן
מֶלֶךְ, כְּבֵרֵאשׁוֹנָה. וְכֻלָּם מִתְּנַהֲגִים אַחֲרֶיךָ, כְּמוֹ
אִיבָרִים שֶׁכֻּלָּם מִתְּנַהֲגִים בַּתְּנוּעָה הַנִּשְׁמָה
שֶׁמִּתְפַּשְׁטָה עַל כָּל אִיבָר. מִשּׁוֹם שְׂכָתוֹר עָלִיוֹן
אַתָּה תִּהְיֶה מְעֻטָּר בּוֹ, שֶׁבּוֹ עָלָה הָעֲלוֹת הוּא כָתוּר

עַל הַכֹּל, טָמִיר וְגִנוּז מִבְּפָנִים מִמֶּנּוּ. וּמִמֶּנּוּ
 מִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל הַסְפִירוֹת, וּמִסֵּדֵר אוֹתָם לְהִיּוֹת
 זֶה גָדוֹל, וְזֶה קָטָן, וְזֶה בִּינוּנִי, וּמִנְהִיג אוֹתָם
 לְרִצּוֹנוֹ וּמֵאִיר בָּהֶם, וּמְקַשֵּׁר אוֹתָם וּמַיַּחֵד אוֹתָם.
כְּכֹה אֵתָּה תִּהְיֶה מְנַהִיג לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל הַמַּדּוֹת
 הַטּוֹבוֹת שָׁלוֹ, וּתְסַדֵּר כָּל אֶחָד כְּרְאוּי לּוֹ
 – הַבְּכוֹר כְּבִכּוֹרָתוֹ, וְהַצֶּעִיר כְּצַעֲרֻתוֹ, וְהַבִּינוּנִי
 כְּפִי דְרָגָתוֹ. וּתְקַשֵּׁר אוֹתָם קֶשֶׁר אֶחָד לְאַבְיָהֶם
 שְׁבַשְׁמִים, לְהִיּוֹת כֻּלָּם בְּשִׁפָּה בְּרוּרָה, לְבָרֵךְ אֵת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּלְקַדְּשׁוֹ וּלְיַחֲדוֹ בְּדִרְגָּה
 שְׁלֵף, בְּמַחְשָׁבָה שְׁלֵף, בְּאַצִּילוֹת שְׁלֵף, שֶׁהַתְּקִיָּם
 בָּךְ (בַּמַּדְבָּר יא) וְאַצִּלְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ
 וּשְׁמַתִּי עָלֵיהֶם. קוּם הַתְּעוֹרֵר בְּמִצְוָה, לְהַכְרִית
 זֶרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק.

אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְגו'. מִצְוָה זֹאת לְכַבֵּד אָב
 וָאִם, שְׁצַרֶיךָ בֶּן אָדָם לִירָא מֵאָבִיו וּמֵאָמוֹ
 וּלְכַבֵּד אוֹתָם. כְּמוֹ שְׁצַרֶיךָ בֶּן אָדָם לְכַבֵּד אֵת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵצַד הָרוּחַ שֶׁנֶּתַן בְּתוֹכּוֹ וּלִירָא
 מִמֶּנּוּ, כִּךְ צָרִיךְ לְכַבֵּד אֵת אָבִיו וְאֵת אָמוֹ מֵצַד שֶׁל
 הַגּוּף שָׁלוֹ וּלִירָא מֵהֶם, שֶׁהָרִי הֵם מִשְׁתַּתְּפִים עִם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשִׂים לוֹ גּוּף. וְהוֹאִיל וְהֵם
 שֶׁתְּפִים בְּמַעֲשֵׂה, יִהְיוּ שֶׁתְּפִים בִּירָאָה וְכָבוֹד.

כְּמוֹ כֵּן, שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּים נִמְצְאוּ לוֹ לְמַעְלָה בְּסוֹד
 שֶׁל אָדָם. אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, אֵף עַל גֵּב שְׁגוּפוֹ
 הָיָה מַעֲפָר, לֹא מַעֲפָר שֶׁל כָּאֵן הָיָה, אֲלָא מַעֲפָר
 שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה. הָאֵב וְהָאֵם נִמְצְאוּ,
 וְהַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הִשְׁתַּתַּף עִמָּם, וְשָׁלַח בּוֹ רוּחַ שֶׁל
 חַיִּים וְנִבְרָא. וְכֵמוֹ זֶה נִמְצָא הַכֹּל לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
 וְעַל כֵּן צָרִיךְ אָדָם לִירֹא מִהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וּלִירֹא מֵאֲבִיו וְאִמּוֹ.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה, אָדָם הָרָאוּשׁוֹן לֹא הָיָה לוֹ
 מִהָעוֹלָם הַזֶּה כָּלוּם. צָרִיךְ אֶחָד עֲשֹׂה
 שְׁמוּשׁ עִם נִקְבָּתוֹ, וְנַעֲשֶׂה מֵאוֹתוֹ הַשְּׁמוּשׁ גּוּף
 אֶחָד, שְׁאוּרוֹ יוֹתֵר מִכָּל אוֹתָם הַמִּלְאָכִים
 הַשְּׁלוּחִים לְמַעְלָה. וְכִשְׁנִבְרָא אוֹתוֹ הַגּוּף, הַמֶּלֶךְ
 הָעֲלִיּוֹן שָׁלַח בְּאוֹתוֹ הַצָּדִיק עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
 אוֹתִיּוֹת, וְהִשְׁתַּתַּף עִמָּם וַיֵּצֵא לְעוֹלָם.

כִּיּוֹן שְׂיֵצֵא, רָאוּ אוֹתוֹ הַשֹּׁמֵשׁ וְהַלְבֵּנָה וְהַסְתִּירוּ
 אֶת אוֹרָם, שִׁתְּפוּחַ רַגְלוֹ הַחֲשִׁיף אֶת הָאוֹר
 שְׁלֵהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁמִּמַּעֲשֵׂה הַשֹּׁמֵשׁ
 וְהַלְבֵּנָה יֵצֵא. כִּיּוֹן שִׁחְטָא, נִחְשֵׁף, וְהַקָּטִין
 עֲצֻמוֹ, וְהַצָּטָרֵךְ לְגוּף אַחֵר בְּעוֹר וּבְבָשָׂר,
 שִׁכְתוּב (בראשית ב) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ
 כְּתָנֹת עוֹר וַיְלַבֵּשֵׁם. כְּמוֹ אוֹתוֹ הַשְּׁמוּשׁ שֶׁעֲשֵׂה

אותו צדיק עם נקבתו, לא נמצא מקדם לכן
ולאחר מכן, שהרי טרם יצא לצורף אמן.

עד שבא חנוך, ונטל אותו הקדוש ברוך הוא מן
הארץ, ונבררה הפסלת והזהמה מן הפספס,
וכן בכל אותם הצדיקים שבארץ. אחר כך
התתקן אותו המקום, ונעשו רוחות ונשמות
בשמושיהם והגוף מלמטה בארץ. ועל כן,
בשתפות שלמעלה ולמטה בא האדם לעולם,
וצריך לירא מאותם השתפים ולכבד אותם, כמו
שנתבאר. (עד כאן רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום ו' ניסן [יום 183 בשנה]

זהר

אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו
לכם. רבי חייא פתח, (דברים ט) אל תפן אל
קשי העם הזה וגו'. אל תפן, וכי מי שיאמר
למלך אל תפן? והרי כתוב (איוב לד) כי עיניו על
דרכי איש. וכתוב (ירמיה כד) אם יסתר איש
במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', והרי בכל
משגיח הקדוש ברוך הוא ומסתכל על כל
המעשים, ומכניס בדין על כלם, אם טוב ואם

רַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת יב) הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט
עַל כָּל נֶעְלָם אִם טוֹב וְאִם רָע, וּמִשָּׁה אֹמֵר
אֵל תִּפְּן?!

אָלֶּא כַּמָּה צָרִיךְ אָדָם לְהִשָּׁמֵר מִחֻטָּאוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִחֻטָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. בֹּא רְאֵה, בֶּן
אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוָה, אוֹתָהּ מִצְוָה עוֹלָה וְעוֹמֶדֶת
לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמֶרֶת: אֲנִי מִפְּלוֹנִי
שָׁעָשָׂה אוֹתִי. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹנֶה אוֹתָהּ
לִפְנָיו, לְהַשְׁגִּיחַ בָּהּ כָּל יוֹם, לְהִיטִיב לוֹ בְּשִׁבְלָהּ.
עָבַר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה – אוֹתָהּ עֲבָרָה עוֹלָה לִפְנָיו
וְאוֹמֶרֶת: אֲנִי מִפְּלוֹנִי שָׁעָשָׂה אוֹתִי. וְהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹנֶה אוֹתָהּ, וְעוֹמֶדֶת שָׁם לְהַשְׁגִּיחַ
בָּהּ, לְכַלּוֹת אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דברים לב) וַיֵּרָא ה'
וַיִּנָּאץ מִכַּעַס בָּנָיו וּבִנְתָיו. מֶה זֶה וַיֵּרָא? אוֹתוֹ
שֶׁעוֹמֵד לִפְנָיו.

יֵשֵׁב בְּתִשְׁוּבָה – מֶה כָּתוּב? (שמואל-ב יב) גַּם ה'
הָעֵבִיר חֲטָאתָךְ לֹא תָמוּת. שֶׁהָעֵבִיר אוֹתוֹ
הַחֻטָּא מִלִּפְנָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בּוֹ, לְהִיטִיב לוֹ.
וְעַל כֵּן, אֵל תִּפְּן אֶל קְשֵׁי הָעַם הַזֶּה וְאֶל רִשְׁעוֹ
וְאֶל חֲטָאתוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכֵן מִכָּאֵן מִשְׁמַע,
שְׂכָתוֹב (ירמיה ב) נִכְתָּם עוֹנֶךָ לִפְנֵי.

רבי יוסי הקטן נכנס לפני רבי שמעון יום אחד, מצא אותו שהיה יושב וקורא, כתוב (בראשית ב) ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל. משמע שאדם וחוה נבראו כאחד ובגוף אחד, שכתוב אשר נתתה עמדי, ולא כתוב אשר נתת לי. אמר לו, אם כך, והרי כתוב (שמואל-א א) אני האשה הנצבת עמכה בזה, ולא כתוב הנצבת לפניך. אמר לו, אם כתוב הנתנת עמך - הייתי אומר כך, כמו שכתוב אשר נתתה עמדי, אבל הנצבת כתוב.

אמר לו, והרי כתוב (בראשית ב) ויאמר ה' אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. אעשה לו עכשו. אמר לו, כך הוא ודאי, שאדם היה לבדו, שלא היה לו סמך מנקבתו, משום שהיתה בצדו כפי שבארנו. ומה שאמר אעשה לו עזר - כך הוא, שלא כתוב אברא לו עזר, משום שכתוב (שם ה) זכר ונקבה בראם. אבל כתוב אעשה. ומה הוא אעשה? אתקן. משמע שהקדוש ברוך הוא נטל אותה מצדו, ותקן אותה בתקון, והביא אותה לפניו. ואז השתמש אדם באשתו, והיה לו סמך.

וישנינו, יפיו של אדם כסא של הקשר העליון,

מִהֲזֹהַר הַמַּאִיר. יִפְיֶה שֶׁל חָוָה, שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים
כָּל הַבְּרִיּוֹת לְהִסְתַּכֵּל בָּהּ. וְאַפְלוּ אָדָם הָרָאשׁוֹן
לֹא הָיָה מִסְתַּכֵּל בָּהּ, עַד אוֹתוֹ הַזְמָן שֶׁחֲטָאוּ,
וְהוֹסֵר (וְהַקָּטָן) הִיפִי שְׁלָהֶם. אִזּוֹ הִסְתַּכֵּל בָּהּ אָדָם
וְהִכִּיר בָּהּ לְשִׁמְשׁ עִמָּה. זֶהוּ שִׁכְתוּב (שם ד') וַיֵּדַע
אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ. וַיֵּדַע – בְּכָל. וַיֵּדַע –
בְּתִשְׁמִישׁ. וַיֵּדַע – שֶׁהִכִּיר בָּהּ וְהִסְתַּכֵּל בָּהּ.

וַיִּשְׁנִינוּ, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בִּיִּפְיָהּ שֶׁל
אִשָּׁה, כְּדִי שֶׁלֹּא יָבֹא לְהִרְהוּר רַע,
וַיַּעֲקֹר לְדַבָּר אַחֵר. וְכֵן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן עוֹשֶׂה –
כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בָּעִיר וְהָיוּ הַחֲבֵרִים הוֹלְכִים אַחֲרָיו
וְרֹאֵה נָשִׁים יָפוֹת, הַשְׁפִּיל אֶת עֵינָיו, וְהָיָה אוֹמֵר
לְחֲבֵרִים: אֵל תִּפְנוּ.

וְכֵן מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בִּיִּפְיָהּ שֶׁל אִשָּׁה בַּיּוֹם, בָּא
לְהִרְהוּר בְּלִילָהּ. וְאִם עוֹלָה אוֹתוֹ הִרְהוּר
רַע עָלָיו, עוֹבֵר מִשׁוּם וְאֵלֶּהי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ
לָכֶם. וְעוֹד, אִם שִׁמְשׁ עִם אִשְׁתּוֹ בַּזְמָן שֶׁעוֹלָה בּוֹ
אוֹתוֹ הִרְהוּר הָרַע, אוֹתָם בָּנִים שֶׁמוֹלִידִים
נִקְרָאִים אֱלֹהֵי מִסְכָּה. וְעַל זֶה כָּתוּב אֵל תִּפְנוּ אֶל
הָאֱלִילִים וְאֵלֶּהי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. רַבִּי אַבָּא
אָמַר, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּאֱלִילֵי עֲבוּדָה
זָרָה, וּבִנְשׁוֹת הָעַמִּים, וְלֹא לְהִנּוֹת מֵהֶן, וְלֹא

לְהִתְרַפֵּא בָהֶן. שְׁאֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם
שֶׁלֹא צָרִיךְ.

רַבִּי אָבָא פִּתַּח, (תהלים פו) פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנֶּה
עֵזְךָ לְעִבְדֶּךָ. פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי, וְכִי לֹא הִיָּה
לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם יִפֶּה כְּדוּד, שֶׁהוּא
אוֹמֵר פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי? אֲלֹא כֵן שְׁנִינוּ, דָּוִד אַחֵר
יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּמָה
אוֹכְלוֹסִים עֲלִיוֹנִים וּמַחְנוֹת. וּכְשֶׁרוּצָה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, מְסַתַּכֵּל בְּדוּד
הַזֶּה, וּמֵאִיר לוֹ פָּנִים, וְהוּא מֵאִיר לְעוֹלָמוֹת וְחֹס
עַל הָעוֹלָם.

וַיִּפְּיוּ שֶׁל הַדּוּד הַזֶּה מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת, רֵאשׁוּ
גִּלְגָּלֶת זָהָב שְׁנַרְקָמָה בְּשִׁבְעָה תַכְשִׁיטֵי
מִיָּנִים שֶׁל זָהָב, וְהָרִי פֶרְשׁוּהָ. וְחִבִּיבוּתוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּנְגָדוֹ, וּמֵרֵב אֶהְבֵּתוֹ אֵלָיו אִמֵּר
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיַחְזִיר עֵינָיו כִּנְגָדוֹ וַיִּסְתַּכֵּל
בוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם יָפִים בְּכָל, כָּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר ו)
הִסְבֵּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי וְגו'. הִסְבֵּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי,
שֶׁבִשְׁעָה שֶׁהָעֵינִים הִלְלוּ מְסַתַּכְלוֹת בוֹ בְּקָדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אִזּוֹ מִתְעוֹרְרִים בְּלִבּוֹ חֲצִי בְּלִיסְטָרָאוֹת
בְּאַהֲבָה עֲלִיוֹנָה, וּמִגְדֵּל הַשְּׁלֵהֶבֶת שֶׁל הָאֱהָבָה
הָעֲלִיוֹנָה אֵלָיו, אִמֵּר הִסְבֵּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי, סוֹבְבֵי

עֵינֶיךָ לְצַד אַחֵר מִמֶּנִּי, שֶׁהֵם שׁוֹרְפִים אוֹתִי
בְּשִׁלְהָבוֹת אֶהְבֶּה. וְעַל כֵּן כָּתוּב בְּדוֹד, (שמואל-א טז)
וְהוּא אֲדַמְנִי עִם יָפֶה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי. וּבְשִׁבִּיל
אוֹתוֹ דָּוִד עָלִיוֹן הִנָּאָה, אֶהְבָּתוֹ וּתְשׁוּקָתוֹ שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּק עִמּוֹ, אָמַר דָּוִד פְּנֵה
אֵלַי וְחַנְּנִי.

כְּמוֹ זֶה, (בראשית כז) וַיֹּאמֶר רָאָה רֵיחַ בְּנֵי כְרִיחַ
שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוּ ה'. מִשְׁמַע שְׁנֹכְנֵס עִם
יַעֲקֹב גֵּן עֵדֶן, שֶׁהוּא שָׂדֶה הַתְּפוּחִים הַקְדוּשִׁים.
וְכִי אֵיךְ יָכוֹל גֵּן עֵדֶן לְהַכְנִס עִמּוֹ, שֶׁהֵרִי גֵן עֵדֶן
כַּמָּה הוּא גָדוֹל בְּרָחֵב וּבְאָרְךָ, כַּמָּה מֵינִים שֶׁל
בָּתִּים עָלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, דְּרָגוֹת עַל דְּרָגוֹת,
מְדוּרִים עַל מְדוּרִים יֵשׁ שָׁם?

אֵלָּא גֵּן אַחֵר עָלִיוֹן קְדוֹשׁ יֵשׁ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְאוֹתוֹ הֵגֵן הוּא אֶהְבָּתוֹ, וְנִדְבָק בּוֹ,
וְאֵינוֹ שָׁמּוֹר אֶלָּא לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ, שֶׁהוּא
נִכְנָס בּוֹ. וְזֶה הוֹרִישׁ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְצִיא
תְּמִיד עִם הַצַּדִּיקִים, וְכָל שָׁכֵן לְהַמְצִיא בּוֹ עִם
יַעֲקֹב, וְזֶה מֶה שְׁזַמֵּן לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַכְנִס עִמּוֹ לְסִיעַ לוֹ.

כְּמוֹ כֵּן, (שם כח) אָנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי
יִצְחָק הָאָרֶץ וְגו'. שְׁנִינּוּ, מְלִמֵּד שְׁנַתְקַפְּלָה

לו אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אַרְבַּע
מֵאוֹת פָּרְסָה עַל אַרְבַּע מֵאוֹת פָּרְסָה, אֵיךְ נַעֲקְרָה
מִמְּקוֹמָהּ וַיֵּשְׁבָה תַּחְתֵּיו? אֵלָּא אֶרֶץ אַחֶרֶת
עָלְיוֹנָה קְדוּשָׁה יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִקְרָאת
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהִיא תַּחַת דְּרָגַת יַעֲקֹב שְׁעוֹמֵד
עָלֶיהָ, וְהוֹרִישׁ אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּשָׁבִיל אֲהַבְתָּם, לְדוֹר עַמָּם וּלְהַנְהִיג אוֹתָם וּלְהַגִּן
עָלֵיהֶם מֵהַכֹּל, וְנִקְרָאת אֶרֶץ חַיִּים.

בא רֵאָה, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בּוֹ וְנִפְשׁוֹ
רְחוּקָה מִמֶּנּוּ. וְזֶה בְּמָה שְׁאוּהֵב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ – בְּמָה שֶׁרְחוּק עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. שְׁבֹא רֵאָה, אָסוּר לוֹ לְאָדָם
לְהִסְתַּכֵּל בִּקְשָׁת, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מֵרָאָה שֶׁל
דִּיוּקָן עָלִיוֹן. אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹת
הַבְּרִית שְׁלוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא רוֹמֵז לְצַדִּיק שֶׁל
עוֹלָם. אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּאַצְבָּעוֹת
הַכְּהֻנִּים בְּשַׁעַת שְׁפוֹרְשֵׁים יְדֵיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁשֵּׁם
שְׂרוּי כְבוֹד הַמֶּלֶךְ הָעָלְיוֹן. וְזֶה בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ
עָלְיוֹן אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל – בְּמָקוֹם טָמֵא רְחוּק
לֹא כָּל שָׁכֵן. מִשּׁוּם כֵּן, אֵל תִּפְנֹו אֶל
הָאֱלִילִים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְזֶה לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם

אָסור - לַעֲבֹד אוֹתָם אוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם עַל
אֶחָת כַּמָּה וְכַמָּה.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ, אֵל תִּפְנֹו אֶל הָאֱלִילִים. כָּאן בָּא
לְהַזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל כִּבְרָאשׁוֹנָה, כְּנִגְדַּ

(שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנַי. וְאֵלֵהִי
מִסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם, כְּנִגְדַּ לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל
אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. כְּנִגְדַּ אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ - אִישׁ אָמוֹ
וְאָבִיו תִּירָאוּ. כְּנִגְדַּ כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ -
וְאֶת שְׁבֻתַּי תִּשְׁמְרוּ, זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ. לֹא תִשְׁבְּעוּ בִשְׁמִי לִשְׁקֹר - לֹא תִשָּׂא אֶת
שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. לֹא תִגְנְבוּ - לֹא תִגְנֹב. וְלֹא
תִכְחָשׁוּ - וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעַמִּיתוֹ, לֹא תַעֲנֶה
בְּרֵעֶךָ עַד שִׁקֵּר. מוֹת יוֹמֶת הַנָּאֵף וְהַנָּאֶפֶת - לֹא
תִנָּאֵף. לֹא תַעֲמִיד עַל דָּם רֵעֶךָ - לֹא תִרְצַח. וְהָרִי
פִרְשׁוֹהָ, וְעַל כֵּן כָּלֵל הַתּוֹרָה בַּפִּרְשָׁה הַזֹּאת.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, בְּרָאשׁוֹנָה - אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ.
זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. לֹא תִשָּׂא. לֹא תִרְצַח.
לֹא תִנָּאֵף. לֹא תִגְנֹב. בְּלִשׁוֹן יָחִיד. וְכָאן - אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְאֶת שְׁבֻתַּי
תִּשְׁמְרוּ. אֵל תִּפְנֹו אֶל הָאֱלִילִים. בְּלִשׁוֹן רַבִּים.
אֵלָּא בָּא רָאָה, מִיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצוּיִים
בְּעוֹלָם, לֹא נִמְצְאוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלֵב

אֶחָד וּבִרְצוֹן אֶחָד כָּמוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁעָמְדוֹ בְּהָר
 סִינַי, וְעַל כֵּן הָכַל נֶאֱמַר בְּלִשׁוֹן יְחִיד. אַחֵר בְּלִשׁוֹן
 רַבִּים, שֶׁהָרִי לֹא נִמְצָאוּ כָּל כֶּף בְּאוֹתוֹ הָרְצוֹן.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלִיךְ לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶּן
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקוֹנִיָּא חֲמִיּו, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי
 חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחַת, יָשְׁבוּ
 תַּחַת אֵילָן אֶחָד. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אֶחָד יֹאמַר
 דְּבַר תּוֹרָה. פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (הוֹשֵׁעַ יג) וְאַנְכִי
 ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זֹולָתִי לֹא תִדְעַ.
 לֹא כָתוּב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֹא
 אֲנִכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְכִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 הָיָה לָהֶם לְמֶלֶךְ, וְלֹא מִקֵּדָם לָכֵן? וְהָרִי כָתוּב
 (בְּרֵאשִׁית לה) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי
 הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּתִכְכֶּם, וְכָתוּב וְנִקְוָמָה וְנַעֲלָה בֵּית
 אֵל, וְאַתָּה אִמְרָת מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם!?

אַתָּא, מִיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, לֹא הִכִּירוּ אֶת
 כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַק בְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּאוֹתָהּ עֲבוּדָה קָשָׁה וְצוּחוֹ כְּנִגְדּוֹ,
 וְלֹא שָׁנוּ מִנִּימוּסֵיהֶם לְעוֹלָמִים. וְשֵׁם נִבְחָנוּ
 הָאֲבוֹת, כְּזֶהָב מִתּוֹךְ הַפֶּסֶלֶת (כְּהַתּוֹךְ הַזָּהָב מִתּוֹךְ הַשְּׁלֵהָבֶת).
 וְעוֹד, שֶׁהָיוּ רוֹאִים בְּכָל יוֹם כְּמָה כְּשָׁפִים, כְּמָה
 מִיָּנִים רַעִים, לְהַטְעוֹת אֶת בְּנֵי הָאָדָם, וְלֹא סָטוּ מִן

הַדֶּרֶךְ לַיָּמִין וְלִשְׂמָאל. וְאַף עַל גַּב שְׁלֹא הָיוּ
מְכִירִים כָּל כֶּךָ בְּכָבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֲלֹא הָיוּ הוֹלְכִים אַחֵר מִנְהֲגֵי אֲבוֹתֵיהֶם.

וְאַחֵר כֶּךָ רָאוּ כַּמָּה נְסִים וְכַמָּה גְבוּרוֹת, וְלָקַח
אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲבוֹדָתוֹ.
וּמִשּׁוּם שִׁכְלָם רָאוּ כַּמָּה נְסִים וְאוֹתוֹת
בְּעֵינֵיהֶם, וְכָל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, אָמַר וְאַנְכִי
ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. שֵׁשׁ הָיָה כְבוֹדוֹ
בְּהַתְגַּלוּתוֹ. וְהַתְגַּלָּה עָלֵיהֶם עַל הַיָּם, וְרָאוּ אֶת
זִיו הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן פָּנִים בְּפָנִים. שְׁלֹא תֹאמְרוּ
שְׁאִלוֹהָ אַחֵר הוּא שֶׁדִּבֶּר עִמָּנוּ, אֲלֹא אֲנִי הוּא
שֶׁרְאִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי הוּא שֶׁהֲרַגְתִּי אֶת
שׁוֹנְאֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי הוּא שֶׁעָשִׂיתִי כָל
אוֹתָן עֶשֶׂר מִכּוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמִשּׁוּם כֶּךָ,
וְאַלֵּהֶם זוֹלָתִי לֹא תִדְעַ, שְׁלֹא תֹאמַר שְׁאַחֵר
הָיָה, אֲלֹא אֲנִי הוּא הַכֹּל.

עוֹד פֶּתַח, לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רַעְךָ וְלֹא תִגְזֹל וְלֹא
תָלִין פְּעֻלַּת שְׂכִיר עַד בִּקְרָה. לָמָּה לֹא תָלִין
פְּעֻלַּת שְׂכִיר? אֲלֹא מִכְתּוּב אַחֵר נִשְׁמַע, שֶׁכְּתוּב
(דְּבָרִים כד) בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ
כִּי עֲנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ. לֹא תָבוֹא
עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ, הַזֹּהָר שְׁלֹא תִתְכַּנֵּס בְּגִלְלוֹ מִן

הָעוֹלָם טָרַם יִגְיַע זְמַנָּה לְהִתְכַּנֵּס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. מִכָּאן
לְמַדְנוּ דְּבָר אַחֵר – מִי שֶׁמְשָׁלִים לְנַפְשׁ הָעֲנִי,
אֶפְלוּ שֶׁהִגִּיעוּ יָמָיו לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְשָׁלִים לְנַפְשׁוֹ וְנוֹתֵן לוֹ יוֹתֵר חַיִּים.

לא תְּלִין פְּעֻלַּת שְׂכִיר. בֹּא רְאֵה, מִי שֶׁנוּטֵל אֶת
שְׂכָר הָעֲנִי, כְּאִלוּ נִטֵּל אֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת שֵׁל
אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ. הוּא הַקָּטִין אֶת נַפְשָׁם – הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַטֵּין אֶת יָמָיו וּמְקַטֵּין אֶת נַפְשׁוֹ מֵאוֹתוֹ
הָעוֹלָם. שֶׁהָרִי כָּל אוֹתָם הֶהָבֵלִים שְׂוִיּוֹצָאִים מִפִּי
כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, כָּלָם עוֹלִים לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְעוֹמְדִים לִפְנָיו, אַחֵר כֵּךְ עוֹלָה נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת
בְּנֵי בֵּיתוֹ, וְעוֹמְדִים עִם אוֹתָם הֶהָבֵלִים שֶׁל פִּי.
וְאֵז, אֶפְלוּ נִגְזַר עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ כִּמָּה יָמִים וְכִמָּה
טוֹבוֹת, כָּלָם נַעֲקָרִים מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ.

ולא עוֹד, אֲלֹא שֶׁנַּפְשׁוֹ אֵינָה עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהֵינּוּ
מֶה שֶׁאָמַר רַבִּי אֲבָא: הִרְחַמֵּן יִצְיָלְנוּ מֵהֶם
וּמַעֲלָבוֹנָם. וּפְרָשׁוֹהָ, אֶפְלוּ שֶׁהוּא עֲשִׂיר, וְאֵלִיו
הוּא נִשָּׂא אֶת נַפְשׁוֹ דּוֹקָא, אֶפְלוּ מְכַל אָדָם גַּם כֵּן,
וְכָל שֶׁכֵּן עֲנִי. וְהֵינּוּ מֶה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה רַב הַמְּנוּנָא,
כְּשֶׁהָיָה אוֹתוֹ שְׂכִיר מִסְתַּלַּק מִעֲבוֹדָתוֹ, הָיָה נוֹתֵן

לו שִׁכְרוּ וְאוֹמַר לוֹ: טַל אֶת נַפְשְׁךָ שֶׁהִפְקַדְתָּ
בְּיָדִי, טַל אֶת פְּקֻדוֹנְךָ.

וְאַפְּלוּ אָמַר יְהִי בְיָדְךָ, שְׂאֲנִי (לא) רוֹצֶה לוֹתֵר עַל
שְׁכָרִי – לֹא הָיָה רוֹצֶה. אָמַר: פְּקֻדוֹן שֶׁל
גּוֹפֶה לֹא רָאוּי לְהִיּוֹת מִפְּקֻד בְּיָדִי, כָּל שֹׁכֵן פְּקֻדוֹן
הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהָרִי פְּקֻדוֹן הַנֶּפֶשׁ לֹא נִתֵּן אֲלֵא לְקָדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (תהלים לא) בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וּבִיד אַחֵר מִתֵּר. אָמַר לוֹ, אֶפְלוּ
בְּיָדוֹ, אַחֵר שְׁנַתֵּן.

כְּתוֹב לֹא תִלִּין פְּעֻלַּת שְׁכִיר, וְכְתוֹב וְלֹא תְּבוֹא
עָלָיו הַשֵּׁמֶשׁ. אֲלֵא הָרִי פִּרְשׁוּהָ, אֲבָל בֹּא
רְאֵה, אֵין לָךְ יוֹם וְיוֹם שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט בּוֹ יוֹם אַחֵר
עָלִיוֹן. וְאִם הוּא אֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹתוֹ
יוֹם, כְּמִי שֶׁפּוֹגֵם אֶת אוֹתוֹ יוֹם עָלִיוֹן. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ
בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׁכָרוֹ וְלֹא תְּבוֹא עָלָיו הַשֵּׁמֶשׁ. וְזֶה
שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תִלִּין, מִשּׁוֹם שֶׁנֶּפֶשׁוֹ לֹא עוֹלָה, וְעוֹלָה
אוֹתָהּ נֶפֶשׁ הָעֲנִי וְשֶׁל אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

רַבִּי חֲזִיָּא פִּתַּח וְאָמַר פָּסוּק אַחֲרָיו, לֹא תִקְלַל
חֵרֶשׁ וְלִפְנֵי עוֹר וְגו'. פָּסוּק זֶה כְּמִשְׁמַעוֹ,
אֲבָל מִפְּרֻשָּׁה זֹו כְּלָה לְמִדְּנוֹ מִמֶּנָּה דְּבָרִים
אַחֲרִים, וְכֻלָּם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. בֹּא רְאֵה, מִי

שְׁמַקְלֵל אֶת חֲבֵרוֹ, וְהוּא לְפָנָיו, וּמִבֵּישׁ אוֹתוֹ,
כָּאֵלוֹ שֹׁפֵךְ אֶת דָּמוֹ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וּפְסוּק זֶה
כְּשֶׁאֵין חֲבֵרוֹ עִמוֹ, וְהוּא קָלֵל אוֹתוֹ, אוֹתוֹ
הַדְּבוּר עוֹלָה.

שְׂאִין לֶךְ דְּבוּר וְדְבוּר שְׂיוּצָא מִפִּיו שְׂאִין לוֹ קוֹל.
אוֹתוֹ קוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה, וְכַמָּה מְלֶאכִי
חֲבָלָה מִתְּחַבְּרִים לְאוֹתוֹ הַקּוֹל, עַד שֶׁעוֹלָה וּמַעֲרִיר
אֶת הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה, וְכַמָּה הֵם
שֶׁמִּתְעוֹרְרִים עַל הָאָדָם. אוֹי לְמִי שֶׁמוּצִיא דְּבַר רַע
מִפִּיו, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל, כְּמִשְׁמָעוֹ. וּפְרִשׁוּהָ,
בְּמִי שֶׁגּוֹרֵם לְאַחַר לַחֲטָא. וְכֵן מִי שֶׁמַּכֶּה
אֶת בְּנוֹ הַגָּדוֹל. וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן וְגו', בְּמִי שֶׁלֹּא
הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר) שֶׁכָּתוּב (משלי ז') כִּי
רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצָמִים כָּל הִרְגִּיָּה. וְזֶה
עָבַר, מִשּׁוּם וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל, מִשּׁוּם
שֶׁהַכֶּשֶׁל אֶת חֲבֵרוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

שְׂשֻׁנִּינוּ, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרָה וּמִי
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה כְּרֹאזִי, יֵשׁ לוֹ תָּמִיד
חֶלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא. שְׂאוֹתוֹ דְּבַר הַתּוֹרָה
שֶׁהוּצִיא מִפִּיו, הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, וְעוֹלָה

למעלה. וכמה עליונים קדושים מתחברים עם
 אותו הדבר, ועולה בדרך ישרה, ומתעטר
 בעטרה קדושה, ורוחץ הנהר של העולם הבא,
 שופע ויוצא מעדן, ומתקבל בו ונשאב לתוכו,
 ומתענג (ונטע) סביב אותו הנהר, העץ העליון. ואז
 שופע ויוצא אור עליון ומתעטר עם אותו אדם
 כל יום, כמו שנתבאר.

ומי שעוסק (שלומד) בתורה ולא משתדל בה
 בדרך אמת ובדרך ישרה, אותו הדבר
 עולה וסוטה בדרכים, ואין מי שיתחבר עמו,
 והכל דוחים אותו החוצה, והולך ומשוטט
 בעולם ולא ימצא מקום. מי גרם לו את זה?
 אותו שהסטה אותו מדרך הישר. זהו שכתוב
 ולפני עור לא תתן מכשול. ומשום כך כתוב,
 ויראת מאליהי אָנִי ה'.

ומי שתשוקתו לעסק בתורה ולא מוצא מי
 שילמד אותו, והוא באהבת התורה לומד
 אותה, ומגמגם בה בגמגום שאינו יודע – כל
 דבור ודבור עולה, והקדוש ברוך הוא שמח
 באותו דבור ומקבל אותו, ונוטע אותו סביב
 אותו הנחל, ונעשים מאותם דבורים עצים

גְּדוּלִים, וְנִקְרְאִים עַרְבֵי נַחַל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי ה)
בְּאַהֲבָתָה תִּשְׁגָּה תָּמִיד.

וְדוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים פו) הוֹרְנִי ה' דְּרָכְךָ אֱהִלֶּךָ
בְּאַמְתֶּךָ. וְכָתוֹב (שם כז) וַנִּחְנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר
לְמַעַן שׁוֹרְרִי. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שִׁיּוּדָעִים אֶת דְּרָכֵי
הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
נוֹטְעִים עֲצֵי חַיִּים לְמַעַלָּה, שְׂכָלָם רְפוּאָה. וּמִשׁוֹם
כֶּךָ כָּתוֹב, (מלאכי כ) תּוֹרַת אֱמֶת הִיִּתָּה בְּפִיהוּ. וְכִי
יֵשׁ תּוֹרָה שְׂאִינָה אֱמֶת? כֵּן, כִּמוֹ שְׂאֻמְרָנוּ, שְׁמוּרָה
מִי שְׁלֹא יוֹדֵעַ, וְאֵינוּ אֱמֶת, וְאוֹתוֹ שְׁלוּמֵד מִמֶּנּוּ,
לוֹמֵד דָּבָר שְׂאִינוּ אֱמֶת. וּמִשׁוֹם כֶּךָ כָּתוֹב, תּוֹרַת
אֱמֶת הִיִּתָּה בְּפִיהוּ.

וְעַם כָּל זֶה, צָרִיךְ אָדָם לְלַמֵּד דְּבָרֵי תּוֹרָה מִכָּל
אָדָם, אֲפֹלוּ מִמִּי שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ. מִשׁוֹם שֶׁעַל
כֵּן יִתְעוֹרֵר בַּתּוֹרָה, וַיָּבֹא לְלַמֵּד מִמִּי שִׁיּוּדֵעַ,
וְאַחֵר כֶּךָ נִמְצָא שֶׁהוּלֵךְ בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ אֱמֶת. בֹּא
רְאֵה, יִשְׁתַּדֵּל אָדָם בַּעוֹלָם בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹתֶיהָ
אֲפֹלוּ שְׂאִין עוֹשֶׂה לְשִׁמְיָהּ, שְׁמַתוֹךְ שְׁלֹא לְשִׁמְיָהּ
בֹּא לְשִׁמְיָהּ.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח בְּפֶסוּק אַחֲרָיו וְאָמַר, לֹא תַעֲשׂוּ
עוֹל בְּמִשְׁפָּט וְגו'. לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט,

כְּמִשְׁמָעוֹ. אָבֵל הָרִי נֹאמֶר, שְׁכַפְרָשָׁה הָזוֹ יֵשׁ בָּהּ
דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה. מִסּוּף
הַפְּסוּק הַזֶּה מִשְׁמַע, שְׁכָתוּב בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט
עַמִּיתְךָ. בֹּא רְאֵה, שְׁתִּי דְרָגוֹת הֵן כָּאֵן – מִשְׁפֹּט
וְצֶדֶק. מָה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא אֶחָד רַחֲמִים וְאֶחָד
דִּין, וְזֶה מִתְבַּשֵּׁם עִם זֶה.

בְּשִׁמְתַּעוּרָר צֶדֶק, הוּא דֵּן דִּין אֶת הַכֹּל כְּאֶחָד,
שְׂאִין בּוֹ רַחֲמִים וְלֹא וְתַרְנוּת.
כְּשִׁמְתַּעוּרָר מִשְׁפֹּט, יֵשׁ בּוֹ רַחֲמִים. יָכוֹל יִהְיֶה
הַכֹּל בְּמִשְׁפֹּט? בֹּא הַכְּתוּב וְאוֹמֵר, בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט
עַמִּיתְךָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁצֶדֶק לֹא דֵּן אֶת זֶה
וְעוֹזֵב אֶת זֶה, אֵלֶּא כָּלֶם כְּאֶחָד בְּמִשְׁקַל אֶחָד.
כְּמוֹ כֵּן, לֹא תִשָּׂא פָנָי דָּל וְלֹא תִהְדָּר פָּנָי גָּדוֹל,
אֵלֶּא כָּלֶם בְּמִשְׁקַל אֶחָד, בְּצֶדֶק. יָכוֹל יִהְיֶה הַכֹּל
בְּצֶדֶק בְּלִבְדּוֹ? בֹּא הַכְּתוּב וְאוֹמֵר תִּשְׁפֹּט, שְׁצַרִּיךָ
לְחִבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד שֶׁלֹּא יִמָּצֵא זֶה בְּלִי זֶה, וְזוֹהִי
שְׁלֵמוֹת הַדִּין.

וְכָל כֵּךְ לָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַצּוִי
שָׁם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ צַרִּיךָ לְהַשְׁלִים אֶת הַדִּין.
כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁלּוֹ מִמֶּשׁ עוֹשֶׂה
לְמַעְלָה. וּבֹא רְאֵה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם כֹּסֵא
שֶׁל דִּין בְּשַׁעֲה שְׁיוֹשְׁבִים הַדִּינִים, זֶהוּ שְׁכָתוּב

(תהלים ט) כוֹנֵן לַמַּשְׁפָּט כְּסָאוֹ. וּמִשָּׁם נִתְקַן כְּסֵאוֹ
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי הוּא הַכְּסֵא? אֵלֹהִים
 צָדִיק וּמַשְׁפָּט. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שם פט) צָדִיק וּמַשְׁפָּט
 מְכוּן כְּסֵאָּהּ. וּמִי שֹׁדֵן דִּין, צָרִיךְ לְדוֹן (לְשֹׁכֵת) בְּכֵסֵּא
 הַמֶּלֶךְ. וְאִם פּוֹגֵם אֶחָד מֵהֶם, כְּאֵלֹהִים פָּגַם אֶת כְּסֵא
 הַמֶּלֶךְ. וְאִזּוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתֵּלֵק מִבֵּין
 הַדִּינִים, וְלֹא עוֹמֵד בְּדִינֵיהֶם. וּמָה אוֹמֵר? (שם יב)
 עֲתָה אֶקוּם יֹאמַר ה' וְגו'. וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמֶרֶת, (שם
 נז) רומה על השמים אלהים.

יְעִיָּא מְהִימָנָא

לא תִשְׁנֶא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת
 עַמִּיתְךָ וְגו'. מִצְוָה זוֹ לְהוֹכִיחַ אֶת אוֹתוֹ
 שְׁחָטָא לְהִרְאוֹת לוֹ אֶהְבָּה רַבָּה, שְׂאוּהֵב אוֹתוֹ,
 כְּדִי שֶׁהוּא לֹא יַעֲנֶשׁ. שְׁהִירִי כָּתוּב בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהֵב ה' יוֹכִיחַ. וְכִמוֹ
 שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמוֹכִיחַ אֶת מִי
 שְׂאוּהֵב אוֹתוֹ, כֶּן יִלְמַד אָדָם מֵאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ
 וְיוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ. בְּמָה מוֹכִיחַ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָאָדָם? הוּא מוֹכִיחוֹ בְּאַהֲבָה בְּסִתְרוֹ.
 אִם יִקְבֹּל אוֹתוֹ – יָפָה. וְאִם לֹא מוֹכִיחוֹ בֵּין
 אוֹהֲבָיו, אִם יִקְבֹּל – יָפָה, וְאִם לֹא – מוֹכִיחוֹ
 בְּגִלּוּי לְעֵין כָּל. אִם יִקְבֹּל – יָפָה. וְאִם לֹא –

מְנִיחַ אוֹתוֹ וְלֹא מוֹכִיחַ אוֹתוֹ, וְעוֹזֵב אוֹתוֹ שְׁלֵף
וַיַּעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ.

בְּרֵאשׁוֹנָה מוֹדִיעָה לוֹ בִּסְתֵר, כְּדִי לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ
וּלְעוֹרֵר אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יִכִּיר בּוֹ בֶּן אָדָם.
זֶה הוּא בֵּינוּ לְבֵינוּ. אִם מְקַבֵּל – טוֹב, וְאִם לֹא –
מוֹדִיעַ לוֹ בֵּין אוֹהָבָיו. בְּזִמְנֵי שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הָיָה
בְּעוֹלָם, נָתַן לוֹ מַחֲלָה בְּמַטָּתוֹ, וּבָאוּ אוֹהָבָיו שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹדִיעִים לוֹ, שֶׁאִם יֵשׁ בּוֹ
חוֹבָה שִׁישוב מִמֶּנָּה וַיַּעֲזֵב בְּדַבָּרָיו. אִם מְקַבֵּל –
מוֹטֵב, וְאִם לֹא – מוֹכִיחַ אוֹתוֹ בְּגָלוּי, בְּמַמּוֹנוֹ,
בְּבִנְיָו, שְׁכָלָם מְדַבְּרִים עָלָיו וַיְבֹאוּ אֵלָיו. אִם
מְקַבֵּל – מוֹטֵב, וְאִם לֹא – מַתִּיר לוֹ קוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ, וְלֹא מַחֲזִיק בּוֹ לַעֲוִלָּמִים. כְּגוֹן זֶה צָרִיךְ לוֹ
לְהוֹכִיחַ לַחֲבֵרוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה בִּסְתֵר, וְאַחֵר כֶּף בֵּין
אוֹהָבָיו, וּלְבִסּוֹף בְּגָלוּי. מִכָּאן וּלְהֵלָא יַעֲזֹב לוֹ
וַיַּעֲשֶׂה כְּרְצוֹנוֹ.

וַעֲלֵ זֶה כְּתוּב הוֹכַח תּוֹכִיחַ. הוֹכַח – בִּסְתֵר, שֶׁלֹּא
יֵדַע בּוֹ בֶּן אָדָם. תּוֹכִיחַ – בֵּין חֲבֵרָיו
וְאוֹהָבָיו. אֶת עֲמִיתָךְ – בְּגָלוּי. וַעֲלֵ כֵן לֹא כְּתוּב
בְּרֵאשׁוֹנָה תּוֹכִיחַ, אֶלָּא הוֹכַח. וְעוֹד הוֹכַח – אִם
הוּא אָדָם שְׁיִתְבֵּישׁ, לֹא יֹאמַר לוֹ וְלֹא יוֹכִיחַ אוֹתוֹ
אֶפְלוּ בִּסְתֵר, אֶלָּא יֹאמַר לְפָנָיו כְּמִי שֶׁמְסַפֵּר

בְּדִבְרֵי אַחֲרִים. וּבִתְוֹךְ אוֹתָם דְּבָרִים יִזְכִּיר מִי
שְׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַחֲטָא הוּא כֶּךָ וְכֶךָ, כְּדִי שֶׁהוּא יֵדַע
בְּעֶצְמוֹ וַיַּעֲזֹב אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא. וְעַל כֵּן הוֹכֵחַ.
וְאִם לֹא – תוֹכִיחַ. וְאַחֵר כֶּךָ אֶת עֲמִיתָךְ – בְּגָלוּי.
מִכָּאן וְהִלָּאָה – וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא.

דְּבַר אַחֵר וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא – שֶׁהָרִי כִּיּוֹן
שֶׁאָדָם מוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ וּמִזְדַּמֵּן לְהוֹכִיחוֹ
בְּגָלוּי, לֹא יַעֲלֶה לְפָנָיו אוֹתוֹ חֲטָא שֶׁעָשָׂה,
שֶׁאִסּוּר לוֹ וְדָא, אֲלֵא יֹאמַר סֵתָם, וְלֹא יַעֲלֶה עָלָיו
אוֹתוֹ חֲטָא בְּגָלוּי, וְלֹא יִרְשֵׁם עָלָיו חֲטָא.
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם אֲפִלּוּ
בְּרִשְׁעִים. (עַד כָּאן רַעִיא מֵהִימְנָא).

פִּתְחָ וְאָמַר, וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלִיךְ וְגו'. וַיְהִי
קוֹל הַשֹּׁפָר, כָּאֵן נִחְלָקוּ סִפְרֵי הַקְדָּמוֹנִים
וְכו', עַד שֶׁבָּאוּ רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יְהוּדָה, וַיְהוּדוּ
לְרַבִּי אֲחָא.

קָמוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא
תֵּלֵךְ רַכִּיל בְּעַמִּיךְ, לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ,
לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטּוֹר. הָרִי בְּאַרְנוֹ אוֹתָם, וְכֻלָּם
הִתְעוֹרְרוּ עֲלֵיהֶם הַחֲבֵרִים. אֲבָל נֹאמַר דְּבַר
בְּפִרְשָׁה הַזֹּאת. כָּתוּב אֶת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ, בְּהִמָּתֵךְ לֹא

תַּרְבִּיעַ כְּלָאִים, שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע כְּלָאִים, וּבְגָד
כְּלָאִים שְׁעִטְנֹז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אַתֶּם עֲדֵי נָאם ה' וְעַבְדִּי
אֲשֶׁר בְּחִרְתִּי לְמַעַן תִּדְעוּ וּתִאֱמִינוּ וְגו'.
אַתֶּם עֲדֵי, אֵלֹהֵם יִשְׂרָאֵל. וְשִׁנִּינוּ, אֵלֹהֵם שָׁמַיִם
וָאָרֶץ, שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים ד') הָעִידְתִּי בָכֶם הַיּוֹם אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. אָבֵל יִשְׂרָאֵל הֵם עֲדִים אֵלֹהֵם
עַל אֵלֹהֵם, וְשָׁמַיִם וָאָרֶץ וְהַכֹּל עֲדִים עֲלֵיהֶם. וְעַבְדִּי
אֲשֶׁר בְּחִרְתִּי – זֶה יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ"ט) וַיֹּאמֶר
לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר, וְכָתוֹב
אֶל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים, זֶה דָּוִד.
וְנִקְרָא דָּוִד עַבְדִּי, שְׁכָתוֹב (ש"ס לו') לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד
עַבְדִּי אֲשֶׁר בְּחִרְתִּי, זֶה דָּוִד הָעֶלְיוֹן.

לְמַעַן תִּדְעוּ וּתִאֱמִינוּ לִי וּתְבִינּוּ כִּי אֲנִי הוּא (יִשְׁעִיָּה
מ"ג). מַה זֶה כִּי אֲנִי הוּא? שֶׁהִתְרַצִּיתִי בְּאוֹתוֹ
דָּוִד וּבְאוֹתוֹ יַעֲקֹב, אֲנִי הוּא הֵם מִמֶּשׁ. לְפָנַי לֹא
נוֹצֵר אֵל, שְׁשִׁנִּינוּ, קָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיעֲקֹב
אֵל, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית לו') וַיִּקְרָא אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לִיעֲקֹב אֵל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
לְפָנַי לֹא נוֹצֵר אֵל וְאַחֲרֵי לֹא יִהְיֶה. וּמִשּׁוּם כֵּךְ אֲנִי
הוּא, הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְאַחֲרֵי לֹא יִהְיֶה, שֶׁהִרִי
דָּוִד נִקְרָא כָךְ, וְאֵין אַחֲרָיו אַחֵר.

סדר הלימוד ליום ז ניסן [יום 184 בשנה]

בא ראה, כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, תִּקֵּן כָּל דָּבָר וְדָבָר, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּצִדּוֹ, וּמָנָה עֲלֵיהֶם כַּחוֹת עֲלִיּוֹנִים. וְאֵין לָךְ
אֲפִלוּ עֹשֵׁב קִטָּן בְּאֶרֶץ שְׂאִין לוֹ כֹּחַ עֲלִיּוֹן
לְמַעֲלָה. וְכָל מָה שֶׁעוֹשִׂים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד (שתי
נוסחאות) וְכָל מָה שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹשֶׂה, הַכֹּל הוּא
בְּחֶזֶק שֶׁל אוֹתוֹ הַכֹּחַ הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּמֶּנָּה עָלִיו
מְלַמֵּעָה. וְכָל הַהֲנָהּגוֹת גְּזֵרוֹת מִן הַדִּין, עַל דִּין
הֵם נוֹסְעִים, וְעַל הַדִּין הֵם עוֹמְדִים. אֵין מִי
שִׁיּוּצָא מִמְּקוֹמוֹ הַחוּצָה.

וְכֵן הַמִּמְנִים, מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, נִתְמַנּוּ
שְׁלִיטִים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, וְכֹל מִתְנַהֲגִים
עַל הַנִּהְיָה אַחֲרֵת עֲלִיּוֹנָה שְׁנוּטִלִים כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה
וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶזֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ. כִּיּוֹן שְׁנוּטִלִים
אוֹתוֹ חֶזֶק, כָּלֵם נִקְרָאִים חֲקוֹת, וְאוֹתוֹ הַחֶזֶק שֶׁנִּתֵּן
לָהֶם בָּא מִשָּׁמַיִם, וְאֵז נִקְרָאִים חֲקוֹת שָׁמַיִם.
וּמִנֵּין שֶׁבָּאִים מִשָּׁמַיִם? שֶׁכָּתוּב (תהלים פא) כִּי חֶזֶק
לְיִשְׂרָאֵל הוּא.

וַעֲלֵ בֶּן כָּתוּב אֶת חֻקְתֵּי תִשְׁמְרוּ, מִשּׁוּם שְׁכָל
אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנָּה עַל דְּבַר יָדוּעַ בַּעוֹלָם,
בְּאוֹתוֹ הַחֹק. מִשּׁוּם כֶּף אָסוּר לְהַחֲלִיף מִיָּנִים
וּלְהַכְנִיס מִיָּן בְּמִין אֲחֵר, מִשּׁוּם שְׁעוּקָר אֶת כָּל
כֹּחַ וְכֹחַ מִמְּקוֹמוֹ, (וּמִכְחִישׁ פְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה) וּמִכְחִישׁ אֶת
פְּרָסוּם הַמֶּלֶךְ.

כְּלָאִים, מֵהוּ כְּלָאִים? כָּמִי שְׁנוֹתָן מִיִּשְׁהוּ אֲחֵר
בְּבֵית הָאֲסוּרִים, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה לז)
אֶל בֵּית הַכֶּלָּא, כְּדִי לֹא לַעֲשׂוֹת דְּבַר. כְּלָאִים –
מְנִיעָה, שְׁמוֹנֶעַ אֶת כָּל אוֹתָם הַכַּחוֹת מִן הַמַּעֲשֵׂה
שְׁלָהֶם. כְּלָאִים – עֲרֻבּוּבָה, שְׁעוּשָׁה עֲרֻבּוּבָה
בִּכְחַשְׁלִימַעֲלָה וּמִכְחִישׁ אֶת פְּרָסוּם הַמֶּלֶךְ, כָּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וּבִגְד כְּלָאִים שְׁעֻטָּנָה לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ.

בֵּא רָאָה, כָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיַּעַן הַדְּעַת טוֹב וָרַע
לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
תָּמוּת. וְהָרִי נִתְבָּאָר, שֶׁשְׁנֵה מְצוֹת הַמֶּלֶךְ, וְהַחֲלִיף
עַץ חַיִּים, שְׁבוּ הַשְּׁתֵּלִם הַכֹּל וְכוּ תְלוּיָהּ הָאֱמוּנָה,
וְנִדְבַק בְּמִקּוֹם אֲחֵר. וְהָרִי שְׁנִינוּ, בְּכָל צָרִיךְ אָדָם
לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה כָמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה
כָמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְאִם שְׁנֵה בְּדָבָר אֲחֵר, הוּא מִשְׁפִּיעַ
לְהִשְׁרוֹת בּוֹ דְּבַר אֲחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

וְבֹא רָאָה, בְּשַׁעַה שְׁאָדָם מֵרָאָה לְמִטָּה בְּדֶרֶךְ
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, שׁוֹפְעַת וְיוֹצֵאת וְשׁוֹרָה
 עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה. וּבְשַׁעַה שֶׁהוּא מֵרָאָה
 מַעֲשֵׂה לְמִטָּה בְּדֶרֶךְ עֲקָמָה, שְׁאִינָה דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל,
 אֲזִי שׁוֹפְעַת וְיוֹצֵאת וְשׁוֹרָה עָלָיו רוּחַ אַחֲרָת, שְׁלֹא
 צָרִיכָה, שְׁמִסְטָה אֶת הָאָדָם לְצַד רַע. מִי מוֹשֵׁךְ
 עָלָיו אוֹתָהּ הָרוּחַ? הִנֵּה אוֹמֵר, אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה
 שֶׁהָרָאָה בְּצַד אַחֵר.

כְּתוּב (משלי לא) דִּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים. דִּרְשָׁה, מֵהוּ
 דִּרְשָׁה? שְׁמִבְקָשָׁת וְדוֹרְשָׁת עַל צֶמֶר
 וּפִשְׁתִּים, מִי שְׁמַחְבֵּר אוֹתָם כְּאַחֵד. וְאִם תֹּאמַר
 לָמָּה בְּצִיצִית מֵתֵר? הֲרִי פִרְשׁוּהָ. אֲבָל שֵׁם הוּא
 אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּתַקוּנוֹ, בְּהַשְׁלֵמַת הַמַּעֲשֵׂה כְּרָאוּי.
 (תוה) עוֹד, דִּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים – לַעֲשׂוֹת נִקְמָה
 בְּמִי שְׁמַחְבֵּר אוֹתָם יַחַד. אֲבָל מִתִּי שׁוֹרָה? בְּשַׁעַה
 שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת, שְׁכָתוּב וְתַעֲשׂ בְּחִפְזָא כְּפִיָּה.
 וְצִיצִית, הֲרִי בְּאַרְנוֹ שֵׁשׁ בְּאוֹתוֹ הַכָּלֵל שֶׁל
 הַשְׁלֵמוֹת נִמְצָא, וְלֹא עוֹשֶׂה דָּבָר. אֲבָל בְּשַׁעַה
 שֶׁלֹא נִמְצָא בְּשִׁלְמוֹת, מִי שֶׁבָּא לְחַבְרָם יַחַד,
 מַעֲוֹרֵר עָלָיו רוּחַ שְׁאִינָה צָרִיכָה.

מִי מוֹכִיחַ דְּבָר זֶה? קִיֵּן וְהִבֵּל מוֹכִיחִים, שְׁזֵה
 בָּא מִצַּד אַחֵד, וְזֵה בָּא מִצַּד אַחֵר, וּמִשּׁוּם

כַּךְ אֵינָנוּ צְרִיכִים לְחַכְרֵם יַחַד. (מי מוכיח דְּבַר זֶה? קִין וְהֶבֶל מוֹכִיחִים) וְקָרְבָנוּ שֶׁל קִין הִתְרַחַק מִלִּפְנֵי קָרְבָנוּ שֶׁל הֶבֶל.

וְעַל כֵּן, וּבְגֵד כְּלָאִים שֶׁעֲטָנוּ לֹא יַעֲלֶה עָלֵינוּ. לֹא יַעֲלֶה עָלֵינוּ סֵתֶם, לֹא יַעֲלֶה עָלֵינוּ רוּחַ אַחֲרֵת לְשִׁלֹּט בָּךְ. וְצָרִיךְ לוֹ לְאָדָם לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה כָשֶׁר כְּמוֹ שְׂרָאוּי, וּבָאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שׁוֹרָה עָלָיו רוּחַ קְדוּשָׁה, רוּחַ עֲלִיוֹנָה, לְהִתְקַדֵּשׁ בּוֹ. בָּא לְהִתְקַדֵּשׁ – מִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'.

כְּתוּב וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע. וְמָה עַל זֶה גָרַם אָדָם מִיתָה בְּעוֹלָם – מִי שֶׁמָּרָאָה מַעֲשֵׂה אַחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. שׁוֹר וְחִמּוֹר מוֹכִיחִים. מַצֵּד זֶה נִקְרָא שׁוֹר, וּמַצֵּד זֶה נִקְרָא חִמּוֹר. וְעַל כֵּן כְּתוּב, (דְּבָרִים כב) לֹא תִחַרֵּשׁ בְּשׁוֹר וּבְחִמּוֹר יַחְדָּו. אֵל תַּעֲשֶׂה עֲרֻבוּכִיָּה יַחַד, מְשׁוּם שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְהִתְחַבֵּר הַצַּד הָאֲחֵר כְּאַחַד לְהִרְע לְעוֹלָם. וּמִי שֶׁמִּפְרִידֵם, מְרַבֶּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. אִף כָּאֵן מִי שֶׁמִּפְרִיד אוֹתָם בָּאוֹתוֹ גִּזְוֹן כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ, שֶׁלֹּא נִמְצָא שׁוֹעַ טָוִי וְנוֹז כְּאַחַד, זֶה אָדָם שֶׁמְרַבֶּה שְׁלוֹם עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם.

קִרְבָּנוּ שֶׁל קִין הָיָה פְּשָׁתִים, וְקִרְבָּנוּ שֶׁל הָבֶל
 הָיוּ צִמְר, לֹא זֶה כֶּזֶה, וְלֹא זֶה כֶּזֶה. סוּד
 הַדָּבָר – קִין הָיָה כְּלָאִים, עֲרֻבֹבִיָּה שְׂאִינָה
 נִצְרָכֶת, הֵצֵד הָאֲחֵר, שְׂאִינוּ מִינֵם שֶׁל אָדָם וְחֹהָה,
 וְקִרְבָּנוּ מֵאוֹתוֹ הֵצֵד הוּא בָּא. הָבֶל מֵצֵד אֶחָד שֶׁל
 אָדָם וְחֹהָה. וּבִמְעִיָּה שֶׁל חֹהָה הִתְחַבְּרוּ שְׁנֵי
 הֵצֵדִים הֵלְלוּ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִתְחַבְּרוּ כָּאֶחָד, לֹא
 בָּאָה מֵהֶם תּוֹעֵלֶת לְעוֹלָם וְנֶאֱבָדוּ.

וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה הֵצֵד שְׁלֵהֶם קִיָּם. וּמִי שֶׁמֵּרָאָה
 אֶת עֲצָמוֹ בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַחֲבוּר הַזֶּה,
 מַעוֹרֵר עָלָיו אֶת אוֹתָם הֵצֵדִים כָּאֶחָד, וְיָכוֹל
 לְהַנָּזֵק, וְשׁוֹרֵה עָלָיו רוּחַ אַחֶרֶת שְׂאִינָה צְרִיכָה.
 וְיִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם רוּחַ קִדְשָׁה
 לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים, לְהַמָּצֵא בְּשָׁלוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כְּתוּב (ויקרא ו') וּלְבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנָסֵי בַד
 יִהְיוּ עַל בְּשָׁרוֹ, (שם טז) וּבִאֲבִנֵט בַד יַחְגֹּר.
 לָמָּה נִקְרָא בַד, יַחֲדִידִי? מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ לְחַבֵּר
 אֶת הַפְּשָׁתִים הַזֶּה עִם אֲחֵר, וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב מִדּוֹ
 פְּשָׁתִים, אֶלָּא בַד, יַחֲדִידִי.

וְלָמָּה הַכֹּהֵן צָרִיךְ לְהִרְאוֹת בְּזֶה? אֶלָּא לְבוֹשֵׁי
 הַבַּד הֵלְלוּ צָרִיךְ לְהִרְאוֹת בָּהֶם עַל

מִזְבַּח הָעוֹלָה, כְּשֶׁהָיָה מִפְּנֵה אֶת הַדָּשֶׁן (הָאֵפֶר)
 שֶׁל דָּשֶׁן הָעוֹלָה, שֶׁהָרִי הָעוֹלָה בָּאָה מֵהֶצֶד שֶׁל
 עֲבוּדָה זָרָה וְהִרְהוּר רַע. וּמִשּׁוּם כֵּךְ צָרִיךְ
 לְהִרְאוֹת בָּהֶם בְּלִבָּדָם, וְלֹא בְּעֶרְבוּבִיָּה כְּפִי
 שְׁאִמְרָנוּ, כִּדִּי שְׂתִתְּכַפְּרוּ לְאָדָם כָּל אוֹתָם חֲטָאִים
 שֶׁבָּאִים מֵאוֹתוֹ הַצֵּד.

וּבְשִׁנְכֵנִם לְמַקְדָּשׁ, הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם נִמְצְאוּ
 הַשְּׁלֵמוֹת וְכָל אוֹתָן עֲבוּדוֹת
 הַשְּׁלֵמוֹת, אֲפִי עַל גִּב שֶׁהִתְחַבְּרוּ, אֵין לָנוּ בְּזֵה
 עֲנִין, כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ בְּצִיצִית, מִשּׁוּם שֶׁשָּׁם נִמְצְאוּ
 וְהִתְחַבְּרוּ כָּל אוֹתָם הַמִּינִים שֶׁלֹּמְעָלָה, וְכָל אוֹתָם
 כְּלִי הַמַּקְדָּשׁ, נִמְצְאוּ בּוֹ כְּמָה מִינִים שׁוֹנִים זֶה
 מִזֶּה, וְכָלֶם נִכְלְלוּ שָׁם כְּמוֹ שֶׁלֹּמְעָלָה. אֲשִׁרְיָהֶם
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם תּוֹרַת
 אֱמֶת, תּוֹרָה שֶׁל אֱמוּנָה, וְאַהֲבַת אוֹתָם מְכַל שְׁאֵר
 הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכְּתוּב (מֵלָאכִי א) **אֶהְבֹּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה'.**

פֶּתַח רַבִּי חִיָּיא אֲחֵרִיו וְאָמַר, כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ
 וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֲכָל וְגו', וּבְשִׁנְיָה
 הִרְבִּיעַת יְהִיָּה כָּל פְּרִי קֹדֶשׁ הַלּוּלִים לָהּ. כִּי
 תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ, הָרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים. אֲבָל בֹּא
 רָאֵה, שֶׁהָרִי הָאֵילָן אֵינוֹ עוֹשֶׂה פְרוֹת, אֶלָּא בְּאָרֶץ,

וְהָאֶרֶץ מוֹצִיָּא אוֹתָם וּמַרְאָה אֶת אוֹתוֹ הַפְּרִי
לְעוֹלָם. וְאֵין הָאֶרֶץ עוֹשֶׂה פְרוֹת אֲלָא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ
כַּח אַחֵר שְׁמַעְלִיה, כְּמוֹ שֶׁהִנֵּקְבָה אֵינָה עוֹשֶׂה
פְרוֹת אֲלָא מִתּוֹךְ כַּח הַזְכָּר.

וְאוֹתוֹ הַפְּרִי לֹא נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים,
וְהַכַּח לֹא נִפְקֵד עָלָיו לְמַעְלָה עַד
שְׁנֵשְׁתַּלֵּם. אַחֵר שֶׁהִשְׁתַּלֵּם, נִפְקֵד עָלָיו הַכַּח,
וְהָאֶרֶץ מִתְתַּקֶּנֶת בּוֹ. שֶׁהִרִי עַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין
הָאֶרֶץ מִתְתַּקֶּנֶת בּוֹ וְלֹא (נִמְצָא) מִשְׁתַּלְמָת (מִתְבַּשְׁמָת)
(מִסְכִּימָה) עִמּוֹ. אַחֵר שֶׁהִשְׁתַּלְמּוּ וְהִתְתַּקְּנוּ כְּאַחֵד,
אֲזִי זֶה שְׁלִמּוֹת.

בֵּא רֵאָה, הִנֵּקְבָה, עַד שֶׁמִּתְעַבְּרַת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים,
פְּרִי מַעֲיָה לֹא נִשְׁלַם. אַחֵר שְׁלֹשָׁה הִרְיוֹנוֹת
הִנֵּקְבָה מִתְתַּקֶּנֶת בְּאוֹתוֹ הַפְּרִי, וּמִסְכִּימִים כְּאַחֵד.
אֲזִי אוֹתוֹ הַפְּרִי הוּא שְׁלִמּוֹת הַכֹּל וְהִיפִי שֶׁל הַכֹּל.
אַחֵר שִׁיצָא, עַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין לוֹ כַּח לְמַעְלָה,
שֶׁהִרִי אֲזִי הִיא הַבְּשָׁלָתוֹ. לְוִי נִרְצָה מִהַכֹּל, שְׁלִישִׁי
לְאִמּוֹ, שֶׁהִתְתַּקְּנָה בּוֹ וְהִסְכִּימָה (וְהִתְבַּשְׁמָה) עִמּוֹ.

אַחֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים הִתְמַנָּה עָלָיו (הִתְמַנָּה עָלֶיהָ) כַּח
עָלִיוֹן לְמַעְלָה, וּבִשְׁנָה הִרְבִּיעִית יִהְיֶה כָּל
פְּרִי קֹדֶשׁ הַלְוִלִים. מֵהוּ קֹדֶשׁ הַלְוִלִים? תִּשְׁבְּחוֹת

לְשַׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עַד כָּאן. מִכָּאן
וְאֵילָךְ סוּד הַדְּבָר, שֶׁבַשְׁנָה הֶרְבִּיעִית מְזֻדְּגָת
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַלּוּלָה
אַחַת נִמְצְאָת, שְׁכָתוּב קֹדֶשׁ הַלּוּלִים, הַלּוּלָה
וְשִׁמְחָה בַּפֶּעַם (בְּזוּג) אַחַת.

מִה זֶה הַשְּׁנָה (הֶרְבִּיעִית)? זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְשִׁנְיָנוּ, שְׁנָה הֶרְבִּיעִית זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהִיא עֲמוּד רְבִיעִי לַכֶּסֶּא, וְהַכֹּל אֶחָד, שֶׁהָרִי אֶז
מְזֻדְּגָת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֶז
הִיא קֹדֶשׁ, וְנִמְצְאָת הַלּוּלָה קְדוּשָׁה, (וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְזֻדְּגָת עִמָּה) וְאֶז הַחִילּוֹת מִתְמַנִּים עַל הָעוֹלָם, עַל כָּל
דְּבָר וְדְבָר כְּרָאוּי לוֹ. מִכָּאן וְהִלָּאָה כָּל־
מִתְבָּרְכִים וּמִתְרִים לְמַאֲכָל, שֶׁהָרִי כָּל־בְּשָׁלְמוֹת
הַכֹּל, בְּשָׁלְמוֹת שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה.

וְעַד שֶׁלֹּא נִשְׁלַם בְּכָל מַמְטָה וּמַמְעָלָה, אֲסוּר
לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ. וּמִי שֶׁאוֹכֵל מִמֶּנּוּ, כְּמִי שֶׁאֵין
לוֹ חֵלֶק בַּקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי
אוֹתוֹ הַפָּרִי עוֹמֵד בְּלִי רִשּׁוֹת עֲלִיוְנָה קְדוּשָׁה,
שֶׁאֵינָה שׁוֹרָה עָלָיו עַד שִׁשְׁתָּלֶם. וּבְלִי רִשּׁוֹת
תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהָרִי לֹא הִסְכִּימָה (הַתְּבַשְׁמָה) כֹּחַ הָאָרֶץ
בוֹ. וְאוֹתוֹ שֶׁאֵכֵל מִמֶּנּוּ, מֵרָאָה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵין לוֹ
חֵלֶק לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְאִם בֶּרֶךְ עָלָיו, זֹו בִּרְכָה

לְבַטְלָהּ, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד עַכְשָׁיו לֹא שׁוּרָה עָלָיו, וְאֵין בּוֹ חֶלֶק. הֶרְחַמְן יִצְיָלְנוּ מֵאוֹתָם שְׂאִינָם מִשְׁגִּיחִים לְכָבוֹד רַבּוֹנָם.

אַשְׁרֵי הַצַּדִּיקִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, עָלֵיהֶם כָּתוּב (משלי ד') וְאַרְחַ צַּדִּיקִים כְּאוֹר נֶגֶה. מִשּׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן יִסְתַּלַּק הַנֶּחֱשׁ, שֶׁשָּׂרָה עִם הַנִּקְבָּה בְּרֹאשׁוֹנָה, וְיָבֵא הַזָּכָר לְשָׁרוֹת בְּמָקוֹמוֹ כְּבְּרֹאשׁוֹנָה, וְהַכֹּל יִהְיֶה שָׁלֵם. לְמַדְנִי, בְּזֶמֶן שֶׁצַּדִּיק שׁוּרָה בָּעוֹלָם וְכוּ', עַד צַדִּיק כִּתְמָר יִפְרַח.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח בְּפֶסוּק וְאָמַר, לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. הָרִי בְּכֶמֶה מְקוֹמוֹת פְּרִשׁוּהַ הַחֲבֵרִים, וְכָל הַפֶּסוּקִים הִלְלוּ אַחֲרָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּגִלּוּי. אָבֵל יֵשׁ לְהַתְעוֹרֵר בְּפֶסוּק הַזֶּה, שֶׁכָּתוּב מִפְּנֵי שִׁיבָה תָקוּם וְגו'. מִפְּנֵי שִׁיבָה, שִׁיבָה שֶׁל הַתּוֹרָה סֵתָם. תָקוּם, מִכָּאן שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לַעֲמֹד בְּעִמְדוֹ (מִכָּאן שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לַעֲמֹד) מִלִּפְנֵי סֵפֶר תּוֹרָה, וְכִּי רַב הַמְּנוּנָא (יִסָּא) סָבָא, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה סֵפֶר תּוֹרָה, הָיָה קָם מִלִּפְנֵיו וְאוֹמַר: מִפְּנֵי שִׁיבָה תָקוּם. (כְּשֶׁהָיָה

רוֹאֶה חֲמֵשׁ שָׁל הַתּוֹרָה, הָיָה עוֹמֵד מִלִּפְנֵיו) (עוֹשֶׂה לוֹ הַדּוּר) (וְהָיָה אוֹמֵר: וְהִדַּרְתָּ פָנֶי זָקֵן) כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ אָדָם לַעֲמֹד בְּמָקוֹמוֹ מִלִּפְנֵי תַלְמִיד חָכָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּמָקוֹם

(בדיוקן) קדוש עליון. ורמז לכהן העליון (וכאן רמז לעתיק) הקדוש העליון, שכתוב והדרת פני זקן, שהוא בעולם. אמר רבי שמעון, מכאן רמז לתורה שבכתב, ורמז לתורה שבכל פה.

ועוד שנינו, הפסוק הזה בא לדרשה. מפני שיבה תקום, כמו שהעירו בו החברים, מפני שיבה תקום, הזהיר את האדם טרם שיעלה לשיבה שיעמד בקיום טוב בעולם, משום שזהו ההדור שלו. אבל לסוף ימיו אין לאדם שבח כל כך, כשהוא זקן, ואינו יכול לעשות רע. אלא השבח שלו כשהוא בכחו, והוא טוב. ושלמה המלך צווח ואומר, (שם ב) גם במעלליו יתנכר נער וגו'. כמו כן כתוב, (קהלת יב) וזכור את בוראך בימי בחורתיך. אמר רבי אלעזר, ודאי (כך הוא) שהדרך הזו מתקנת לפנינו, וזוהי דרכו של הקדוש ברוך הוא.

פתח ואמר, (תהלים א) כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. מה זה כי יודע ה'? אלא הקדוש ברוך הוא יודע ומשגיח על דרכי הצדיקים להיטיב להם ולהגן עליהם, והוא הולך לפנייהם לשמר אותם. ומשום כך, מי שיוצא לדרך, צריך שאותה הדרך תהיה דרכו של

הקדוש ברוך הוא, וישתף אותו עמו. ומשום כך כתוב, כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. היא מעצמה, משום שאין הקדוש ברוך הוא מכיר באותה דרך שלהם, ואינו הולך עמם. **כתוב דרך, וכתוב ארח.** מה בין זה לזה? אלא, דרך – ששאר קרסלי בני אדם הלכו בה. ארח – שהוא נפתח מזמן מועט (זה ארח, כמו שנאמר (איוב לד) וארח לחברה עם פעלי און), ועל הארח הזה כתוב, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. אמן כן יהי רצון. ברוך יי' לעולם אמן ואמן. ימלוך יי' לעולם אמן ואמן.

פרשת אמר (דף פז ע"ב – דף קז ע"ב)

ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. אמר רבי יוסי, מה הטעם זה כנגד זה, שכתוב למעלה, ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו, וסמוך לו אמר אל הכהנים? אלא (משמע) כיון שהזהיר את ישראל לקדש אותם בכל, הזהיר את הכהנים לקדש אותם, וכן את הלויים. לכהנים מניין? שכתוב אמר אל הכהנים. ומנין ללויים? שכתוב (במדבר יא) ואל הלויים תדבר

וְאָמַרְתָּ אֱלֹהִים. כְּדֵי שְׂמִיָּצָאוּ כָל־מִצְוֹתֶיךָ.
קְדוֹשִׁים טְהוֹרִים.

אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן. מָה הַטַּעַם כָּאֵן בְּנֵי
אֶהֱרֹן? וְכִי לֹא יִדְעֻנוּ שֶׁהֵם בְּנֵי אֶהֱרֹן? אֲלֹא
בְּנֵי אֶהֱרֹן וְלֹא בְּנֵי לֵוִי, שֶׁאֶהֱרֹן הוּא רֹאשִׁיתָם שֶׁל
כָּל הַכֹּהֲנִים שֶׁל הָעוֹלָם, שָׁבוּ הַתְּרָצָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מֵהַכָּל כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.
וּמִשּׁוּם שֶׁאֶהֱרֹן, דִּרְכָּיו הָעֵלּוּ אוֹתוֹ לָזֶה, שֶׁכָּל יָמָיו
שֶׁל אֶהֱרֹן הָיָה מִשְׁתַּדֵּל לְהַרְבּוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.
וּמִשּׁוּם שֶׁדִּרְכָּיו כֵּךְ, הָעֵלָה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לָזֶה, לְהַכְנִים שְׁלוֹם בְּפִמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה,
וּמִשּׁוּם כֵּךְ – אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן.

אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
צִפְנָתָ לִירְאִיךָ וְגו'. מָה רַב טוֹבָךְ, כִּמְהָ עֲלִיּוֹן
וְנִכְבֵּד אוֹתוֹ הָאֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא טוֹב, שֶׁכָּתוּב
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, וְזֶה הוּא הָאֹר
הַגָּנוּז, שָׁבוּ עוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב בְּעוֹלָם,
וְלֹא מוֹנֵעַ אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, מִכֵּיוֵן שֶׁכָּבוֹ מִתְקַיֵּם
הָעוֹלָם וְעוֹמֵד עָלָיו. אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ, שֶׁשָּׂנִינּוּ,
אוֹר עֲלִיּוֹן עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבָרָא אֶת

הָעוֹלָם, וְגַנְזוֹ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ.

פַּעֲלָתָהּ לַחוּסִים בָּךְ. פָּעֲלָתָהּ, בְּזִמְנֵן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם
אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ הָיָה עוֹמֵד וּמֵאִיר מֵרֹאשׁ
הָעוֹלָם לְסוּפֵי הָעוֹלָם. כְּשֶׁהִסְתַּכַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁעֵתִידִים לַעֲמֹד, גָּנְזוֹ אֶת
אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ, שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב לח) וַיִּמְנַע מִרָשָׁעִים אוֹרָם.
וְעֵתִיד לְהָאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה הוּא
אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ, וְכָתוֹב (מִלְאכֵי ג) וְזָרַחָה לָכֶם
יְרֵאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְפֶיהָ.

בֹּא רֵאֵה, בְּשַׁעָה שֶׁבֶן אָדָם עוֹמֵד לְלַכֵּת לְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם וְהוּא בְּבֵית חָלִיו, בָּאִים עָלָיו שְׁלֹשָׁה
שְׁלוּחִים, וְרוֹאֶה שֵׁם מֶה שֶׁלֹּא יָכוֹל לִרְאוֹת אָדָם
כְּשֶׁהוּא בַּעוֹלָם הַזֶּה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הוּא יוֹם הַדִּין
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁמִּבְקֵשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת פְּקֻדוֹנוֹ. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ
שֶׁמִּשִּׁיב לַמֶּלֶךְ אֶת פְּקֻדוֹנוֹ, כִּמּוֹ שֶׁנִּתֵּן לוֹ בְּתוֹכוֹ.
אִם אוֹתוֹ הַפְּקֻדוֹן הִתְטַנֵּף בְּטִנוּפֵי הַגּוּף, מֶה יֹאמַר
לְבַעַל הַפְּקֻדוֹן?

מִרְיָם עֵינָיו, וְרוֹאֶה אֶת מֶלֶךְ הַמּוֹת עוֹמֵד
לְפָנָיו, וְחִרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ, קוֹשֶׁר
בְּקֶשְׁרִים בְּמֶאֱסָר שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ. וְאֵין לְנַפֵּשׁ

קָשִׁי בְּכָל כְּפָרְדְּתָהּ מִן הַגּוֹף. וְאָדָם לֹא מֵת עַד
שְׂרֹאָה אֶת הַשְּׂכִינָה, וּמִתּוֹךְ גָּדַל הַתְּשׁוּקָה
לְשְׂכִינָה, הִנָּפֵשׁ יוֹצֵאת לְקַבֵּל אֶת הַשְּׂכִינָה.

אַחַר שְׂיִצְאָה, מִי הִנָּפֵשׁ שֶׁנִּדְבַקַת בָּהּ (וּתְחַקֵּל)
וַיִּקְבֹּל בַּגּוֹף (לְתוֹכָהּ)? וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֶת

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אַחַר שְׂיִצְאָה הִנָּפֵשׁ מִן הַגּוֹף
וְנִשְׁאַר הַגּוֹף בְּלִי רוּחַ, אָסוּר לְהִשְׁאִירוֹ בְּלִי
קְבוּרָה, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כ"א) לֹא תִלֵּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ
כִּי קְבוּר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא. מִשּׁוּם שְׁמַת
שִׁישְׁתַּתָּה כ"ד שְׁעוֹת, שֶׁהֵם יוֹמָם וּלְיָלָה, בְּלִי
קְבוּרָה, נוֹתֵן חֲלָשָׁה בְּאִיבָרֵי הַמְּרַכְבָּה, וּמַעֲכֵב
אֶת מַעֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּהַעֲשׂוֹת,
שְׁאֵפֶשֶׁר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר עָלָיו כְּדִי לְבַא
בְּגִלְגּוּל אַחֵר מִיַּד בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּפְטָר לְהִיטִיב לוֹ,
וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר הַגּוֹף, הַנִּשְׁמָה לֹא נִכְנָסַת
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא יְכוּלָה לְהִיּוֹת בַּגּוֹף
אַחֵר עַד שִׁיקְבַּר הָרֵאשׁוֹן. וְזֶה דוּמָה לְאָדָם
שְׁמַתָּה אֲשֶׁתּוֹ, לֹא רָאוּי לוֹ לִשָּׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת עַד
שִׁקְוִיבֵר אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּמִשּׁוּם כֵּךְ אָמְרָה תוֹרָה,
לֹא תִלֵּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ.

דְּבָר אַחֵר – כְּשֶׁנִּפְרְדַת הַנִּשְׁמָה מִן הַגּוֹף וְרוּצָה
לָלֶכֶת לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, לֹא תִכָּנַס לְאוֹתוֹ

הַעוֹלָם עַד שְׁנוֹתָנִים לָהּ גּוֹף אַחֵר מֵאֹר, וְאַחֵר כָּךְ יְכוּלָה לְהַכְנִס. וּמֵאַלְיָהּוּ תִדְעַ, שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁנֵי גּוֹפִים, אֶחָד שָׁבוּ נִרְאָה לְמִטָּה לְבָנֵי אָדָם, וְאַחֵד שָׁבוּ נִרְאָה לְמַעְלָה בֵּין מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים. וְכָל עוֹד שֶׁהַגּוֹף לֹא נִקְבֵּר, זֶהוּ צֶעַר לְנִשְׁמָה, וְרוּחַ טְמָאָה מְזַדְמָנֶת לְשֵׁרוֹת עָלָיו וּלְטֵמָא אֶת אוֹתוֹ הַגּוֹף.

וּמִשּׁוּם שְׁאוּתָהּ רוּחַ הַטְּמָאָה מְזַדְמָנֶת, לֹא צָרִיךְ לְאִישׁ לְהִלִּין אֶת אוֹתוֹ הַגּוֹף לִילָה אֶחָד, כִּי רוּחַ טְמָאָה נִמְצָאת בְּלִילָה וּמִשְׁתַּטַּחַת בְּכָל הָאָרֶץ לְמִצָּא גּוֹף בְּלִי נֶפֶשׁ לְטֵמָא אוֹתָהּ, וְנִטְמָא יוֹתֵר, וְעַל כֵּן הִזְהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים וְאָמַר, לִנְפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּ. מִשּׁוּם שֶׁהֵם קְדוּשִׁים, לֹא תִשָּׁרֶה עֲלֵיהֶם רוּחַ טְמָאָה, וְלֹא יִטְמָאוּ.

אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים, בְּלַחֲשׁ. כָּמוֹ שֶׁכָּל מַעֲשֵׂי הַכֹּהֲנִים בְּלַחֲשׁ, כָּךְ אֲמִירָתָם בְּלַחֲשׁ. אָמַר וְאָמַרְתָּ – פַּעַם אַחַת וּפַעַמַּיִם, לְהִזְהִיר אוֹתָם עַל קִדְשָׁתָם כְּדִי שֶׁלֹא יִטְמָאוּ. שְׁמִי שְׁמִשְׁמֵשׁ בְּאַתֵּר קְדוֹשׁ, צָרִיךְ שִׁמְצָא קְדוֹשׁ בְּכָל לִנְפֶשׁ לֹא יִטְמָא, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁגוֹף בְּלִי רוּחַ טְמָא הוּא, וְשׁוֹרָה עָלָיו רוּחַ טְמָאָה, שֶׁהָרִי תִשׁוּקָתָם שֶׁל הָרוֹחוֹת

הטמאות היא אל גופות ישראל, מכיון
שהתרוקנה מהם הרוח הקדושה, ועם כלי של
קדש הם באים להתחבר. והכהנים, שהם
קדושים קדשה על קדשה, לא צריכים כלל
להטמא, כי כתוב כי גזר אלהיו על ראשו. וכתוב
כי שמן משחת אלהיו עליו אני ה'.

והוא כמו שלמעלה עומד למטה, שכתוב (תהלים
קלג) כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן
זקן אהרן שירד על פי מדותיו. הפסוק הזה
בארנו. אבל כשמן הטוב על הראש, זהו שמן
משחת קדש העליון, ששופע ויוצא ממקום
הנהר העמק של הכל. דבר אחר, ששופע ויוצא
מראש של כל הראשים, הנסתר של כל
הנסתרים. על הראש, ודאי על הראש, ראשו של
אדם הראשון.

ירד על הזקן – זה הזקן הנכבד, כמו שבארוה.
זקן אהרן – זה הכהן הגדול שלמעלה,
והרי פרשה. ואותו שמן ירד על פי מדותיו,
שמאותן המדות שופע ויוצא ויורד לתחתונים.
וכמו זה שופע ומתעטר הכהן התחתון בשמן
משחה למטה.

הפסוק הַזֶּה אֵין ראשו סופו, וְאֵין סופו ראשו. כתוב אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא יִטָּמָא. לֹא יִטָּמָאוּ הֵיזָה צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶּה לֹא יִטָּמָא? אֵלָּא עַל אוֹתוֹ הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן מְכַלֵּם הוּא אָמַר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי כָּתוּב וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ? אֵלָּא וְדַאי כֶּךָ הוּא, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּהֵן שְׁעוֹמֵד לְמִטָּה, כִּמּוֹ שֶׁלְמַעְלָה, בְּקִדְשָׁהּ הוּא צָרִיךְ לְהִמָּצֵא יוֹתֵר מֵהַכֹּל, כִּמּוֹ שֶׁנֶּתְבָּאֵר.

רַעֲיָא מִהִימְנָא

מוצוה זו, שְׂיִסְדֵּר הַכֹּהֵן בְּכָל יוֹם גִּירוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ בְּסוּד הַמְּנוּרָה. והוא סוד כִּמּוֹ שֶׁלְמַעְלָה, מִשּׁוּם שֶׁהָאוֹר הָעֲלִיּוֹן בְּשֶׁמֶן מִשְׁחָה יוֹרֵד עַל רֹאשׁ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּךָ הוּא מְדַלִּיק וּמְאִיר אֶת כָּל הַגִּירוֹת, שֶׁכָּתוּב כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ וְגו'. וְכָתוּב כִּי שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיו עָלָיו וְגו'. וְעַל כֵּן נִתְּנָה רְשׁוּת לַכֹּהֵן לְבַדּוֹ לְסִדֵּר אֶת הַגִּירוֹת וּלְהַדְלִיק אוֹתָם בְּכָל יוֹם פְּעָמִים, כְּנֶגֶד אוֹר הַיְּחִוּד פְּעָמִים, קֶרֶבֶן בְּכָל יוֹם פְּעָמִים, וְהַכֹּל צָרִיךְ.

ועל ידי הַכֹּהֵן מְאִירִים הַגִּירוֹת בְּכָל, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, לְשִׁמּוֹחַ בְּשִׁמּוֹחַ וּלְהִמָּצֵא שְׂמִיחָה

בְּכָל הַצְדָּדִים בְּהַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, שֶׁהָרִי שְׁנֵי אֵלֶּה
עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, לְהַמְצִיא שְׂמֻחָה בְּכָל הַצְדָּדִים,
וְאֵלּוּ הֵם הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת וְהַקְטָרַת, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ
שֶׁמֶן וְקִטְרֶת יִשְׁמַח לָב. (עד כאן רעיא מהימנא).

וְלֹא־חֲתוּ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו וְגו'. מֶה כָּתוּב
לְמַעַלָּה? כִּי אִם לְשֹׂארוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו
וְגו'. רַבִּי אֲבָא פָתַח, (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם
חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה וְגו'. מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם?
עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַבֵּשׁ בְּגָדֵי נִקְמָה עַל
אָדָם, שֶׁהִחְרִיבוּ אֶת בֵּיתוֹ וְשָׂרְפוּ אֶת הַיִּכְלוֹ,
וְהִגְלוּ אֶת כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים, וְלַעֲשׂוֹת
לָהֶם נִקְמַת עוֹלָמִים, עַד שִׁיִּמָּצְאוּ כָּל הַהָרִים
מִהָרִי הָעוֹלָם מִלְּאִים מִהֲרוּגֵי הָעַמִּים, וְלִקְרֹא לְכָל
עוֹף הַשָּׁמַיִם עֲלֵיהֶם, וְכָל חַיּוֹת הַבֶּרֶז יִזְוְנוּ מֵהֶם
שָׁנִים עָשָׂר חֲדָשִׁים, וְעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׂבַע שָׁנִים, עַד
שֶׁלֹּא תִסָּבֵל הָאָרֶץ אֶת הַנוּוֹל שְׁלָהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שם לד) כִּי זָבַח לֵה' בְּבִצְרָה וְטָבַח גָּדוֹל בְּאָרֶץ
אָדָם, עַד שְׂאוֹתָם לְבוּשִׁים יִטְמְאוּ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שם סג) וְכָל מְלָבוּשֵׁי אֲגָלָתִי.

חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה, מִשּׁוּם שֶׁמִּמָּנָה יֵצֵאוּ
אוֹכְלוֹסֵי הָעוֹלָם לִצְבָּא עַל יְרוּשָׁלַיִם,
וְהֵם הַתַּחֲלִילוּ לְשַׂרְף אֶת הַהִיכָל, וּבְנֵי אָדָם

מְהִרְסִים אֶת הַחֻמוֹת, וְעָקְרוּ אֶת אֲבְנֵי הַיְסוֹד.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קלז) זָכַר ה' לְבְנֵי אָדָם וְגו',
הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ.

זֶה הַדּוֹר בְּלִבוֹשׁוֹ, בְּאוֹתָם לְבוּשֵׁי הַנִּקְמָה
שֶׁעָתִיד לְלַבֵּשׁ. צֶעֶה בָּרַב כַּחוֹ, מֶה זֶה
צֶעֶה? מִשְׁבֵּר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים מה) עַמִּים תַּחְתִּיף
יִפְּלוּ וְגו'. אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לִישְׁעֶיהָ, מִי הוּא זֶה
שִׁיעֵשָׂה כָּל כֶּף? פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) אֲנִי מְדַבֵּר
בְּצִדְקָה, אוֹתוֹ שֶׁהוּא רַב לְהוֹשִׁיעַ, אוֹתוֹ שְׁכָתוֹב
בּוֹ (תהלים לג) אֶהֱבֶה צִדְקָה וּמִשְׁפָּט. וְהוּא צִדְקָה
מִמֶּשׁ, וְהוּא רַב לְהוֹשִׁיעַ.

וְכֵן כֶּף לָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁגִּרְמוֹ לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל
לְהִיּוֹת שׁוֹכְכֵת לַעֲפָר בַּגָּלוּת וּלְנַפֵּל לְאַרְץ,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (עמוס ה) נִפְּלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם בְּתוֹלַת
יִשְׂרָאֵל. וּמִשּׁוֹם כֶּף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִלְבֵּשׁ
לְבוּשֵׁי נִקְמָה עֲלֵיהֶם לְטַמֵּא אוֹתָם בָּרַב הַהֲרוּגִים,
שְׁכָתוֹב וְכָל מִלְּבוּשֵׁי אֲגָאֲלָתִי.

וְכֵן לָמָּה? שְׁכָתוֹב וּלְאַחַתּוֹ הַבְּתוּלָה הַקְרוּבָה
אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ. שְׂאִינָה חֶלְקוֹ
שֶׁל עֶשׂוֹ, וְלֹא הָיְתָה בְּגוּרָלוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שְׁכָתוֹב בּוֹ
(בראשית כה) אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדֶה. לָהּ יִטְמָא,

בְּאוֹתָם לְבוֹשֵׁי נִקְמָה, שְׁעֵתִיד לְהִטָּמֵא בֵּין אוֹתָם
הַהִמוֹנִים, שְׁכָתוֹב בּוֹ לָהּ יִטָּמֵא, בְּשִׁבְלֶיהָ, מְשׁוֹם
שֶׁהִיא שׁוֹכֶכֶת לְעֹפֶר, וְהוּא רוֹצֶה לְהִקָּים אוֹתָהּ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה ס) קוֹמִי אוֹרִי כִּי בָא אוֹרְךָ. ((עמוס
ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סֵכֶת דָּוִיד הַנִּפְלֹת).

לא יִקְרָחָה קִרְחָה בְּרֹאשָׁם. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, לֹא
יִקְרָחָה בָּהֶ"א, מָה הַטַּעַם? אֵלָּא, אוֹתוֹ שְׁמֵן
עָלִיוֹן, שֶׁהוּא שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, שְׁמִשְׁלִים אֶת כָּל
שְׁבַעַת הַיָּמִים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכָתוֹב (ויקרא ח) כִּי
שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יָדְכֶם, אוֹתוֹ שְׁמֵן עָלִיוֹן
הוֹסֵר מִמֶּנּוּ וְנִקְרָח, אִם הוּא פָּגַם אֶת רֹאשׁוֹ.
מְשׁוֹם שֶׁרֹאשׁוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן הָעָלִיוֹן הֵנוּ אוֹתוֹ שְׁמֵן
עָלִיוֹן, וְעַל כֵּן לֹא צָרִיךְ לַכֹּהֵן שְׁלִמְטָה לְהִרְאוֹת
בְּעֵצְמוֹ פָּגַם כָּלֵל, וְהָרִי זֶה נֶאֱמַר. וּמְשׁוֹם כִּךְ
כָּתוֹב בָּהֶ"א.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קכו) בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן
הֵיִינוּ כְּחִלָּמִים. בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת, זֶה
נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בָּבֶל, שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֵלָּא
שְׁבַעִים שָׁנִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה כט) כִּי לִפִּי מְלֹאֶת
לְבָבְל שְׁבַעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם. וְכָתוֹב הֵיִינוּ
כְּחִלָּמִים, מָה זֶה כְּחִלָּמִים? אֵלָּא הָרִי הַתְּעוֹרָרוּ
הַחֲבֵרִים, שֵׁישׁ שְׁבַעִים שָׁנִים בְּחִלוֹם.

וְבֹא רֵאָה, כְּתוּב כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֹא אֶת יָדְכֶם. מִי שִׁבְעַת הַיָּמִים? הֲרִי נִתְבָּאֵר, אוֹתוֹ מָקוֹם עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הָאֲחֵרִים נִקְרָא שִׁבְעַת יָמִים, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה. שְׁנִינוּ, מִי שְׂיוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית בְּשַׁבָּת, קוֹרְעִים לוֹ גִּזְרֵי דִּינוֹ שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה, וְשִׁבְעִים שָׁנָה הֵם שִׁבְעַת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׂאֵפְלוּ הַסְּכִימוּ כָּלֵם עָלָיו (הַכֹּל) לָרַע, נִקְרָע אוֹתוֹ גִּזְרֵי הַדִּין. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂאֵחֻז בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכָלֵל שֶׁל כָּלֵם, שְׁנִקְרָא שִׁבְעָה, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה, וּמִשּׁוּם כֵּךְ בְּכָלֵם הוּא אֵחָז, וְחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה, וְנִקְרָע גִּזְרֵי הַדִּין בְּכָלֵם. וְעַל כֵּן שִׁבְעִים שָׁנָה יֵשׁ בַּחֲלוּם.

כְּמוֹ כֵּן הִכְהֵן מִתְעַטֵּר בְּשִׁבְעָה, שְׁנִקְרָא שִׁבְעַת יָמִים. אִם פָּגַם אֶת רֹאשׁוֹ, אוֹתוֹ שִׁבְעָה שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּלֵם, מִקְרִיחַ מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָהּ קִדְשָׁה שֶׁל כָּלֵם שְׂשׁוּרָה עָלָיו. וְעַל כֵּן הִזְהָרוּ שְׁלֹא יִקְרַחַה קִרְחָה בְּרֹאשָׁם, וְיִמָּצְאוּ פְּגוּמִים מִהַכֹּל. וּמִשּׁוּם כֵּךְ הִכְהֵן צָרִיךְ לְהִמָּצֵא בְּשִׁלְמוֹת יוֹתֵר מִהַכֹּל, כָּל שֶׁכֵּן אוֹתוֹ שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן מִכָּלֵם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּאֵן בְּה"א תַּחְתּוֹנָה, כָּאֵן בְּה"א עֲלִיּוֹנָה. כֵּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן מִכָּלֵם, בְּה"א עֲלִיּוֹנָה, שֶׁכְּתוּב אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֹאשׁוֹ שְׁמֶן

הַמְשַׁחָה וּמִלֵּא אֶת יָדוֹ וְגו'. וּמִלֵּא אֶת יָדוֹ, שְׁכָתוּב שְׁבַעַת יָמִים יִמֵּלֵא אֶת יָדְכֶם. כֹּהֵן אַחֵר בֶּה' תַּחְתּוֹנָה, שְׁכָתוּב לֹא יִקְרָחָה קִרְחָה בְּרֹאשׁ, וְכָתוּב אַחֲרָיו, וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם. וְהַשֵּׁם הַזֶּה הֵנוּ יָדוּעַ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כָּתוּב, וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲרָיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמְשַׁחָה לְלִבֹּשׁ אֶת הַבְּגָדִים, כָּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא קָדוֹשׁ כָּמוֹ שֶׁלִּמְעַלָּה, כָּתוּב וּמִן הַמְּקַדָּשׁ לֹא יֵצֵא.

רַבִּי אָבָא פִּתַּח וְאָמַר, (דְּנִיאל ט) לֵךְ ה' הַצְדָּקָה וְלִנְנוּ בִּשְׁתֵּי הַפָּנִים כִּהְיוּם הַזֶּה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִישְׁבֵּי יְרוּשָׁלַם. אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וּמִתּוֹךְ אֲהַבָתָם נָתַן לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת, לְדַעַת אֶת דְּרֹךְ הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלּוֹ הַשְׁתַּדֵּל בַּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַתּוֹרָה כְּלָה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, מִי שֶׁמְתַעַסֵּק בַּתּוֹרָה, מְתַעַסֵּק בְּשְׁמוֹ, וּמִי שֶׁמְתַרְחֵק מִן הַתּוֹרָה, הוּא רְחוּק מִהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֵּא רָאֵה, לֵךְ ה' הַצְדָּקָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (דְּבָרֵי הִימִים-א ט) לֵךְ ה' הַגְדֵּלָה וְהַגְבוּרָה. מִי הַצְדָּקָה? הַמָּקוֹם שְׁכָל הַפָּנִים הַמְּאִירוֹת אֲחוּזִים בּוֹ, וְהוּא

אוֹחֲזוּ בְּכֻלָּם וּבֹו נִמְצְאוּ. וְלָנוּ בִּשְׁתֵּי הַפָּנִים,
הַמָּקוֹם שֶׁכָּל הַפָּנִים הַמְּאִירוֹת מִתְּרַחֲקִים מִמֶּנּוּ.
צְדָקָה, אֱמֶת קָשׁוּט, וְאוֹר הַכֹּל, וְאוֹר שֶׁל פָּנִים
שֶׁמִּחַת הַכֹּל. בִּשְׁתֵּי, בּוֹשֶׁה וְהִרְחוּק שֶׁל הָאֱמֶת מִי
שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ, מִשּׁוֹם שֶׁהָאֱמֶת, שֶׁהִיא צְדָקָה,
הִתְרַחֲקָה מִמֶּנּוּ רְחוּק שֶׁל פָּנִים מְאִירוֹת.

בא רֵא, הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן צָרִיף לְהִרְאוֹת בִּיפִי
הַפָּנִים, בְּהֶאֱרַת הַפָּנִים, בְּשִׁמְחָה יוֹתֵר
מִהַכֹּל, וְלֹא צָרִיף לְהִרְאוֹת בּוֹ עֲצָבוֹת וְרָגֶז, אֲלֹא
הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלֹּמְעָלָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ, שֶׁעָלִיו כָּתוּב
אֲנִי חֲלָקָךְ וְנִחַלְתָּךְ. וְכָתוּב (דְּבָרִים יח) ה' הוּא נִחַלְתּוֹ.
וְעַל כֵּן צָרִיף לְהִרְאוֹת שָׁלֵם בְּכֹל, בְּעֲצָמוֹ,
בְּלִבּוֹשׁוֹ, שֶׁלֹּא יִפְגֵּם עֲצָמוֹ כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

והוא אִשָּׁה בְּבִתּוּלִיָּה יָקָח. רַבִּי שִׁמְעוֹן פֶּתַח, (שם
כב) וְהִנֵּה הוּא שָׁם עֲלִילַת דְּבָרִים וְגו'.

וְכָתוּב וַעֲנִשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְגו', כִּי הוֹצִיא שָׁם
רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. וְכִי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל הִיא?
בְּתוּלַת אָבִיהָ אוֹ בְּתוּלַת בִּעְלָהּ הִיא. מֵה זֶה
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל כָּאֵן? זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לב) שָׂאֵל
אָבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ זִקְנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ. אֵף כָּאֵן הַכֹּהֵן
שֶׁעוֹמֵד כְּמוֹ שֶׁלֹּמְעָלָה, כָּתוּב וְהוּא אִשָּׁה

בְּתוֹלִיָּה יִקַּח, כֶּף גַּם בְּתוֹלִיָּה, שְׁלֹא תֵצֵא
מִשְׁעַר חֲצָרָה פַּעַם הַחוּצָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

רַעֲיָא מְהִימָנָא

כִּי אִם בְּתוֹלָה מַעֲמִי יִקַּח אִשָּׁה. פֶּתַח הָרוּעָה
הֵנָּא מֵן וְאָמַר, מַצּוּה זֹו שְׂיִשָּׂא כְּהֵן גָּדוֹל
בְּתוֹלָה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב אֱלִמָּנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה
אֶת אֱלֹה לֹא יִקַּח כִּי אִם בְּתוֹלָה מַעֲמִי יִקַּח אִשָּׁה.
וְלָמָּה צְרִיכִים שְׁלֹא יִשָּׂא אֱלֹא בְּתוֹלָה בְּלִי פָגָם?
אֱלֹא אִשָּׁה הִיא כּוֹס שֶׁל בִּרְכָּה. טַעֲמוֹ – פָּגָמוֹ.
וְכֵהֵן שְׂמֻקְרִיב קָרְבֵּן לִפְנֵי ה', צָרִיף שֶׁהוּא יִהְיֶה
שְׁלֵם בְּלִי פָגָם, שְׁלֵם בְּאִיבָרָיו בְּלִי פָגָם, שְׂמוּמִים
פּוֹסְלִים בְּכֹהֲנִים. שְׁלֵם בְּגוּפוֹ, שְׁלֵם בְּנִקְבָּתוֹ,
לְקִיָּם בָּהּ (שִׁיר ד) כִּלְךָ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ.

שְׂקָרְבֵּן הוּא מִנְחָה, וְצְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְשַׁלַּח אֶת
מִנְחָתָם לַמֶּלֶךְ עִם אִישׁ (בְּגוּף) שְׁלֵם,
שֶׁהֵם בִּהְפֹךְ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, שֶׁהָרִי בִיד אִישׁ עָתִי
פָּגוּם הָיָה שׁוֹלְחִים לוֹ דוֹרוֹן, שְׁכָתוֹב (וּיְקָרָא טז) גּוֹרֵל
אֶחָד לֵה' וּגּוֹרֵל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. שְׁאֵלָהִים אֲחֵרִים
כֻּלָּם פָּגוּמִים מַצַּד הַצָּפוֹן, וְכֵן רַב בְּתֵי הָעֲבוּדָה
זֶרֶה הֵם פָּגוּמִים בְּנִקְבָּה שְׁלָהֶם, חֲרָבָה, לִילִית,
פָּגוּמָה וְכו'.

(וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן) הוּא ו' מָלֵא, וְהוּא בְּסִדּוּר זֶה הִי"ו. ה' אַחֲרוֹנָה, כּוֹס מָלֵא בְּרַכַּת ה', מַצֵּד הַיְמִינִי וּמַצֵּד הַגְּבוּרָה שֶׁהוּא דִין, הַשְׂכִּינָה נִקְרֵאת הוּי"ה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת ט) הִנֵּה י"ד יְהוָה הוּיָה בְּמִקְנֶנָּה אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה. קָם רוּעָה הַנֶּאֱמָן וְהִשְׁתַּטַּח לִפְנָיו, וְאָמַר: אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שֶׁבַעֲלִי הַגְּבִירָה (וְהַגְּבִירָה) הֵם בְּעֶזְרִי. (עד כֹּאן רַעִיָא מֵהִימָנָא).

סדר הלימוד ליום ח ניסן [יום 185 בשנה]

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזַקְיָה. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיא) טָרֶף נָתַן לִירָאִיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. טָרֶף נָתַן לִירָאִיו – אֵלּוּ הֵם הַצַּדִּיקִים, אוֹתָם יֵרָאִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁכָל מִי שִׁירָא מִמֶּנּוּ נִקְרָא מֵאַנְשֵׁי בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (שֵׁם קיב) אֲשֶׁרִי אִישׁ יֵרָא אֶת ה'.

מֵהוּ טָרֶף נָתַן לִירָאִיו? אֵלֵּא כְּמוֹ שְׁכָתוֹב, (מְשָׁלִי לֵא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לִילָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ. מִכָּאֵן לְמִדְנוּ, שְׁכָל אָדָם שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה, וְקָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, בִּשְׁעָה שְׁכָנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרֶרֶת לְהִתְקִין בֵּית לְמֶלֶךְ – זֶה מִשְׁתַּתֵּף עִמָּה, וְזֶה נִקְרָא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ כָּל יוֹם

מאותם תקוני הבית. זהו שכתוב ותתן טרף לביתה וחק לנערתי. מי זה ביתה? כל אותם שמשתתפים עמה בלילה נקראים ביתה, בני ביתה. ומשום כך, טרף נתן ליראיו.

מה זה טרף? טרף ממַש, שהיא נוטלת ממקום רחוק עליון, שכתוב (משלי לא) ממרחק תביא לחמה. ומי זוכה לטרף הזה? סוף הכתוב מוכיח, שכתוב (תהלים קיא) יזכר לעולם בריתו. מי שמתבונן (שמשדל) בתורה להשתתף עמה בלילה. ולא עוד, אלא שצדיק אחד עליון יש לו לקדוש ברוך הוא, והוא משתתף עמו, ויורשים שניהם את כנסת ישראל, שכתוב (ישעיה ס) צדיקים לעולם יירשו ארץ.

עוד פתח ואמר, ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו. בא ראה, כל מי שמוציא זרע לבטלה, לא זוכה לראות פני שכינה, ונקרא רע, שכתוב (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע. זה מי שמוציא אותו בידו, או באשה אחרת שאינה כשרה. ואם תאמר שמוציא אותו באשה שאינה מתעברת, כך גם? לא. אלא כמו שאמרנו.

וַעַל כֵּן יִבְקֹשׁ אָדָם מִהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִזְמִין לוֹ כָּלִי כָשֶׁר, שְׁלֹא יִפְגֹּם זִרְעוֹ. מִי שְׂמוֹצִיא זֶרַע בְּכָלִי שְׁלֹא כָשֶׁר, פּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. אוֹי לְמִי שְׂפּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. וּמָה בְּשָׂאָר בְּנֵי אָדָם כֹּךְ – בְּכֹהֵן שְׂעוּמֵד לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

בְּעַמּוּי, מָה זֶה בְּעַמּוּי? שְׁהָרִי כָתוּב לְמַעַלָּה, אֲלֻמָּנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת אֱלֹהֵי לֹא יִקַּח, וְכָתוּב וְלֹא יַחֲלִיל זִרְעוֹ בְּעַמּוּי. בָּהֶם הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת, מָה זֶה בְּעַמּוּי? אֲלֹא דָבָר זֶה קִלּוֹן בְּעַמּוּי, פָּגָם בְּעַמּוּי, וְעַל כֵּן כָּתוּב, כִּי אִם בְּתוּלָה מַעַמּוּי יִקַּח אִשָּׁה, מַעַמּוּי וְדָאִי, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. כִּי אָנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ, מָה זֶה מְקַדְּשׁוֹ? אֲלֹא אָנִי הוּא אוֹתוֹ שְׁמְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, וּמִשּׁוּם כֹּךְ לֹא יִפְגֹּם זִרְעוֹ וְלֹא יִמָּצָא בּוֹ פָּגָם. (וּמִשּׁוּם זֶה) שְׁהָרִי אָנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ, שְׂאֲנִי רוֹצֶה לְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ, וְיִמָּצָא קִדּוּשׁ בְּכָל, שְׁקִדּוּשׁ יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי קִדּוּשׁ.

בֹּא רְאֵה, הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְיִמָּצָא קִדּוּשׁ כְּשֶׁבֹא לְשִׁמְשׁ, וּמִשּׁוּם שֶׁהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן שֶׁהוּא קִדּוּשׁ, הַכֹּהֵן יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי טָהוֹר, שֶׁהִתְקַדֵּשׁ

בְּטִהָרָתוֹ, וּמִי הוּא? זֶה לֹוִי. אָדָם (כֶּהֱן) אַחֵר
 יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי קָדוֹשׁ אַחֵר, כְּדֵי שְׂכֻלָּם יִמָּצְאוּ
 בַּקִּדְשָׁה לְשִׁמְשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁרֵיהֶם
 יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁעֲלֵיהֶם כָּתוּב
 (ויקרא כ) וְאֲבָדַל אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. כִּמָּה
 פְּרוּשִׁים הֵם יִשְׂרָאֵל בַּקִּדְשָׁה לְשִׁמְשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
 קְדָשִׁים כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) לֵה' הִישׁוּעָה עַל עַמִּי
 בִּרְכָתְךָ סֵלָה. לֵה' הִישׁוּעָה – כֶּף שְׁנִינוּ,
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שְׂלָכָל מְקוֹם שְׁגָלוֹ, שְׂכִינָה
 גִּלְתָּה עִמָּהֶם. כְּשִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת, לְמִי
 הִגָּאֵלָה – לְיִשְׂרָאֵל אוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא
 הָרִי פְּרִשׁוּהָ בְּכִמָּה כְּתוּבִים, וְכֵאֵן – לֵה' הִישׁוּעָה
 וְדָאִי. מִתִּי? עַל עַמִּי בִּרְכָתְךָ סֵלָה. בְּשַׁעָה
 שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁגִּיחַ בְּבִרְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל
 לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הַגְלוֹת וּלְהִיטִיב לָהֶם, אֲזִי –
 לֵה' הִישׁוּעָה וְדָאִי. וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יָשׁוּב עִם יִשְׂרָאֵל מִן הַגְלוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב,
 (דברים ד) וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ.

אִישׁ מְזַרְעֶךָ לְדִרְתָּם אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוֹם. רַבִּי
 יִצְחָק אָמַר, מְשׁוּם שֶׁהוּא פָּגוּם, וּמִי

שְׁהוּא פָּגוּם לֹא רָאוּי לְשִׁמְשׁ בְּקִדְשׁ. וְהָרִי
פְּרִשׁוּהָ, שְׂאָדָם שְׁנַמְצָא פָּגוּם אֵין בּוֹ אֱמוּנָה,
וְאוֹתוֹ הַפָּגָם מַעֲיֵד עָלָיו, כָּל שָׁכֵן כְּהֵן, שְׂצָרִיף
לְהַמְצֵא שָׁלֵם, בַּעַל הָאֱמוּנָה, יוֹתֵר מֵהַכֹּל,
וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב בְּהִיכָל שֶׁל בֵּית חָמִיו,
וְהוּא הָיָה אוֹמֵר, לְזַלְיַגַת הַדְּמָעוֹת שֶׁבְּהִיכָל
יֵשׁ עֲצָה לְמַצָּא. בֵּין כֵּךְ עָבַר אִישׁ אֶחָד פָּגוּם בְּעֵין
אֲחֵת. אָמַר חָמִיו, נִשְׁאַל אֶת זֶה. אָמַר, הוּא פָּגוּם
וְלֹא נֶאֱמַן. אָמַר, נִשְׁאַל אוֹתוֹ. בָּאוּ וְשִׁאלוּ אוֹתוֹ.
אָמַר לוֹ, מִיֵּהוּ הַמֵּאֲשָׁר שֶׁבָּעוֹלָם? אָמַר, הָעֶשִׂיר,
אֲבָל אִם יִנָּתֵק, עֲמוּ אֲנִי מִכָּלָם. (הָעֶשִׂיר, אֲבָל אִם יִנָּתֵק, אוֹי
עַל זֶה, עֲמוּ אֲנִי מִכָּלָם) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִדְּבָרָיו נִשְׁמָע
שֶׁאֵין בּוֹ אֱמוּנָה, וְלֹא בֶן אֱמוּנָה הוּא. בֹּא רֵאֵה,
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא
יִקְרָב, שֶׁהָרִי הַקָּדֵשׁ שֶׁלְמַעְלָה אֵינָה שׁוֹרָה
בְּמָקוֹם פָּגוּם.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה ח) לְתוֹרָה וּלְתַעֲנוּדָה אִם לֹא
יֹאמְרוּ כַּדָּבָר הַזֶּה. לְתוֹרָה וּלְתַעֲנוּדָה, מִי
הִיא תוֹרָה, וּמִי הִיא תַעֲנוּדָה? אֶלָּא תוֹרָה – זֶה
תוֹרָה שֶׁבְּכָתָב. תַעֲנוּדָה – זֶה תוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה.
תוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה אֵינָה שׁוֹרָה בְּמָקוֹם פָּגוּם,

שְׁהָרִי מִתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב נִבְנִית. כְּתוּב צוֹר תְּעוּדָה
חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדִי. צוֹר תְּעוּדָה – זֹו תּוֹרָה
שְׂבַעַל פֶּה, מְשׁוּם שְׁשֵׁם נִצָּרָר צְרוֹר הַחַיִּים,
וּבִתְעוּדָה נִקְשָׁר קֶשֶׁר הַחַיִּים (קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה)
שְׁלֻמְעָלָה, לִהְיוֹת הַכֹּל אֶחָד.

וּמִשֵּׁם לְמִטָּה נִפְרָדוֹת הַדְּרָכִים וְהַשְּׁבִילִים,
וּמִשֵּׁם נִפְרָדוֹת הַדְּרָכִים בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוּב, (בְּרֵאשִׁית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרָד
וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים.

חֲתוּם תּוֹרָה, חֲתִימָה שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהִיא תּוֹרָה
שְׂבַכְתָּב, בְּאִיזָה מְקוֹם? בְּלִמְדִי, אֵלּוֹ
הַנְּבִיאִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִים-א ז) וַיִּקֶּם אֶת הָעֲמוּד
הַיְּמָנִי וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִכִּין וַיִּקֶּם אֶת הָעֲמוּד
הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ בַּעַז. וּמִשֵּׁם נִפְרָדוֹת
הַדְּרָכִים לְנְבִיאִים הַנֶּאֱמָנִים. וְאַלֶּה עוֹמְדִים בְּקִיּוֹם
לְגוֹף, לְשֵׁשֶׁת הָאוֹרוֹת, זֶהוּ שְׂכָתוּב (שִׁיר ח) שׁוֹקִיו
עֲמוּדֵי שֵׁשׁ. וְהַכֹּל לֹא עוֹמֵד אֲלָא בְּשִׁלְמוֹת, וְלֹא
שׁוֹרָה קִדְשָׁה שֶׁל הַכֹּל אֲלָא בְּשִׁלְמוֹת,
כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה, הַכֹּל הוּא שָׁלֵם, הַכֹּל
הוּא אֶחָד, לֹא נִפְגָּם הַמְּקוֹם. וְלִכֵּן נִקְרָאת כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל שָׁלֵם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יד) וּמִלְכִי צָדֵק
מֶלֶךְ שָׁלֵם, (תְּהִלִּים עו) וַיְהִי בְּשָׁלֵם סוֹכּוֹ.

ומשום כֹּךְ לֹא שׁוּרָה הַכֹּל אֲלֵא בְּמָקוֹם שָׁלֵם.
 וְעַל כֵּן כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקָּרֵב.
 כְּמוֹ כֵּן הִקָּרְבָן שָׁבוּ מוֹם לֹא יִתְקַרֵּב. מָה הִטַּעַם?
 שְׁכָתוֹב כִּי לֹא לְרִצּוֹן יִהְיֶה לָכֶם. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי
 הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוּרָה אֲלֵא בְּמָקוֹם שָׁבוֹר,
 בְּכָלִי שָׁבוֹר, שְׁכָתוֹב (ישעיה נז) וְאֵת דִּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ.
 הַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא שָׁלֵם יוֹתֵר מִהַכֹּל, (שְׁכָתוֹב (ישעיה נז)
 וְאֵת דִּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ) מִשּׁוּם שֶׁמִּנְמִיךְ עֲצָמוֹ
 לְהַשְׁרוֹת עָלָיו אֶת גְּאוֹת הַכֹּל, הַגְּאוֹת שֶׁלֹּמַעְלָה,
 וְזֶהוּ שָׁלֵם. אֲבָל לֹא כָתוֹב, וְאֵת עוֹר וְשָׁבוֹר וְחֲרוֹם
 וְשְׁרוּעַ, אֲלֵא וְאֵת דִּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ. מִי שֶׁמִּנְמִיךְ
 עֲצָמוֹ, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹקֵף אוֹתוֹ.

ומשום כֹּךְ, הִכָּהֵן שְׁעוּמֵד לְמַטָּה כְּמוֹ שֶׁלֹּמַעְלָה
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁלֵם יוֹתֵר מִהַכֹּל, וְלֹא
 יִרְאֶה פָגוּם, וְעַל כֵּן הִזְהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים, שְׁכָתוֹב
 אִישׁ מִזֹּרְעָה לְדוֹרָתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוֹם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (מלאכי א) וְכִי תִגְשׁוֹן עוֹר לְזִבְחַ
 אֵין רָע וְכִי תִגִּישׁוּ פֶסֶחַ וְחֻלָּה אֵין רָע. וְכִי
 הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר אֵין רָע? אִם כֹּךְ טוֹב
 הוּא! אֲלֵא סוּף הַכָּתוֹב מוֹכִיחַ, שִׁישְׂרָאֵל בְּאוֹתָם
 הַיָּמִים הָיוּ מִמְּנִים כֹּהֲנִים בְּעָלֵי מוֹמִים עַל גְּבִי
 הַמִּזְבֵּחַ וּלְשִׁמֵּשׁ עַל הַמִּקְדָּשׁ, וְאוֹמְרִים: מָה

אֶכְפֹּת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶה אוֹ אַחֵר. וְהֵם הָיוּ
שְׂאוּמִרִים אֵין רָע. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשִּׁיב לָהֶם
אוֹתוֹ דְּבַר שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים. אָמַר: יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם
אוֹמְרִים כְּשֶׁמְקַרִּיבִים בְּעָלֵי מוֹמִים לַעֲבוֹדָתִי אֵין
רָע, מָה אֶכְפֹּת לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּסוּף הַפְּסוּק מַה כָּתוּב? הַקְרִיבֵהוּ נָא לִפְחָתְךָ
הִירְצֶךָ אוֹ הִישָׂא פָנֶיךָ. אָדָם מִכֶּם, אִם
תִּרְצוּ לְשָׁלֵם לַמֶּלֶךְ וּלְהַקְרִיב לִפְנֵי דוּרוֹן, אַתֶּם
שׁוֹלְחִים לוֹ עִם פָּגָם אוֹ לֹא?! הִירְצֶךָ אוֹ הִישָׂא
פָנֶיךָ בְּאוֹתוֹ הַדּוּרוֹן?! כָּל שָׂכֵן וְכָל שָׂכֵן כְּשֶׁאַתֶּם
מְקַרִּיבִים לִפְנֵי אָדָם פָּגוּם לְהַקְרִיב דוּרוֹן, הֲרִי
הַדּוּרוֹן שְׁלָכֶם נִמְסָר לְכָלֵב, שְׂוֹדָאֵי אָדָם שֶׁהוּא
פָּגוּם, פָּגוּם הוּא מִהַכֹּל, פָּגוּם הוּא בְּאַמוּנָה. וְעַל
כֵּן כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁלִים
עִם יִשְׂרָאֵל וְשִׁימְצָאוּ שְׁלָמִים בְּכָל, שֶׁהָרִי
לֹא יִהְיֶה בָּהֶם כָּלֵל בְּעָלֵי מוֹמִים, מִשּׁוּם שֶׁיִּהְיוּ
תְּקוּנָו שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ הַכֵּלִים הִלְלוּ וּלְבוּשׁוֹ שֶׁל
אָדָם שֶׁהֵם תְּקוּן הַגּוּף. זֶהוּ שְׂכָתוּב (איוב לח)
וַיִּתִּיצְבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ.

(דְּבַר אַחֵר) בֹּא רֵאֵה, כְּשִׁיתְּעוֹרְרוּ מִהֶעָפָר, כְּמוֹ
שֶׁנִּכְנָסוּ כֶּךָ יְקוּמוּ, חֲגָרִים אוֹ סוּמִים נִכְנָסוּ,

חֲגָרִים וְסוּמִים – יָקוּמוּ, בְּאוֹתוֹ לְבוֹשׁ. שְׁלֹא
יֹאמְרוּ שְׁאַחַר הוּא שֶׁהִתְעוֹרֵר. וְאַחַר כֵּךְ הִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא יִרְפָּא אוֹתָם וַיִּמָּצְאוּ שְׁלָמִים לִפְנֵיו, וְאִז
יִהְיֶה הָעוֹלָם שָׁלֵם בְּכֹל, אֵז – (זכריה יד) בְּיוֹם הַהוּא
יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד.

שׁוּר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז כִּי יוֹלֵד וְהִיא שְׁבַעַת יָמִים
תַּחַת אִמּוֹ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תהלים לו)
צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּ רַבָּה אָדָם
וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. בַּפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן בּוֹ,
אֲבָל בֹּא רְאֵה, צִדֵּק – כֶּתֶר קְדוֹשׁ עֲלֵיוֹן. כְּהַרְרֵי
אֵל – כָּמוֹ אוֹתָם הָרִים עֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים
שֶׁנִּקְרְאוּ הָרֵי אֶפְרַסְמוֹן זָךְ. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא עוֹלָה
לְהִתְקַשֵּׁר בָּהֶם לְמַעְלָה, כָּל דִּינִיָּה בְּמִשְׁקַל אֶחָד
לְכֹל, שָׂאִין בְּאוֹתוֹ הַדִּין רַחֲמִים. מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּ
רַבָּה – מִשְׁפָּט שֶׁהוּא רַחֲמִים יוֹרֵד לְמַטָּה לְאוֹתָהּ
הַדִּרְגָּה לְתַקֵּן עוֹלָמוֹת, וְחָס עַל הָעוֹלָם, וְעוֹשֶׂה
דִּין בְּרַחֲמִים לְבִשָּׁם אֶת הָעוֹלָם.

וּמִשְׁוֹם שֶׁהוּא רַחֲמִים – אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה'.
לְכֹל בְּמִשְׁקַל אֶחָד. אָדָם וּבְהִמָּה, הָרֵי
פְרִשׁוּהָ, מִי שֶׁהוּא אָדָם וְשֵׁם אֶת עֲצָמוֹ כְּבִהְמָה.
אָדָם וּבְהִמָּה – דִּין אָדָם וְדִין בְּהִמָּה אֶחָד הוּא.
אָדָם – (בראשית יז) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוּל לָכֶם כָּל

זָכַר. בְּהֵמָה – וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם
הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה לְקַרְבֵּן אִשָּׁה לֵה', כְּדִי
שְׁתַּעֲבֹר עֲלֵיהֶם שֶׁבַת אַחַת, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא פָּתַח, (שופטים ה) ה' בְּצִאתְךָ מִשְׁעִיר
בְּצַעֲדֶךָ מִשְׁדָּה אָדוֹם אֶרֶץ רָעָשָׁה גַם שָׁמַיִם
נִטְפוּ. בֹּא רֵאָה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָהֶם,
וְהֵם נִדְבָקִים בּוֹ וְנִקְרָאִים קְדוּשִׁים, עִם קְדוּשׁ. וְכֵן
עַד שֶׁהֶעֱלָה אוֹתָם לְדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת קֹדֶשׁ,
שְׁכָתוֹב (יִרְמִיָּה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רֵאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ. כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהָרִי יִשְׂרָאֵל מִשְׁמוֹנָה
יָמִים נִדְבָקִים בְּשָׁמוֹ וּרְשׁוּמִים בְּשָׁמוֹ וְהֵם שָׁלוּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמִי כַעֲמֹךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.
וְהַעֲמָמִים לֹא נִדְבָקִים בּוֹ וְלֹא הוֹלְכִים
בְּהִנָּהּ גּוֹתִיו, וְהָרָשָׁם הַקְדוּשׁ נַעֲדָר מֵהֶם, עַד שֶׁהֵם
נִדְבָקִים לְצַד הָאֲחֵר שְׁאִינוֹ קְדוּשׁ.

וּבֹא רֵאָה, בְּשַׁעָה שֶׁרָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לִתֵּת
תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַזְמִין אוֹתָהּ לְבָנֵי עֲשׂוֹ.
אָמַר לָהֶם: רוֹצִים אַתֶּם לְקַבֵּל תּוֹרָה? בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה רָגְזָה הָאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, וּרְצָתָה לְהַכְנִס לְנֶקֶב
תְּהוֹם רַבָּה. אָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, שַׁעֲשׂוּעֵי
הַשְּׁמָחָה (שֶׁל הָעוֹלָם) אֲלֵפִים שָׁנִים טָרָם שֶׁנִּבְרָא

הַעוֹלָם, יִזְדְּמְנוּ לְפָנָיו (יִזְדְּמְנוּ תוֹף) (יִזְדְּמְנוּ לְפָנָיו) עַרְלִים
שְׂאִינָם רְשׁוּמִים בְּבְרִיתָךְ?!

אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא כִּסָּא, יֵאבְדוּ
אֵלַי אַמּוֹת כְּמוֹתָם, וּבְרִית הַתּוֹרָה לֹא
תִזְדְּמֵן לְפָנֶיהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב ה' בְּצִאתָךְ מִשְׁעִיר
בְּצַעֲדָךְ מִשְׁדָּה אָדוּם אֶרֶץ רַעְשָׁה. וְדַאי מִשּׁוּם
שֶׁהַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָה (מִשּׁוּם שֶׁהִיא בְּרִית קְדוּשָׁה) אֶלָּא לְמִי
שֵׁישׁ בּוֹ בְּרִית קֹדֶשׁ. וּמִי שֶׁמִּלְמַד תּוֹרָה לְמִי שֶׁלֹּא
נִמּוּל, מְשַׁקֵּר בְּשִׁתִּי בְּרִיתוֹת – מְשַׁקֵּר בְּבְרִית
הַתּוֹרָה, וּמְשַׁקֵּר בְּבְרִית שֶׁל צְדִיק וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְמָקוֹם הַזֶּה, וְלֹא לְאַחֵר.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מְשַׁקֵּר בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת עֲלִיוֹנִים
– מְשַׁקֵּר בַּתּוֹרָה, מְשַׁקֵּר בַּנְּבִיאִים, מְשַׁקֵּר
בַּכְּתוּבִים. מְשַׁקֵּר בַּתּוֹרָה, שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה וְגו'. מְשַׁקֵּר בַּנְּבִיאִים, שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נד) וְכָל
בְּנִיךְ לְמוֹדֵי ה'. הֵם לְמוֹדֵי ה' וְלֹא אַחֵר, וְכָתוֹב
(שם ח) חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדִי, הֵם וְלֹא אַחֵר. מְשַׁקֵּר
בַּכְּתוּבִים, שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים עח) וַיִּקֶּם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב
וְתוֹרָה שֶׁם בְּיִשְׂרָאֵל, וְכָתוֹב (שם קמ) אַךְ צְדִיקִים
יִדְּדוּ לְשִׁמְךָ. מִי הַצְדִּיקִים? זֶה צְדִיק וּכְנֻסַת
יִשְׂרָאֵל. שְׁמִי שֶׁלֹּא נִמּוּל וְלֹא נִכְנָס לְבְּרִית שְׁלָהֶם,
לֹא יִדְּדוּ לְשִׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי

חַיִּיא, כִּיּוֹן שֶׁהַתְגַּלָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר
סִינַי לְתַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שְׂכָכָה הָאָרֶץ וְשָׁבָה
לְמִנוּחָהּ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם עו) אָרֶץ יִרְאֶה וְשָׁקָטָה.

בא רֵאָה, אָדָם שֶׁנּוֹלַד לֹא הִתְמַנָּה עָלָיו הַכַּחַ
שְׁלִמְעָלָה עַד שֶׁנִּמּוֹל. כִּיּוֹן שֶׁנִּמּוֹל,
מִתְעוֹרֶרֶת עָלָיו (רוח) הַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ שֶׁל
מַעְלָה. זוֹכָה לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה – מִתְעוֹרֶרֶת עָלָיו
הַתְעוֹרְרוֹת יִתְרָה. זוֹכָה וְעוֹשֶׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה,
מִתְעוֹרֶרֶת עָלָיו הַתְעוֹרְרוֹת יִתְרָה. זוֹכָה וְנוֹשֵׂא –
זוֹכָה וּמוֹלִיד בָּנִים וּמְלַמֵּד אוֹתָם אֶת דְּרָכֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְדוּשׁ, הֵרִי אִז הוּא אָדָם שָׁלֵם, שָׁלֵם בְּכָל.

אבל בְּהִמָּה שֶׁנּוֹלָדָה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנּוֹלָדָה,
אוֹתוֹ כַּח שֵׁשׁ לָהּ בְּסוּפָהּ יֵשׁ לָהּ בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה שֶׁנּוֹלָדָה, וְהִתְמַנָּה עָלֶיהָ. וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב,
שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עִז כִּי יוֹלֵד. עֶגְל אוֹ טָלָה אוֹ
שְׁעִיר אוֹ גְּדִי לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא שׁוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עִז.
אוֹתוֹ שֵׁשׁ לוֹ לְסוּף – יֵשׁ לוֹ בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹלָד.

וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ, כְּדִי לֵישֵׁב בּוֹ אוֹתוֹ
כַּח וּמִתְקַיֵּם בּוֹ. וּבִמָּה יִתְקַיֵּם בּוֹ?
כְּשֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו שְׁבַת אַחַת, וְאִם לֹא – לֹא יִתְקַיֵּם.
(וְעוֹד, שִׁיתִּיבֶשׁ מִזְהֶמֶת אִמּוֹ) וְאַחֵר שִׁיתְקַיֵּם בּוֹ אוֹתוֹ הַכַּחַ,

כְּתוּב יִרְצֶה לְקַרְבֵּן אֲשֶׁה לָהּ, בְּקִיּוֹם שֶׁל שַׁבָּת
אֶחָת שֶׁעָבְרָה עָלָיו.

וּבֶן אָדָם, בְּקִיּוֹם שֶׁל שַׁבָּת אֶחָת מִתְקִימַת בּוֹ
הַתְּעוּרֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַכָּח שֶׁלוֹ.
אַחַר שְׁנֵמוֹל, מִתְעוּרֶרֶת עָלָיו הַתְּעוּרֹת שֶׁל רוּחַ
עֲלִיּוֹנָה, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עוֹבֶרֶת עָלָיו וְרוֹאֶה אוֹתוֹ
בְּרֶשֶׁם קָדוֹשׁ, וּמִתְעוּרֶרֶת עָלָיו וְשׁוֹרָה עָלָיו הָרוּחַ
שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם קָדוֹשׁ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (יחזקאל טז)
וְאָעֵבֶר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְגו'.

בְּדַמֶּיךָ – בְּשָׁנִים.

וְאָם תֹּאמַר, שֶׁם כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
שָׁהִיו מְצוּי בִּינִיָּהֶם דָּם פֶּסַח וְדָם מִילָה,
אֲזִי כְּתוּב בְּדַמֶּיךָ חַי, כָּאֵן מָה זֶה בְּדַמֶּיךָ? אֵלָּא
שָׁנִים – אֶחָד שֶׁל מִילָה וְאֶחָד שֶׁל פְּרִיעָה. אֶחָד
שֶׁל מִילָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֶחָד שֶׁל פְּרִיעָה
בְּצִדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וְאֵלּוּ שְׁנֵי דָמִים שְׂאָדָם
עוֹמֵד בְּשִׁבְלֵם בְּקִיּוֹם שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב בְּדַמֶּיךָ חַי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו
וּבְרִיתוֹ לַהוֹדִיעֵם. סוֹד ה' לִירְאָיו – זֶה
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְרִיתוֹ לַהוֹדִיעֵם – זֶה צִדִּיק יְסוֹד
עוֹלָם, בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

יו"ד, שֶׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת, הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל. י'
 רֹאשִׁית הַכֹּל. י' עֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַכֹּל, וָא"ו
 אֲמֻצֶּע, שְׁלֵמוֹתָם שֶׁל כָּל הַצְדָדִים, מַעֲבִיר אֶת כָּל
 הַרוּחוֹת, בּוֹ תְּלוּיָהּ הָאֱמוּנָה. דָּל"ת, הֶגֶן, צָרוּר
 הַחַיִּים. הָאוֹת הַזֹּו קִטְנָה, שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל.

הָאוֹת הַזֹּו סְתוּמָה שֶׁל כָּל הַצְדָדִים. כְּשִׁיּוּצֵאת,
 יוּצֵאת כְּמוֹ מֶלֶךְ עִם חִילוּתָיו. שְׁבָה (יוֹשְׁבָה)
 אַחֵר כֶּף י' לְבָדָה, בָּה נִסְתָר הַדָּבָר, בָּה יוּצֵא,
 סוֹגֵר וּפּוֹתֵחַ. (שׁוֹפֵעַ יוּצֵא וּפּוֹתֵחַ).

ה"א (ו') הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
 וְהָרִי נִתְבָּאֵר, ה"א ה', הָרִי יְדוּעָה. א' הִיא
 יו"ד, שְׁלֵמוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן בְּרֹאשׁ,
 שְׁסִתּוּמוֹת (בִּיּו"ד, וְהָרִי פֶרֶשׁוּתָהּ) בּוֹ ו' עַל גְּבִי א' (שֵׁא' הָא),
 וְהָרִי פֶרֶשׁוּתָהּ (בִּי', וְהָרִי פֶרֶשׁוּתָהּ), וְהַכֹּל הוּא דָבָר אֶחָד,
 שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, הוּא שְׁלֵמוֹת שֶׁל מַעְלָה
 (וּמַטָּה). מִשּׁוּם כֶּף לְפַעֲמִים ה"א נוֹטֶלֶת א', בְּזִמָּן
 שֶׁהִיא מִתְעַטָּרֶת בְּעִטְרוֹתָיו.

בא רֹאֶה, בְּכָל אוֹת וָאוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 נִרְאִית הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַשֵּׁם. יו"ד הָרִי
 נִתְבָּאֵר שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. ה' שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל, וָאָף
 עַל גֵּב שְׁאִינָהּ בְּאֶלֶף, ה' בְּלְבָדָה, הָרִי נִתְבָּאֵר

בְּדִיוֹקָן (זו א' היא וְכו') ה"י (היא) (זו ה'). הוא שְׁלֵמוֹת
הַכֹּל. ו' בֵּין בָּצַד זֶה בֵּין בָּצַד אַחֵר, שְׁלֵמוֹת הוּא
שֶׁל הַכֹּל. ו"ה היא שְׁלֵמוֹת יִתְרָה, לַעֲטֹר אֶת הַכֹּל
זֶה שֶׁהַכֹּל אֶחָד, וְהָרִי הִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבֵרִים.

בא רֵאָה, וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים וְגו'. יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א (וְא"ו ה"א יו"ד ה"א) – נִחְקָקוּ אוֹתֵיּוֹת (וְהָיָה). ו'
ה', הָרִי שְׁבַעַת יָמִים נִכְלָלוּ כְּאַחַד. י' ה', שְׁבַעַת
יָמִים. י' אֶחָד, הַכֹּלֶל שֶׁל הַכֹּל. ה' שְׁלֹשָׁה, הִיא
וּשְׁנֵי בָנִים. וּבֶן אֶחָד, שְׁנֵי אָבוֹת כְּלוּלִים בּוֹ – הָרִי
שִׁשָּׁה (חֲמִשָּׁה). בֵּת נִקְבָּה אַחַת – הָרִי שְׁבַעָה (שִׁשָּׁה).
נִשְׁמַע שֶׁה' עֲלִיוֹנָה כָּלֵל שֶׁל שִׁשָּׁה. י"ה הָרִי
שְׁבַעָה. הֵינּוּ שְׁכָתוֹב (מַלְכִּים-א ח) שְׁבַעַת יָמִים
וְשְׁבַעַת יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם.

וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אָמוֹ. תַּחַת אָמוֹ,
הִתְעַטְרוּ שְׁבַעַת יָמִים, שְׁכָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א
כט) לָף ה' הִגְדִּלָה וְהִגְבִּירָה וְגו'. וְעַל כֵּן שְׁבַעַת
יָמִים לְמִטָּה לְכָבוֹד הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. תַּחַת אָמוֹ
לְמִטָּה, שְׁכָתוֹב (שְׁמוּאֵל-א ב) עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעָה
וְרַבַּת בָּנִים אֲמִלָּלָה. הָעֶקֶר שֶׁל כָּל הַבֵּית, יִלְדָה
שְׁבַעָה, אֵלּוּ שְׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת. וְרַבַּת
בָּנִים אֲמִלָּלָה – אֵלּוּ קַרְבָּנוֹת הַחַג שִׁיּוּרִידִים בְּכָל
יוֹם מִן הַמָּנִין.

וְבֹא רֵאָה, אֵלֹו עוֹלִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְאֵלֹו
 יוֹרְדִים לְמַטָּה לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עובדיה א)
 אִם תִּגְבִּיָּה כְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים שִׁים קִנָּה מִשֶּׁם
 אוֹרִידָךְ נָאִם ה'. וַיִּשְׂרָאֵל עוֹלִים מִמַּטָּה לְמַעְלָה,
 שִׁכְתוֹב (בראשית כח) וְהָיָה זֶרַעְךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ, וְכִתּוֹב
 (שם כו) וְהִרְבִּיתִי אֶת זֶרַעְךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם. וְאַחֵר
 כָּךְ עוֹלִים עַל הַכֹּל וְנִדְבָקִים בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן עַל
 הַכֹּל. זֶהוּ שִׁכְתוֹב (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בְּה'
 אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

וַיִּשׁוֹר אוֹ שֶׁהָאֵתוֹ וְאֵת בְּנוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 כְּתִרְגוּמוֹ: אוֹתָהּ וְאֵת בְּנָהּ. שֶׁעָקַר הָאֵם
 לְדַעַת אֵת בְּנָהּ, וְהוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ, וְלֹא הוֹלֵךְ
 אַחֵר אָבִיו, וְאָנּוּ לֹא יוֹדְעִים מִי הוּא? לֹא תִשְׁחַטּוּ
 בַּיּוֹם אֶחָד.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הַטַּעַם? אִם תֹּאמַר מִשּׁוּם
 עֲגָמַת נֶפֶשׁ שֶׁל הַבְּהֵמָה, אִזּוֹ נִשְׁחַט אֵת זֶה
 בְּבֵית אֶחָד וְאֵת הַהוּא בְּבֵית אֶחָד, אוֹ אֵת זֶה
 עֲכָשׁוּ וְאֵת זֶה אַחֵר כָּךְ. אָמַר לוֹ, יֵשׁ מִי שֶׁמִּתִּיר,
 וְלֹא כָךְ, אֲלֹא בַּיּוֹם אֶחָד מִמֶּשׁ.

בֹּא רֵאָה, יִפָּה תַעֲנִית לַחֲלוּם כְּאֵשׁ לְנַעֲרַת. וְעָקַר
 הַתַּעֲנִית הִיא בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמֶּשׁ, וְלֹא בַּיּוֹם

אחר. מה הטעם? משום שאין לך יום למטה שלא שולט בו יום אחר עליון. וכשהוא שרוי בתענית חלום, למדנו שאותו יום לא מוסר, עד שמתבטלת אותה גזרה. ואם דוחה אותה ליום אחר, הרי שלטונו של היום האחר הוא, ולא נכנס יום ביום אחר של חברו. כמו זה, אין לך יום שלא התמנה עליו יום עליון למעלה. וצריך אדם להשמר שלא יעשה פגם באותו היום, ולא יפגם לפני שאר הימים האחרים.

ושנינו, במעשה שלמטה מתעורר מעשה למעלה. אם אדם עושה מעשה למטה כראוי, כך מתעורר כח כראוי למעלה. עושה אדם חסד בעולם – מתעורר חסד למעלה, ושורה באותו היום, ומתעטר בו בשבילו. ואם נוהג אדם ברחמים למטה – מעורר רחמים על אותו יום, ומתעטר ברחמים בשבילו. ואז אותו היום עומד עליו להיות אפטרופוס עליו בשעה שיצטרך אותו.

כמו זה בהפך של זה. (ועל הכל) אם עושה אדם מעשה אכזרי, כך מעורר באותו יום ופוגם אותו, ואחר כך עומד עליו כמו אכזרי לכלותו

מן העולם. באותה מדה שאדם מודד – בה מודדין לו.

שנינו, שישראל נמנעה מהם אכזריות מכל שאר העמים, ולא יראו מהם מעשה בעולם. שהרי כמה בעלי עינים עומדים על האדם באותו המעשה. אשרי מי שמראה מעשה כשר למטה, שהרי במעשה תלוי הדבר בכל, לעורר דבר אחר.

רבי שמעון פתח, (בראשית מב) וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁכֵר בַּמִּצְרִים. בפסוק זה יש סוד של חכמה, ויש לנו להתבונן בו, שאין סופו ראשו ואין ראשו סופו.

אָלָא בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא רוצה לדון את העולם ברעב, אינו נותן דבר זה לידי הכרוז, שהרי כל הדינים האחרים של העולם, הכרוז מכריז עליהם טרם שיבאו לעולם, והדין הזה לא נתן לכרוז, אלא הקדוש ברוך הוא מכריז עליו וקורא. זהו שכתוב (מלכים ב ח) כִּי קָרָא ה' לָרַעַב. מאותה שעה נפקדים על העולם ממנים אחרים בפקידת הרעב (של השערים).

ואסור לאדם שיש לו שבע להראות בעצמו שבע, שהרי מראה פגם למעלה

וּמִכְחִישׁ אֶת דְּבַר הַמֶּלֶךְ, וְכִבְיָכּוּל הָעֶבֶר אֶת
הַמִּמְנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ מִמְקוֹמָם. וְעַל כֵּן אָמַר יַעֲקֹב
לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרָאוּ, לָמָּה תַעֲשׂוּ פָגָם לַמַּעֲלָה
וּלְמַטָּה וּלְהַכְחִישׁ אֶת דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְכָל אוֹתָם
הַמִּמְנִים בַּכְּרִיזָה שָׁלוּ.

אָבִי הִנֵּה שְׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ
שָׁמָּה, וְשֵׁם הָרָאוּ אֶת עֲצָמָכֶם בְּשֹׁבַע, וְאֵל
תִּכְחִישׁוּ פְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה כָּאן. וּבֹא רְאֵה, כַּמָּה
תְּבוּאָה הֵיטָה לַיַּעֲקֹב, וְלֹא רָצָה לְשׁוֹבֵר אֶלָּא בְּתוֹךְ
הַבָּאִים, כְּדִי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא פָגָם בְּמַעֲשָׂהוּ.

השלמה מההשמטות סימן ג

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, מֵהוּ שְׁכָתוּב וַיֵּשֶׂא אֶהְרֹן אֶת
יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרֶכֶם וַיֵּרֶד, וְהָרִי כָּבֵד יֵרֶד?
אֶלָּא וַיֵּרֶד מַעֲשֵׂת הַחֲטָאת וְהָעֵלָה, וְאַחֵר כֶּף
וַיֵּשֶׂא אֶהְרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם! נִשְׂיָאוֹת זֹו לָמָּה?
לְפִי שֶׁהַקְּרִיב קָרְבָן וְנִתְּרָצָה לְפָנֵי אֲבִיהֶם
שְׁבַשְׁמִים. כִּמוֹ שֶׁאָמַר, צָרִיךְ אוֹתוֹ שֶׁמִּקְרָבָם
לְעִלְיוֹנִים וּמִיחָדָם, לִיַּחַד בְּכָלֶלָם אֵלָּו. וּמֵהוּ אֵל
הָעָם? בַּעֲבוּר הָעָם. וְמָה הַטַּעַם בְּנִשְׂיָאוֹת לְבָרֶךְ
אוֹתָם בְּבִרְכָּה? אֶלָּא מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ בְּאָדָם עֶשֶׂר
אַצְבָּעוֹת, רִמְזוּ לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁנִּחְתָּמוּ בָּהֶן

שְׁמִים וְאַרְצָן: (ע"כ מההשמטות).

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) **וַיֵּשֶׁא אֱהֲרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם. וְשָׁנִינוּ, יָדוֹ כְּתוּב, שָׂרָצָה לְזִקְנָה יָמִין עַל שְׂמָאל. וְלָמָּה? לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמַטָּה, כְּדֵי שְׂתַּעֲוֶר מַעֲשֵׂה לְמַעְלָה.**

כְּתוּב (שם כה) **וְהֶעֱבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִעִי וְגו'.** לָמָּה שׁוֹפָר תְּרוּעָה? אֵלָּא שׁוֹפָר שְׂמִשְׁבֵּר שְׁלֹשָׁאוֹת, שְׂמִשְׁבֵּר אֶת הַשְּׁלִטוֹן מִכָּל הָעֲבָדִים. וְצָרִיךְ לְהִרְאוֹת שׁוֹפָר שֶׁהוּא פָּשוֹט, וְלֹא כְּפוּף, לְהִרְאוֹת חֲרוּת לְכָל, שֶׁהָרִי הַיּוֹם גּוֹרֵם. וּבְכָל צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה, וְעַל כֵּן שׁוֹפָר וְלֹא קָרֵן, כְּדֵי לְהִרְאוֹת מִיָּהוּ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שׁוֹפָר.

אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְהִדְבֵּק בַּמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וּלְעוֹרֵר כַּח שְׁלֹמֶעֱלָה, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת קִדְשָׁת רַבּוֹנָם עֲלֵיהֶם. מִשּׁוֹם כֵּךְ כְּתוּב, (דברים לג) **אֲשִׁרְיָה יִשְׂרָאֵל מִי כִמוֹךְ וְגו'.** (שם ד) **וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.**

הַקִּדְמַת רַעְיָא מִהֵימָנָא

וַיִּשְׁמְרֵתֶם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְגו'. מִצְוֹתַי שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי שָׁנִינוּ, שְׂכַתוֹב

וּשְׁמֵרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם. אִי שְׁמִירָה הֵם צָרִיכִים, לָמָּה מַעֲשֶׂה? וְעוֹד, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵם בְּשָׁנֵי גּוֹנִים שֶׁהֵם אֶחָד, זְכוֹר וּשְׁמוֹר. זְכוֹר לְזָכֹר, וּשְׁמוֹר לְנִקְבָּה, וְכֹלָם כָּלֵל אֶחָד. אִם שְׁמוֹר לְנִקְבָּה, לָמָּה כָּתוּב וּשְׁמֵרְתֶּם (אֵת כָּל) מִצְוֹתַי?

אָלֵא הַכֹּל בִּפְסוּק הַזֶּה. וּשְׁמֵרְתֶּם – זֶה שְׁמוֹר. וַעֲשִׂיתֶם – זֶה זְכוֹר, שֶׁהַכֹּל סוּד אֶחָד. זְכוּרָה זוֹהִי עֲשִׂיָּה. שֶׁהָרִי מִי שְׁמִזְפִּיר הַדָּבָר לְמַטָּה, מִתְקִין (עוֹשִׂים מִשֵּׁם לְאוֹתוֹ סוּד שְׁלֹמֶעֱלָה, וְכֹל מִי שֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר לְמַטָּה) וְנַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַסּוּד שְׁלֹמֶעֱלָה. מִצְוֹת הַתּוֹרָה אֵלּוּ הֵן שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת, שֶׁהֵן כָּלֵל שֶׁל זְכוֹר וּנְקֵבָה, וְהַכֹּל סוּד אֶחָד.

רַעֲיָא מִהֵימָנָא

וְלֵא תַּחֲלִלּוּ אֶת שֵׁם קֹדֶשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. מִצְוָה זוֹ לְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם לְהַעֲלוֹת קִדְשָׁתוֹ מִמַּטָּה לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁהוּא קָדוֹשׁ לְמַעְלָה, עַד שֶׁעוֹלָה קִדְשָׁתוֹ לְאַבוֹת וּבָנִים. וְסוּד זֶה, וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַעְלָה וּמַטָּה. מַעְלָה בְּשֵׁלֶשׁ דְּרָגוֹת, לְמַטָּה בְּשֵׁלֶשׁ דְּרָגוֹת.

קִדְשָׁהּ זוֹ הָרִי בְּאַרְנוֹ בְּכֶמֶה מְקוֹמוֹת, אֲבָל כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ קִדְשָׁהּ לְמַעְלָה עַל הַכֹּל, כִּךְ

יש קדושה באמצע, קדושה למטה. והכל בסוד שלמטה (בשלשה), קדושה שלמעה למעה, בסוד אחד. קדושה באמצע ולמטה, שלש דרגות שהן אחת.

קדוש הוא צד עליון, שנמצא ראשית לכל הדרגות. ואף על גב שהוא צד טמיר ונקרא קדש, משם התפשטה התפשטות, שמאירה בשביל אחד דק ונסתר תוך האמצע. כיון שמאירה האמצעית, אז נרשמת ו' אחת שמאירה בתוך הקדש הזה, ונקראת קדוש. מהאור הזה מתפשטת התפשטות למטה, הסוף של כל הדרגות. כיון שמאירה בסוף, אז נרשמת באור ה' אחת, ונקראת קדושה, והרי בארנוה.

ומה שנקרא קדוש קדוש קדוש, שהרי קדש צריך לו, הסוד של ראשית (שהוא ראשית) הכל, הואיל ומשם נמצא, ואם כך, למה נקרא למעה קדוש, שהרי שם לא נמצאת ו'?

אף הסוד כך הוא ודאי, וישראל מקדשים למטה כמו שהמלאכים העליונים למעה, שכתוב בהם (ישעיה ו) וקרא זה אל זה ואמר קדוש. וכיון שישראל מקדשים, הם

מַעֲלִים מִמַּטָּה לַמַּעֲלָה אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן, עַד שְׁמַתְעִלִית ו', שֶׁהִיא סוּד שֶׁל הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים לַמַּעֲלָה. כִּיּוֹן שְׁאוֹתָם הַשָּׁמַיִם הִתְעַלּוּ לַמַּעֲלָה, מֵאִיר בָּהֶם אוֹתוֹ הַקֹּדֶשׁ, וְאִזּוּ נִקְרָא לַמַּעֲלָה קִדּוּשׁ. וְאַחֵר כֶּךָ מֵאִיר אוֹתוֹ אֹר עֲלִיוֹן עַל הַכֶּסֶּא, שֶׁהוּא שָׁמַיִם. וְאוֹתָם שָׁמַיִם שְׁבִים לַמְּקוֹמָם, וְהִתְיַשְּׁבוּ בּוֹ בְּאוֹתוֹ הָאוֹר, וְאִזּוּ נִקְרָא קִדּוּשׁ. אַחֵר כֶּךָ יוֹרֵד אוֹתוֹ הָאוֹר, עַד שְׁנוּטֵל הַכֹּל צָדִיק עֲלִיוֹן אֶחָד, הַדֶּרֶגָה הַנִּכְבְּדָה לְקֹדֶשׁ הַכֹּל לַמַּטָּה. כִּיּוֹן שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶת הַכֹּל, אִזּוּ נִקְרָא קִדּוּשׁ, וְזֶהוּ הַסוּד שֶׁל הַכֹּל.

וּמִי שֶׁשָּׂם רְצוֹנוֹ בָּזֶה, עוֹשֶׂה יָפָה. וּמִי שֶׁשָּׂם רְצוֹנוֹ בְּשִׁלְשׁ הַדֶּרֶגוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת בְּכָלל אֶחָד, לִיַּחַד אוֹתָם בְּתוֹךְ הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה, אִם אֵינוֹ יָכוֹל לָשִׂים רְצוֹנוֹ יוֹתֵר, הוּא עוֹשֶׂה יָפָה, וְהַכֹּל לְהוֹרִיד מִתּוֹךְ הַקֹּדֶשׁ שֶׁלַּמַּעֲלָה לַמַּטָּה. שְׁכָל אֶחָד יִקְדֹּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּקֹדֶשׁ הַזֶּה וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ, לְפָרֵשׁ אֶת פְּרִישַׁת הַקֹּדֶשׁ עָלָיו. וְסוּד זֶה, וְנִקְדָּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – בְּרָאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּךָ – אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם.

בְּאִיזָה מְקוֹם יִקְדֹּשׁ אָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה לְהַכְלִיל אֶת עֲצָמוֹ בָּהּ?

כְּשֶׁמִּגִּיעַ אָדָם לַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ ה' צָבָאוֹת, וְסוּד זֶה – אָנִי ה' מְקַדְשֶׁכֶּם. זֶה מִצָּאנוּ בַּסּוּד שֶׁל סִפְרֵי הַקְּדֻמוֹנִים, וְאָנוּ לֹא עוֹשִׂים כֵּן, אֲלָא אַחֵר ה' צָבָאוֹת לְבַדּוֹ. וְאַחֵר כֵּן כְּשֶׁמִּגִּיעַ אָדָם לְמֵלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אִזּוֹ יְכַלֵּל אֶת עַצְמוֹ בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ, לְהִתְקַדֵּשׁ לְמִטָּה בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַכְּבוֹד שְׁלֵמָטָה, וְסוּד זֶה – (שמות כט) וְנִקְדַּשׁ בְּכְבוֹדִי. וְאַחֵר כֵּן יַעֲשֶׂה בְּדֶרֶךְ פָּרֹט, שִׁיתְקַדֵּשׁ הַכֹּל. כִּמוֹ שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים לְעִמְתָּם שֶׁל הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים, שְׁאוּמְרִים (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ, זֶה כְּבוֹד עֲלִיוֹן. וְאַחֵר כֵּן, (תהלים קמו) יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם וָכו', זֶה הַכְּבוֹד שְׁלֵמָטָה.

וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב יִיבֹא סָבָא, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ וְכו' – זוֹהִי הַקִּדְשָׁה שֶׁתִּתְקַדֵּשׁ תוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב בְּכָלֵל אֶחָד. וְאַחֵר כֵּן לְעִמְתָּם בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' – אֵלֵינוּ נְבִיאִים. וְאַחֵר כֵּן יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם. סוּד זֶה אָנוּ צְרִיכִים בְּקִדְשָׁה זוֹ, שֶׁתִּמָּצֵא שָׁם קִדְשָׁה וּבִרְכָּה וּמַלְכוּת שִׁימָצֵא הַכֹּל כְּאֶחָד. קִדְשָׁה, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קְדוֹשׁ. בִּרְכָּה, בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. מַלְכוּת, יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם. וְעַל כֵּן אָנוּ צְרִיכִים לְהַשְׁלִים אֶת הַכֹּל, וְעַל כֵּן יְכוֹן אָדָם וַיֵּשִׁים אֶת רְצוֹנוֹ בְּכָל יוֹם. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרָת אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה'
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם
מוֹעֲדֵי. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ שְׁנֵינִי, הָאוֹר שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה
מֵאִיר מִסּוּף הָעוֹלָם עַד סוּף הָעוֹלָם, כְּשֶׁהִסְתַּכַּל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָשָׁעִים שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד
בְּעוֹלָם, גָּנְזוּ אוֹתוֹ לַצְּדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (איוב לח) וַיִּמָּנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם. וְכָתוֹב
(תהלים צז) אוֹר זָרַע לַצְּדִיק.

בֹּא רְאֵה, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לַיְלָה. הֲרִי שְׁנֵינִי, יְהִי אוֹר, אוֹר שְׁכָכָר הָיָה.
וְכֹאן, אִם תֹּאמַר אוֹר שֶׁהוּא יוֹם בְּלִבְדּוֹ, חֲזֹר
וְאָמַר, וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה. אִם תֹּאמַר כָּל אֶחָד
לְבִדּוֹ – חֲזֹר וְאָמַר, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
אֶחָד. שְׁאִין לַיְלָה בְּלִי יוֹם, וְאִין יוֹם בְּלִי לַיְלָה.
וְלֹא נִקְרָא אֶחָד אֶלָּא בְּזוּג אֶחָד, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָא אֶחָד, וְזֶה בְּלִי זֶה לֹא
נִקְרָא אֶחָד.

בֹּא רְאֵה, מִשּׁוֹם שְׁכָנְסַת יִשְׂרָאֵל עֲכָשׁוּ בְּגָלוֹת,
כְּבִיכּוֹל לֹא נִקְרָא אֶחָד. וּמִתִּי נִקְרָא אֶחָד?

בְּשַׁעָה שִׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגָּלוּת, וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל
תַּחֲזֹר לַמְּקוֹמָהּ לְהַזְדַּיֵּג עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
וְשֵׁמוֹ אֶחָד. (משום כִּךָ וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד) וְזֶה בְּלִי זֶה
לֹא נִקְרָא אֶחָד.

בא רֵאָה, מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם וְגו'.
לְזֶמֶן אֵת הַכֹּל לַמְּקוֹם אֶחָד וְשִׁימְצֵא הַכֹּל
בְּשִׁלְמוֹת בְּסוּד שֶׁל אֶחָד, וְלִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל (בְּזוּוג
אֶחָד) לְמִטָּה גוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ. נִיחַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עִם כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָא אֶחָד – יִשְׂרָאֵל
לְמִטָּה שֶׁהֵם מְזֻמָּנִים כָּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, בְּמָה יִהְיוּ
נִקְרָאִים אֶחָד?

אף בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה יִקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל אֶחָד.
מִיָּן לָנוּ? שְׁכָתוֹב (שְׁמוּאֵל-ב ז) גוֹי אֶחָד
בָּאָרֶץ. וְדַאי, בָּאָרֶץ הֵם גוֹי אֶחָד, עֲמָה הֵם
נִקְרָאִים אֶחָד, וְאִינֶם לְבָדִם. שְׁהָרִי וּמִי כְעַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל גוֹי אֶחָד מְסַפִּיק לוֹ, אָבֵל לֹא נִקְרְאוּ אֶחָד
אֲלֹא בָאָרֶץ, בְּזוּוג שֶׁל הָאָרֶץ הַזֹּאת כָּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה.
וּמִשּׁוּם כִּךָ הַכֹּל קָשׁוּר זֶה עִם זֶה בְּזוּוג אֶחָד.
אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה
מְלָאכָה נְאֻמָּר, וְהָרִי פֶרְשׁוּהָ.

סדר הלימוד ליום ט ניסן [יום 186 בשנה]

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים כז) לָךְ אָמַר לְבִי בִקְשׁוּ פָנַי אֶת פָּנֶיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ. אֵת הַפְּסוּקָה הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבֵרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל הַפְּסוּקָה הַזֶּה כֶּךָ נֶאֱמַר, לָךְ אָמַר לְבִי, דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשִׁבְלֵי כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדַּת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. וּמָה אָמַר? לָךְ אָמַר לְבִי, בְּשִׁבְלֵךְ אָמַר לְבִי לְבְנֵי הָעוֹלָם, וְהִזְהִיר אוֹתָם לְבִי, שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ, שְׁאֵת זֶה בְּשִׁבְלֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הוּא אָמַר. בִּקְשׁוּ פָנַי, אֵלּוֹ עֲטֻרוֹת הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהֶן, וְהֵם בּוֹ. הֵם שְׁמוֹ, וְהוּא וְשְׁמוֹ דָּבָר אֶחָד הוּא. מִשּׁוֹם כֶּךָ אָמַר דָּוִד, אֶת פָּנֶיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קה) דִּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד.

בֹּא רְאֵה, רְאוּי הוּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹוֹמַר שִׁירָה בְּשִׁבְלֵי כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלֹוֹמַר דְּבָרִים שֶׁל כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל לְמֶלֶךְ, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהּ.

דְּבָר אַחֵר לָךְ אָמַר לְבִי בִקְשׁוּ פָנַי – בְּשִׁבְלֵךְ אָמַר לְבִי לְבְנֵי הָעוֹלָם בִּקְשׁוּ פָנַי, (אֵת פָּנֶיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ) אֵלּוֹ זְמַנִּים וְחֻגִּים שְׁכָלָם הִזְמִין לָהֶם לְמָקוֹם

שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ, כְּדִי לְעֵטֵר אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּיוֹמוֹ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֵנוּ, וַיִּשְׁאַבוּ כָּלָם מֵאוֹתוֹ
עִמָּק הָעֲמָקִים שֶׁהִנָּחִלִים וְהַמְעִינֹת יוֹצְאִים מִשָּׁם.
מִשׁוּם כֵּךְ כָּתוּב מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ, מְזֻמָּנִים הֵם לְאוֹתוֹ
מְקוֹם שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ, לְהִתְעַטֵּר בּוֹ וּלְהִשָּׁאֵב בּוֹ,
כְּדִי שִׁיתְקַדְּשׁוּ כָּלָם כָּאֶחָד, וְתִמָּצֵא בָּהֶם שְׂמֻחָה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ – זִמְנִים שֶׁל קֹדֶשׁ.
וּכְשֶׁמֶזֶה הֵם מְזֻמָּנִים, הֵם מְזֻמָּנִים מִן הַנִּחַל
שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא. לְמֶלֶךְ שֶׁהַזְמִין בְּנֵי אָדָם
לְסַעוּדָתוֹ, עֵטֵר לְפָנֵיהֶם בְּכָל מִינֵי מַאֲכָלִים
שֶׁבָּעוֹלָם, פֶּתַח לָהֶם חֲבִית יֵין, יָפָה בְּרִיחַ וְיָפָה
לְמִשְׁתָּה. שֶׁכֵּךְ רָאוּ, מִי שֶׁמְזַמֵּן – לְמַאֲכָל
וּלְמִשְׁתָּה הוּא מְזַמֵּן. כֵּךְ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ – כִּיּוֹן
שֶׁהֵם מְזֻמָּנִים לְסַעוּדַת הַמֶּלֶךְ, מְזֻמָּנִים הֵם לִיּוֹן
טוֹב וְיָפָה שֶׁמִּשְׁמֵר. (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים א) כִּי טוֹבִים
דִּדְיָךְ מִיּוֹן) וְעַל כֵּן כָּתוּב מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ.

אַשֶּׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם, כָּתוּב (שְׁמוֹת כב)
וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי. יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה
נִקְרְאִים אַנְשֵׁי קֹדֶשׁ. כִּיּוֹן שֶׁהֵם מְזֻמָּנִים מִקְדָּשׁ
שֶׁלְּמַעְלָה, אֹתָם אַנְשֵׁי קֹדֶשׁ לְמִטָּה הַזְמִינוּ אוֹתָם,
אִז הִתְקִינוּ סַעוּדָה וְשִׂמְחָה, שֶׁהָרִי לָכֶם רָאוּי זֶה,

מִשׁוּם שְׂאֲתֶם נִקְרָאִים אֲנָשִׁי קֹדֶשׁ, וַיְהִיו כָּלֶם
 מִזְמָנִים בְּכָל הַצְדָּדִים שֶׁל קֹדֶשׁ לַמַּעֲלָה וּלְמַטָּה.
 דְּבַר אַחֵר אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה', מָה זֶה מוֹעֲדֵי ה' ?
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הֵם מָה', שְׁבוּ נִקְשְׁרוּ
 מִמַּטָּה לַמַּעֲלָה וּמִמַּעֲלָה לַמַּטָּה. כָּלֶם קְשׁוּרִים
 בּוֹ, וְכָלֶם מִתְעַטְרִים (וּמִזְמָנִים) (וּמִתְאַחֲדִים) לְהִקְשֹׁר
 קֶשֶׁר אֶחָד בְּקֶשֶׁר שֶׁל הַמֶּלֶךְ. מָה הֵטַעַם? כָּמוֹ
 שְׁמֵלֶךְ יוֹרֵשׁ אֶת הָאֵב וְהָאֵם, וְאַחֲזֵז בְּאוֹתוֹ קֹדֶשׁ
 וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם. (בְּשִׁבִּיל) כֵּן כָּל אוֹתָם שְׂאֲחוּזִים
 בַּמֶּלֶךְ צְרִיכִים לְהִזְדַּמֵּן לְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן
 שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ, כְּדֵי שְׂכָלֶם יִתְאַחֲדוּ כְּאַחַד (לְמַלְךְ).
 וְעַל כֵּן נִקְרָא מוֹעֲדֵי ה', וְאַחֵר כֵּן מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
 שֶׁהָרִי בָּהֶם מִתְעַטֵּר בַּמֶּלֶךְ.

אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם, שְׁנֵי חֻלְקִים יֵשׁ
 לְיִשְׂרָאֵל בָּהֶם. אִם מֵצֵד הַמֶּלֶךְ - יֵשׁ
 לְיִשְׂרָאֵל חֵלֶק עֲלִיּוֹן בּוֹ, שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם
 הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם וְגו', (שֵׁם ל"ב) כִּי חֵלֶק ה'
 עִמּוֹ. וְאִם מֵצֵד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל קֹדֶשׁ - יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל
 חֵלֶק עֲלִיּוֹן בּוֹ, שְׂכָתוֹב וְאֲנָשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לִי,
 וְכָתוֹב (יִרְמְיָה ב') קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִה'. וְעַל כֵּן רָאוּי לָכֶם
 לְזַמֵּן אוֹתָם וּלְתַקֵּן לַכֹּהֲנִים שְׂמִיחָה וְסִעּוּדָה
 וּלְשִׂמְחָה בָּהֶם.

וּמִי שֶׁמִּזְמַן לְאַחַר (לְאוֹרַח), צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לוֹ
 שְׂמִיחָה וּפָנִים מְאִירוֹת לְעֵטֶר (לְשֹׁמֵר) אֶת
 אוֹרְחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹרַח. לְמֶלֶךְ שֶׁהִזְמִין אוֹרַח
 יֵקָר, אָמַר לְבָנָי הֵיכָלוֹ: כָּל שָׁאַר הַיָּמִים הַיִּיטֵם כָּל
 אֶחָד בְּבֵיתוֹ, זֶה עוֹשֶׂה עֲבוֹדָתוֹ, וְזֶה הוֹלֵךְ עִם
 סְחוּרָתוֹ, וְזֶה הוֹלֵךְ בְּשִׂדְהוֹ. פָּרַט לְאוֹתוֹ יוֹם שְׁלִי,
 שְׁכָלָם מִתְעוֹרְרִים (מִזְמָנִים) לְשִׂמְחָתִי. עֲכָשׁוּ הַזְמַנְתִּי
 אוֹרַח עֲלִיּוֹן וַיֵּקָר, אֵינִי רוֹצֶה שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ בַּעֲבוּדָה,
 וְלֹא בִסְחוּרָה, וְלֹא בַּמַּדְבָּרִיּוֹת, אֲלֵא כָלָם הַזְדַּמְנוּ,
 כָּמוֹ שְׁאוֹתוֹ יוֹם שְׁלִי, וְהִתְקִינוּ עֲצָמְכֶם לְקַבֵּל אֶת
 אוֹתוֹ אוֹרַח בְּפָנִים מְאִירוֹת, בְּשִׂמְחָה וּבִתְשֻׁבָּה.
 הִתְקִינוּ לוֹ סְעוּדָה נִכְבְּדָה כְּדֵי שִׁיְהִיָּה מְזֻדְמָן אֵלַי
 בְּכָל הַצָּדִידִים.

כֶּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, כָּל
 שָׁאַר הַיָּמִים אַתָּם מִשְׁתַּדְּלִים בַּעֲבוּדָה
 וּבִסְחוּרָה, פָּרַט לְאוֹתוֹ יוֹם שְׁלִי. עֲכָשׁוּ אוֹרַח
 עֲלִיּוֹן וַיֵּקָר הַזְמַנְתִּי, אַתָּם קִבְּלוּ אוֹתוֹ בְּפָנִים
 מְאִירוֹת, הַזְמִינוּ אוֹתוֹ, תִּקְּנוּ לוֹ סְעוּדוֹת עֲלִיוֹנוֹת,
 שְׁלַחְנוֹת עֲרוּכִים, כָּמוֹ שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁלִי. מִשּׁוּם
 כֶּךְ, תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם.

בא רָאָה, בַּשָּׁעָה שִׁישְׂרָאֵל לְמַטָּה שְׂמַחִים
 בְּמוֹעֲדִים הֵלְלוּ וּמִשְׁבָּחִים שָׁבַח לְקָדוֹשׁ

ברוך הוא, עורכים שלחנות, מתקנים עצמם בכלי נכבדים, המלאכים העליונים אומרים: מה טיבם של ישראל בכך? אומר הקדוש ברוך הוא, אורח עליון יש להם ביום הזה. אומרים: ולא שלך הוא, מאותו מקום שנקרא קדש? אומר להם: וכי ישראל אינם קדש, ונקראים קדש?! להם ראוי להזמין את האורח שלי, אחד מהצד שלי, שהרי הם דבקים בי, ואחד מצד של קדש, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה'. הואיל וישראל נקראים קדש, ודאי שהוא אורח שלהם, משום שהזמנת האורח הזה היא מקדש, שכתוב מקראי קדש. פתחו כלם ואמרו: (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו.

שלשה הם מזמנים מקדש, ולא יותר: חג המצות, וחג השבועות, וחג הסוכות. אמר לו רבי אבא, וכי שבת אינה מקדש מזמנת? אמר לו, לא, בשני צדדים, אחד – שהוא ודאי נקרא קדש, שכתוב (שמות לא) ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. ואחד – ששבת אינה זמינה, שהרי ירשתו היא ודאי. ירשה של קדש הוא יורש ואינו מזמן, ועל כן כלם מזמנים בקדש, ומתקשרים בשבת

וּמִתַּעֲטְרִים בּוֹ. בּוֹ. בְּזֶה הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתַּעֲטֵר
בוֹ, וְעַל כֵּן שַׁבַּת אֵינָה מְזֻמָּנָת.

לְבֵן שֶׁנִּכְנַס לְבֵית אָבִיו וְאָמוֹ וְאָכַל וְשָׁתָה בְּשַׁעָה
שֶׁהוּא רוֹצֶה. לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד, חֲבִיב
נַפְשׁוֹ, נָתַן לוֹ שׁוֹשְׁבִין לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ וּלְהַתְחַבֵּר
עִמּוֹ. אָמַר הַמֶּלֶךְ, נָא הוּא לְהַזְמִין אֶת
הַשׁוֹשְׁבִינִים הַלָּלוּ שֶׁל בְּנֵי וּלְהִרְאוֹת אֶת הַכְּבוֹד
וְהַחֲבִיבוֹת שְׁלִי עִמָּם. הַזְמִין אֶת הַשׁוֹשְׁבִינִים
הַלָּלוּ. הֵבֵן לֹא רָאוּי לְזִמְן, אֲלָא לְהַכְנִס וּלְאָכַל
וּלְשָׁתוֹת בְּבֵית אָבִיו בְּשַׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שם טו) מִי כָמֹכָה בְּאֵלֶם ה' מִי כָמֹכָה נֶאֱדָר
בְּקֹדֶשׁ. נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ וּדְאִי, כִּבֵּן שֶׁהִתְתַּקֵּן (שֶׁהִתְחַזַּק)
בְּאָבִיו נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ, וְלֹא מְזֻמָּן מִהַקֹּדֶשׁ.

שִׁשִּׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה. שִׁשִּׁת יָמִים מַה
מַעֲשִׂיהֶם? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב כִּי שִׁשִּׁת
יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא כְּתוּב
בְּשִׁשִּׁת, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, וְכָל יוֹם וְיוֹם עוֹשֶׂה
מַעֲשֵׂהוּ, וְנִקְרָאִים יָמֵי מְלָאכָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, לָמָּה נִקְרָאוּ שִׁשִּׁת יָמֵי
חַל? לָמָּה חַל? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲכָשׁוּ
מִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַשְּׁלוּחִים שְׁלָהֶם, מַשׁוּם
כֵּן נִקְרָאִים יָמֵי חַל.

רבי חייא אָמַר, מִשּׁוּם שְׁמַתָּר לַעֲשׂוֹת בָּהֶם עֲבוּדָה, וּמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא נִקְרְאִים קֹדֶשׁ, וּמִי שֶׁלֹּא נִקְרְאִים קֹדֶשׁ, נִקְרְאִים חֵל, וְעַל כֵּן הִתְקִינוּ הַחֲבֵרִים בַּהֲבָדְלָה, בֵּין קֹדֶשׁ לְחֵל. מָה הַהֲבָדְלָה כָּאן? אֲלֹא קֹדֶשׁ הוּא דָּבָר בְּעֶצְמוֹ, וּמִתְחִילוֹת מִמֶּנּוּ הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל כֵּן אֵלּוּ לְמַעֲשֶׂה, וְאֵלּוּ לְשִׁמּוּר. וּמִתִּי נִמְצְאָת בָּהֶם שְׁמִירָה? כְּשֶׁמִּזְמָנִים מִקֹּדֶשׁ.

אָמַר רבי יהודה, הַשְׁמָחָה וְהַשְׁמִירָה שֶׁל יוֹם הַשַּׁבָּת הֵם עַל הַכֹּל, וּמִשּׁוּם שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר בְּאַבָּא וּבְאַמָּא, וְנוֹסֶפֶת קֹדֶשָּׁה עַל קֹדֶשְׁתּוֹ, מָה שָּׁאִין כֵּן בְּשָׁאֵר הַיָּמִים, שֶׁהָרִי הוּא קֹדֶשׁ וּמִתְעַטֵּר בְּקֹדֶשׁ, וּמוֹסִיף קֹדֶשָּׁה עַל קֹדֶשְׁתּוֹ, מִשּׁוּם כֶּךָ הַיּוֹם הַזֶּה הוּא שְׁמֻחָת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים, כֻּלָּם שְׂמֵחִים בּוֹ, מִמֶּלֶא בְּרָכוֹת בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. כֻּלָּם נִתְקֶנּוּ ^(בְּזוֹנֵה) מִמֶּנּוּ. בַּיּוֹם הַזֶּה מְנוּחַת עֲלִיּוֹנִים וְתְּחַתּוֹנִים. בַּיּוֹם הַזֶּה מְנוּחַת הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם.

לְמַלְךְ שֶׁעָשָׂה הַלּוּלָא לְבָנוּ הַיָּחִיד, עֵטֶר אוֹתוֹ בְּעֶטְרָה עֲלִיּוֹנָה, מִנָּה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ עַל הַכֹּל. בַּיּוֹם הַזֶּה שְׁמֻחַת הַכֹּל. שׁוֹטֵר אֶחָד שֶׁהָיָה מִפְּקָד עַל דִּינָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, הָיָה בִּידוֹ גְּבָרִים

שְׁצָרִיכִים הָרִיגָה, וּגְבָרִים שֶׁהָיוּ צָרִיכִים לְהִלָּקָא.
בְּשָׁבִיל כְּבוֹד הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁל שְׂמֻחַת הַמֶּלֶךְ עֲזֹב
אֶת דִּינָיו, וְשׁוֹמֵר אֶת שְׂמֻחַת הַמֶּלֶךְ.

כָּךְ אוֹתוֹ הַיּוֹם, הַלּוּלַת הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה,
שְׂמֻחַת הָאֵב וְהָאֵם עָלָיו, שְׂמֻחַת הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים. בְּשְׂמֻחַת הַמֶּלֶךְ כָּלֵם שְׂמֻחִים, וְלֹא
יִצְטָעְרוּ בּוֹ. עַל זֶה כָּתוּב (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת
עֲנֵג. מַה זֶה עֲנֵג? עֲנֵג לֹא נִמְצָא אֲלָא בְּמָקוֹם
שֶׁשׁוּרָה הִקְדֵּשׁ הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲזַי תִּתְעַנֵּג
עַל ה'. שֶׁהָרִי עֲנֵג הוּא עַל ה'. וְהַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהוּא
הַלּוּלַת הַמֶּלֶךְ, מִתְעַטֵּר בְּאוֹתָהּ עֲטָרָה שֶׁל עֲנֵג.
זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג, מַה שֶּׁאֵין נִמְצָא
כֵּן בְּשָׂאֵר הַיָּמִים.

בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁלֹּשׁ סְעוּדוֹת צָרִיכִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
לְזַמֵּן וּלְעַרְךָ שְׁלַחֲנוֹת בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנֵי. וְכִשְׁמֻזְדֵּמֶן בּוֹ חֵג אוֹ זִמְן,
לֹא יִסְדֵּר אָדָם שְׁנֵי שְׁלַחֲנוֹת בְּכָל סְעוּדָה, אֶחָד
לַשַּׁבָּת וְאֶחָד לְאוֹרֶחַ, מִשּׁוּם שְׂכָתוֹב (שמואל ב ט) עַל
שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל, הַהֲנָאָה הִיא
בְּשְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ לְאוֹתוֹ הָאוֹרֶחַ שֶׁבָּא אֵלָיו. וְעַל כֵּן
צָרִיךְ אָדָם לְעַרְךָ שְׁלַחַן שְׁלֵם לַמֶּלֶךְ, וְהוּא נוֹתֵן
מִמֶּנּוּ לְאוֹרֶחַ.

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזֵר, הַסְּעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת,
כְּשֶׁנִּקְרָה בָּהּ אֹרֶחַ, הָאֵם עוֹזְבִים אוֹתָהּ אוֹ
לֹא עוֹזְבִים אוֹתָהּ? אִם לֹא עוֹזְבִים אוֹתָהּ, נִמְצָא
הָאֹרֶחַ דְּחוּי מִשְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ. וְאִם עוֹזְבִים אוֹתָהּ,
נִמְצָא פָּגַם בְּשִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲבִיו, לְמַלְךְ שֶׁנִּקְרָה לוֹ
אֹרֶחַ, וְלִקְחַ מֵאֹכֶל מִלְּפָנָיו וְהֵעִלָּהוּ
לְאֹרֶחַ. נִמְצָא, אִף עַל גַּב שֶׁהַמֶּלֶךְ לֹא אָכַל עִמּוֹ
– מִמֵּאֹכֶל הַמֶּלֶךְ הוּא אוֹכֵל, וְהַמֶּלֶךְ נָתַן לוֹ לֵאכֹל.
וְכָל זֶה מְשׁוּם שֶׁהוּא אֹרֶחַ הַמֶּלֶךְ. וּבִבֵּית רַב
הַמְּנוּנָא סָבָא לֹא חוֹשְׁשִׁים לְאֹרֶחַ בְּשַׁעָה זֹו,
וְאַחֲרֵי כֵן עוֹרְכִים שְׁלַחַן לְאֹרֶחַ.

בְּיוֹם הַזֶּה אָסוּר דְּבוּר, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה נח)
מִמְצָא חִפְצָךְ וְדִבֵּר דְּבַר. וְשִׁנִּינוּ, חִפְצָךְ
כְּתוּב, מְשׁוּם שֶׁבְּיוֹם זֶה נִקְשְׁרַת בּוֹ כָּל הָאֱמוּנָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֵעָזֵר, וְאִין אָנוּ עוֹשִׂים שְׁלֵא
לְעֵרֵךְ (לסלק) סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ לְאֹרֶחַ, שֶׁהִרִי
אַרְבַּעַה עָשָׂר שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת, עוֹלָה סְעוּדַת
הַמֶּלֶךְ לְפָסַח, אִף עַל גַּב שֶׁאֵינוּ הָאֹרֶחַ שְׁלוֹ.

אָמַר לוֹ, כֵּן אֲנִי אוֹמֵר, שְׁאֵם הוּא הָאֹרֶחַ שְׁלוֹ
– (כָּל אוֹתוֹ יוֹם) יְכוּל לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ, וְאִם לֹא

– אינו מעלה אותו. ואם נאמר שי"ד שחל להיות בשבת, נדחית סעודת המלך מלפני סעודת הפסח – שונה הפסח, שסעודת שבת נדחית מכמה גוונים: אחד בשביל מצות ומוררים, שצריך שאדם יהיה תאב. ואחד משום פסח. והרי לחם אינו נמצא ממש שעות ומעלה, שעריכת השלחן בלי לחם אינה עריכה.

ואם תאמר ביין – ביין מתר, משום שהלב תאב (שגורר. ס"א שגובר). אבל מימי השתדלתי שלא בטלתי סעודת שבת, אפלו אותם ימים שנמצא בו. ביום הזה שדה התפוחים הקדושים מתברך, ומתברכים עליונים ותחתונים, והיום הזה הוא הקשור של התורה.

אמר רבי אבא, כך היה עושה רבי שמעון בזמן שעלתה סעודת שבת, עורף שלחנו ומשתדל במעשה מרכבה, והיה אומר: הרי סעודת המלך שיבא לאכל אצלי. משום כך נמצאת שבת עדיפה בכל מכל הזמנים והחגים, ונקראת קדש ולא מקרא קדש.

אמר רבי יהודה, כל המועדים קוראים בהם מקראי קדש. אבל יוצאים ראש השנה

יוֹם כְּפוּר שֶׁלֹא נִמְצְאָת בָּהֶם שְׁמִיחָה, שֶׁהָרִי הֵם
 דִּין הֵם, אֲבָל אֵלֹה הַשְּׁלֵשָׁה מְזַמְּנִים מִהֶקְדָּשׁ
 לְשִׁמְחַת הַכֹּל, לְהַשְׁתַּעֲשֹׂעַ בָּהֶם בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים יב) וּשְׁמִיחָתֶם לִפְנֵי ה'
 אֱלֹהֵיכֶם, וְכָתוֹב (שִׁם כז) וּשְׁמִיחָת לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.
 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה נִשְׁכַּח כָּל הַצָּעַר וְכָל הָרָגוֹז וְכָל
 הַדַּחֲק מִכָּל הָעוֹלָם, מְשׁוּם שֶׁהוּא יוֹם הַלּוּלָת
 הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּשְׁמָוֹת מִתּוֹסְפוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הִבָּא.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי יְהוּדָה, כָּתוֹב (שְׁמוֹת כ) זְכוֹר
 אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, וְשִׁנִּינוּ, זָכְרָהּ עַל
 הַיֵּין. לָמָּה עַל הַיֵּין? אָמַר לוֹ, מְשׁוּם שֶׁיֵּין הוּא
 שְׁמִיחַת הַתּוֹרָה, וַיֵּינָהּ שֶׁל תּוֹרָה הוּא שְׁמִיחַת הַכֹּל.
 וְהַיֵּין הַזֶּה מַעֲטֵר אֶת הַמֶּלֶךְ בְּעִטְרוֹתָיו. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (שִׁיר ג) צִאֲיָנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
 שְׁלֹמֹה בְּעִטְרָה שֶׁעֲטָרָה לוֹ אָמוֹ. וְשִׁנִּינוּ, בְּכָל
 צָרִיךְ לְהִרְאוֹת אָדָם מַעֲשֵׂה. שֶׁלֹא נִמְצְאָת קִדְּשָׁה
 אֶלָּא בַּיֵּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר א) כִּי טוֹבִים דְּדִיךְ
 מִיֵּין, מִיֵּין הֵם טוֹבִים, נִזְכִּירָה דְּדִיךְ מִיֵּין. וְעַל כֵּן
 קִדְּשָׁה שֶׁל שַׁבָּת בַּיֵּין, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהָרִי נִתְבָּאָר.
 וּבַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ וְגו'.
 רַבִּי חֵיָא פִּתַּח, (שִׁם ה) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֹר
 קוֹל דּוּדֵי דּוּפֶק וְגו'. אָמַרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֲנִי

יִשְׁנָה – בְּגָלוֹת מִצְרִים, שֶׁהָיוּ בְּנֵי בְּשַׁעְבוֹד שֶׁל
קָשִׁי. וְלִבִּי עַר – לְשֹׁמֵר אוֹתָם שֶׁלֹּא יָכְלוּ בְּגָלוֹת.
קוֹל דּוֹדֵי דוֹפֵק – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאָמַר
(שמות ג) וְאֶזְכָּר אֶת בְּרִיתִי.

פִּתְחִי לִי פֶתַח כְּפִתְחוֹ שֶׁל מַחֲט, וְאֲנִי אֶפְתַּח
לָכֶם שַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים. פִּתְחִי לִי אַחֲתִי,
שֶׁהָרִי הַפֶּתַח לְהַכְנִיס אוֹתִי הוּא בֶּךְ, שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ
אֶצְלִי בְּנֵי אֶלָּא בֶּךְ, אֵת הוּא הַפֶּתַח לְהַכְנִיס אוֹתִי
(בֶּךְ). אִם אֵת לֹא תִפְתַּח פִּתְחוֹ, הָרִי אֲנִי סָגוּר,
שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ אוֹתִי. מִשּׁוֹם כֶּךָ פִּתְחִי לִי. פִּתְחִי לִי
וְדָאִי. וְעַל כֵּן אָמַר דּוֹד, כְּשֶׁרָצָה לְהַכְנִס לְמֶלֶךְ,
אָמַר (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אוֹדֶה
יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לַה', זֶהוּ וְדָאִי הַפֶּתַח לְהַכְנִס לְמֶלֶךְ.
זֶה הַשַּׁעַר לַה', לְמָצֵא אוֹתוֹ וּלְהַדְבִּק בּוֹ, וְעַל כֵּן
פִּתְחִי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי שְׂרָאשִׁי וְגו'. כְּדִי לְהַזְדַּג
עִמָּךְ, וּלְהִיּוֹת עִמָּךְ בְּשָׁלוֹם לְעוֹלָמִים.

בֹּא רֵאה, בְּשַׁעַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה הוֹרֵג
אֶת בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, כָּל אוֹתָם שֶׁהָרַג בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה וְהוֹרִיד דְּרָגוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, בְּאוֹתָהּ
שַׁעַה נִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִיּוֹם שֶׁל הָאוֹת הַקְּדוֹשׁ,
נִמּוּלוּ וְהִשְׁתַּתְּפוּ עִם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, וְנִאָּחְזוּ בָּהּ.
אֲזִי אוֹתוֹ הָדָם הָרָאוּ אוֹתוֹ עַל הַפֶּתַח. וּשְׁנֵי דָמִים

היו - אחד של הפסח, ואחד הדם שנמולו.
והיה רשום על הפתח רשם האמונה, אחד כאן
ואחד כאן ואחד ביניהם, והרי נאמר (שמות יב),
ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף, כדי
להראות אמונה.

ובארבעה (ובחמשה) עשר, הרי נאמר, שהרי אז
מבטלים חמץ ושזור, והתעלו
ישראל מרשות האחרת, ונעקרו ממנה ונאחזו
במצה, הקשר הקדוש. אחר שנמולו נכנסו בה,
עד שנפרעו והתגלה הרשם שלהם, ואז נתן להם
קשר במקום עליון, בקשר של האמונה, במקום
שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים, מן השמים דוקא, והרי פרשה.

בא ראה, בארבעה (בחמשה) עשר, בשעה שזווג
הלכנה נמצא בשלמות עם השמש,
והכתרים התחתונים לא נמצאים כל כך בעולם,
שהרי בחדוש הלכנה נמצאים מינים רעים,
ומתעוררים להתפשט בעולם. ובשעה שהזווג
של הלכנה נמצא באור השמש בשלמות, כלם
מתכנסים למקום אחד, והקדשות של המלך
מתעוררות. אז כתוב, (שם יב) ליל שמרים הוא לה,
שהרי הזווג הקדוש נמצא, והוא שמורים בכל.

רבי אחא אָמַר, מִשּׁוּם כֶּךָ תִּקּוֹן שֶׁל הַכֹּל (שֶׁל הַכֹּל) הוּא בָּאוֹתוֹ יוֹם, וּבְלִילָה נִמְצָא הַיָּשׁוּב שֶׁל הַבֵּית. אוֹי לְאוֹתָם שְׂאִינָם מִבְּנֵי הַבֵּית, כְּשֶׁבָּאִים לְהַזְדַּיֵּג הַתּוֹרָה (הָאֲרִיּוֹת) יַחַד. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁלֹּא נוֹדְעִים אֶצְלָם. מִשּׁוּם כֶּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים מִתְקַנִּים לָהֶם הַבֵּית כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְעַל יָדָם נִכְנָסִים מִי שְׂנֵיכְנָסִים, וְהֵם שְׂמֵחִים וּמְזֻמָּרִים שְׂנִיָּהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אמר רבי יוסי, לָמָּה לָנוּ לְהַטְרִיחַ כָּל זֶה, מִקְרָא שָׁלֵם הוּא, שֶׁהָרִי בְּלִילָה הַזֶּה הַזְדַּוּג הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ מִתְעוֹרָר וְנִמְצָא. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב הוּא הַלִּילָה הַזֶּה לֵּה' שְׂמֵרִים. מַה זֶה שְׂמֵרִים? שְׂנִים, הַזְדַּוּג שֶׁל הַלְבָנָה עִם הַשֶּׁמֶשׁ. לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדוֹרָתָם, שֶׁהָרִי מִכָּאן וְהָלָאָה נִתְאַחַדוּ וְנִקְשְׁרוּ בִקְשָׁר שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וַיֵּצְאוּ מִרְשׁוֹת אַחֲרָת. מִשּׁוּם כֶּךָ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר מִתְקַנִּים אֶת עֲצָמָם, וּמִבְעָרִים חֲמֵץ מִבֵּינֵיהֶם וְנִכְנָסִים לְרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוּ מִתְעַטְרִים חֲתָן וְכֻלָּה בְּעִטְרוֹת הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, וְצָרִיךְ אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ בֶּן חוֹרִין.

אמר רבי יוסי, אַרְבַּע הַכּוֹסוֹת הִלְלוּ שֶׁל אוֹתוֹ הַלִּילָה לָמָּה? אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָרִי פֶּרֶשׁוּהָ

החברים, כנגד ארבע גאלות. אבל יפה הוא בספרו של רב ייסא סבא, שאמר, הואיל והזווג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזווג הוא בארבעה קשרים, שהם ארבע דרגות, ולא נפרדים זה מזה, כשהזווג הזה נמצא, ואנו בשמחתם מתעוררים, משום שהרי זכינו בהם, שמי שאוחז בזה – זוכה בכל. ועל פן השתנה הלילה הזה מכל שאר הלילות, וצריכים לעשות שם בכל ולשמוח בלילה הזה, משום ששמחה היא למעלה ולמטה.

ועוד אמר, שארבע אלו ארבע גאלות קוראים להם. מה הטעם? משום שהדרגה האחרונה הזו נקראת גואל, המלאך הגואל. ולא נקראת גואל אלא על ידי דרגה אחרת עליונה שעומדת עליה ומאירה לה, וזו לא מוציאה לה אור, אלא בשתי (באותן דרגות) הדרגות הללו שעליו. נמצא שארבע אלו הן ארבע גאלות.

רבי יהודה שאל את רבי אבא, הרי כתוב (זהו שכתוב) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, ושמחה היא כל שבעה, למה לא נשלם הליל כל שבעת הימים כמו בסכות, שנמצא שמונה ימים הליל, בשלמות של שמחה כל יום ויום?

אמר לו, יפה אמרת, אבל ידוע הוא, שהרי כאן לא נקשרו ישראל כל כך בכל כמו שנקשרו אחר כך. משום כך בלילה הזה, שזווג נמצא (בכל אותן דרגות עליונות) ושמחת הכל נמצאת, וישראל נקשרו באותה שמחה, עושים שלמות, וההלל נשלם. (אבל באותן דרגות עליונות) אחר כך, אף על גב שכלם נמצאים, עד כעת ישראל לא נקשרו בהם, ולא נפרעו לגלות את הרשם הקדוש, ולא קבלו תורה, ולא נכנסו במה שנכנסו אחר כך.

משום כך בסכות שלמות הכל נמצאת בו ושמחה של הכל יותר, אבל כאן עד עכשו לא זכו, ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אף על גב שנמצאים כל השבעה אינו בהתגלות, וישראל טרם נקשרו בהם כראוי.

ועל כן שמחת הכל ושלמות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו. מה הטעם? שכיון שנמצא באותו הלילה זווג, כל הקשר של הכל נמצא בצד של הזווג, ולא בצד של ישראל. שכאשר זווג נמצא בה, נמצאות שתי (שלש) הדרגות הללו שעומדות עליה. וכשאלה נמצאות, הרי כל הגוף נמצא בהם, ואז שלמות

הכל, וְשִׁמְחָה מִן הַכֹּל, וְהַהֲלִיל נִשְׁלָם, שְׁהָרִי אֶז
מִתַּעֲטָרֶת הַלְּבָנָה בְּכֹל, אָבֵל לֹא אַחֵר כֶּךָ, שְׁכָל
יוֹם וַיּוֹם נִמְצָאִים, וַיִּשְׂרָאֵל טָרַם זָכוּ בָהֶם, הָרִי
אֵין הַהֲלִיל שָׁלֵם כִּמוֹ בְּזִמְנִים אַחֲרִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה הוּא, וְכֶךָ הוּא וַדָּאי,
וְהָרִי פַעַם אַחֲרֵת שְׁמַעְתִּי אוֹתוֹ בַּגּוֹן הַזֶּה,
וְשִׁכַּחְתִּי אֶת הַדְּבָרִים. עֲכָשׁוּ דָבָר אַחֵר אֲנִי רוֹצֶה
לְדַעַת, הָרִי רָאִינוּ בַּפֶּסֶח ז' וּבִסְכוּת ז', וְשִׁלְמוֹת
הַשְׁמִימָה בַּיּוֹם אַחֵר. בְּשִׁבּוּעוֹת לָמָּה נִמְצְאוּ בּוֹ ז'
יָמִים, וְהָרִי כָּאֵן רָאוּיִים יוֹתֵר מֵהַכֹּל?

פִּתְחָ וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל-ב ז) וַיְמִי כַעֲמֹךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד בָּאָרֶץ. וְכִי מָה שׁוֹנָה כָּאֵן שִׁי־יִשְׂרָאֵל
נִקְרָאוּ אֶחָד יוֹתֵר מִמָּקוֹם אַחֵר? אֵלָּא כִּי
שֶׁהַשְּׁבִיחַ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בָּא לְפָרֶשׁ, קָרָא לָהֶם אֶחָד,
שְׁהָרִי בְּכֹל מָקוֹם הַשְּׁבִיחַ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא אֶחָד.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁכָל הַקָּשֶׁר שֶׁל עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים נִמְצָא בְּמָקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא יִשְׂרָאֵל.
שֶׁנִּקְשָׁר בְּמָה שְׁלִמְעֵלָה, וְנִקְשָׁר בְּמָה שְׁלִמְמָה,
וְנִקְשָׁר בְּכִנּוּסֵת יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן הַכֹּל נִקְרָא אֶחָד.
וּבְמָקוֹם הַזֶּה נּוֹדַעַת הָאֱמוּנָה, וְהַקָּשֶׁר הַשָּׁלֵם,
וְהַיְחוד הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ.

ועל כן היום הזה הוא קשר האמונה, הקשר של הכל. וכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה, עץ הוא שנקרא אחד. ועל כן, משום שהם נקשרים במקום הזה, נקרא כף. ועץ חיים הוא ודאי אחד נקרא, משום שהכל נקשר בו, והיום (והשם) שלו ודאי אחד, קשר של הכל ואמצע של הכל.

זהו שכתוב (בראשית ב) ועץ החיים בתוך הגן, בתוך ממשי, באמצע, ואחוז בכל הצדדים ונקשר בו. ועל כן פסח וסכות, והוא באמצע. משום שהוא האמצע של הכל, וזהו השבח של התורה ביום הזה, ולא יותר. שבח האמונה וקשר של הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן ששאלתי וזכיתי לדברים הללו.

אמר רבי יצחק, שמחה ושירה עתידים ישראל לשבח את הקדוש ברוך הוא כמו השבח שמשבחים ישראל כליל הפסח, שכנסת ישראל מתקדשת בקדשת המלך. זהו שכתוב (ישעיה ל) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. כליל התקדש חג דוקא. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

וביום הפכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם מקרא קדש יהיה לכם וגו'

(במדבר כח). רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (דברי הימים-א טז) אֲזִי יִרְנְנוּ
עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בָא לְשָׁפוֹט אֶת הָאָרֶץ.
אֲשֶׁרִי חִלַּקְתִּי לְאֹתָם הַמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם
וְלַיְלָה, שְׂיֻדְעִים אֶת דִּרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְנֶאֱחָזִים בְּשֵׁמוֹ (כָּל יוֹם). אוֹי לְאֹתָם שֶׁלֹּא
מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שֶׁהֵרִי אֵין לָהֶם חֵלֶק בְּשֵׁם
הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא נֶאֱחָזִים בּוֹ, לֹא בַּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא
בַּעוֹלָם הַבָּא. מִי שֶׁזֹּכֶה בַּעוֹלָם הַזֶּה, זֹכֶה
בַּעוֹלָם הַבָּא. שֶׁכֵּךְ שָׁנִינוּ, (שיר ז) דּוֹכֵב שְׁפִתֵי
יְשָׁנִים, אֶף עַל גֵּב שֶׁהֵם בָּאוּתוֹ עוֹלָם, שְׁפִתוֹתֵיהֶם
מִרְחָשׁוֹת שֵׁם תּוֹרָה.

בא רֵאָה, עַד עֲכָשׁוּ הַקְּרִיבֵי יִשְׂרָאֵל תְּבוּאֹת
הָאָרֶץ, תְּבוּאֹת הָאָרֶץ וְדָאִי, וְהִתְעַסְקוּ בָּהּ
וְנִקְשְׁרוּ בָּאוֹתוֹ קֶשֶׁר. וְאֶף עַל גֵּב שֶׁהֵדִין נִמְצָא,
נִמְצָא בּוֹ דִּין בְּשָׁלוֹם (שֶׁהָעוֹלָם הִתְנַהֵּג בּוֹ). וְהַקְּרִיבֵי
שְׁעוּרִים, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן מִכָּל שְׁאָר
הַתְּבוּאָה, וּמִקְרִיבִים מִהֲרָאשׁוֹן וְלֹא מֵאוֹתוֹ
שְׁמִתָּאֲחֵר, שֶׁהֵרִי הָאֲחִיזָה הֲרָאשׁוֹנָה שִׁישְׂרָאֵל
נֶאֱחָזוּ בַּקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא כָּאֵן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי נֹתֵתִי לָכֶם מִן בְּמִדְבָּר מֵאוֹתוֹ מְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, שֶׁכָּתוּב (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם
לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְאַתֶּם מִקְרִיבִים לִפְנֵי שְׁעוּרִים.

וְסוּד הַדָּבָר – זאת תורת הקנאות, חסר. אֲזַהֲרָה לנשות העולם שלא יסטו תחת בעליהן. ואם לא, אז קמח שערים עתיד להקרב. ומהדבר הזה נודע דבר אחר. אשרי חלקם של ישראל, שהרי כנסת ישראל לא משקרת במלך הקדוש לעולמים. כנסת ישראל תמכה, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה?! משום כך דין האשה הזו ממקומה היא באה. ומי הוא מקומה? אותה שכתוב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (שם יב) אשת חיל עטרת בעלה.

וְאוֹתוֹ קמח שעורים שמביאה אותה אשה, נקרא מנחת קנאת, חסר. כך נקראת כנסת ישראל. ועל כן כתוב בפנחס, תחת אשר קנא לאלהיו, שקנאה כאן נאחזת. שמי שמשקר בברית הזו, מתעוררת עליו קנאה, ולכן קנאים פוגעים בו. בא ראה, קמח שערים, העמר הזה, שכיון שהיה מגיע לרחים של גרוסות, מפיקים ממנו עשרון מנפה בשלש עשרה נפה.

וְזֶה שבע שבתות תמימות. אחר שעולות שבע השבתות הללו, בא המלך הקדוש להזדווג

עם כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל, וְנִתְּנָה הַתּוֹרָה. וְאִזּוּ הִתְעַטֵּר
הַמֶּלֶךְ בִּיְחִוד שָׁלֵם, וְנִמְצָא אֶחָד לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
וּכְשֶׁמִתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וּמִגִּיעַ זְמַן הַתּוֹרָה,
כָּל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת שֶׁמִּבְכָּרִים אֶת הַפְּרוֹת שְׁלָהֶם,
מַעֲלִים שִׁירָה. וְזֶה הֵם אוֹמְרִים בְּשַׁעַת שְׁלוֹקֻטִּים
אוֹתָם? פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים קג) ה' בִּשְׁמַיִם
הַכִּין כִּסְאוֹ וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. (שם לו) ה'
בְּהַשְׁמִים חִסְדָּךְ. וְכָתוּב (ישעיה נה) וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה
יִמְחֲאוּ כָף.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צח) מִזְמוֹר שִׁירוֹ לַה' שִׁיר
חֹדֶשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה. שִׁיר חֹדֶשׁ הוּא
נִקְרָא. מִשּׁוֹם כֹּךְ בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֹדֶשָׁה. שֶׁם
מִנְחַת קִנְאֹת, כָּאֵן מִנְחָה חֹדֶשָׁה. חֹדֶשָׁה, שֶׁחֹדֶשׁ
הַכֹּל (הַכֹּלָה) יֵשׁ כָּאֵן. קֶשֶׁר שֶׁל הַכֹּל שֶׁל מַעְלָה
וּמַטָּה, קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה, וְלָכֵן יַעֲקֹב הַשָּׁלֵם הִתְעַטֵּר
בְּעִטְרוֹתָיו, וְנִתְּנָה הַתּוֹרָה.

וּכְשֶׁמִּגִּיעִים הַבְּכוֹרִים לַכֶּהֵן, הִיָּה צָרִיךְ אָדָם
לֹאמַר וּלְפָרֵשׁ דְּבָרִים עַל אוֹתוֹ
הָעֵץ שֶׁבָּאָרֶץ, שֶׁנִּשְׁלֵם כָּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה בְּשָׁנִים
עָשָׂר תַּחֲוֹמִים, בְּשִׁבְעִים עֲנָפִים, וְצָרִיךְ לֵאבֹד אֶת
לֶבֶן הָאֶרֶץ, שֶׁבִּגְלָלוֹ נִפְגַּם הָעוֹלָם. וְהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִצִּיל אוֹתוֹ וְהִתְעַטֵּר בְּדִינָיו (בְּכִנּוּי), כָּמוֹ

שְׁבָאֲרָנוּ. מִשּׁוּם שְׁאוּתוֹ הָעֵץ, שְׁכָל קָשֶׁר הָאֲמוּנָה
תְּלוּי בּוֹ, וְעַל כֵּן נִקְרָא מִנְחָה חֲדָשָׁה. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁהִיא שְׂמֻחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
וְשְׂמֻחַת הַלְבָנָה. וּבְכָל זְמַן שֶׁל הַלְבָנָה, הוּא קָשֶׁר
הָאֲמוּנָה וְשְׂמֻחַתָּהּ (שֶׁל הַלְבָנָה).

לְמַלְךְ שֶׁהָיוּ לוֹ בָּנִים וּבַת אַחַת, הִתְקִין סְעוּדָה
לְכָל הַבָּנִים, לֹא נִמְצְאָה אוֹתָהּ הַבַּת עַל
הַשְּׁלֶחָן. כְּשֶׁבָּאָה, אָמְרָה לְמַלְךְ: אָדוֹנִי, אֵת כָּל
אֲחֵי הַזְּמַנֹּת וְנִתְּנָתָ לְכָל אֶחָד כֵּלִים יְדוּעִים, וְלִי לֹא
נִתְּנָתָ חֶלֶק בִּינֵיהֶם. אָמַר לָהּ: חַיִּיךְ בַּתִּי, הַכְּלִי
שֶׁלְךָ יִמָּצָא עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם, הָרִי כָּלֶם יִתְּנוּ לְךָ
מִחֻלָּקִים. נִמְצָא לְאַחֵר בִּידֵיהָ חֻלָּקִים, עַל כָּל אֶחָד
פִּי שְׁנַיִם מֵהַכֹּל. כֵּךְ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, מֵהַכֹּל נִטְּלָה
חֻלָּקִים, וְעַל כֵּן נִקְרָאת כָּלָה כְּלוּלָה, כִּכְלָה שְׁכָלֶם
מִזְמִינִים לָהּ כֵּלִים וְחֻלָּקִים וְתַכְשִׁיטִים. כֵּךְ הִיא
כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, הַחֲדוּשׁ שֶׁלָּהּ (שְׂמֻחָתָהּ) בְּכָל, וְכָלֶם
נוֹתְנִים לָהּ חֻלָּקִים וְכֵלִים.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שֶׁהַמֶּלֶךְ הִקְדוּשׁ נִמְצָא
בְּעֶטְרוֹתָיו, זֶה שְׂמֻחָתָהּ שֶׁל כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל.
וּכְשֶׁתּוֹרָה נִתְּנָה, הִתְעַטְרָה כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּעֶטְרוֹת
עֲלִיוֹנוֹת, וּמִשּׁוּם שְׁכָל קָשֶׁר הָאֲמוּנָה נִקְשֶׁר בְּעֵץ
הַזֶּה, נִקְרָא יוֹם אֶחָד, שְׁכָתוּב (זְכָרִיהָ יֵד) וְהָיָה יוֹם

אֶחָד הוּא יִדְעַ לָהּ. יוֹם אֶחָד וְדַאי, שְׁכָנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל יוֹם אֶחָד בְּקֶשֶׁר שְׁלֹמֶעֱלָה.

הַקֶּשֶׁר שְׁלֹמֶעֱלָה – הָרֹאשׁ וְהַגְּלִגְלֵת וְהַמַּחֲזִין.
קֶשֶׁר אַחֵר – שְׁתֵּי זְרוּעוֹת וְגוּף,
שְׁאֲחוּזִים מֵהַכַּחַשׁ שֶׁפָּרַאשׁ. וּבְאַרְהָ רַב הַמְּנוּנָא,
(בְּשָׁנִי) בְּשִׁלְשֵׁת קֶשֶׁרֵי הָאֲבוֹת (קֶשֶׁר אַחֵר). שְׁנֵי עַמּוּדִים
(כְּלִיּוֹת שְׁלֹמֶטָה) שְׁנִמְשָׁכוּ בְּשֶׁמֶן מִשְׁחָה (בְּקִיּוֹם) בְּשְׁתֵּי
דְּרָגוֹת, שְׁנֵי נִחְלִים לְכַנֵּס אֶת הַזֶּרַע, לְהוֹצִיא
לְדֶרֶגָה אַחֶרֶת, בְּפִי הָאֲמָה. הָעֵץ הַזֶּה הוּא גּוּף
הָאֲמָצַע, שְׁאוּחֵז אֶת כָּל אֱלֹהִים, וְכֻלָּם מְקֻשָּׁרִים בּוֹ,
וְהוּא בָהֶם, וְעַל כֵּן הַכָּל אֶחָד. וּכְשֶׁמִּזְדַּוְּגֶת עִמּוֹ
הַגְּבִירָה, אֲזִי הוּא אֶחָד, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בֹּא רְאֵה, כָּתוּב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ. מִי
הָעֲצַרְתָּ? אֵלָּא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהַכָּל
נִקְשָׁרִים כְּאַחַד נִקְרָא עֲצַרְתָּ. מֶה זֶה עֲצַרְתָּ? (כְּנוֹפִיָּה)
הַתְּכַנְסוֹת. וְאִם תֹּאמַר, כָּאֵן שֶׁנִּקְרָא עֲצַרְתָּ מָה
הַטַּעַם? אֵלָּא בְּכָל אוֹתָם יָמִים, יְמֵי הַסְּעוּדוֹת שֶׁל
עֲנִפֵי הָאֵילָן הָיוּ. וְעַל כֵּן שְׁבַעִים פָּרִים הֵם. אַחֵר
כֵּן שְׁמַחַת (הַגּוּף) הָאֵילָן מִמֶּשׁ וְשְׁמַחַת הַתּוֹרָה.
וּבְגִלְלוֹ הוּא יוֹם אֶחָד עֲצַרְתָּ. שְׁמַחַת הַתּוֹרָה,
שְׁמַחַת הָאֵילָן, שֶׁהוּא הַגּוּף.

וְעַל כֵּן אֵין חֵלק בְּיוֹם הַזֶּה אֲלָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מְשׁוּם כֵּךְ עֲצֶרֶת
 תְּהִיָּה לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לְאַחֵר. (אחֵר כֵּךְ שְׁמַחַת הָאֵילָן מִמֶּשׁ,
 וּבְגָלְלוֹ הוּא יוֹם אֶחָד, וְאֵין חֵלק בְּיוֹם הַזֶּה אֲלָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְכֶנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְלִכְּנָן כְּתוּב עֲצֶרֶת תְּהִיָּה לָכֶם. אִף כֵּאֵן בְּיוֹם הַזֶּה שְׁמַחַת הַתּוֹרָה,
 שְׁמַחַת הָאֵילָן, שֶׁהוּא גוֹף, וְהַכֹּל נִמְצָא בּוֹ) שֶׁהָרִי בְּשַׁעָה שֶׁהַמֶּלֶךְ
 נִמְצָא, הַכֹּל נִמְצָא בּוֹ. וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, בַּעֲצֶרֶת עַל
 פִּירוֹת הָאֵילָן, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ, מְשׁוּם כֵּךְ נִקְרָא
 אֶחָד, אֶחָד וְדַאי, כִּמּוֹ שְׁאַמְרָנוּ.

בֵּא רֵאָה, מַה כְּתוּב? מִמּוֹשְׁבֵיכֶם תָּבִיאוּ לָחֶם
 תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת תְּהִיָּנָה חֶמֶץ תִּתְּפִינָה.
 מַה שׁוֹנֶה כֵּאֵן חֶמֶץ (בְּכֶנֶסֶת יִשְׂרָאֵל)? אֲלָא מְשׁוּם
 שֶׁהַכֹּל אֲחוּזִים בּוֹ (וְכֵן) בְּאֵילָן, שֶׁהָרִי בְּאֵילָן
 אֲחוּזִים עֲנָפִים, בְּאֵילָן אֲחוּזִים עָלִים, קִלְפוֹת,
 דִּינִים רַבִּים בְּכָל הַצְּדָדִים, הַכֹּל נִמְצָא בּוֹ.
 וּמְשׁוּם שֶׁהָאֵילָן הַזֶּה מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרָע,
 שֶׁהוּא בְּבֵית מוֹשֵׁב הָאָדָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהָאֵילָן הַזֶּה נִזְוָנִים כָּל שְׁאָר
 הָאֵילָנוֹת לְמַטָּה, וְהוּא הַשְּׁתָרֵשׁ עַל נֶהָר
 אֶחָד עֶמֶק שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, וְאֵין פּוֹסְקִים מִימּוֹ
 לְעוֹלָמִים. עָלָיו כְּתוּב (יִרְמִיָּה י"ז) וְהָיָה כַּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל
 מִים וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו, וְעַל כֵּן נִקְרָאת

תורה (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא וְגו'. ומה זה וְתַמְכֶּיהָ
מֵאֲשֶׁר? הֲרִי פִּרְשׁוּהָ, אֲבָל וְתַמְכֶּיהָ מֵאֲשֶׁר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ל) בְּאֲשָׁרֵי כִי אֲשֶׁרוֹנֵי בָנוֹת.

רַעְיָא מִהֵימָנָא

וְהִנֵּיךְ אֶת הָעֵמֶר וְגו'. מִצָּוָה זוֹ לְהִקְרִיב קָרְבָן
הָעֵמֶר. הַקָּרְבָן הַזֶּה הוּא כָּלוּ בְּדִבְקוֹת
מַעֲלָה וּמִטָּה, הַגְּבִירָה וּבְנִיָּה הוֹלָכִים כָּאֶחָד.
הָעֵמֶר הַזֶּה מִקְרִיבִים יִשְׂרָאֵל בְּטַהֲרָתָם, וְאוֹתוֹ
הַקָּרְבָן הוּא מְשַׁעֲרִים, וְזֶה הַקְּרִיבוֹ, לְהַכְנִיס
אֶהְבָּה בֵּין אִשָּׁה וּבַעֲלָהּ.

אִשָּׁת זְנוּנִים הִרְחִיקָה עֲצָמָה מִבִּינֵיהֶם, שְׁלֹא
יְכוּלָה לַעֲמֹד עַל גְּבָהּ. אִשָּׁת חֵיל הַקְּרִיבָה
עֲצָמָה לְהִתְקַרֵּב לִכְהֵן הַגָּדוֹל, וְדַאי הִיא טְהוֹרָה,
(במדבר ה) וְנִקְתָּה וְנִזְרַעָה זֶרַע, וּמוֹסִיפָה כַח וְאֶהְבָּה
לְבַעֲלָהּ. אִשָּׁת זְנוּנִים בּוֹרַחַת מִהַמְּקַדָּשׁ, שְׁלֹא
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, שְׁאֵלְמָלָא בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁאִשָּׁת חֵיל
בּוֹדֶקֶת עֲצָמָה, הִיא מִתְקַרֶּבֶת אֵלָיָהּ, הִיָּתָה אוֹבֶדֶת
מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן לֹא רוֹצֶה לְהִתְקַרֵּב לְמִקְדָּשׁ,
וּבוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְנִשְׁאָרִים יִשְׂרָאֵל זָכָאִים, בְּלִי
עֶרְבּוֹב אַחֵר, אֶל סוּד הָאֱמוּנָה.

סוּד הַסֵּתֶר הַזֶּה שְׁתֵּי אַחֲיוֹת. וּכְשֶׁהֲרִיחַ זוֹ אֶת זוֹ
בְּבִדְיָקָה שְׁלָהּ, צָבְתָה בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה.

שְׁהָרִי בְּדִיקַת אֵשֶׁת חֵיל הוּא סַם הַמּוֹת לְאֵשֶׁת
זְנוּנִים. וְזוֹהִי הָעֵצָה שֶׁנֶּתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבָנָיו לְהַקְרִיב קָרְבָּן זֶה בְּשָׁבִיל אֵשֶׁת חֵיל,
שֶׁתִּבְרַח מִמָּנָה אֵשֶׁת זְנוּנִים, וְנִשְׁאַרִים יִשְׂרָאֵל בְּלִי
עֶרְבוּבִיָּא אַחֲרָת. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. (ע"כ רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום י ניסן [יום 187 בשנה]

רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי חֲזִיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי
חֲזִיא, כָּתוּב וּסְפָרְתֶם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת
מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה. מַה זֶה אוֹמֵר?
אָמַר לוֹ, הָרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבֵרִים.

אֲבָל בֹּא רֵא, כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הָיוּ
בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, וְהָיוּ אוֹחֲזִים בְּטַמְאָה
כְּאִשָּׁה הַזֹּאת כְּשֶׁהָיָא יוֹשֶׁבֶת בֵּימֵי טַמְאָתָהּ. אַחֵר
שֶׁנִּמְלְאוּ, נִכְנְסוּ בַּחֲלָק הַקָּדוֹשׁ, שֶׁנִּקְרָא בְרִית. כִּיּוֹן
שֶׁנֶּאֱחָזְזוּ בּוֹ, פָּסְקָה מֵהֶם הַטַּמְאָה, כְּאִשָּׁה הַזֹּאת
שֶׁפּוֹסְקִים מִמָּנָה דְּמִי טַמְאָתָהּ. אַחֵר שֶׁפָּסְקוּ
מִמָּנָה, מַה כָּתוּב? (ויקרא טו) וּסְפָרָה לָהּ שִׁבְעַת
יָמִים. אֵיךְ כָּאן, כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ בַּחֲלָק הַקָּדוֹשׁ,
פָּסְקָה מֵהֶם טַמְאָה, וְאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
מִכָּאן וְהִלָּאָה חֲשִׁבּוֹן לְטַהָרָהּ.

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם, לָכֶם דּוֹקָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּסְפַרְהָ לָהּ שִׁבְעַת יָמִים. לָהּ – לַעֲצֻמָּהּ. אַף כָּאֵן לָכֶם – לַעֲצֻמְכֶם. וְלָמָּה? כְּדִי לְהִטָּהֵר בְּמִים קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, וְאַחֵר כֶּךָ לְהִתְחַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ וּלְקַבֵּל תּוֹרָה.

שֵׁם וּסְפַרְהָ לָהּ שִׁבְעַת יָמִים, כָּאֵן שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת. לָמָּה שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת? כְּדִי לְזָכוֹת לְהִטָּהֵר בְּמִים שֶׁל אוֹתוֹ נִהָר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, וְנִקְרָא מִים חַיִּים. וְאוֹתוֹ הַנֶּהָר, שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ. וְעַל כֵּן שִׁבְעַת שָׁבָתוֹת וְדַאי, כְּדִי לְזָכוֹת בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲשֶׁה טַהֲרָתָהּ בְּלִילָה לְשִׁמְשׁ עִם בַּעֲלָהּ.

כֶּךָ כָּתוּב, וּבִרְדַּת הַטֵּל עַל הַמַּחֲנֶה לַיְלָה. עַל הַמַּחֲנֶה כָּתוּב, וְלֹא כָּתוּב וּבִרְדַּת הַטֵּל לַיְלָה, אֲלֹא עַל הַמַּחֲנֶה, מִשּׁוּם שִׁיּוּרֵד מֵאוֹתָהּ נִקְדָּה עַל אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁנִּקְרְאוּ מַחֲנֶה, וּמִתְחַבֵּרֶת עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמִתִּי יוֹרֵד הַטֵּל הַזֶּה? כְּשֶׁקָּרְבוּ יִשְׂרָאֵל לְהָר סִינַי, אָז יָרַד אוֹתוֹ הַטֵּל בְּשִׁלְמוֹת, וְנִטְהָרוּ וּפִסְקָה זֶה־מִתָּם מֵהֶם, וְהִתְחַבְּרוּ עִם הַמֶּלֶךְ וְעִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּקְבְּלוּ תּוֹרָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן, וְדַאי כָּל הַנִּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם, לְהִטָּהֵר וּלְרַחֵץ, וְהַכֵּל נִקְשְׁרוּ (הַתְּקַדְּשׁוּ) וְהִתְחַבְּרוּ עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

בא ראה, כל אדם שאינו מונה חשבון זה, אותן שבע שבתות תמימות, לזכות לטהרה הזו, לא נקרא טהור, ואינו בכלל של טהור, ואינו כדאי להיות לו חלק בתורה. ומי שמגיע טהור ליום הזה והחשבון לא נאכד ממנו, כשמגיע ללילה הזה צריך לו לעסק בתורה, ולהתחבר עמה, ולשמר טהרה עליונה שמגיעה עליו באותו הלילה, ונטהר.

ולמדנו, שהתורה שצריך לו לעסק בלילה הזה – תורה שבעל פה, כדי שיטהרו (שיתדבק) כאחד ממעין הנחל העמק. אחר כך ביום הזה תבא תורה שבכתב, ויתחבר (בהם) עמה, וימצאו כאחד בזווג אחד למעלה. אז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיה וגו'.

ועל כן חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה ואומרים: נביא את הירשה הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל עליהם, ובאה להזדוג עם המלך, ושניהם מתעטרים על ראשם של אותם שזוכים לזה.

רבי שמעון כן אמר, בשעה שמתכנסים החברים בלילה הזה אליו, נבא לתקן את תכשיטי הכלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטיה ובתקונייה אל המלך כראוי. אשרי חלקם של החברים כשיבקש המלך את הגבירה, מי תקן תכשיטיה והאיר את העטרת שלה ושם את תקונייה. ואין לה בעולם מי שיודע לתקן את תכשיטי הכלה, אלא החברים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

בא ראה, החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לכלה, ומעטרים אותה בעטרה שלה אל המלך. ומי מתקין למלך בלילה הזה להמצא עם הכלה, להזדווג עם הגבירה? הנהר הקדוש העמק של כל הנהרות, האם העליונה. זהו שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את הגבירה ואת אותם שנמצאים עמה. למלך שהיה לו בן יחיד, בא לזווג אותו עם הגבירה העליונה. מה עשתה אמו כל אותו הלילה? נכנסה לבית גנוזיה, הוציאה עטרה עליונה עם שבעים אבנים יקרות סביבה ועטרה

אותו. הוציאה כלי מילת והלבישה אותו, ותקנה אותו בתקוני מלכים.

אחר כך נכנסה לבית הפלה, ראתה את עלמותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבושיה ואת תכשיטיה לתקן אותה. אמרה להן: הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים, וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים לטהר את כלתי, שתבא כלתי, הגבירה של בני, ועלמותיה, ויטהרו באותו מקום שהתקנתי באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי. אחר כך תקנו אותה בתכשיטיה, הלבישו אותה את לבושיה, עטרו אותה בעטרה שלה. למחר כשיבא בני להזדוג עם הגבירה, יתקן היכל לכלם, וימצא את מדורו עמכם כאחד.

כך המלך הקדוש והגבירה והחברים כמו זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל. נמצא שהמלך העליון והגבירה והחברים, מדורם כאחד, ואין נפרדים לעולמים. זהו שכתוב, ה' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופעל צדק. מי הוא פעל צדק? אלא אלו שמתקנים את הגבירה עם

תְּכַשִּׁיטֶיהָ, בְּלְבוּשֶׁיהָ, וּבְעֶטְרָה שְׁלָהּ. וְכָל אֶחָד
נִקְרָא פּוֹעֵל צֶדֶק.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אֲלֵמָּלָא לֹא זָכִיתִי בְּעוֹלָם אָלָא
לְשִׁמְעַ אֶת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ – דִּי לִי. אֲשֶׁרִי
חָלַקְתָּ שֶׁל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים אֶת
דְּרָכֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שְׂרָצוֹנָם בַּתּוֹרָה, עָלֵיהֶם
כָּתוּב (תהלים צא) כִּי בִי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהּ. וְכָתוּב
אֲחֻלָּצָהּ וְאֶכְבְּדָהּ.

רַעֲיָא מִהֵימָנָא

וּסְפָרְתָם לָכֵם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'. מִצֻּה זֶה
לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֵמֶר הָרִי בְּאַרְנוֹ. וְסוּד
זֶה – יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׁנִטְהָרוּ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח
וַיֵּצְאוּ מִן הַטְּמֵאָה, לֹא הָיוּ שְׁלָמִים וְטָהוּרִים
כָּרְאוּ. וְעַל כֵּן אֵין הָלֵל גָּמוּר בִּימֵי הַפֶּסַח, שְׂעֵד
עֲכָשׁוּ לֹא הִשְׁתַּלְּמוּ כְּרְאוּ.

כְּמוֹ אֲשֶׁה שְׂיוֹצֵאת מִטְּמֵאָה, וְכִיּוֹן שְׂיִצְאָהּ, מִשֵּׁם
וְהִלָּאָהּ, וְסִפְרָהּ לָהּ. אֵף כָּאֵן יִשְׂרָאֵל
כְּשִׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ מִטְּמֵאָה, וְעָשׂוּ פֶסַח
לֶאֱכֹל בְּשִׁלְחַן אֲבִיָּהֶם, וּמִשֵּׁם וְהִלָּאָהּ יַעֲשׂוּ
חֲשָׁבוֹן לְקָרֵב אֲשֶׁה לְבַעֲלָהּ, לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ,
וְאוֹתָם חֲמָשִׁים יָמִים שֶׁל טְהָרָה לְהַכְנִס לְסוּד

הָעוֹלָם הַבָּא, וּלְקַבֵּל תּוֹרָה, וּלְקָרֵב אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ.
וּמִשּׁוּם שֶׁהַיָּמִים הֵלְלוּ יָמִים שֶׁל עוֹלָם הַזָּכֶר, לֹא
נִמְסַר חֲשַׁבּוֹן זֶה אֶלָּא לַגָּבְרִים לְבָדִם. וְלִכֵּן
חֲשַׁבּוֹן זֶה הוּא בַּעֲמִידָה, וְדִבְרֵי הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן
בִּישִׁיבָה, וְלֹא בַּעֲמִידָה. וְסוּד זֶה, תַּפְּלַת הָעַמִּידָה
וּתַפְּלָה שֶׁל מִישָׁב.

וְהַחֲמִשִּׁים הֵלְלוּ הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעִי, כָּלֵל
הַפָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהָרִי בְיוֹם
הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד תּוֹרָה מִמֶּשׁ. וְאֵלּוּ הֵם חֲמִשִּׁים
יָמִים שָׁבוּ שְׁמִטָּה וְיוֹבֵל. וְאִם תֹּאמַר, חֲמִשִּׁים?
הָרִי הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעִי! אֶחָד הוּא טָמִיר, וְהָעוֹלָם
נִסְמָךְ עָלָיו. וּבָאוּתוֹ יוֹם הַחֲמִשִּׁים הַתְּגָלָה הַטָּמִיר
וְהַתְּכֻסָּה (וְנִמְצָא) בּוֹ, כְּמוֹ מֶלֶךְ שֶׁבָּא לְבֵית שׁוֹשְׁבֵינוֹ
וְנִמְצָא שָׁם, אֵף כָּאֵן יוֹם הַחֲמִשִּׁים, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ
אֵת הַסוּד הַזֶּה.

הַמִּצְוָה (ל"ג) שְׁאַחֲרֵי זֶה, לַעֲשׂוֹת חַג שְׁבוּעוֹת,
שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז) וְעָשִׂיתָ חַג שְׁבָעוֹת לַה'
אֱלֹהֶיךָ. שְׁבוּעוֹת – עַל שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְסוּד
חֲמִשִּׁים הַיָּמִים, שֶׁהֵם שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת, וּבְקֶרֶן
הָעֶמֶר הַתְּבִטֵּל יֵצֵר הָרָע, שְׁבוּרַח מֵאֲשֶׁת חֵיל.
וּכְשֶׁשָּׁם לֹא נִקְרַב, מִתְּדַבְּקִים יִשְׂרָאֵל עִם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְּבַטֵּל מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה.

ומשום כִּי נִקְרָא בְּגוֹן זֶה עֲצָרָת, שִׁישׁ בּו
בטול יֵצֵר הָרַע, וְעַל כֵּן לֹא כָתוּב בּו
חֲטָאת כְּמוֹ שָׁאֵר הַזְּמַנִּים שֶׁכָּתוּב בָּהֶם חֲטָאת
(לה'). וְאִזּוּ כָּל הָאוֹרוֹת מִתְּכַנְּסִים לְאַשֶׁת חַיִּל,
וּמִשּׁוּם כִּי עֲצָרָת.

שְׁבָעוֹת, וְלֹא כָתוּב כְּמָה הֵם. אֲלֵא בְּכָל מְקוֹם
שֶׁנֶּאֱמַר סֵתָם, הַשֵּׁם גּוֹרֵם שֶׁהֵם מִן
שְׁבַע. וְכָתוּב (שם) שְׁבַעַה שְׁבַעַת תִּסְפֹּר לָךְ, לָמָּה
כָּתוּב שְׁבַעַת לְבַדּוֹ? אֲלֵא כִּי צָרִיךְ שְׁבָעוֹת סֵתָם,
לְהַכְלִיל מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁהֵרִי בְּכָל מְקוֹם שֶׁאֵלּוּ
מִתְעוֹרְרִים, אִף אֵלֶּה מִתְעוֹרְרִים עִמָּם. טָרֵם שֶׁהִיָּה
שְׁלֵמָה, לֹא הָיוּ מִתְגַּלִּים. כִּיּוֹן שֶׁבָּא שְׁלֵמָה, עָשָׂה
מֵהֶם פָּרֹט, שֶׁכָּתוּב שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים.
זֶהוּ פָּרֹט.

בְּזִמָּן אַחֵר בְּכָלֵל, שְׁבָעוֹת סֵתָם. וְלֹא צָרִיךְ
לְאָדָם אַחֵר לַעֲשׂוֹת מֵהֶם פָּרֹט, חוּץ
מִשְׁלֵמָה, מִשּׁוּם שֶׁהֵם שְׁבַעַת יָמִים שְׁלֵמָה, לֹא
מֵאִירִים בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁבָּא שְׁלֵמָה, וְאִזּוּ עֲמִדָּה
הַלְבָּנָה בְּהַשְׁלֵמָתָהּ בְּאוֹתָם שְׁבַעַת הַיָּמִים. וְכֵאֵן
חַג שְׁבָעוֹת סֵתָם, מִשּׁוּם שֶׁנִּכְלְלוּ תַּחְתּוֹנִים
בְּעֲלִיוֹנִים, וְלֹא הָאִירוּ כְּמוֹ הַיּוֹם שֶׁל שְׁלֵמָה.

מצוה (ל"ד) אחר זו – להקריב שתי הלחם.
 הרי בארנו, שתי הלחם – שתי
 שכינות, עליונה ותחתונה, והתחברו כאחד.
 לגביהם, שתי הלחם בשבת, שהוא מזון של
 אחד שנים של מעלה ומטה. ועל זה כתוב,
 שני העמר לאחד. לאחד ודאי, להתיחד
 במקום אחד אל אותו שנקרא אחד. ומי הוא?
 הקל קול יעקב, שהוא יורש מעלה ומטה שני
 לחמים כאחד. ומשום ששבת הוא סוד של
 מעלה ומטה, והכל הוא שבת, (נקראו) שני
 לחמים. (עד כאן)

מצוה אחר זו – להסדיר לחם ולבונה, להקריב
 עמר, שכתוב ועשיתם ביום הניפכם את
 העמר כבש תמים לעלה. וכן בשבועות להקריב
 שתי הלחם, וכך בכל הימים הטובים להקריב
 קרבן של מוספים. אלא ודאי בכל יום של
 מועדים צריך להקריב את הקרבן שלו. צריך
 להקריב עליו תוספת שיש לו, כמו תוספת כתבה
 ומתנה שמוסיף חתן לכלה. ושבת המלכה,
 שהיא כלה, בשבתות ובכל ימים טובים, צריכה
 תוספת, שהם מוספים של קרבנות, ומתנות, שהן
 מתנות כהנה.

ובשבעות שהוא מתן תורה, שנתנו שני
 לוחות התורה מהצד של עץ
 החיים, צריך להקריב להם שתי הלחם, שהן
 ה"ה. ששני ימים של שבועות הם י"ו צריך
 להקריב להם שתי הלחם מאותן ה"ה, שזהו
 לחם של התורה, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי,
 ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

וזוהו מאכל אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א.
 (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם כי
 יקריב מכם קרבן לה'. עמר שעורים, מאכל
 בהמות, שהן חיות הקדש, שמהם צריך
 להקריב, זהו שכתוב מן הבהמה. אילם –
 מנגחים במשנה, באלו הפשטים. מן הבקר –
 פרים מנגחים במשנה, בחזק יתר. ומן הצאן –
 שאר העם, הקרבן שלהם תפלות, ועליהם נאמר
 (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

שבעלי קבלה ובעלי מדות הם מצד של עץ
 החיים. שאר העם מהצד של עץ טוב
 ורע, אסור והתר. ומשום כך מן הבהמה, מאכל
 שלהם עמר, לחם שעורים. וימד שש שערים
 וישת עליה – תורה שבעל פה של ששה סדרי
 משנה. אבל אלו של עץ החיים, שהם אדם,

הַתּוֹרָה שֶׁלָּהֶם הִיא לַחֲמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
זֶהוּ שִׁכְתוּב (משלי ט) לָכוּ לַחֲמוֹ בִלְחָמִי, וְהִינוּ שְׁתֵּי
הַלֶּחֶם. שֶׁמָּחוּ כָּל הַתַּנָּאִים וְהָאֲמוּרָאִים וְאָמְרוּ:
מִי עוֹמֵד לִפְנֵי סִינִי? (ע"כ רעיא מהימנא).

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח,
(שם פא) תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם
חֲגִינוּ. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב
אוֹתָם אֵלָיו מִכָּל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
וְהִתְרַצָּה בָּהֶם, וּמִמָּקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו.
זֶהוּ שִׁכְתוּב (יהושע כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם
כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּעֵבֶר הִנָּהוּ יֹשְׁבוּ
אַבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמָּקוֹם רְחוֹק
הִתְרַצָּה בָּהֶם וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, וְכָתוּב, וְאָקַח
אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הִנָּהוּ וְגו'.
בַּפְּסוּקִים הֵלְלוּ יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל לֹא
הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכָל שָׁפָן יְהוֹשֻׁעַ?

אַלֵּא כָּל הַתּוֹרָה נִסְתָּרָה וְנִגְלִית, כְּמוֹ שֶׁהֵשֵׁם
הַקָּדוֹשׁ נִסְתָּר וְנִגְלָה, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה
הִיא שֵׁם קָדוֹשׁ, וְעַל כֵּן הִיא נִסְתָּרָה וְנִגְלִית. אִם
יְהוֹשֻׁעַ וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים, לָמָּה כָּתוּב כֹּה אָמַר
ה'? אֵלֹא וְדַאי סֵתֵר הַדְּבָר – הַטּוֹב הָרַב שֶׁעָשָׂה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִתְרַצָּה בְּאַבוֹת,

וַעֲשֵׂה אוֹתָם מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה עֲלִיוְנָה לְכְבוֹדוֹ,
וְהוֹצִיא אוֹתָם מִתּוֹךְ נִהָר עֲלִיוֹן נִכְבֵּד קְדוּשׁ,
מְאֹר כָּל הַמְּאֹרוֹת, כְּדֵי שְׂיִתְעַטֵּר בָּהֶם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב, כֹּה אָמַר ה' בְּעֶבֶר הַנִּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם
מֵעוֹלָם. הַנִּהָר – אוֹתוֹ הַנִּהָר שְׁמֶכָּר וְנוֹדָע.

מֵעוֹלָם – מֶה הוּא רוֹצֶה כָּאן? אֵלָּא לְהִרְאוֹת
חֻכְמָה. מֵעֶבֶר הַנִּהָר מֵעוֹלָם, אֵלָּא אוֹתוֹ
נִהָר נִקְרָא עוֹלָם, וְעַל כֵּן בְּעֶבֶר הַנִּהָר יֵשְׁבוּ
אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, לְהִרְאוֹת הַטּוֹב וְהָאֱמֶת שְׁעָשָׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל. וְאִקָּח אֶת אֲבִיכֶם
אֶת אֲבִרְהָם מֵעֶבֶר הַנִּהָר. מֶה זֶה אוֹמֵר? אֵלָּא
אֲבִרְהָם לֹא נִדְּבַק בְּאוֹתוֹ נִהָר כְּמוֹ יִצְחָק שֶׁנִּדְּבַק
בּוֹ בְּצִדּוֹ לְהִתְחַזֵּק.

בֹּא רְאֵה, הַנִּהָר הַזֶּה, אֵף עַל גַּב שְׂאִינוֹ דִּין,
יוֹצֵאִים דִּינִים מִצִּדּוֹ וּמִתְחַזְּקִים בּוֹ.
וְכִשְׂיִצְחָק מִתְחַזֵּק (בְּדִינִי) בְּכִנּוּי, אֲזִי הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתְּחִתּוֹנִים מִתְּכַנְּסִים לְדִין, וְכִסָּא הַדִּין מִתְּתַקֵּן,
וְהַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא דִין וְדָן אֶת הָעוֹלָם.
אֲזִי, תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגִגּוֹ.
אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂיִוָּדְעִים לְסִלֵּק כִּסֵּא הַדִּין
וּלְתַקֵּן כִּסֵּא שֶׁל רַחֲמִים, וּבִמָּה? בְּשׁוֹפָר.

רבי אבא הִיה יושב לפני רבי שמעון. אמר לו, הרי פעמים רבות שאלתי על השופר הזה מה זה אומר, ועד כֵּאן לא התישבתי בו. אמר לו, הרי ודאי זהו ברור הדבר, שישראל צריכים ביום הדין ^(תזה) שופר ולא קֶרֶן, משום שֶקֶרֶן הרי נודע באיזה מקום היא, ולהדבק בדין איננו רוצים. אבל הרי שנינו, בדברים ובמעשים צריכים להראות ולהעיר דברים נסתרים.

בא ראה, כשאותו שופר עליון, שבו האור של הכל, מסתלק ולא מאיר לבנים, אזי מתעורר הדין, והכסאות מתקנים לבית הדין, וזה השופר, נקרא אילו של יצחק, תקפו של יצחק, תשבחת האבות, כשמתעלה אותו שופר גדול שאין מיניק את הבנים, אזי יצחק מתחזק, ומתתקן לדון את העולם.

וכשמתעורר השופר הזה וכשבני אדם שבים מחטאיהם, צריכים להשפיע קול שופר ממטה, ואותו קול עולה למעלה, אזי מתעורר שופר אחר עליון, ומעורר רחמים ומסתלק הדין. וצריכים להראות מעשה בשופר, לעורר שופר אחר, ולהוציא בשופר הזה למטה אותם קולות, להראות שכל אותם קולות

שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁכָלָם כָּלִילִים בָּאוּתוֹ שׁוֹפָר עֲלִיוֹן,
יִתְעוֹרְרוּ לְצֵאת.

וּבְקוֹלֹת הִלְלוּ שְׁלֹמֶטָה נוֹתְנִים יִשְׂרָאֵל כַּח
(לְרַחֲמִים מִלְמָטָה, וּמִתְעוֹרֵר הַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל) לְמַעְלָה,
וְעַל כֵּן צָרִיכִים לְזִמֵּן שׁוֹפָר בַּיּוֹם הַזֶּה וּלְעֲרוֹךְ
קוֹלוֹת, לְכוּן בּוֹ כְּדִי לְעוֹרֵר שׁוֹפָר אַחֵר, שְׁבוּ
כָּלִילִים הַקּוֹלוֹת לְמַעְלָה (וּלְסִדֵּר קוֹלוֹת בְּשׁוֹפָר).

סִדְרָה ראשונה – יוֹצֵא קוֹל וּמִתְעַטֵּר לְמַעְלָה,
עוֹלָה רְקִיעִים, וְנִבְקָע בֵּין הָרִים רָמִים,
וּמִגִּיעַ לְאַבְרָהָם וְשׁוֹרָה בְּרָאשׁוֹ וּמִתְעַטֵּר, וְהוּא
מִתְעוֹרֵר וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶּא. וּבִסְפָּר הָאֲגָדָה
שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַת שְׁאוֹתוֹ קוֹל רִאשׁוֹן עוֹלָה, מִתְעוֹרֵר
וּמִתְעַטֵּר אַבְרָהָם, וּמִתְקִין אֶת הַכֶּסֶּא, וּפּוֹקֵד עָלָיו
(אַבָּא וְאַמָּא) אַבָּא.

בִּינְתִים עוֹלָה הַשְּׁנִי, הַתְּקִיף (לְחַבֵּר) לְשִׁבְרָא אֶת
הַדִּינִים הַקָּשִׁים. וְזֶה הַסִּדֵּר הַשְּׁנִי, אוֹתוֹ
הַקּוֹל שׁוֹבֵר בְּכַחוֹ. וְאִז עוֹלָה, וְכָל הַדִּינִים
שִׁמְתְּעוֹרְרִים (שְׁנִקְרִים) לְפָנָיו נִשְׁבָּרִים, עַד שֶׁעוֹלָה
לְמִקְוָמוֹ שֶׁל יִצְחָק. כִּיּוֹן שִׁמְתְּעוֹרֵר יִצְחָק וְרוֹאֶה
אֶת אַבְרָהָם, מִתְקֵן אֶת הַכֶּסֶּא לְעֵמֶד לְפָנָיו. אִז
נִכְנַע, שׁוֹבֵר אֶת הַתְּקִיף הַקָּשֶׁה. וּבָזֶה צָרִיךְ מִי

שְׁתוּקָע לְכוּן הַלֵּב וְהַרְצוֹן, כְּדִי לְשַׁבֵּר הַכַּחַ
וְהַתְקַף שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פט)
אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאִי.
סְדְרָה שְׁלִישִׁית – יוֹצֵא קוֹל וְעוֹלָה, וּבּוֹקֵעַ כָּל
אוֹתָם רְקִיעִים, וּמַתְעוֹרְרִים רַחֲמִים,
וּמַגִּיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְרֹאשׁוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב
מַתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם מַתְתֵּקֵן בְּצַד הָאֲחֵר.
אֲזִי אוֹחֲזִים שְׁנֵיהֶם בִּיצְחָק, זֶה מַצֵּד זֶה וְזֶה מַצֵּד
זֶה, וְלֹא יְכוּלִים הַתְקַף שְׁלוֹ לְצִאת הַחוּצָה, וּשְׁלֹשׁ
הַסְּדְרוֹת הִלְלוּ הֵן סְדְרָה אַחַת.

סְדְרָה אַחֶרֶת – קוֹל יוֹצֵא וְעוֹלָה, וְנוֹטֵל אֶת
אַבְרָהָם מִמְּקוֹמוֹ, וּמַשְׁפִּיעַ אוֹתוֹ לְמַטָּה,
לְמָקוֹם שֶׁהַגְּבוּרוֹת שֶׁל יִצְחָק שׁוֹרִים שָׁם,
וּמַקְיָמִים אֶת אַבְרָהָם בְּתוֹכָם.

סְדְרָה שְׁנִיָּה – יוֹצֵא קוֹל שָׁבוֹר, לֹא חֲזָק כְּמוֹ
הָרֹאשׁוֹן. לֹא שֶׁחֲלָשׁ אוֹתוֹ קוֹל שְׁתַּקְעַ,
אֲלָא שְׁאוֹתוֹ קוֹל אֵינוֹ אֲצֵל יִצְחָק כְּבָרֹאשׁוֹנָה,
שֶׁשָׁם שׁוֹרָה הַתְקַף הַתְקִיף, אֲלָא רַק לְאוֹתָם בֵּית
דִּין שֶׁל מַעֲלָה שֶׁהֵם יוֹתֵר רַפִּים, וְכֻלָּם רוֹאִים אֶת
אַבְרָהָם אֲצֵלָם, וְנִכְנָעִים לְפָנָיו.

בֵּינֵיתִים סְדְרָה שְׁלִישִׁית – יוֹצֵא קוֹל וְעוֹלָה,
וּמַתְעִיטֵר בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וּמַשְׁפִּיעַ

אותו לְאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁאוֹתָן הַגְּבוּרוֹת שׁוֹרוֹת,
וְעוֹמֵד כְּנֶגֶדָן, אֲבָרָהֶם מֵצֵד זֶה וַיַּעֲקֹב מֵצֵד זֶה,
וְהֵם בְּאִמְצָע, וְאֵז כָּלֶם נִכְנָעִים וְנִמְצָאִים (וְשׁוֹכְכִים)
בְּמָקוֹמָם. וְאֵלּוּ כָלֶם סֵדֵר אַחֵר שְׁנִי.

סִדְרָה אַחֲרוֹנָה – שְׁצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם לְמָקוֹמָם
וּלְיֵשֶׁב (וּלְיִשָּׁר) בִּינֵיהֶם אֶת יִצְחָק כְּמָקֹדֶם,
מִשּׁוּם שֶׁזֶּה צָרִיךְ לְיִשָּׁר בְּמָקוֹמוֹ, וְלֹא יֵצֵא
בְּגְבוּרוֹתָיו הַחוּצָה, אֵז כָּל הַדֵּינִים נִכְנָעִים,
וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים.

על כֵּן צָרִיךְ לְכַנֵּן אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן בְּקוֹלוֹת הַלָּלוּ,
וּלְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה לִפְנֵי רַבּוֹנָם. אֵזִי כְּשִׁישְׂרָאֵל
מִתְקַנֵּים וּמִסְדְּרִים קוֹלוֹת בְּרָצוֹן הַלֵּב כְּרֹאוֹי
בְּשׁוֹפָר הַזֶּה, חוֹזֵר אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיוֹן. וְכִשְׁחוֹזֵר,
מְעִיט אֶת יַעֲקֹב, וְהַכֵּל נִתְקֵן. וְכִסָּא אַחֵר עוֹלָה,
וְאֵז נִמְצָאת שְׂמֻחָה בְּכָל, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְרַחֵם עַל הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שְׂיֻדָּעִים לְהִנָּהִיג וּלְמַשֵּׁךְ אֶת רַבּוֹנָם מִדִּין
לְרַחֲמִים, וּלְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל יְדֵיהֶם.

בא רֵאָה, כְּנֶגֶד זֶה נִפְתָּחִים שְׁלֹשָׁה סְפָרִים
בְּיוֹם זֶה, וְכִמוֹ שְׂרַחֲמִים מִתְעוֹרְרִים
וְהַדֵּינִים הַקָּשִׁים נִכְנָעִים וְנִכְנָסִים לְמָקוֹמָם – כֹּךְ

הוא לַמָּטָה כִּמּוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, הַדִּינִים הַקָּשִׁים
נִכְנָעִים וּמַעֲבָרִים מִן הָעוֹלָם. וּמִי הֵם? אֵלּוֹ
אוֹתָם רְשָׁעִים גְּמוּרִים, שֶׁהֵם דִּינִים קָשִׁים
שֶׁנִּכְנָעוּ וְהַעֲבִרוּ מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן נִכְתָּבִים
וְנִחַתְמִים וְכוּ'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי זֶהוּ בִּירוֹר
הַדָּבָר. בִּירוֹךְ הַרְחֵמֶן שֶׁשְּׂאֵלְתִי וְהִירוּחֲתִי אֶת
הַדְּבָרִים הַלָּלוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּתוּב זְכוֹרֹן תְּרוּעָה, עוֹשִׁים
זְכוֹרֹן, לְכוֹן אֶת הַלֵּב וְהִרְצוֹן. יִשְׂרָאֵל
עוֹשִׁים זְכוֹרֹן לַמָּטָה, בַּמָּה? בַּמַּעֲשֵׂה, כִּדִּי
שִׁיתְעוֹרֵר דָּבָר בָּאוֹתוֹ גִּזְוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב (תהלים פא) בַּכֶּסֶה לְיוֹם
חֲגִנּוֹ, שְׁמַתְכֶּסָּה בּוֹ הַלְבָּנָה. וְאִיךָ
מִתְכַּסֶּה? אֵלּא כְּשֶׁעוֹמֵד עֲנָן וְהַשֶּׁמֶשׁ אֵינוֹ
מֵאִיר, אֲזִי הַלְבָּנָה מִתְכַּסֶּה וְלֹא מֵאִירָה. וְעַל כֵּן
מִלְּפָנֶי עֲנָן הַשֶּׁמֶשׁ אֵינָה מֵאִירָה, כָּל שָׁכֵן
הַלְבָּנָה שְׁמַתְכֶּסָּה וְאֵינָה מֵאִירָה. וְעַל כֵּן בַּכֶּסֶה
לְיוֹם חֲגִנּוֹ, בַּה"א, שְׁמַתְכֶּסָּה הַלְבָּנָה. וּבַמָּה
מֵאִירָה? הַכֹּל בְּתִשְׁוֹבָה, וּבִקְוֹל שׁוֹפָר, שְׁכַתּוּב
אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה. אֲזִי – ה' בָּאוֹר פָּנֶיךָ
יִהְיֶה לְכוֹן.

רַעְיָא מְהִימָנָא

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ וְגו'. מִצְוָה זוֹ לְתַקַּע שׁוֹפָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, שִׁכְתוּב תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֻנוּ. וְהָרִי נִתְבָּאֵר. שֶׁזֶּהוּ יוֹם שֶׁבוּ מִתְכַּסֶּה הַלְבָנָה, וְהָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין. מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ הַמְּקַטְרֵג חוֹפֶה וּמְכַסֶּה וְנוֹעֵל אֶת הַפֶּתַח עַל הַמֶּלֶךְ, הַמְּקוֹם שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה לְתַבַּע דִּין עַל הָעוֹלָם.

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ נִתְּנָת רְשׁוֹת לְאוֹתוֹ הַמְּקַטְרֵג לְכַסּוֹת וּלְתַבַּע דִּין? אֵלָּא וְדָאֵי בִיד הַמְּקַטְרֵג הִזֶּה שֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַבַּע דִּין עַל כָּל הָעוֹלָם, וְשֵׁם לוֹ יוֹם יְדוּעַ לְתַבַּע לְפָנָיו אֶת כָּל דֵּינֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה אוֹתוֹ וְשֵׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו, שֶׁתְּהִיָּה יִרְאֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה וְשׁוֹרָה עַל הַכֹּל. וְסוּד זֶה – (קֹהֶלֶת א) וְהֶאֱלֹהִים עָשָׂה שִׁירָאוּ מִלְּפָנָיו. מָה עָשָׂה? עָשָׂה אֶת הַמְּקַטְרֵג הִזֶּה וְהִתְקִין אוֹתוֹ לְפָנָיו לְהִיּוֹת חֶרֶב שְׁנוּנָה עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכָל זֶה כְּדִי שִׁירָאוּ כָּל־מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶהוּ הַשּׁוֹטֵר שֶׁתּוֹבַע אֶת חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם, וְתּוֹבַע דִּין, וְתּוֹפֵס בְּנֵי אָדָם

והורג אותם, ומלקה אותם, הכל כפי שיוצא
מן הדין.

כמו אותו הממנה של בית הדין שלמטה,
שנתנה לו רשות להזכיר לפני בית הדין:
פלוני עשה כך, ופלוני עבר על כך. ולתבע
עליהם דין. ושנינו, נתנה רשות לאותו ממנה בית
דין לנעל על בית הדין את הפתח עד שיגזרו דין
על כל מה שהוא תובע, ואין רשות לבית הדין
לדחות אותו, משום (ישעיה סא) כי אני ה' אוהב
משפט. והוא רוצה שהעולם יעמד בדין,
ולהודיע שיש דין ויש דין.

כמו זה שם הקדוש ברוך הוא את זה לפניו,
שהוא תובע דין לפני המלך על כל בני
העולם, וביום הזה נתנת לו רשות לכסות את
פתח המלך, והלבנה מתכסה לפניו, עד שיגזר
הדין על כל בני העולם. ואף על גב שהכל גלוי
לפני הקדוש ברוך הוא, לא צריך אלא בדין.

הכל כגון אחד מעלה ומטה, התקין כסא דין
ביום הזה, והשוטר בא ותובע דין על כל
מעשי העולם, כל אחד ואחד כפי דרכו וכפי מה
שעשה, והעדים באים ומעידים על כל מעשי בני

הָעוֹלָם. וְאֵלּוּ הֵם עֵינֵי ה', שֶׁהֵם מְשׁוּטָטִים בְּכָל
הָעוֹלָם. וְכַמָּה הֵם עֵינֵי ה', שָׂאִין לָהֶם חֲשָׁבוֹן,
שְׁהוֹלָכִים וּמְשׁוּטָטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְרוֹאִים כָּל
מַעֲשֵׂי בְנֵי הָעוֹלָם.

אוי לְאוֹתָם שָׂאִינָם מְשַׁגְּיחִים וְלֹא מְסַתְּכָלִים
בְּמַעֲשֵׂיהֶם, שֶׁהָרִי לְגִבֵּיהֶם עוֹמְדִים הָעֵדִים
שֶׁל הַמֶּלֶךְ הִלְלוּ, וּמְשַׁגְּיחִים וְרוֹאִים אֶת כָּל מֶה
שֶׁהֵם עוֹשִׂים, וְאוֹמְרִים, שֶׁהָרִי הֵם עוֹלָם
וּמַעֲדִידִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַשּׁוֹטֵר הֵזָה עוֹמֵד לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ וְתוֹבֵעַ דִּין: פְּלוֹנִי עָבַר עַל דִּין, וּפְלוֹנִי
עָשָׂה כֶּךָ. וְהָרִי כָּאֵן עֲדִים. וְעַד שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא שׂוֹאֵל אוֹתָם, אֵין לָהֶם רְשׁוּת לְהַעֲיד, אֲזִי
הֵם עֲדִים שֶׁל הָעֵדוּת.

וְהַכֹּהֵן נִכְתָּב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּפֶתֶק. בְּבֵית הַמֶּלֶךְ יֵשׁ
הֵיכָל אֶחָד. הֵהִיכֵל הַזֶּה מְלֹא בָּאֵשׁ לְבָנָה,
וְהָאֵשׁ הַזֹּאת מִתְגַּלְגֶּלֶת בְּעָגוּל, וְהַשְּׂבִיבִים
לוֹהֲטִים, וְזֶה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. בְּתוֹךְ הֵהִיכָל
הַזֶּה יֵשׁ הֵיכָל אֶחָד מְלֹא אֵשׁ שְׁחוּרָה, שֶׁלֹּא
פּוֹסֵקֶת לְעוֹלָמִים. שְׁנֵי סוֹפְרִים עוֹמְדִים תָּמִיד
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. בִּשְׁעַת הַדִּין מְעִידִים כָּל הָעֵדִים
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. אוֹתָם עֲדִים נ"א סוֹפְרִים) נוֹטְלִים

מאותו עגול של אש לבנה, וכותבים עליו
באותה האש השחרה.

ואז המלך מעבב את הדין עד זמן ידוע, אולי
בין כך ובין כך יחזרו בתשובה. אם יחזרו
– נקרעים הפתקים. ואם לא – המלך יושב, וכל
אותם של בית הזכות עומדים לפניו, הכרוז קם
ומכריז: פלוני עשה כך, מי ילמד עליו זכות? אם
יש מי שילמד עליו זכות – יפה. ואם לא – הוא
נמסר לשוטר.

והכל יודע הקדוש ברוך הוא למה צריך את כל
זה? שלא כדי שלא יהיה פתחון פה לבני
העולם, אלא להראות שהכל עושה בדרך אמת,
ונות לפניו מי שנצל מן הדין. ואם תאמר, מנין
לנו? זה נמסר לחכמים. ואפלו למי שאין
יודעים, מי שרוצה להסתכל, ישגיח במה שהוא
בנגלה, וידע מה שהוא בנסתר, שהרי הכל בגון
אחד. כל מה שמנה הקדוש ברוך הוא בארץ,
הכל הוא כמו שלמעלה.

היום של ראש השנה הוא יום הדין, והמלך
יושב בכסא הדין, השוטר בא ומכסה את
פתח המלך ותובע דין. ואף על גב שהקדוש

בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סא)
 כִּי אֲנִי ה' אוֹהֵב מִשְׁפָּט, מְנַצַּחַת אֶהְבֵּת בְּנֵי אֶת
 אֶהְבֵּת הַדִּין. וּבִשְׁעָה שֶׁהַשּׁוֹטֵר קָם לְטַעַן דְּבָרִים
 עֲלֵיהֶם, הוּא מְצִוֶּה לְתַקֵּעַ בַּשּׁוֹפָר, כְּדִי לַעֲוֹרֵר
 רַחֲמִים מִלְּמָטָה לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר.

אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, כָּלּוֹל בָּאֵשׁ רוּחַ וּמִים, וְנִעֲשֶׂה
 מֵהֶם קוֹל אֶחָד, וּמִתְעוֹרֵר קוֹל אֶחָד
 לְמַעַלָּה. כְּשֶׁאוֹתוֹ הַקּוֹל מִתְעוֹרֵר מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה,
 אֲזִי כָּל הַטַּעֲנוֹת שֶׁטּוֹעֵן אוֹתוֹ מְקַטְרֵג מִתְעַרְבְּבוֹת.

בְּיוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹצֵא יִצְחָק לְבָדּוֹ, וְקוֹרֵא
 לַעֲשׂוֹ, לְהַטְעִים אוֹתוֹ תַּבְשִׁילִים שֶׁל כָּל
 הָעוֹלָם, כָּל אֶחָד כְּפִי דְרָכּוֹ, שֶׁהָרִי בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה
 (בראשית כז) וַתִּכְהֶינּוּ עֵינֵינוּ מִרְאֹת, שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מִי
 שֶׁחָשִׁין אֶת פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, וְנִפְרָד, וְשׁוֹכֵב עַל
 מִטַּת הַדִּין, וְקוֹרֵא לַעֲשׂוֹ וְאוֹמֵר, וְצוּדָה לִי צִידָה
 וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים, וְהִבִּיאָה לִּי.

וְרִבְקָה אֲמָרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנָה, אֶהוֹב נִפְשָׁה, הֵבֵן
 הָאֶהוֹב שֶׁנִּמְסַר לָהּ מִיוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם, וּמְצִוֶּה אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִתְעוֹרֵר בְּאוֹתָם
 מִטְעָמִים שָׁלוֹ. וַיַּעֲקֹב מִתְעוֹרֵר מִלְּמָטָה, מְלַבֵּשׁ
 בְּתַפְלוֹת וּבִבְקָשׁוֹת, וְהַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר

שְׁעוּלָה, וּמִתְעוֹרֵר יַעֲקֹב אֵלָיו, וְנִקְרַב עִמּוֹ, וַיִּגַּשׁ לוֹ וַיֹּאכַל, וְנִכְלָלִים זֶה עִם זֶה. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְלָל עִמּוֹ, וַיָּבֹא לוֹ יֵין, זֶה יֵין הַמְּשָׁמֵר, הַיֵּין שֶׁהוּא שְׂמֻחַת הַלֵּב, הַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַבֶּא. אַז – וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו, הַתְּפִלוֹת שְׁעוּלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת. וַיְבָרְכֵהוּ, נָח הֶרְגֵז וְשִׂמַּח הַלֵּב, וְהַכֹּל הוּא רַחֲמִים.

כִּיּוֹן שֶׁנִּכְלָל בְּיַעֲקֹב, כָּל אוֹתָם חִילוֹת וּגְבוּרוֹת שֶׁהָיוּ מְזַמְּנִים הַתְּפִזָּרוֹ, וְלֹא נִמְצְאוּ שָׁם. וַיִּשְׂרָאֵל יוֹצְאִים מִן הַדִּין בְּשִׂמְחָה וּבִבְרָכוֹת. וַיְהִי אַךְ יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֵת פָּנָיו יִצְחָק אָבִיו, בַּיּוֹם הַזֶּה, בְּשִׂמְחָה וּבִבְרָכוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וַעֲשׂוֹ אָחִיו בָּא מֵצִידוֹ, טוֹעֵן טַעֲנוֹת מִמַּעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מְטַעֲמִים, לְשׁוֹנוֹ חֲדָה לְטַעֵן טַעֲנוֹת. מְסֻדֵּר עֲדִים, וַיָּבֹא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר יָקָם אָבִי, יִתְעוֹרֵר עִם דֵּינָיו, וַיֹּאכַל כֶּמֶה מִמַּעֲשִׂים רָעִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם שֶׁמִּצָּאָתִי.

וַיִּיחָרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֻלָּה עַד מָאֵד, שֶׁהָרִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרִיד מִכָּל שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה. וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוֹא הוּא הַצֵּד צִיד, בְּכֶמֶה תְּפִלוֹת וּבִבְקָשׁוֹת, וְאָכַל מִכָּל בְּטָרָם תָּבוֹא וְאִבְרַכְהוּ גַם בְּרוּךְ יִהְיֶה. כְּשֶׁמַּעַ עָשׂוֹ אֶת דְּבָרֵי (יִצְחָק) אָבִיו וַיַּעַק צַעֲקָה גְּדֻלָּה וְגו', שֶׁרָאָה שֶׁהָרִי

צִידוֹ לֹא הָיָה כָּלוּם. עַד לְאַחַר שְׁאָמַר לוֹ, הִנֵּה
מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְגו', אֵלּוּ הַחֲזָקִים וְהַהֲמוֹנִים שֶׁל
שָׂאֵר הָעַמִּים, וְזֶה קָשָׁה לוֹ מְהֵלָּה. וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ
אֶת יַעֲקֹב, לְלַכֵּת אַחֲרָיו וּלְהַתְּגָרוֹת בּוֹ תָּמִיד.

וַיַּעֲקֹב הֵלֵךְ בְּאוֹתָם יָמִים שְׁבִין רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה לְיוֹם
הַכַּפּוּרִים, בָּרַח לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ. שָׁב
בְּתִשְׁבּוּבָה, וְשָׁם עֲצָמוּ בְּתַעֲנִית, עַד שֶׁבָּא רֹאשׁ
הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, אָז יוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁעֲשׂוֹ
בָּא, וְעָמּוּ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ, כָּלֵם מְקַטְרָגִים
מִזְמָנִים לְקַטְרֵג לָהֶם. מִיד – וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד
וַיֵּצֵר לוֹ, וְהִרְבֵּה בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת. (בראשית לב)
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי וְגו'.
עַד שֶׁנִּטַּל עֲצָה וָאָמַר, כִּי אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו
בְּמִנְחָה הַהִלָּכֶת לִפְנָי. וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְּיָדוֹ מִנְחָה
וְגו', עֲזִים מְאֹתִים וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחִלִּים
מְאֹתִים וְגו'.

גַּמְלִים וְגו', כִּךְ הוּא הֵצֵד שָׁלוֹ. גַּמְלִים הוּא
נָחַשׁ, כְּמִין גָּמֶל. בְּשַׁעַה שֶׁפָּתָה סִמָּא"ל
אֶת אָדָם, רָכַב עַל נָחַשׁ כְּמִין גָּמֶל. שְׁנִינוּ, מִי
שְׂרֻאָה גָּמֶל בְּחִלּוּמוֹ, מִיתָה נִקְנְסָה עָלָיו
מִלְמַעְלָה וְנִצּוֹל מִמֶּנָּה. וְהֵכֵל אֶחָד.

וְאִזְ חֲזַר עָשׂוּ לְאַפּוֹטְרוֹפּוֹס שֶׁל יַעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב לֹא רָצָה דַּבְּשׁוֹ וַעֲקֻצּוֹ. יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ. אִזְ – וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוּ לְדַרְכּוֹ. מָתִי? בִּשְׁעַת נִעִילָה, שֶׁהָרִי נִפְרָד מִן הָעַם הַקָּדוֹשׁ. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵב אֶת חֲטָאֵיהֶם וּמְכַפֵּר עֲלֵיהֶם. כִּיּוֹן שְׁאוֹתוֹ הַמְּקַטְרֵג הוֹלֵךְ עִם אוֹתוֹ דוֹרוֹן וְנִפְרָד מֵהֶם, רוֹצֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׂמְחָה עִם בָּנָיו. מָה כָּתוּב? וַיַּעֲקֹב נָסַע סְכָתָה וַיֵּבֶן לוֹ בֵּית וָגוֹ'. עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סְכוּת. כִּיּוֹן שִׁיּוֹשְׁבִים בְּסְכוּת, הָרִי נִצּוּלוֹ מִן הַמְּקַטְרֵג, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמֵחַ עִם בָּנָיו. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. (ע"כ רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום יא ניסן [יום 188 בשנה]

בֹּא רְאֵה, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְּכַסֶּה הַלְּבָנָה, וְלֹא מְאִירָה עַד בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ, כְּשֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל שָׁבִים בְּתִשְׁבּוּבָה, וְהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה שָׁבָה וּמְאִירָה לָּהּ. וְהַיּוֹם הַזֶּה אֶת אֹר הָאֵם נוֹטֵל, וְנִמְצָאת שְׂמִיחָה בְּכָל. וְעַל כֵּן כָּתוּב, יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא. יוֹם כְּפוּר הִיא צָרִיד לְהִיּוֹת! מָה זֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים? אֵלָּא מִשּׁוֹם שְׁשָׁנֵי מְאוֹרוֹת מְאִירִים כְּאַחַד. הַמְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן מְאִיר לְמְאוֹר הַתַּחְתּוֹן, וּבַיּוֹם הַזֶּה מְאִיר

מִהָאֹר הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא מֵאֹר הַשָּׁמֶשׁ, וּמִשּׁוּם כֶּף
כְּתוּב בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ.

רַבִּי אָבָא שָׁלַח לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, מָתִי הַזְּוֹג
שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ? שָׁלַח
לוֹ, (בְּרֵאשִׁית כ) וְגַם אָמְנָה אַחֲתִי בֵת אָבִי הִיא אֵךְ לֹא
בֵת אִמִּי וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה. הִתְרַגַּשׁ רַבִּי אָבָא, הָרִים
קוּלוֹ, בָּכָה וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי מְנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה, אוֹי
וְאֲבוֹי לְעוֹלָם כְּשֶׁתִּצָּא מִמֶּנּוּ! אוֹי לְדוֹר שֶׁיְּהִי
בְּעוֹלָם כְּשֶׁתִּסְתַּלַּק מֵהֶם וְיִשְׁאַרוּ יְתוּמִים מִמֶּךָ!
אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי אָבָא, זֶה שֶׁשָּׁלַח לְעֻמָּתְךָ,
מָה אָמַר?

אָמַר, וְדַאי שָׁאִין זְוֹג הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה אֶלָּא
בְּזִמָּן שְׁמַאִיר מִהָאֵב הָעֲלִיּוֹן, וּכְשֶׁנֶּאֱוָר
מִמֶּנּוּ, קוֹרְאִים לוֹ קָדֵשׁ, שְׁהָרִי מִבֵּית אָבָא זֶה
נוּטֵל, וְאֵז מַזְדַּוְּגִים כְּאַחַד, מִשּׁוּם שֶׁהַמֶּלֶךְ נִקְרָא
קָדֵשׁ, שְׁכְּתוּב (יִרְמְיָה כ) קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה', שֶׁנוּטֵל
מִמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קָדֵשׁ. אֵזִי אַחֲתִי בֵת אָבִי הוּא אֵךְ
לֹא בֵת אִמִּי, שְׁהָרִי מִבֵּית אָבָא הַשֵּׁם הַזֶּה, וְלֹא
מִבֵּית אִמָּא. וְעַל כֵּן וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה, לְהַזְדַּוֵּג
כְּאַחַד, בְּזִמָּן הַזֶּה וְלֹא בְּזִמָּן אַחֵר, בְּזִמָּן שֶׁנוּטֵלִים
מִבֵּית אָבָא, וְלֹא בְּזִמָּן שֶׁנוּטֵלִים מִבֵּית אִמָּא. וְיוֹם
הַכְּפוּרִים מוֹכִיחַ, שֶׁתִּשְׁמִישׁ הַמָּטָה אֶסוּר, מִשּׁוּם

שְׁאִין נִמְצָא זְווג, שְׁהָרִי מִבֵּית אִמָּא נוּטֵל, וְלֹא
מִבֵּית אָבֹא. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְדַאי אֲשָׁרִי הַדּוֹר
שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁרוּי בְּתוֹכוֹ. אֲשָׁרִי אוֹתָם
שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו כָּל יוֹם.

אָמַר רַבִּי אָבֹא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם, וְעָמַד
בְּדִין לְפָנָי אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה, וְקִבֵּל
אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ, אָדָם, אֵתָּה
תְּהִיָּה סִימָן לְבְנֵיךָ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, בַּיּוֹם הַזֶּה יַעֲמִדוּ
בְּדִין. אִם יִשׁוּבוּ, אָנִי אֶקְבֵּל אוֹתָם, וְאֶעֱמַד מִכֶּסֶּא
דִּין, וְאֶתִּישֵׁב עַל כֶּסֶּא רַחֲמִים וְאַרְחֵם עֲלֵיהֶם.
וְדוֹד אָמַר, (תהלים קד) אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלִי
תַּחֲנוּנָי. וְעַל זֶה כָּתוּב, (שם קל) כִּי עָמַךְ הִסְלִיחָה
לְמַעַן תִּנָּרֵא. וְכָתוּב, (שם לו) כִּי עָמַךְ מְקוֹר חַיִּים
בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר.

אָמַר בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים
הוּא מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם. רַבִּי חֲזִיָּא פָּתַח,
(שם לב) לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשָׁרִי נָשׁוּי פִּשְׁעַ כְּסוּי חֲטָאָה.
לְדוֹד מִשְׁכִּיל, הָרִי שְׁנִינוּ, בְּעֶשְׂרֵה מִיָּנִי זָמַר נִקְרָא
(נחמן) סֵפֶר תְּהִלִּים: בְּנִצּוֹחַ, בְּנִגּוּן, בְּמִשְׁכִּיל,
בְּמִכְתָּם, בְּמִזְמוֹר, בְּשִׁיר, בְּאֲשָׁרִי, בְּתַפְלָה,
בְּהוֹדָאָה, בְּהַלְלוּיָהּ. וְהַעֲלִיזוֹן מִכָּלֶם – הַלְלוּיָהּ,
וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

רַעִיָא מְהִימָנָא

מוצֵדָה זו, לְהַתְעֲנוֹת בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, לְהַכְנִיעַ אֶת
הַגּוֹף וְאֶת הַנֶּפֶשׁ, בְּסוּד שֶׁל חֲמָשָׁה
עֲנוּיִים שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים. שְׁהֲרִי
הַמְקַטְרֵג בָּא לְהַזְכִּיר אֶת חֲטֵאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר,
וְכֻלָּם בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה לִפְנֵי אֲבִיהֶם. הַכֹּל כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בַּכֶּמֶה מְקוֹמוֹת. (ע"כ רעיא מהימנא).

כָּאֵן מִשְׁכִּיל, מְקוֹמוֹ יָדוּעַ. מִהוּ מִשְׁכִּיל? מִיִּם
שֶׁמִּחְכְּמִים אֶת אוֹתָם שְׁשׁוֹתִים אוֹתָם,
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם (שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּאוֹתוֹ מְקוֹם) שֶׁנִּקְרָא מִשְׁכִּיל,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יז) מִשְׁכִּיל עַל דָּבָר יִמָּצֵא
טוֹב. וּמִשּׁוֹם שֶׁנִּקְרָא כֵּן, תְּלוּיָהּ בּוֹ סְלִיחָה,
חֲרוֹת הַחֲרִיּוֹת. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב אֲשֶׁרִי נָשׁוּי פֶּשַׁע
כְּסוּי חֲטָאָה.

מִה זֶה כְּסוּי חֲטָאָה? הֲרִי פִּרְשׁוּהָ, שֶׁהוּא כְּסוּי
מִבְּנֵי אָדָם אוֹתוֹ חֲטָא שֶׁחֲטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְהוֹדָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל (כְּסוּי
חֲטָאָה) בָּא רָאָה, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, וּמִתְחַיֵּב פַּעַם
אַחַת וּפַעַמִּים וְשֵׁשׁ וְלֹא חוֹזֵר בּוֹ, הֲרִי חֲטָאִיו
הֵם בְּגִלּוּי, וּמִפְּרָסְמִים אוֹתָם לְמַעַלָּה, וּמִפְּרָסְמִים
אוֹתָם לְמַטָּה. וְהַכְּרוֹזִים הוֹלְכִים לִפְנֵי
וּמַכְרִיזִים: הִסְתַּלְּקוּ מִסָּבִיב לִפְלוּנִי, נִזּוּף הוּא

מַאֲדוֹנוּ, נְזוּף הוּא לְמַעְלָה, נְזוּף הוּא לְמַטָּה, אוֹי לוֹ שְׁפָגַם אֶת דְּיוֹקָן רַבּוֹנוֹ! אוֹי לוֹ שְׁאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ! הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, (אִיּוֹב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאַרְץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ. וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רַבּוֹנוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל בַּעֲבוּדָתוֹ, וְהִזְדַּמֵּן לוֹ חֲטָא אֶחָד – הַכֹּל מְכַסִּים עָלָיו, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זֶה נִקְרָא כְּסוּי חֲטָאָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, עַד עַכְשָׁיו לֹא הִגַּעְתָּ לְעַקֵּר הַדְּבַר, וַיִּפָּה אִמְרָתָּה. וְזֶהוּ שְׁאִמְרוּ הַחֲבָרִים – יָפָה. אָבֵל אִם כֵּן, מְכַסֶּה חֲטָאָה הִיא צָרִיךְ לֵהִיּוֹת! מֵהוּ כְּסוּי חֲטָאָה?

אָלֵא שְׁנֵי דְבָרֵי חֲכָמָה יֵשׁ בּוֹ, וּשְׁנֵיהֶם כֵּן. אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינוּ, שְׁמַעְשִׁים טוֹבִים שְׁאָדָם עוֹשֶׂה בַּעוֹלָם הַזֶּה, עוֹשִׂים לוֹ בָּאוֹתוֹ הָעוֹלָם לְבוֹשׁ נִכְבָּד עֲלִיוֹן לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. וּכְשֶׁאָדָם מִתְקַן מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְגוֹבְרִים עָלָיו מַעֲשִׂים רָעִים, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַשְׁגִּיחַ בּוֹ, וּמַעֲשִׂיו הָרָעִים רַבִּים, וְהוּא רָשָׁע, שְׁנַמְצָא חוּטֵא לִפְנֵי אֲדוֹנוֹ, וְתוֹהָה עַל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה בְּרֵאשׁוֹנָה, הֵרִי נֶאֱבָד הוּא מִן הַכֹּל, מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם

הבא. מה עושה הקדוש ברוך הוא מאותן טובות שעשה החוטא הזה בראשונה?

אף הקדוש ברוך הוא, אף על גב שאותו רשע חוטא נאבד, אותן טובות וזכויות לא נאבדות. יש צדיק שהולך בדרכי המלך העליון ומתקין לבושי ממשיו, וטרם שהשלים את לבושי הסתלק – הקדוש ברוך הוא משלים לו מאותם המעשים שעשה (שאבד) הרשע החוטא הזה, ומשלים את לבושי שיתתקן בהם באותו עולם. זהו שכתוב (שם כז) יכין וצדיק ילבש. אותו חוטא התקין, והצדיק מתכסה ממה שהוא התקין. זהו שכתוב כסוי חטאה, (הכסוי הוא מזה החטאה, מתכסה מהחטאה) ועל כן לא כתוב מכסה, אלא כסוי. **ואחד**, שהתכסה אותו החטא של הצדיק הזה באותם שנקראים מצולות ים, שהרי מי שנופל במצולות ים, לא נמצא לעולמים, משום שהמים מכסים עליהם, (מהו המצולות ים?) כמו שנאמר (מיכה ז) ותשליך במצלות ים כל חטאתם. מי הם מצלות ים? אלא סוד נכבד הוא, והרי (בארה רבי שמעון אמר) באר אותו רבי שמעון ואמר, כל אותם שבאו מצד הקשה, ונאחזו במינים רעים, בכתרים התחתונים, כמו עזאזל ביום

הַכַּפּוּרִים, זֶה נִקְרָא מְצוּלוֹת יָם, כָּמוֹ פְּסֻלַּת
הַכֶּסֶף כְּשֶׁבוֹחֲנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב הָגוֹ
סִיגִים מִכֶּסֶף.

כִּי זֶה, הוּא מְאוֹתָם מְצוּלוֹת יָם, וְנִקְרָא מְצוּלוֹת
יָם, מְצוּלוֹת מְאוֹתוֹ יָם קְדוֹשׁ, מְצוּלוֹת –
זִהְמַת הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן כָּל אוֹתָם הַחֲטָאִים שֶׁל
יִשְׂרָאֵל שׁוֹרִים לְתוֹכוֹ (אֶלֶּל), וְהוּא מְקַבֵּל אוֹתָם,
וְנִשְׁאַבִּים לְתוֹכוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִקְרָא
חוּטָא. מָה זֶה חוּטָא? חֲסָרוֹן. וְעַל כֵּן הוּא
חֲסָרוֹן שֶׁל הַכֹּל, וְנוֹטֵל אֶת חֲסָרוֹן הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ.
בַּיּוֹם הַזֶּה יוֹרֵד מְצוּלוֹת הַיָּם הַזֶּה, זִהְמַת (הַכֶּסֶף)
הַנֶּפֶשׁ, וְנוֹטֵל זִהְמַת הַגּוּף. מִי הוּא זִהְמַת הַגּוּף?
זֶה אֵלּוֹ הַחֲטָאִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי יֵצֶר הָרָע
שֶׁנִּקְרָא מְזֵהָם מְנוּל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁנִינוּ, וְנָתַן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי
הַשְּׁעִירִם גִּרְלוֹת, אִם כִּי, כְּבוֹד הוּא שֶׁל
הַעֲזָאזֵל, רְאִיתָם עֶבֶד שֶׁזּוֹרֵק גּוּרְלוֹת עִם רְבוּנוֹ?!
דֶּרֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעֶבֶד אֵינוֹ נוֹטֵל אֶלָּא מָה שֶׁנוֹתֵן לוֹ
רְבוּנוֹ. אֲבָל מִשּׁוּם שֶׁסָּמָא"ל מְזַמֵּן בַּיּוֹם הַזֶּה עַל
מַלְשִׁינוֹת, וּכְדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ פְּתִחוֹן פֶּה, (בַּגּוּרֵל הַזֶּה
הוּא עוֹלָה בּוֹ) נוֹתְנִים לוֹ חֶלֶק בָּזֶה.

וְהַגּוֹרֵל הַזֶּה מַעְצָמוֹ הוּא שְׁעוּלָה בּוֹ. שְׁאָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יִצְחָק, דָּבָר עֲלִיּוֹן
 מִצָּאֵנוּ בַּגּוֹרֵל. בַּגּוֹרֵל שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ כָּתוּב בּוֹ, (במדבר
 כז) עַל פִּי הַגּוֹרֵל, עַל פִּי הַגּוֹרֵל וְדָאִי, שֶׁהוּא אָמַר:
 זֶה חֶלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה, זֶה שֶׁל בְּנֵימִין וְכוּ', וְכֵן
 כָּלָם. אַף כָּאן, כִּיּוֹן שֶׁהִכְהֵן שָׁם יָדָיו, אוֹתָם
 הַגּוֹרֵלוֹת מְדַלְּגִים וְעוֹלִים בְּיַד הַכֹּהֵן (וְעוֹלִים הַגּוֹרֵלוֹת
 בְּיַד הַכֹּהֵן, הֵם מְדַלְּגִים מִיָּדָיו) וְשׁוֹרִים בְּמִקְוָם. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב, וְהִשְׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל, עָלָה
 עָלָיו וְדָאִי.

וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא בְּכָל פַּעַם שֶׁמִּזְמָן הַמַּלְשִׁין
 וְנִתְּנָתָ לּוֹ רְשׁוּת, צְרִיכִים לָשִׁים כְּנִגְדּוֹ בְּמָה
 שִׁיתַּעֲסֹק וַיַּעֲזֹב אֶת יִשְׂרָאֵל. בַּיּוֹם הַזֶּה מִזְמָן
 הַמַּלְשִׁין לָרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב א)
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל הַשָּׁטָן מֵאִין תָּבֵא. וְהָרִי שְׁנִינוּ,
 מִשׁוּט בָּאָרֶץ, מָה זֶה? אֲלֵא זֶהוּ הַמַּלְשִׁין הַגָּדוֹל
 מִקְטָרָגָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְהָרִי הַתְּעוֹרְרוֹ הַחֲבָרִים, (שְׁנִידָאִי) בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְזַמְּנִים לַעֲבֹר בֵּין וְלִהְפָּרַע
 מִן הַמִּצְרִים, אָמַר: אֲנִי עֲבַרְתִּי בָּאָרֶץ הַקְדוּשָׁה,
 וְרֵאִיתִי שְׂאֵלָה לֹא רְאוּיִים לְהַכְנִס לְתוֹכָהּ. אִם
 אֶתָּה דֵּן דֵּין – הַדִּינִים שְׁלָהֶם כָּאן כְּמוֹ הַמִּצְרִים.

מה שונים אלו מאלו? או שימותו כלם כאחד, או שיחזרו כלם למצרים. ולא אתה הוא שאמרת, (בראשית טו) ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה? והרי לא עלו מחשבוננו אלא מאתים ועשר, ולא יותר.

אמר הקדוש ברוך הוא: מה אעשה? כאן צריכה השתדלות, להביא קרב כנגדו. אתן לו במה שיתעסק, ויעזב את בני, והרי נמצא במה שיתעסק. מיד אמר לו: השמת לבך אל עבדי איוב כי אין כמהו בארץ. מיד חלק לו המלשין בדברים, ויען השטן את ה' ויאמר החנם ירא איוב אלהים.

לרועה שרצה להעביר צאנו בנהר אחד. עבר זאב להתגרות בצאנו. הרועה היה חכם, אמר: מה אעשה, שבעוד שאני מעביר את הטלאים, הוא יתגרה בצאן? הרים עיניו וראה בין הצאן תיש אחד מאותם תישי הבר, שהיה גדול וחזק. אמר: אזורק זה כנגדו, ובעוד שמתגרים זה בזה, אעביר את כל הצאן וינצלו ממנו.

כך הקדוש ברוך הוא. אמר: ודאי תתיש הזה גדול אחד וחזק ואלים, אזורק כנגדו, ובעוד

שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק עִמּוֹ, יַעֲבִרוּ בְּנֵי, וְלֹא יִמָּצֵא קִטְגוֹר
עֲלֵיהֶם. מִיד – וַיֹּאמֶר ה' אֶל הַשָּׁטָן הֲשַׁמֶּת לְבָךְ.
עַד שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זָנַג אוֹתָם כְּאַחַד, שְׁכַתוֹב
הֵנוּ בִידֶךָ. בַּעוֹד שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בּוֹ, עֲזֹב אֶת
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִמָּצֵא מְקַטְרֵג אֲלֵיהֶם.

אָף כָּאֵן בַּיּוֹם הַזֶּה הַמְּלָשִׁין מְזַמְּן לְרַגֵּל אֶת
הָאָרֶץ, וְצָרִיכִים לְשַׁלַּח כְּנָגְדּוֹ בְּמָה
שִׁיתְעַסֵּק (בְּדִגְמָה שְׁלוֹ), וּבַעוֹד שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בּוֹ,
עוֹזֵב אֶת יִשְׂרָאֵל. וּמִשָּׁל אוֹמְרִים לְמַזְלִזֵּל שֶׁל בֵּית
הַמֶּלֶךְ: תֵּן לוֹ מַעַט יֵינ, וַיִּשְׁבַּחְךָ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וְאִם
לֹא, יֹאמֶר לְמֶלֶךְ דְּבוּר רָע. לְפַעֲמִים נוֹטְלִים אֶת
אוֹתוֹ דְּבוּר עֲלִיוֹנֵי בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה
בְּגִלְלוֹ דִּין.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, לְשׁוֹטָה שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, תֵּן
לוֹ יֵינ, וְאַחֵר כֶּךָ אָמַר לוֹ וְהִרְאָה לוֹ כָּל אוֹתָן
טַעֲוִיּוֹת שֶׁעָשִׂיתָ וְכָל אוֹתָן רָעוֹת, וְהוּא יָבֵא וַיִּשְׁבַּח
אוֹתָךְ, וַיֹּאמֶר שְׁלֹא נִמָּצֵא בְּעוֹלָם כְּמוֹתָךְ. אָף
כָּאֵן, הָרִי עוֹמֵד הַמְּלָשִׁין תָּמִיד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ,
יִשְׂרָאֵל נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַדּוּרוֹן הַזֶּה, וּבַדּוּרוֹן הַזֶּה
פֶּתַק לְכָל הָרָעוֹת וּלְכָל הַטַּעֲוִיּוֹת וּלְכָל הַחֲטָאִים
שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בָּא וּמִשְׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל,
וְנַעֲשֶׂה עֲלֵיהֶם סִנְגוֹר, וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְזִיר

אֶת הַכֹּל לְרֹאשׁ הָרָעִים שֶׁל עֲמוֹ, מְשׁוּם שְׁכָתוֹב
(משלי כה) כִּי גִחָלִים אֶתָּה חֲתָה עַל רֹאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹי לוֹ לָעַם שֶׁל עָשׂוּ בְשָׁעָה
שְׁשׁוּלְחִים אֶת הַשְּׁעִיר הַזֶּה לְאוֹתוֹ
הַמְלָשִׁין שֶׁמִּמֶּנָּה עָלֵיהֶם, שֶׁבִּגְלָלוּ בָּא לְשִׁבַּח אֶת
יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְזִיר אֶת כָּל
הַחֲטָאִים עַל רֹאשׁ עֲמוֹ, מְשׁוּם שְׁכָתוֹב (תהלים קא)
דִּבֶּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגֹד עֵינַי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
אִלְמָלָא הָיוּ יוֹדְעִים אֲמוֹת הָעוֹלָם מִהַשְּׁעִיר הַזֶּה,
לֹא מִשְׁאִירִים אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹם אֶחָד בְּעוֹלָם.

בֵּא רָאֵה, כָּל אוֹתוֹ יוֹם הוּא מִתְעַסֵּק עִם אוֹתוֹ
שְׁעִיר, וּמְשׁוּם כֵּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַפֵּר
לְיִשְׂרָאֵל וּמִטֵּהר אוֹתָם מִהַכֹּל, וְלֹא נִמְצְאָת
קְטִגוּרָיָה לְפָנָיו. אַחֵר כֵּךְ הוּא בָּא וּמִשְׁבִּיחַ אֶת
יִשְׂרָאֵל, וְאָז שׁוֹאֵל אוֹתוֹ, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמֶר ה'
אֵל הַשָּׁטָן מֵאִין תָּבֵא. מִשִּׁיב בְּתִשְׁבַּחְתָּם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְהַקְטִיגוּר נִעְשָׂה סְגִיגוּר וְהוֹלֵךְ לוֹ.

אִז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְשִׁבְעִים הַשָּׂרִים
שֶׁסָּבִיב הַכֶּסֶּא: רְאִיתֶם אֶת הַמְלָשִׁין הַזֶּה,
אֵיךְ עוֹמֵד עַל בְּנֵי תְּמִיד? (מסכמיים) הָרִי שְׁעִיר אֶחָד
שֶׁנִּמְצָא (שְׁשׁוּלַח) אֲצִלוֹ בְּפֶתֶק עִם כָּל חֲטָאֵיהֶם וְכָל

טְעִיּוֹתֵיהֶם, וְכָל מַה שֶּׁחָטְאוּ וַחֲבוּ לְפָנַי, וְהוּא קָבַל אוֹתָם. אָזִי כָּלִם מַסְכִּימִים שִׁיחֲזְרוּ אוֹתָם הַחֲטָאִים עַל עַמּוֹ.

רַבִּי אָבָא אָמַר, כָּל אוֹתָם עֲווֹנוֹת וַחֲטָאִים נִדְבָקִים בּוֹ, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִיכָה ז') וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חֲטָאתָם. וְאַחַר כֵּךְ כָּלִם חוֹזְרִים עַל רָאשֵׁי עַמּוֹ, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (וִיקְרָא טז) וְנִשָּׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה. בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר הַכֹּהֵן בַּעֲטֹרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהוּא עוֹמֵד בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וּמְכַפֵּר עָלָיו וְעַל בֵּיתוֹ, וְעַל הַכֹּהֲנִים, וְעַל הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

לְמַדְנּוּ, בַּשָּׁעָה שֶׁנִּכְנַס עִם דַּם הַפָּר, מִכּוֹן בְּרֹאשׁ הָאֱמוּנָה, וּמִזָּה בְּאַצְבָּעוֹ, כִּכְתוּב וְהִזָּה אֹתוֹ עַל הַכִּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכִּפֹּרֶת. וְאִיךְ עוֹשֶׂה? טוֹבֵל בְּרֹאשֵׁי (בְּדַבּוּק) הָאַצְבָּעוֹת, וּמִזָּה כְּמַצְלִיף בְּטַפּוֹת הָאַצְבָּע לְצַדֵּי הַטַּבּוֹר (הַשְּׁפוּע) (הַכִּפֹּרֶת), מִזָּה וּמִתְכַּוֵּן, וּמִתְחִיל לְמָנוֹת: אַחַת, אַחַת וְאַחַת. אַחַת לְבִדָּה, וְאַחַת שְׁכוּלָלָת הַכֹּל. אַחַת הַשֶּׁבַח שֶׁל הַכֹּל, הָאַחַת שֶׁהַכֹּל חוֹזְרִים כְּנִגּוּדָה, אַחַת הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל. אַחַר כֵּךְ אַחַת וְאַחַת, שֶׁהֵם שׁוֹרִים כְּאַחַד, בְּרָצוֹן וּבְאַחֻוּהָ, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים.

אַחַר שְׁמַגִּיעַ לְוָאֲחַת הַזֹּו, שֶׁהִיא אִם הַכֹּל, מִכָּאן
מִתְחִיל לְמִנּוֹת בְּזוּג, וּמוֹנָה וְאוֹמֵר: אַחַת
וּשְׁתֵּים, אַחַת וְשָׁלֹשׁ, אַחַת וְאַרְבַּע, אַחַת וְחֲמִשׁ,
אַחַת וְשֵׁשׁ, אַחַת וְשִׁבְעָה. כְּדִי לְמַשֵּׁךְ וּלְהַשְׁפִּיעַ
לְאַחַת הַזֹּו, שֶׁהִיא הָאֵם ^(הַיָּם) הָעֲלִיוֹנָה, בְּדֶרֶגוֹת
יְדוּעוֹת, לִפְתֹּר ^(לְנַהֵר לְאַמָּא) שֶׁל אִמָּא הַתַּחְתּוֹנָה,
וּלְהַמְשִׁיךְ נְהָרוֹת עֲמָקִים מִמְּקוֹמָם לִכְנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן בַּיּוֹם הַשְּׁנִי שְׁנֵי אוֹרוֹת מְאִירִים
בְּאַחַד, הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה מְאִירָה לָאֵם הַתַּחְתּוֹנָה,
וְעַל כֵּן כָּתוּב יוֹם הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׁרִשְׁרֵת אַחַת קְשׁוּרָה לְרַגְלִי
הַכֹּהֵן בְּשָׁעָה שֶׁהִיָּה נִכְנָס, שָׁאֵם יָמוֹת שָׁם,
יוֹצִיאֻהוּ מִבְּחוּץ. וּבִמָּה יוֹדְעִים? בְּאוֹתָהּ זְהוּרִית
נוֹדַע וְהִפֵּר, כְּשֶׁלֹּא נִהְפֹּךְ צָבָעוּ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
נוֹדַע שֶׁהַכֹּהֵן נִמְצָא בַּפָּנִים בַּחֲטָא. וְאִם יֵצֵא
בְּשָׁלוֹם, בְּזְהוּרִית יוֹדַע וִיכֹר, שֶׁיִּהְיֶה צָבָעוּ לְלֶבֶן,
אֲזִי שְׂמֻחָה הִיא בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים. וְאִם לֹא,
כֻּלָּם נִמְצְאוּ בְּצַעַר, וְהָיוּ כֻּלָּם יוֹדְעִים שֶׁלֹּא
הֵתְקַבְּלוּ תַּפְלוּתֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּיּוֹן שֶׁהִיָּה נִכְנָס, וְטַמְטַם אֶת
עֵינָיו שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל בָּמָה שֶׁלֹּא צָרִיךְ,
וְהִיָּה שׁוֹמֵעַ קוֹל כִּנְפֵי הַכְּרוּבִים מְזַמְרִים

וּמִשְׁבָּחִים, הָיָה יוֹדֵעַ הַכֹּהֵן שֶׁהַכֹּל הָיָה בְּשִׁמְחָה, וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם. וְעַם כָּל זֶה, בְּתַפְלָתוֹ הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהַמַּלְאָכִים יוֹצְאִים בְּשִׁמְחָה וּמִתְקַבְּלִים וּמִתְבָּרְכִים כָּרְאוּ, וְאֵז הָיָה שִׁמְחָה בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאל אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ, לָמָּה בַּמָּקוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַזֶּה תִּלְוִי וְלֹא בַּדְרָגָה אַחֶרֶת, שְׂרָאוּי הוּא לְהִיּוֹת בַּדְרָגָה שְׁשָׁם שׁוּרָה הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר מִהַכֹּל? אָמַר לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, כֵּן הוּא וּדְאִי, וַיִּפֶּה שְׁאֵלָתָּ.

בֵּא רָאָה, הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הַשָּׁאִיר אֶת הַיְכָלוֹ וּבֵיתוֹ בְּיַד הַגְּבִירָה, וְהַשָּׁאִיר אֶת בְּנָיו עִמָּה כְּדִי לְהַנְהִיגָם וּלְהַלְקוֹתָם וּלְשָׁרוֹת בְּתוֹכָם. שָׂאֵם זֻכִּים, הַגְּבִירָה נִכְנָסֶת בְּשִׁמְחָה וּבִכְבוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ. וְאֵם לֹא זֻכִּים, הִיא וְהֵם חוֹזְרִים לְגָלוּת. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלִּי יט) מְשִׁדָּד אֶב יִבְרִיחַ אֵם. וְכָתוּב (יִשְׁעִיָּה ג) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמָּכֶם.

וַיַּעַל כֵּן יֵשׁ יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה לְהַשְׁגִּיחַ בָּהֶם וּלְעֵין בָּהֶם. וּכְשֶׁמִּזְדַּמֵּן הַיּוֹם הַזֶּה, הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָל הַחֲרוּת בִּידֶיהָ, מִזְדַּמְּנֶת כְּנִגְדּוֹ לְהַסְתַּכֵּל בִּישְׂרָאֵל. וַיִּשְׂרָאֵל מִזְדַּרְזִים בַּיּוֹם הַזֶּה בְּכִמָּה

עבודות, בכמה תפלות, בכמה ענויים, כלם בזכות. ואז מזדמנת להם חרות, מהמקום שכל החרות בידיה של הגבירה. בני המלך בניה, שנפקדו בידיה, כלם זכאים, כלם בלי חטאים, בלי עוונות. אז מזדונגת (וכאשר מזדמן היום הזה וישראל הזדמנו ביום הזה בכמה עבודות, בכמה תפלות, בכמה ענויים – הכל בזכות. אז האם העליונה שכל החרות בידיה מזדמנת כנגדו להסתכל בישראל, ורואה את בני המלך בניה (בנה) שנפקדו בידיה של הגבירה, כלם זכאים בלי חטאים, בלי חובות, ואז מזמנת להם חרות ממקום שכל החרות בידיה של הגבירה, ואז הגבירה העליונה) למלך באור, בשמחה, בשלמות, ברצון. שהרי גדלה בנים למלך העליון כראוי.

וכשביום הזה אינם נמצאים כראוי – אוי להם!
 אוי לשלוחיהם! אוי שהרי הגבירה התרחקה מן המלך, והאם העליונה מסתלקת, ולא יוצאת ממנו חרות לעולמים. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא למד אותם את דרכיו כדי להנצל מן הדין, וימצאו צדיקים לפניו. זהו שכתוב (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. וכתוב (יחזקאל לז) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם וגו'.

וּבַחֲמִישָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. רַבִּי
 יוֹסִי שָׁאֵל אֶת רַבִּי אֲבָא. אָמַר לוֹ,
 הַחֲמִישֶׁה עָשָׂר יוֹם הַלָּלוּ, מָה הֵם אוֹמְרִים?
 אָמַר לוֹ, וְדַאי זֶהוּ סוּד נִכְבָּד. בֹּא רֵא, בֵּין
 לְמַעֲלָה בֵּין לְמַטָּה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּדַרְכּוֹ
 נוֹסֵעַ, וּבְדַרְכּוֹ יוֹשֵׁב, וּבְדַרְכּוֹ מִתְעוֹרֵר וְעוֹשֶׂה
 מַה שְּׁעוֹשֶׂה. הָעָשׂוֹר הַזֶּה הֵם מְכַנְּסִת יִשְׂרָאֵל.
 וְהַיּוֹם הָעֲשִׁירִי עוֹמֵד בְּעֲשִׁירִי. וְעַל כֵּן, (שְׁמוֹת יב)
 בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית
 וְגו'. וְהַיּוֹם הַזֶּה הוּא שְׁלָה. וַחֲמִשָּׁה יָמִים
 אַחֲרֵיהֶם הוּא שֶׁל הַמֶּלֶךְ, הַיּוֹם שֶׁבֹא עָלֶיהָ. שְׁהָרִי
 הַחֲמִישִׁי, בּוֹ יוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ בְּכֶסֶּא. וּבְכָל מָקוֹם
 בְּעָשׂוֹר, הוּא שֶׁל הַגְּבִירָה. חֲמִשָּׁה עָלֵיהֶם, שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ הוּא (אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעָלֶיהָ מְשׁוּם שֶׁהִדְרָגָה הַחֲמִישִׁית בָּהּ יוֹשֵׁב
 הַמֶּלֶךְ בְּכֶסֶּא, וּבְכָל מָקוֹם וְכו'). אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁבֹא עָלֶיהָ,
 שְׁהָרִי הַחֲמִישִׁי, בּוֹ יוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ בַּשַּׁעַר.
וּבִכָּל מָקוֹם בְּעָשׂוֹר, הוּא שֶׁל הַגְּבִירָה. חֲמִשָּׁה
עָלֵיהֶם, שֶׁל הַמֶּלֶךְ הוּא, אוֹתוֹ יוֹם שֶׁבֹא
עָלֶיהָ. מְשׁוּם כֵּן חֲמִשָּׁה יָמִים מִהַחֹדֶשׁ לַתּוֹרָה.
וְאִם תֹּאמַר שְׁבִיעִי, בְּזִמָּן שֶׁשְׁנֵי אָבוֹת נִמְצְאִים בּוֹ,
שְׁהָרִי הַמֶּלֶךְ בָּהֶם, וְאִזּוֹ מִתְעַטֵּר בְּכָל. וְדַבֵּר אֶחָד
שְׁבִיעִי וַחֲמִישִׁי.

בא רָאָה, הַחֲמִישִׁי הוּא שְׁלוֹ וַדַּאי, כְּמוֹ
שְׁנַת־בָּאָר, וְאִזּוּ מֵאִיר הָאֵב לָאֵם, וּמֵאִירִים
מִמֶּנָּה חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים לְהֵאִיר לַחֲמִישִׁי. וְאֵם
תֹּאמַר הַשְּׂבִיעִי, מִשּׁוּם שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּשְׁלֹמֹת שֶׁל
הָאֲבוֹת, וְעֵטְרָה יוֹרֵשׁ מִהַשְּׂבִיעִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שיר
א) צִאֲיָנָה וּרְאִינָה בָנוֹת צִיּוֹן. וְעַל זֶה בַּשְּׂבִיעִי הוּא
הַיּוֹם שֶׁמַּעֲטָר הַמֶּלֶךְ בַּעֲטָרְתּוֹ, וְאִזּוּ יוֹרֵשׁ הַמֶּלֶךְ
אֶת הָאֵב וְאֶת הָאֵם, שֶׁמִּזְדוֹגִים כְּאַחֵד. וְעַל כֵּן
הַכֹּל תִּלּוּי בְּאַחֵד.

וּבַחֲמִישָׁה עֶשֶׂר יוֹם. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (במדבר כא)
וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עָרֹד. שְׁנִינוּ,
שֶׁלֹשׁ מִתְּנוֹת עֲלִיוֹנוֹת הַזְדַּמְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
שְׁלֹשָׁה אַחִים: מֹשֶׁה, אֶהֱרֹן וּמֹרְיָם. מִן – בְּזִכּוֹת
מֹשֶׁה. עֲנִי כְבוֹד – בְּזִכּוֹת אֶהֱרֹן. בָּאָר – בְּזִכּוֹת
מֹרְיָם. וְכֻלָּם אַחוּזִים לְמַעְלָה. מִן בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה,
שֶׁכָּתוּב (שמות טז) הִנְנִי מִמָּטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם (דוֹקָא) – זֶה מֹשֶׁה.

עֲנִי כְבוֹד בְּזִכּוֹת אֶהֱרֹן, שֶׁכָּתוּב (במדבר יד) אֲשֶׁר
עֵין בַּעֲיִן (אֶהֱרֹן) נִרְאָה אֶתָּה ה' וְגו', וְכָתוּב
(ויקרא טז) וְכִסֵּה עֲנַן הַקִּטְרֶת. מִה לְמַעְלָה שְׂבָעָה,
אֵף כָּאֵן גַּם שְׂבָעָה, שֶׁהָרִי בַקִּטְרֶת שְׂבָעָה עֲנָנִים
נִקְשְׂרִים כְּאַחֵד (וְעוֹד). וְאֶהֱרֹן הוּא רֹאשׁ לְכָל

שְׁבַעַת הָעֲנָנִים, וְהוּא קוֹשֵׁר אֶת שֵׁשֶׁת הָאֲחֵרִים
עֲמוּ בְּכָל יוֹם.

בְּאֵר בְּזִכּוֹת מְרִים, שֶׁהָרִי הָיָא וְדָאִי נִקְרָאת בְּאֵר.
וּבִסְפָּר הָאֲגָדָה, (שמות ב) וַתִּתְּצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק
לְדַעַה וְגו' – זוּהִי בְּאֵר מִיָּם חַיִּים, וְהַכֹּל קָשֶׁר
אַחַד. מִתָּה מְרִים – הִסְתַּלֵּקָה הַבְּאֵר, שְׁכָתוֹב
(במדבר ב) וְלֹא הָיָה מַיִם לַעֲדָה. וּבִאֲוֹתָהּ שָׁעָה רָצְתָה
בְּאֵר אַחֲרֵת לְהִסְתַּלֵּק, שֶׁהִיָּתָה מְצוּיָה עִם יִשְׂרָאֵל.
כְּשֶׁרָאָתָה שְׂשָׂה עֲנָנִים שֶׁהָיוּ קְשׁוּרִים עָלֶיהָ,
נִקְשְׁרָה הִיא בָּהֶם.

מֵת אֶהְרֶן, הִסְתַּלֵּקוּ אוֹתָם עֲנָנִים וְהִסְתַּלֵּק עֲנָן
הַבְּאֵר עִמָּהֶם. בָּא מֹשֶׁה, הִחֲזִיר אוֹתָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים סח) עָלִיתִי לְמָרוֹם שְׁבִיתִי שְׁבִי לְקַחֲתָ
מִתְּנוֹת בְּאָדָם. לְקַחֲתָ מִתְּנוֹת וְדָאִי, אוֹתָן מִתְּנוֹת
שֶׁהָיוּ בְּרָאשׁוֹנָה – בְּאֵר וְעֲנָנִים.

בְּאֵר – זֶה בְּאֵרוֹ שֶׁל יִצְחָק. עֲנָנִים – אֵלוֹ הָעֲנָנִים
שֶׁל אֶהְרֶן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִפְּנֵי מָה זָכָה
אֶהְרֶן לָזֶה? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא קְשׁוּר בְּעֲנָנִים (רֹאשׁ לְעֲנָנִים),
וְהוּא נִקְשֵׁר כָּל יוֹם וְיוֹם לְכֹלָם כְּאַחַד, שְׁכָלָם
מִתְּבָרְכִים עַל יָדוֹ.

בֹּא רֹאֵה, עַל כָּל חֹסֵד שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עִם יִשְׂרָאֵל, קָשֶׁר עִמָּם שְׁבַעַה עֲנָנִים

נִכְבָּדִים, וְקָשָׁר אוֹתָם עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי
הָעֵנָן שָׁלָה נִקְשָׁר עִם שִׁשָּׁה אַחֲרִים. וְעַם כָּל
הַשְּׁבָעָה הָלְכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. מָה הִטְעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכָּלֶם הֵם הִקְשָׁר שֶׁל הָאֱמוּנָה, וְעַל זֶה
בִּסְכַּת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים. מָה זֶה אוֹמֵר? מִשּׁוּם
שֶׁכָּתוּב (שיר ב) בְּצִלּוֹ חֲמִידָתִי וַיִּשְׁבַּתִּי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק
לֶחֶמֶי. וְצָרִיךְ אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ שְׂיוֹשֵׁב
תַּחַת צֵל הָאֱמוּנָה.

בא רָאָה, כָּל אוֹתָן הַשָּׁנִים שֶׁעָמַד אֶהְרֹן, הָיוּ
יִשְׂרָאֵל בְּצֵל הָאֱמוּנָה תַּחַת הָעֲנָנִים הַלָּלוּ.
אֲחֵר שְׁמַת אֶהְרֹן, הִסְתַּלַּק עָנָן אֶחָד, שֶׁהוּא הַיָּמִין
שֶׁל הַכֹּל. וּכְשֶׁזֶּה הִסְתַּלַּק, הִסְתַּלְּקוּ כָּל הַשָּׂאָר
עִמּוֹ (עֲנָנִים) וְנִרְאוּ כָלֶם בַּחֲסָרוֹן. וְהָרִי פִּרְשִׁיָּה,
שֶׁכָּתוּב (במדבר כא) וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹועַ אֶהְרֹן.
אֵל תִּקְרִי וַיִּרְאוּ אֶלָּא וַיִּירְאוּ. מִיָּד – וַיִּשְׁמַע
הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַרְדַּי יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ
הָאֲתָרִים. שָׁמַע שֶׁהִסְתַּלְּקוּ אוֹתָם הָעֲנָנִים, וַיִּמַּת
הַתִּיר הַגָּדוֹל שֶׁכָּל אוֹתָם הָעֲנָנִים נִקְשְׁרוּ עִמּוֹ.

אמר רַבִּי יִצְחָק, הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַרְדַּי יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב
וְדָאִי. וּכְשֶׁבָּאוּ אוֹתָם מְרַגְלִים שֶׁשָּׁלַח
מֹשֶׁה, אָמְרוּ (שם יג) עֲמַלְק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב,

כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת לִבָּם, שְׁהֲרִי בְּעַמְלָק נִשְׁבֵּר
כָּחַם בְּרָאשׁוֹנָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי, מַה זֶה אוֹמֵר
כָּאֵן אַחֵר שֶׁהִסְתַּלְקוּ אוֹתָם הָעֲנָנִים? אֲלֹא
בְּכֻנְעָן כָּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה
לְאַחֲיוֹ. כָּאֵן לְמַדְנוּ, מִי שֶׁמוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִצֵּל
הָאֱמוּנָה, רָאוּי לְהִיּוֹת עֶבֶד לְעַבְדֵי עֲבָדִים. זֶהוּ
שְׁכָתוּב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי. הוּא
נָטַל עֲבָדִים מִיִּשְׂרָאֵל לְעַצְמוֹ.

וַעֲלֵ כֵּן כָּתוּב, כָּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בִּסְכָת.
כָּל מִי שֶׁהוּא מְשַׁרֵּשׁ וְגֹזַע קְדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, יֵשְׁבוּ בִּסְכָת, תַּחַת צֵל הָאֱמוּנָה. וּמִי
שֶׁאִינוֹ מְגֹזַע וְשַׁרֵּשׁ קְדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לֹא יוֹשֵׁב
בָּהֶם, וּמוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִתַּחַת צֵל הָאֱמוּנָה.

כָּתוּב (הושע יב) כְּנָעַן בִּידּוֹ מֵאֲזִנֵּי מִרְמָה, זֶה
אֵלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם. וּבֹא רְאֵה, כָּתוּב
אֲרוּר כְּנָעַן, וּמִשּׁוֹם שֶׁזָּכָה כְּנָעַן זֶה לְשִׁמְשׁ אֶת
אַבְרָהָם, כִּיּוֹן שֶׁשִּׁמְשׁ אֶת אַבְרָהָם, יֵשֵׁב תַּחַת צֵל
הָאֱמוּנָה, זָכָה לְצֵאת מֵאוֹתָהּ קָלָלָה שֶׁהִתְקַלָּל,
וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁכָתוּב בּוֹ בְּרָכָה, שְׁכָתוּב (בראשית
כד) וַיֹּאמְרוּ בֹא בְרוּךְ ה'. מַה זֶה אוֹמֵר? שְׁכָל מִי

שְׂיוֹשֵׁב תַּחַת צֶל הָאֱמוּנָה, יוֹרֵשׁ חֲרוֹת לוֹ וּלְבָנָיו
 לְעוֹלָמִים וּמִתְבָּרֵךְ בְּרָכָה עֲלִיוֹנָה. וּמִי שְׂמוּצִיא
 אֶת עַצְמוֹ מִצֵּל הָאֱמוּנָה, יוֹרֵשׁ גְּלוּת לוֹ וּלְבָנָיו,
 שְׁכָתוֹב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי.

בַּפְּסֻכָּת תֵּשְׁבוּ חֲסֵד, וְזֶה עֲנֵן אֶחָד שְׁכָלֶם
 קְשׁוּנִים בּוֹ, שְׁכָתוֹב כִּי עֲנֵן ה' עָלֵיהֶם
 יוֹמָם. וְכָתוֹב וּבְעֶמֶד עֲנֵן אֶתָּה הֵלֶךְ לְפָנֵיהֶם
 יוֹמָם. זֶהוּ עֲנֵנוּ שֶׁל אֶהְרֹן, שֶׁנִּקְרָא יוֹמָם, שְׁכָתוֹב
 (תהלים מב) יוֹמָם יֵצֵא ה' חֲסֵדוֹ. עֲנֵן אֶחָד נוֹטֵל
 עִמּוֹ חֲמִשָּׁה אַחֲרִים, וְהֵם שֹׁשֶׁה. וְעֲנֵן אֶחָד,
 שְׁכָתוֹב וּבְעֶמֶד אֵשׁ לַיְלָה, זֶה הָאִיר לְיִשְׂרָאֵל
 מִהָאֹר שֶׁל אוֹתָם הַשֹּׁשֶׁה.

רַעֲיָא מִהֵימְנָא

בַּפְּסֻכָּת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים וְגו'. מִצּוּה (מ"ה) זו
 לֵיִשֵּׁב בְּסֻכָּה. וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ, כְּדִי לְהִרְאוֹת
 שְׂיִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בְּסוּד הָאֱמוּנָה בְּלִי פַחַד כָּלָל,
 שֶׁהָרִי הַמְּקַטֵּרֵג נִפְרָד מֵהֶם, וְכָל מִי שֶׁהוּא בְּסוּד
 הָאֱמוּנָה, יוֹשֵׁב בְּסֻכָּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנוֹ, שְׁכָתוֹב כָּל
 הָאֶזְרוּחַ בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסֻכָּת. מִי שֶׁהוּא בְּסוּד
 הָאֱמוּנָה וּמִהֲזָרַע וְהַשְׂרֵשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יֵשְׁבוּ
 בְּסֻכָּת. וְהַסּוּד הַזֶּה נֶאֱמַר בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת.

מצוה (מ"ו) אחר זו, להקריב קרבן בכל יום, והקרבן הזה להיות חלק בכל, בשמחת בניו, מפיון שכלם אחוזים באילן. הענפים שלמטה שלגבי שרש האילן, הכל מתברכים משום האילן. אף על גב שאין בהם תועלת, כלם מתברכים. ושמחת ישראל באביהם שלמעלה, נותנים חלק של ברכות לכל אותם שאר העמים שיש להם אחיזה ונאחזו בהם בישראל.

וכך הקרבנות הללו, לתת מזון לאותם הממנים של שאר העמים, שהרי מתוך האהבה שאוהב הקדוש ברוך הוא את בניו, רוצה שכלם יהיו אוהבים שלהם. וסוד זה – (משלי יז) ברכות ה' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו. אפלו כל אותם המקטרגים העליונים, כלם חוזרים להיות אוהבים את ישראל, וכשהחילות של מעלה הופכים לאוהבי ישראל – כל אותם שלמטה על אחת כמה וכמה.

ואם תאמר, להם היו מקריבים הקרבן? לא כך. אלא הכל עולה לקדוש ברוך הוא ונקרב. והוא מפריד המזון לכל ההמונים של הצדדים האחרים שיהנו באותו הדורון של בניו, ויהפכו לאוהבים שלהם, שידעו למעלה ולמטה שאין

עם כַּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם חִלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעֵלָה וּמִטָּה כְּרָאוּי. וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים הָעֲלִיּוֹנִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (שמואל-ב ז) וְמִי כַעֲמֹךָ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָךְ. (עד כאן רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום יב ניסן [יום 189 בשנה]

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה נֶאֱמַר עַל כְּנֻסֵּת יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁעָה שֶׁהִיְתָה הוֹלֶכֶת בַּמִּדְבָּר עִם יִשְׂרָאֵל. זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד - זֶהוּ עֲנָנוּ שֶׁל אֶהְרֹן שְׁנוּסֵעַ עִם חֲמֹשֶׁה אֲחֵרִים שֶׁנִּקְשְׁרוּ עָלֶיךָ וּמְאִירִים עָלֶיךָ. אֶהְבֵּת כָּל־לִתְיָךְ - שֶׁנִּתְקַנּוּ לָךְ (וְכֵלָם נִתְקַנּוּ בָךְ) וְעִטְרוּ אוֹתְךָ, וְהִתְקִינוּ אוֹתְךָ כְּמוֹ כָּל־הַשְּׁעוֹנָדֹת אֵת תְּכֵשִׁיטָהּ. וְכָל כֶּךָ לָמָּה? בְּשִׁבִּיל לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בַּמִּדְבָּר בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה. בֹּא רֵאֵה, בַּשָּׁעָה שֶׁאָדָם יוֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר הַזֶּה, צֵל הָאֱמוּנָה, הַשְּׂכִינָה פּוֹרֶסֶת אֵת כְּנָפֶיהָ עָלָיו מְלַמֵּעָה, וְאַבְרָהָם וְחֲמֹשֶׁה צַדִּיקִים אֲחֵרִים שָׂמִים אֵת מְדוּרָם עִמּוֹ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם וְחֲמֹשֶׁה צַדִּיקִים וְדוֹד הַמֶּלֶךְ שָׂמִים מְדוּרֵיהֶם עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, בִּסְכַת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים.

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
 וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שֶׁתִּפֶּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
 מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בָּאלוֹ אֲמָרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְיַעֲמִד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
 תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּלֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
 וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת
 וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
 וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
 אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
 בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שִׁפְעַת לְנַפְשׁ
 רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוּחַ חַטָּאתֵינוּ
 וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוּרִים אֵלּוֹ
 לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
 לֹא תָמוּת. וְאַל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
 מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֶּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
 וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנוּ
 שֶׁתֵּאָרִיךְ אַפָּךְ עַד שׁוֹבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חֲנָם חֲנָנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחִין
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּךְ נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּת הַשְּׁרוֹן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סָלָה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחִוֵּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלַי
לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגַא שְׁגָלָה תִּקְוָן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנָּה לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹא: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי וּמִלְךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיד גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישכן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב א לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, כסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידך, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעָצָה עָלַיָּךְ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִיו כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתְגַּוְרֶסֶן עֲדִיו לְבָלוּם, בַּל קָרַב אֵלַיָּךְ: י רַבִּים
מְכֹאֲבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לָב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצָן, וְאֶל-
תַּתְנִיָּהוּ בְּנִפְשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל-עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמִי
אֲשֶׁר-בִּטַּחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֶה אִיבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קֶרֶחַ: ב פֶּאִיל תַּעְרַג
עַל-אַפְיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעְרַג אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וּלְיָלָה,
בְּאֹמַר אֵלִי כָל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱכַר בֶּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
יִשְׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל-בֵּן
אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעַר: ח תַּהוֹם-
אֶל-תַּהוֹם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יֵצֵה יְהוָה יֵאֱהַדּוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבִלְיָלָה
שִׁירָה עָמִי, תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי,
לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
בְּעֲצָמוֹתִי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמַרְם אֵלִי כָל-הַיּוֹם אֵיזָה
אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמֵה-תַהֲמִי עָלַי,
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פְּנִי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ג הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתֵי יְהוָה יִאֱהֹדְנֶהּ: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְּנֶנּוּ, עֹדָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יִאֱהֹדְנֶהּ-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֶן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יִאֱהֹדְנֶהּ
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסִדֵי חֲסִדוֹ כ', יִקְדָּמֶנּוּ,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכְּחוּ עָמִי,
 הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבֵּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחֵשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בֵּיעָקֵב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנִּיעוֹן יִנְעוֹן כ' לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלִּינוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז א לְמַנְצָה עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֶחָזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֶזְכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
 לְנֶצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
 אִם-קָפִץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמִּים עֶזֶךָ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
 עֲמָהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךָ מֵים אֱלֹהִים, רָאוּךָ
 מֵים יַחִילוֹ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מֵים עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
 הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^כ בְּמֵים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כא} נָחִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָהּ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמֶרֶם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲוִילַל
 אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תָּשֵׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַּלִּילָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בפקר כחציר יחלף: ו בפקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כיכלינו באפך, ובחמתך
 נבהלנו: ח שפה שת כ' עונתינו לנגדך, עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל־ימינו פנו בעברתך, כלינו שגינו כמו־
 הקה: י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת
 שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, כִּי־גו חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו
 בן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה־יאהדונחי
 עד־מתי, והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר חסדך,
 ונרגנה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמוחנו פימות עניתנו,
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל־עבדיך פעלך, והדרך
 על־בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו בוננה עלינו, ומעשה ידינו בוננהו:

קה א הודו ליהוה־יאהדונחי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שירו־לו זמרו־לו, שיחו
 בכל־נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב
 מבקשי יהוה־יאהדונחי: ד דרשו יהוה־יאהדונחי ועזו,
 בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר־עשה, מפתיו
 ומשפטי־פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה־יאהדונחי אלהינו, בכל־הארץ משפטיו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברת

אֶת־אֲבֹרָהֶם, וְשִׁבּוּעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהִיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְזְעוּ בְּמִשְׁחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי־תִרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַל־לֶחֶם שָׁבַר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכָּבֵל רַגְלֹו רַגְלֹו כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיַּפְתִּיחָהּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בַּנֶּפֶשׁ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְּרַת אֶת־עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מִטְּשֵׁה עֲבָדָיו, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרָדַיִם, בַּחֲדָרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ^ל וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כֹּזֵל:
^{לח} שָׁמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פֶּחָדָם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמַסָּךְ, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: ^מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִים, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּהָ:

קלז א על נהרות בבֵּל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרֵנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עָרֵכֶם בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
^ג כִּי שָׁם שְׁאֲלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵנוּ שְׁמֻחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךָ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
יֵאֱהֹדוּנָהּ, עַל אֲדָמַת נֹכַר: ^ה אִם-אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ^ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהֹדוּנָהּ לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלָתָ לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ » הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקֶדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרָקִיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּבְנוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַף
 וּמַחוּל, הַלְלוּהוּ בַּמִּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלָּה יְהִי,
 הַלְלוּ-יְהִי:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בָּשׁוּב יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲדוּנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה־יֵי יֵאֱהֲדוּנְהִי מְעוֹז בְּעֵת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲדוּנְהִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בּוֹ:

רבנו שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כָּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנָּה, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמִרְמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוֹתָךְ אֲדַרְשׁ, אוֹתָךְ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאֲתָךְ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה
 תֹּאִיר עָלַי אוֹרָךְ, לְהַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מִבְּחַר הַבְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לַחֲשֹׁב בְּמִחְשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבַת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנו לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחַזִּירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בְּדֶרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
 יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשֵׁא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשָׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלִהְבִּיאָךְ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכֵּנִתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרְהָם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְגּוּ לָרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלֶּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כָּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכָל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כָאֵין וּכְאֶפֶס לַעֲמֵת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֶמֶת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נָתַתָּ לִי בָחוּן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי, תְּמוּכָתָּ בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׁאַתָּה אֶתִּי תָמִיד.

תּוֹדָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צו"ח ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקָּשֶׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחְסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֵלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֶיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פִּעְלֶךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאר"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּבְּרָתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֶלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כֵּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲוֹנוֹתֵינוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאַתְךָ וְאֶהְבְּתְךָ,
וְתִקְשִׁיב אֲזָנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִיָּה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל נִפְשָׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִי. וּבְזְכוֹתָם תִּתֵּן עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּיו דַּעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתָּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קַדְמָךְ לְאַסְפְּרָא
מַלִּין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמִתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְּרַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הָרָקִיעַ, וּמִצְדֵּיקֵי הָרָבִים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
וְאַבְיִטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעָךְ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשִׁי וּמַאֲדִי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכַאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבָּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמִים וְלִיסַד אֶרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׁכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיחָה, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוּפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
שְׁכִינָתָה עֲזוּנוֹ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָה וְנִשְׁמוֹ
אַחֲרָה, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְדוּשִׁים שְׁלִמְדָנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעָנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטָחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גֹּאֵל וּלְשָׁבִי פֹשַׁע בִּיעֲקֹב נָאִם
 יְהוָה־יֵהוּא יֵאֱהֲדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה־יֵהוּא
 יֵאֱהֲדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא
 יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעַךָ אָמַר יְהוָה־יֵהוּא
 יֵאֱהֲדוּנְהִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיִּים בְּנוֹ הַנְּבוּאָה (ישעיה
 נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְע
 שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבִרְפַת
 מִשָּׁה רַעִיָא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידֶן, יְהוָה־יֵהוּא
 יֵאֱהֲדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עֲמּוּ אֵל גָּבֵר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ
 וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמֶּת בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן
 מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה־יֵהוּא יֵאֱהֲדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
 [עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
 בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ.
 וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וּשְׁמַחְנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשָּׁב שְׁכִינָתְךָ
 לְתוֹכּוֹ, וְהִשָּׁב כְּהָנִים לְעִבּוּדָתָם וְלוֹוִיִּם לְדוּכָּנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה
 הָאֶרֶץ דַּעָה אֶת יְהוָה־יֵהוּא יֵאֱהֲדוּנְהִי לִירְאָה וּלְאַהֲבָה
 אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג" מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת־ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבָּנִים לְמַטָּה בְּיַחְדּוֹד וְאוֹמְרִים שָׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלֵל בְּעוֹלָם

וְכֵךְ מִי שֶׁגִּזְרֵם שְׂתַסְתַּלֵּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׂבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְגִזְרֵם שְׂלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאֵין אֵלָּא פֶּשֶׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוֹד, בְּוֹדֵאֵי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲנֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׂלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שְׂבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, שְׂנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגִזְרֵם עֲנֵי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי"ם תִּדְרָשׁא הָאֶרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלַמִּקְנֶה
הַמַּיִם קָרָא יָמִים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
(כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תֵּר"י, שֵׁם שַׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּר"א שֵׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שְׁמוֹת ל"א): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּגִיד
 הַשְׁכִּינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחַתּוֹנָה. "לְדִרְתָּם", מֵהוּ
 לְדִרְתָּם? אֵלֹא זָכָא הוּא מִי שֶׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בַּשַּׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנָה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שִׁשּׁוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגִיד שְׁתֵּי כָלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תַּפְאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בְּרֵאשִׁית
 כ"א). וְנִהַר, יֵשׁ נִהַר וַיֵּשׁ נִהַר, יֵשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נִהַר פְּלָגִיו,
 וַיֵּשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (יִשְׁעִיָּה ס"ד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהַר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכֵמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגִּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגָנָה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב
שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
שֶׁכּוֹעֵם בְּאֵלֹו מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן בִּנְגֵד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֹסֵר
אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבִגְלָל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
הַמִּשְׁנָה אֵין לוֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלֹו הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל בִּנְגֵד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
עֲקִירָה וְהִנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמִרְשׁוֹתוֹ,
בְּאֵלֹו עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נִכְרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְגָלוּ לְאֶרֶץ נִכְרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
שֶׁמּוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
נִכְרִיָּה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֲמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
שַׁבְּתָא"י עָלֶיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת
 לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי
 פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אֲסוּר בְּשַׁבָּת,
 וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת,
 כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי
 גְּבֵרָתִי אֲנִי בֹרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ
 מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְּנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת,
 וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה
 אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אֲטַנְּפִים", וּמִפְּנֵי זֶה
 צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים,
 וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף,
 מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ
 אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ
 נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי
 הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!!
 - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת
 שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש
 ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי,
 מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא
 יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר
 הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו
 ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע,
 ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּית עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמִפְּרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מִפְּרִיד בְּךָ. וְאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדָּרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶת לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שְׁמַכְסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַּד הַגּוֹף. נִצְח וְהוּד כְּנֻגַּד שְׁנֵי רִגְלִים. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻקָּה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שְׂבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם [הַחֻקָּה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לֹא אֱלֻכִינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיו נֶאֱמָר מִגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנקראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף בדרך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקפף וחזקף לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידיך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרובים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.